APR 1985

תחית המתים

ראָמאַן אין 3 טהיילען

JEWISH PUBLIC LIBRARY

—פון—

ל. טאָלסטאָי

איבערזעצט פון מ. קאַטץ

דריטע אויפלאגע

ליטעראַרישער פערלאג
YIDDISH LITERARY PUBLISHING COMPANY
256 East Broadway, New York
1917

1.

וויפיעל מיה די מענשען האבען זיך ניט געגעבען צו פער־דארבען די ערד, אויף וועלכער זיי האבען זיך צוזאמענגעפרעסט צו עטליכע הונדערט טויזענד אויף איין קליינעם שטח; וויפיעל שטיינער זיי האבען ניט אנגעשאטען אויף דער ערד, כדי עס זאל אויף איהר חס ותלילה קיין זאך ניט וואקסען; ווי זיי מאטערען זיך ניט אויסצורייסען יעדער גרעזעלע אפילו; ווי זיי האבען ניט פערפאסקודיעט די ערד מיט רויך, דאמפף און אויל; די בוימער האבען זיי ארומגעשניטען און אויסגעהאקט, און טהירען און פויג־לען פערטריעבען, — דער פריהלינג איז דאך געווען פריהלינג, אפילו אין שטאדט.

די זונן האט געווארעמט, די גראז איז געוואקסען און האט געגרינט אומעטום, וואו נור מען האט זי ניט אויסגעריסען; די בעראזעס און די ווילדע קארשען־בוימער האבען אנגעהויבען ארויסצולאזען זייערע זאפטיגע און דופטיגע בלעטער; די ליפא־ווע קנאפסען האבען זיך בליהענד פאנאנדערגעפענט; די שוואל־בען, טויבען און ווארָאביטשיקעס, פול מיט פריהלינגס־פרייד, האבען שוין פארטיג זייערע נעסטען; די פליגען הוזשען און זשוזשען אויף די ווענד, דערווארעמט פון די זונען־שטראהלען. אלעס פרעהט זיך: פפלאנצען, פויגלען, אינזעקטען און קינדער־לעך טהיילען דיעזע פרייד פון דער צועפענטער נאטור. נור מענ־שען, ערוואקסענע מענער און פרויען, זיי האלטען נאר אין איין נארען, פלאגען און קוועלען זיך אליין און איינער דעם אנדערן. זייערע מוחות זיינען ניט געווען פערנומען מיט דיעזע פריהלינגס־מארגען, ניט מיט דער שעהנהייט פון גאט'ס וועלט, וועלכע איז

Copyright by the
International Library Publishing Co.
1911.

און שטיקענד. דאס האָט געפּיהלט אריינקומענדיג פון הויף אפילו די נארזיראטעלניצע, וועלכע איז שוין געוואוינט צו דער שלעכטער לופט. זי האָט גלייך ביים אריינגעהן דערפיהלט זיך אזוי שווער, מיעד, געדריקט, אז עס האָט זי גענייגט צום שלאָפען.

די צוויי סאלדאטען, איינער מיט א רויטער, געשטופּעלטער צורה פון פּאָקען, א טשוואוואש, פון קאזאן, דער אנדערער, א ברייט-פּלייציגער, פון ניזשני נאָוואָראָד, וועלכע זיינען אריינגעגאנגען לוסטיג און אויפגעלעבט, האָבען עפּעס אויך דערפיהלט ווי עס שטיקט זיי.

פון קעמערל האָט זיך געלאָזט הערן א שארען מיט פיס, ווי מען קלייבט זיך צו געהן, און פרויען-שטימען. דער שארען איז געוועזן פון בארפוסע פיס אויף דער ערד.

— עי, שנעלער! — האָט א געשריי געטאָהן דער נאדזיראטעל. א קליין-געוואקסענע פול-בריסטיגע און זעהר שעהנע פרוי-ענצימער איז מיט פעסטע טריט שטאלץ ארויס צום טיהר פון קעמערל און איז געבליעבען שטעהן לעבען נאדזיראטעל. זי האָט געטראגען א גרויען כאלאט, אנגעטאהן אויף א ווייסען יאקעל און אונטערקליידעל. אויף די פיס זיינען געוועזן לייווענדענע זאָקען און ארעסטאנטסקע שיך, אויפ'ן קאָפּ א ווייסע טיכעל, פער-בונדען אונטער'ן מאָרדע, און פון אונטער דער ווייסער טיכעל האָבען זיך געזעהן עטוואס איהרע שווארצע האָר, זארגפעלטיג פערקאמט פון שטערן ארויף. איהר פּנים איז געוועזן ווייס, דאס איז געוועזן יענע ווייסקייט, מיט וועלכע עס צייכענען זיך אויס די פּנים'ער פון מענשען, וואס זיינען לאנג געזעסען פערשפּארט, און וועלכע עראינערט דעם צושויער אויף די ווארצלען, וואס שפּראָצען ארויס פון קארטאָפעל ווען זיי ליגען לאנג אין א קע-לער. איהרע קליינע הענד און די פולע האלז, וועלכע האָט זיך ארויסגעזעהן פון אונטער'ן גראָבען קאָלנער, האָבען געהאט דעמזעל-בען אבשלאג, איהרע שווארצע, בליציגע אויגען, — איינע אבי-סעל קאָסע, — זיינען געוועזן א שארפער קאָנטראסט צו דער מאָ-

נעגעבען געווארען פאר גליק און פרייד פון אלע ברואים. ניט דיזע שעהנהייט, וועלכע דארף ערוועקען אין די מענשליכע הערצער פריערען און ליעבע, ניין, ניט דאס איז געווען ביי זיי הייליג און טהייער, זאנדערן זייערע אייגענע פלענער, ווי צו הערשען איינער איבער דעם אנדערן.

אין דער קאנצעלאריע פון טורמע איז איצט געווען ניט הייליג און טהייער דער פאקט, אז מענשען און טהיערען דארפען איצט געניסען דעם חן און די שמחה פון פריהלינג. ניין, עס איז דארט געווען א גרעסערע הייליגקייט, א וויכטיגערע אנגעלעגענהייט, — א פאפיר איז דארט נעכטען אנגעקומען, א געגומערירטע פאפיר מיט א חתימה און מיט אן אויפשריפט. אין פאפיר ווערט געאָרדערט, אז היינטיגען טאָג, דעם 28טען אפריל, 9 אזייגער אין דער פריה, זאל מען צושטעלען פאר'ן געריכט דריי ארעסטאנטען, וועלכע געפינען זיך אין אונטערזוכונגס־האפט, א מאן און צוויי פרויען. און דארום זיינען היינט, דעם 28טען אפריל, 8 אזייגער אין דער פריה, אריין דער נאדזיראטעל מיט צוויי סאָלדאטען, קלינגענדיג מיט די וואפען אין דעם הילכעדיגען קארידאר פון טורמע, אין דער פרויען־אבטיילונג, און האָבען זיך געשטעלט לעבען טהיר פון איינער פון די קעמערלעך. גלייך נאך זיי איז געקומען די אויפזעהערין, א קריינקליכע פרוי, אנגעטאהן אין א גרויען יאקעל און א שווארצע קלייד.

— וועמען איז דאס, מאסלאָווא? — האָט זי א פרעג געטאָהן, דערלאנגענדיג דעם נאדזיראטעל דעם שליסעל.

דער נאדזיראטעל האָט אבגעשלאסען, אויפגעעפענט די קאמער, פון וועלכער עס האָט א קלאפ געטאָהן אין נאָז א טוכלע לופט, נאך ערגער ווי אין קאָרידאָר, און האָט א געשריי געטאָהן: „מאסלאָווא, צום געריכט!“ ער האָט באלד צוריק פערריגעלט די טיהר.

די פרישע, קלאהרע לופט פון די פעלדער האָט זיך אריינגעריסען אפילו אינ'ם הויף פון אסטראג. אבער דאָ אינעווייניג איז די לופט געווען דורכגענומען פונ'ם עיפוש, דזענכץ, דומפפיג

פון ארעסטאנטקעס און זיינען אריין אין דער קאנצעלאַריע פון אס־טראָג. דאָרט האָט דער קאנצעליארסקער שרייבער אויסגעמאכט עפּעס א פּאפּיער, פון וועלכער עס האָט געשטונקען טאבאק־רויך, און ער האָט זי דערלאנגט צו איינעם פון די קאנוואָינע סאלדאַ־טען; דיעזער האָט אריינגערוקט דעם פּאפּיער אין דעם פּאלך פון זיין פערבויגענעם ארבעל און די ביידע סאלדאטען פון פאָרענט און פון הינטען מיט דער ארעסטאנטקע אין מיטען האָבען ארויס־געמארשירט דורך דער פּאָדערסטע טיהר אין הויף פון אסטראָג. דאָרט האָט זיך געעפענט א טהירעל אין דעם גרויסען טויער, דער נאדזיראטעל איז געבליעבען פון דער זייט און די סאלדאטען מיט דער ארעסטאנטקע זיינען ארויס אויפ'ן גלאטען שאָסע, וועלכער האָט געפיהרט פון טורמע צו דער שטאָדט.

אריינגעהענדיג אין שטאָדט, זיינען זיי געגאנגען אין מיטען פון דער שלעכט־ברוקירטער גאס. קינדער האָבען זיך אפּגעשטעלט און האָבען מיט דערשראָקענע אויגלעך געקוקט אויף דער „מער־דערין"; זיי זיינען אבער באלד דרייסטער געוואָרען, זי איז דאָך בעוואכט פון ביידע זייטען פון סאלדאטען מיט אנגעלאָדענע ביק־סען. דערוואקסענע מענשען — איזוואזטשיקעס, קרעמער, קעכינס, ארבייטער, טשינאוניקעס, בעלי מלאכות, דיענסטען — האָבען זיך אבגעשטעלט און האָבען א קוק געטאהן אויס נייגעריגקייט; מאנכע האָבען געשאקעלט מיט די קעפּ, ריידענדיג צו זיך אליין: „אט דאָס איז דער סוף, ווען מען פיהרט זיך ניט אויף עהרליך, אָט אזוי ווי מיר". א דאָרפישער פויער, וועלכער איז געפאָהרען צוריק אהיים מיט די געלייזטע עטליכע גראשען, נאך דעם ווי ער האָט זיך אנגעטרונקען אין טראקטיר מיט טהעע, האָט זיך אי־בערגע'צלם'ט און האָט דערלאנגט דער ארעסטאנטקע א קאָפּיקע. זי איז רויט געוואָרען, האָט אראבגעלאָזען דעם קאָפּ און האָט עפּעס א מורמעל געטאָהן.

זי האָט געפיהלט אויף זיך אלעמעס בליקען און האָט גאנץ אונבעמערקט, ניט א קעהר טוהענדיג מיט'ן קאָפּ, געקוקט קרומ־לעך אויף די אלע, וואס האָבען געוואָרפען אויף איהר זייערע בליי־

טער בלאסקייט פון איהר געזיכט, אויף וועלכען עס האט זיך געזעהן דאך אן איידעלקייט.

זי האט זיך געהאלטען גלייך און שטאָלץ, אויסשטעלענדיג איהר פולע ברוסט, בשעת אין איהרע גלענצענדע אויגען און אויף איהרע פערשלאָסענע ליפּען האט געשפּיעלט א שמייכעל.

אריינטרעטענדיג אין קאָרידאָר, מיט דעם קאָפּ אין דער הויך, פּארטיג צו פאלגען אלעם וואס מען וועט איהר הייסען, האט זי געקוקט שטאָלץ דעם נאדזיראטעל אין די אויגען און דערנאך אויף די סאָלדאטען. דער געשטופּעלטער טשוואוואש און דער נאָוונאָראָדער סאָלדאט זיינען עטוואָס פּרעהליכער געווארען און האָבען אנגעהויבען קוקען אויף איהר מיט הנאה. דער אונטערעאפּיציער האט שוין געהאלטען ביי פארמאכען די טיהר, ווען אן אלטע פרוי האט ארויסגערוקט איהר גרויען קאָפּ אום עפּעס צו זאגען מאסלאָווא, אבער דער נאדזיראטעל האט האסטיג פּערמאכט די טיהר און האט געגעבען מיט איהר דער אלטער א קלאפּ אין קאָפּ. ניט קוקענדיג דערויף האט די אלטעס געזיכט געוויזען זיך באלד אין גראטע ביי דער אנדער זייט פון טיהר, און האט מיט א הויזעריגע שטימע אויסגעשריען:

— די הויפּטזאכע איז, ניט גערעדט צו פיעל און ווען זיי וועלען דיך נעהמען אויפ'ן דאָפּראָס, האלט זיך ביי דאס דייניגע, נור ניט געזאגט צו פיעל.

— וואס דאָרטען וועט שוין זיין, ערגער קען דאך ניט זיין, — האט געענטפערט מאסלאָווא.

— געווים וועט זיין וואס עס וועט זיין — האט זיך אבגערופען דער נאדזיראטעל, הנאה האָבענדיג פון זיין חכמה, — ני, מארש נאָך מיר!

די אלטע'ס פּנים איז פערשוואונדען פון די אייזערנע גראטעס, און מאסלאָווא איז צוגעטראטען צום מיטען פון קאָרידאָר. דער קאָנוואָי (וואך) הינטער איהר, דער נאדזיראטעל אין פראנט און זי אליין אין מיטען. אזוי זיינען זיי געגאנגען אראָפּ פון די שטיינערנע טרעפּ, זיינען פערבייגעגאנגען נאָך עטליכע קעמערלעך

זעקסטע קינד, וועלכעס איז געקומען פון דער מוטער׳ס בעקאנט־שאפט מיט א טרעמפישען ציגיינער, איז געווען א מיידעלע, און איהר גורל וואלט געווען דערזעלבער ווי פון די פריהעריגע קינ־דער, עס האט אבער פאסירט צופעליג אנדערש. איינע פון די מוידען־פריצ׳טעס איז גראדע אריינגעגאנגען אין קוה־שטאהל אנ־בייזערן זיך אויף די מעלקערקעס פאר וואס די מילך האט א שלעכ־טען ריח. אין שטאהל איז געלעגען א געווינערין מיט א שעהניג־קען, נור וואס געבארענעם קינד. די אלטע מויד האט זיך שטארק צובייזערט. אי פאר די מילך און אויך דערפאר וואס מען מאכט גאר די שטאהל פאר א קינד־בעט, און האט שוין געוואלט אוועקגעהן. אבער עס האט איהר עפעס א צופ געטאהן ביים האר־צען, זי האט רחמנות געקראגען: אזא שעהנינקע עופ׳לע! זי האט זיך בעשלאסען צו ווערען די טויף־מוטער פונ׳ם קינד.

וויבאלד די מיידעלע איז שוין געווארען איהר טויף־קינד, האט זי רחמנות געהאט אויף איהר און געשיקט דער מוטער מילך פאר דאס קינד און אפט אויך א פאאר גראשען.

די אלטע מוידען האבען דערפאר א נאמען געגעבען דעם קינד „די גראטעוועטע“.

עס זיינען אריבערגעגאנגען דריי יאהר, דעם קינד׳ס מוטער איז קראנק געווארען און איז געשטארבען. פאר דער אלטע באבע איז דאס קינד געווען א׳ן איבריגע לאסט. די מוידען־פריצטעס האָ־בען דערפאר גענומען דעם קינד צו זיך. די שווארץ־אויגעלדיגע מיידעלע האט זיך אויסגעהאָדעוועט א לעבעדיגע, צאפעלדיגע. ליעבינקע בעשעפענעס און די אלטע מוידען האבען פון איהר אמת הנאה געהאט.

די צוויי פריצטעס, אבוואהל שוועסטער, זיינען געווען פון פערשיעדענע נאטורען: די אינגערע, סאָפיא איוואנאָוונא, איז געווען א גוט־הערציגע פערזאן, זי האט עס געטויפט דאס קינד; די עלטערע, מאריא איוואנאָוונא, האט געהאט א הארטערען כא־ראקטער. סאפיא איוואנאוונא פלעגט אויספוצען די מיידעלע אין קליידעלעך, שירצעלעך, בענדעלעך און האט זי געלערנט לעזען

קען; זי האָט הנאה געהאַט, ווי עס שיינט, וואס זי ציהט אויף זיך זייער אויפמערקזאמקייט. זי האָט אויך הנאה געהאַט פון דער פריהלינגס־לופט, וועלכע איז דאָ ריינער ווי אין אסטראָג, אבער איהר איז געווען שווער צו געהן איבער די הארטע, קרומע שטיי־נער, זייענדיג אבגעוועהנט פון געהן און נאָך אין דיזע שווע־רע, גראָבע ארעסטאנטסקע שיך; זי האָט געקוקט אויף די פיס און האָט זיך בעמיהט צו געהן אויף ווי פיעל מעגליך לייכטער. פערבייגעהענדיג א מעהל־קראָם לעבען וועלכע עס האָבען זיך אנ־געקליבען טייבעלעך, פון קיינעם ניט געטריבען, ניט בעליידיגט, האָט די ארעסטאנטקע שיער ניט ארויפגעטראטען אונגערן אויף איינער פון זיי. די טויב האָט א שוועב געטאָהן אין דער הויך. פאָכענדיג מיט איהרע פליגלען דער ארעסטאנטקע אין סאמע גע־זיכט אריין. זי האָט א שמייכעל געטאָהן ליעבליך, האָט אבער גלייך שווער אבגעזיפצט: זי האָט זיך דערמאָנט אן איהר לאַגע.

2.

די געשיכטע פון דער ארעסטאנטקע מאסלאָווא איז א גאנץ געוויינליכע. איהר מוטער איז געווען א מוזשיצקע, וועלכע האָט געדיענט אין הויז פון צוויי שוועסטער פאמעשציצעס — א פּאָר אלטע מוידען. ניט קוקענדיג דערויף וואס איהר מוטער איז געווען אונפערהייראט, פלעגט זי פון דעסטוועגען יעדען יאהר מזכה זיין די וועלט מיט א קינד, ווי עס פיהרט זיך געוועהנליך אין דאָרפי־שען לעבען. נו, א קינד איז א קינד, מען פלעגט דאס קינד טויפען, ווי עס געהער צו זיין, און דערנאָך פלעגט עס בלייבען אויף גאָט׳ס בעראָט. די מוטער פלעגט דאס קינד ניט ערנעהרען, עס איז פאר איהר געווען אן איבעריגע צוצפּענים; און אזא קינד פלעגט לעבען, צאפּלען זיך אזוי לאנג, ביז עס פלעגט אויסגעהן פון הונגער.

אזוי זיינען אוועקגעשטארבען ביי איהר פינף קינד׳ער. דאס

פארט קאטיושען און איז דערנאך אוועקגעפאהרען. א הונדערט־רובעלדיגע האָט ער איהר אריינגערוקט אין האנד פאר זיין אברייזען.

פון דאן אן איז איהר לעבען אין גאנצען פעראומערט געוואָרען און זי האָט נור געטראכט וועגען איין זאך: ווי זי זאל קענען פטור ווערען פון דער שאנדע, וועלכע עס ערוואַרטעט זי. זי איז געווען אזוי ערביטערט, אז זי האָט ניט געקענט צופריעדען שטעלען מעהר די אלטע מוידען. נאך ערגער, ניט וויסענדיג אליין ווי אזוי עס איז געקומען דערצו, האָט זי איין מאָל אנגעזידעלט און בעליידיגט די פריצטעס און געפאָדערט מען זאל זיך מיט איהר אברעכענען און זי וועט אוועקגעהן.

זי איז אוועק פון זיי און איז אנגעקומען אלס דיענסט צום סטאנאָוואָי פריסטאוו. אבער דארט האָט זי אויך געקענט האלטען זיך ניט מעהר ווי דריי מאָנאטען, דען דער סטאנאָוואָי, א 50 יעהריגער כל־בו׳ניק האָט זיך אנגעהויבען צו איהר צוצושארען. זי האָט אזוי לאנג געליטען ביז איין מאָל, ווען ער איז צו איהר צו שטארק צוגעשטאנען, האָט זי איהם אנגעזידעלט גוט און געגעבען א שטויס אין הארצען, אז ער האָט געקליבען אלע ציינער. זעלבסטפערשטענדליך, אז מען האָט זי באלד ארויסגעטריבען פאָ. איהר גראָבקייט.

וואָס איז איהר געבליעבען צו טאָהן? אנקומען איצט אויף א פלאץ איז אונמעגליך, באלד דארף זי געלעגען ווערען, און זי האָט זיך אריינגעקליבען צו א דארפישער הייבאם, וועלכע האָט דערצו אויך געהאלטען שנאפס צו פערקויפען. זי האָט גרינג געהאט דאס קינד. אבער די באָבע האָט אין דער זעלבער צייט אויך צוגענומען א קינד ביי א קראנקע קינפעטארין און האָט דורך דעם אנגעשטעקט מאסלאָווען מיט קינפעט־פיבער; דאס קינד — א אינגעלע, האָט מען געמוזט אוועקשיקען אין אן ערציהונגס־אנשטאלט און דארט איז ער באלד געשטארבען.

אין גאנצען איז ביי מאסלאָווען געווען א 127 רובעל, ווען זי האָט זיך אריינגעקליבען צו דער דארפישער באָבען; 27 איה־

און שרייבען און האָט הויפּטזעכליך פון איהר געוואָלט מאַכען א גוט־ערצויגענע „באַרישניע“. מאַריא איוואַנאָוונא האָט אבער גע־טענה׳ט, אז מען דאַרף די מיידעלע הויפּטזעכליך געוואוינען צו דער ארבייט און לערנען זי א בעשטימטע מלאכה, עס זאָל כאָטש פון איהר ארויסקומען א גוטע קאַמער־מעדכען. זי איז געווען דערפאַר זעהר שטריינג צו דער מיידעלע און האָט אפט ניט געזשאַלעוועט צו געבען איהר אויך א קלאַפּ.

זעלבסטפערשטענדליך, אז צווישען דיעזע צוויי געגענגעזעצ־טע ווירקונגען איז די מיידעל אויסגעוואַקסען האַלב א דיענסט, האַלב א באַרישניע. און דאס האָט זיך אויסגעדריקט שוין אין דעם נאָמען, וועלכען זי האָט געטראָגען. מען האָט זי ניט גערופען קאַטקאַ — פערעכטליך, און ניט קאַטינקאַ — ליעבליך, זאָנדערן קאַטיושאַ — עטוואס א פערמיטלונג צווישען פעראַכטונג און ליעבע. אזוי איז אויך געווען אין איהר ארבייט: זי האָט גע־וואַשען, געקאָכט, דערלאַנגט צום טיש, ווי א דיענסט, אבער זי איז צייטענווייז אויך געזעסען מיט די פריצטעס צוזאַמען און האָט זיי עטוואס פאָרגעלעזען פון א בוך.

פיעלע האָבען זיך צו איהר גע׳שדכנ׳ט, אבער זי האָט מיט קיינעם פון זיי ניט געקענט חתונה האָבען. זי האָט עס ניט גע־קענט דערפאַר, ווייל דאס זיינען אלץ געווען נור בעל־מלאכות, ארבייטס־מענשען, און זי איז שוין געוואוינט געוואָרען צו א בעסערען לעבען — זי איז דאָך א האַלבע באַרישניע.

ווען זי איז אַלט געוואָרען 16 יאָהר, האָט עס פּאַסירט אז צו איהרע מוידען־פריצטעס איז געקומען צו גאַסט זייערער א פּלי־מעניק, א רייכער סטודענט, און קאַטיושאַ האָט זיך אין איהם פערליעבט, ניט וואָגענדיג צו ערקלערען דאס איהם און ניט וואָ־גענדיג צו ערקלערען עס אפילו זיך אליין. דערנאָך, אין א צוויי יאָהר ארום נאָך זיין ערשטען וויזיט, איז ער ווידער אמאָל געקומען צו גאַסט. ער איז דאס דאן געפאָהרען אויף דער מלחמה און האָט זיך אויפ׳ן וועג אבגעשטעלט ביי די טאַנטעס אויף עטליכע טעג. גאַנצע פיער טעג האָט ער ביי זיי פערבראַכט, האָט פאַר־

ארבייטען אלס וואש־פרוי. מאסלאוואַ האָט אבער געזעהען וואס פאַר א לעבען עס פיהרען די וועשערקעס, וועלכע ארבייטען ביי איהר מוהמע, און זי האָט זיך ניט געקענט בעשליסען צו פיהרען אזא לעבען. זי האָט בעסער געזוכט א פּלאַץ דורך די מעקלער־קאנטארען, וואוהין דינסטען און דינער ווענדען זיך, ווען זיי דאַר־פען א פּלאַץ.

עס האָט זיך ענדליך געפונען פאר איהר א פּלאַץ ביי א דאַ־מע, א'ן אלמנה מיט צוויי זיהן גימנאזיסטען. איין וואָך האָט זי געארבייט, מעהר ניט, דען דער עלטערער גימנאזיסט, א שילער פון זעקסטען קלאַס, האָט אין גאנצען אוועקגעווארפען זיינע ביכער און האָט זיך נור געשאַרט צו דער דינסט גאנצענע טעג; ער האָט איהר קיין מינוט רוהע ניט געגעבען. די מוטער האָט דאָס דערזעהען און זי האָט אנגעהויבען בעשולדיגען קאטיושען, אז זי פיהרט איהרע קינדער אראָפּ פון וועג. זי האָט געמוזט אלזאַ זוכען א'ן אנדער פּלאַץ. אומזיסט; קיין פּאסענדער פּלאַץ האָט זיך אזוי גיך ניט געמאכט.

נון, דאַרף פּאסירען אזא מין געשיכטע: ווען מאסלאָוואַ איז געקומען אין קאנטאָר, וואו מען רעקאמענדירט פּלעצער, האָט זי דאָרט בעגעגענט א'ן עלעגאנטע דאמע, אויסגעפּוצט אין עסיג און אין האָניג, מיט בראסלעטען, מיט דימענטענע רינגעלעך אויף די וויכע, דיקע פינגער און אויף די נאקעטע, ווייסע ארעמס. ווען די דאמע האָט זיך דערוואוּסט פון קאטיושא'ס לאגע, האָט זי איהר געגעבען איהר אדרעס און האָט זי איינגעלאדען צו זיך. מאסלאָוואַ איז צו איהר אריבערגעגאנגען. די דאמע האָט זי זעהר פריינדליך צוגענומען, האָט זי טראקטירט מיט פּוטער־פּלעצלעך און מיט זיסען וויין און האָט דערנאָך אוועקגעשיקט איהר דיענסט־מיידעל מיט א צעטעלע ערגעץ אין א פּלאַץ. פארנאכט איז געקו־מען אהין א הויכער מאַן מיט גראָהליכע האָר און א גאנץ גראָהע באָרד; דיזער אלטער האָט זיך געזעצט נאָהענט לעבען קאטיו־שען און האָט זיך מיט איהר אנגעהויבען צו שפּיעלען.

די ווירטין האָט דערנאָך ארויסגערופען דעם מאַן אין צוויי־

רע אייגענע פערדינטע, און 100 רובעל וועלכע איהר פערפיהרער האָט איהר געגעבען. ווען זי האָט געדאַרפט פערלאָזען דאס הויז פון דער הייב־אַם זיינען ביי איהר פונ'ם גאַנצען געלד געבליבען נור 6 רובעל. די צרה איז געווען מיט מאַסלאָווע וואס זי האָט ניט געקענט האַלטען קיין געלד; זי האָט ניט געקענט אַבזאַגען, ווען אימיצער האָט ביי איהר א בעט געטאָהן עטליכע רובעל. די באבע האָט ביי איהר גענומען פאר קוואַרטיר און עסען פאַר צוויי חדשים 40 רובעל, 25 רובעל האָט געקאסט דאס אוועקשיקען פונ'ם קינד, 40 רובעל האָט ביי איהר די באבע סתם געליהען — א בהמה האָט זי געדאַרפט קויפען, און 20 רובעל זיינען ביי איהר אליין אוועקגעגאַנגען אויף פערשיעדענע זאַכען.

קורץ, ווען זי איז געזונד געוואָרען איז זי געבליעבען אָהן געלד, און זי האָט געמוזט זוכען א פּלאַץ. זי האָט טאַקע באַלד אויך געפונען אַזא פּלאַץ ביי א וואַלד־וועכטער. דער וואַלד־וועכטער איז געווען אפילו א בעווייבטער, פון דעסטוועגען האָט ער געקראַגען חשק צו דער דיענסט פון דעם ערשטען טאָג אָן וואס זי איז אַנגעקומען, גאָר אַזוי ווי דער סטאַנאָוואָי. דאָס ווייב האָט זיך דערוואוסט אַז דער מאַן שאַרט זיך צו קאַטיושא'ן און זי איז צו־געלאָפען צו איהר מיט א פּאָר קולאַקעס; קאַטיושא האָט זיך ניט געלאָזען און עס איז אַרויסגעקומען א געשלעג צווישען ביידען. דער סוף איז געווען, אַז מען האָט זי אַרויסגעטריעבען און אפילו ניט בעצאָהלט וואס איהר האָט געקומט. דאַן איז קאַטיושא אוועק אין שטאָדט און האָט זיך בעזעצט ביי איהרע א מוהמען. די מוה־מעס מאַן איז געווען אַן איינבינדער, וועלכער האָט אַמאָל גוט גע־אַרבייט און פערדיענט געלד. ער האָט אַבער אַנגעהויבען שיכור'ן, האָט פערלאָרען זיינע קונדען און האָט איצט נור געהאַלטען אין איין טרינקען, פערזעצענדיג אַלעס וואס עס האָט זיך נור געמאַכט צום האַנד.

די מוהמע האָט געהאַלטען א וועשעריי און האָט דערפון געמאַכט קוים א לעבען פאַר זיך, פאַר די קינדער און פאַר דעם שיכור'ן מאַן. זי האָט איינגערעדט קאַטיושען, אַז זי זאָל ביי איהר

ווערען א וועשערקע ; זי האָט דאָך געזעהן, אז איהר פּלימעניצע שטעהט עפּעס אויף א העכערע שטופע פון לעבען.

איהר איז גאר קיין מאָל אין קאָפּ ניט געקומען אזא פראגע צו זאָל זי ווערען א וועשערקע ביי איהר מוהמען ; זי האָט מיט הארצווייטאג געקוקט אויף די ארעמע האָרעפּאסנע מיידלעך, וועל־כע פּלאָגען זיך דעם גאנצינקען טאג און רייבען די קויטיגע וועש, — בלאסע, אויסגעמוטשעטע, אנדערע זיינען שוין שווינדזיכטיג פון דער שווערער ארבייט אין היץ, אין שטיקענעם פון פּארע דורכ־גענומען מיט שמוץ און זייף. איהר האָט געשווידערט דער געדאנק, אז זי האָט אויך געקענט אזוי פערוועלקט ווערען, ווען זי וואָלט איינגעוויליגט דאן צו שטעלען זיך ארבייטען ביי איהר מוהמען אין דער וועשעריי.

גערויכערט האָט מאסלאָוואַ שוין פון לאנג, און אין דער לעצטער צייט האָט זי אפילו זיך צוגעוועהנט היבש צו טרינקען. וויין האָט זי ליעב געהאט, ניט אזוי דערפאר ווייל עס איז גע־שמאק, יאנדערן דערפאר, ווייל דאס האָט זי פערטויבט און האָט איהר געגעבען א מעגליכקייט צו פערגעסען אלע יסורים, וואס זי האָט איבערגעטראגען, איהר שווערען שיקזאל ; דער וויין האָט זי געמאכט לעבעדיגער, פרישער און האָט איהר צוגעגעבען מוטה און זעלבסט־ווירדע, זאנסט איז זי ביי זיך אין די אויגען געווען זעהר געפאלען. אהן וויין איז איהר געווען אזוי פּאסקודנע אויפ׳ן הארצען און שענדליך — אך, ווי מיאוס !

זי האָט נעבאך געהאט צו וועהלען ענטוועדער די ערנידערונג פון א דיענסט, צו וועלכער די „הערשאפטען“ וועלען זיך געוויס אפּט זעהן צו־צושארען און וועלען איהר קיין רוה ניט געבען, אדער זיין פּארזארגט, זיין רוהיג און האָבען א׳ן „אָרדענטליכען“ פּלאַץ.

אויסער דעם האָט זיך איהר געדוכט אז טרינקענדיג רעכענט זי זיך אָפּ מיט זיי אלעמען, מיט די אלע, וואס האָבען איהר ביי־זעם געטאָהן, מיט איהר ערשטען פערפיהרער, מיט דעם פּריקאש־ציק און מיט אלעמען, מיט אלע די, וואס האָבען איהר פערבי־טערט דעם לעבען. דאצו האָט אויף איהר בעשלוס אויך נעהאט

מען צימער, און קאטיושא האָט געהערט ווי זי האָט צו איהם געזאגט: א פרישינקע, פון דאָרף, א געשמאַקינקע. דערנאָך האָט די ווירטהין זי א רוף געטאָהן און האָט איהר פארגעשטעלט, אז דער מאַן איז דאס א פערפאסער, ביי וועלכען עס איז דא א'ן אוצר מיט געלד און ער זשאַלעוועט ניט, ווען נור מען געפעהלט איהם.

קאטיושא איז איהם געפעלען געוואָרען און דער פערפאסער האָט איהר געשיינקט א פינף־און־צוואנציגער, פערשפרעכענדיג אז ער וועט זיך נאָך מיט איהר זעהן. דאס געלד איז זעהר גיך צוקראָכען; זי האָט געדארפט בעצאהלען דער מוהמע פאר קווארטיר און עסען. היינט ווי קויפט מען דאָס ניט א היטעלע, בענדעלעך און קליינינקייטען?

אין עטליכע טעג ארום האָט דער שריפטשטעלער געשיקט ווידער נאָך איהר. זי איז געגאנגען. ער האָט איהר געגעבען נאָך א פינף־און־צוואנציגער און האָט איהר פארגעשלאגען, זיי זאָלען זיך גאר אריינקלייבען אין א בעזונדער קווארטיר, פאר זיך. וואהנענדיג אויף אזא קווארטיר מיט דעם פערפאסער, האָט זיך מאסלאווא דערווייל פערליעבט אין א פּריקאשטשיק, וועלכער האָט געוואהנט אויף אינ'ם זעלבען הויז. זי האָט אפענהערציג דאס אליין דערצעהלט דעם פערפאסער און האָט זיך איבערגעקליבען אין אן אנדער קווארטיר, א קלענערע, צוזאמען מיט דעם פּריקאשטשיק, וועלכער האָט איהר צוגעזאגט, אז ער וועט מיט איהר חתונה האָבען. ער האָט אבער ניט געהאלטען ווארט, ער האָט זי באלד אוועקגעוואָרפען און איז מעהר ניט געקומען. מאסלאווא איז נעביך געבליעבען אליין. זי האָט געוואלט דאן אליין אנהאלטען די קווארטיר; מען האָט איהר אבער ניט ערלויבט. זי האָט געמוזט גיין צוריק צו איהר מוהמען.

די מוהמע האָט זי צוגענומען גאר מיט אן אנדער כבוד, זעהענדיג ווי שיין זי איז געקליידעט, א גאנצע דאמע, אין א פּאַלערינע, מיט האנדרשוה. די מוהמע האָט שוין איצט גאָר קיין העזה ניט געהאט פארצושלאגען איהר, א שטייגער, זי זאָל ביי איהר

האָט זי ארייננעזעצט אין אסטראָג און פאר וואס מען פיהרט זי איצט צום געריכט, נאכדעם ווי זי איז אפּגעזעסען זעקס מאנאטען אין טורמע, צוזאמען מיט מערדער און גנבים.

3.

אין דער צייט ווען מאסלאווא, אויסגעמאטערט פון לאנגען געהן, איז צוגעקומען מיט דעם קאנוואָי צום אקרוזשנאָי סוד, איז איהר פערפיהרער, דער פלימעניק פון איהרע מוידען־פריצטעס, פירסט דמיטרי איוואנאָוויטש נעכליודאָוו, געלעגען בכבודיג אין זיין שעהנער בעטעל, אויף די ווייכע, ווייסע, פוכאָווע קישעלעך, אין א שנעע־ווייסער, האָלענדער נאכט־העמד, מיט קנייטשעלעך, אויסגעשטעפּט אין פראנט, און האָט גערויכערט א פאפּיראס. ער איז געלעגען און האָט געקוקט מיט פאנאנדערגעעפענטע אויגען אין לעהרען רוים, טראכטענדיג וועגען דעם נעכטיגען טאָג און וואס איהם שטעהט פאר צו מאָהן היינט.

ער האָט זיך דערמאָנט אָן דעם נעכטיגען אבענד, ווי ער האָט פערבראכט ביי די רייכע קארטשאגין'ס — א בעריהמטע פאַמיליע, וואו ער פלעגט אָפט פערברייננגען. ער ווייס אז אלע מיינען, דאס ער וועט מסתמא חתונה האָבען מיט פריילין קארטשאגין. ער האָט זיך אבגעזיפצט, האָט אוועקגעווארפען דעם שטיקעל פּאַפּיראס און האָט שוין אויסגעצויגען די האנד נאָך דעם זילבערנעם פּאָרט־סיגאר אום צו נעהמען אנ'אנדער פאפּיראס. אבער ער האָט חרטה געקראגען. ער האָט זיך אויפגעהויבען, האָט ארייננעשטעקט די פיס אין די ווייכע, לייכטע שטעק־שיך, האָט ארויפגעווארפען אויף זיינע ברייטע פלייצעס דעם זיידענעם כאלאט און איז אריין אין זיין גארדעראבנע, וועלכע איז געווען לעבען שלאָף־צימער. אין גארדעראבנע איז די לופט געווען דורכגענומען מיט געשמאקע ריחות פון פערפיום, פּאמאדע, פיקסטואר און אלערליי בשמים־טראָפּענס.

דארט האָט ער אויסגעפּוצט מיט אן עלעגאנטער בערשטעלע

א גאנץ שטארקע ווירקונג דאס וואס אזא לעבען וועט איהר געבען די מעגליכקייט צו קליידען זיך שעהן; זי וועט בעשטעלען קליי־דער וועלכע נור איהר הארץ געלוסט: סאמעטענע, זיידענע, באַ־טיסטענע, סאטינענע, פאר בעלער און פאר שפּאציר; אויסגע־בלייזט דאס האלז ווייט, מיט אפענע שולטערן, נאקעטע ברוסט און בלויזע ארעמס. און ווי מאסלאווען האָט זיך נור אין דער פאנטאזיע פארגעשטעלט ווי זי וועט אויסזעהן אין א געלב־זייי־דענעם קלייד מיט שווארץ־סאמעטענע בעפוצונגען, אזוי האָט זי זיך שוין מעהר ניט געהאט וואס מישב צו זיין.

פון דאן אן האָט זיך פאר מאסלאווא אנגעהויבען יענער לע־בען, וועלכען עס פיהרען הונדערטע און טויזענדע אזעלכע פרויען און וועלכער ענדיגט זיך ביי ניינציג פון הונדערט מיט שרעקליכע קראנקהייטען, פריהצייטיגעס אלט ווערען און טויט.

אין דער פריה און בייטאג שווערער שלאף נאך דער נעכט־ליכער אויסגעלאסענהייט; אזייגער פיער פארנאכט אויפשטעהן מיעד, פויל פון דער שמוציגער בעט; די גליעדער שווער און אין מויל פאסקודנע פון צופיעל טרינקען, — לעשען זיך פון שכרות מיט זעלצער, קאפע; פוילערהייט שלעפען זיך אין שליורעס, אין א לאנגען ווייסען יאקעל, אין א ראפער, אדער אין א מאנטעל אויפ׳ן האלב נאקעטען קערפער, קוקען אין פענסטער מיט פערגא־סענע אויגען, צו־זידלען זיך מיט די חבר׳טעס; דערנאך פודרען דעם פנים, פערפיומירען דעם קערפער, שמירען די האָאר און אנ־פאסען דאס נייע קלייד, צוקריגען זיך מיט דער ווירטהין איבער־דעם, ארומקוקען זיך גוט אין שפיגעל, אונטערפארבען די אויגען; עסען עפּעס זיסעס, פעטעס און נאכהער אנציהען זיך אין זיידע־נע קליידער און ארויסגעהן אן אויסגעפוצטע, אן אויסגעגלאנצטע אין דעם גרויסען, בעלויכטענעם זאאל; געסט, מוזיק, טענץ, צוקערקעס, וויין, רויכערען, שמייכלען, אנציהען.

אזוי האָט מאסלאווא אבגעלעבט זיעבען גאנצינקע יאהר. אויף דעם אכטען יאהר, דאס איז שוין געווען דער 26טער יאהר פון איהר לעבען, האָט מיט איהר פאסירט דאס, פאר וואס מען

דער טיש איז געווען געדעקט מיט א קלאָר־ווייסען טיש־טוך, אויף וועלכען עס זיינען געווען גרויסע הערבען פון דער פירסטליכער פאמיליע. פון אויבען זיינען געשטאנען זילבערנע געשיער, א קאַ־פע־קאַן, פון וועלכע עס האָט זיך געטראָגען איבערן צימער א גע־שמאקער ריח פונ׳ם בעסטען קאפפע, א זילבערנע צוקער־פושקע, אינעווייניג געגילט, אויך אזא קריגעלע מיט שמאנט און קערבעלעך מיט פערשיעדענע ביסקוויטען, מאנדעל־בייגעלעך, סוכאריקלעך און א פרישינקער, געפילטער קוילעטש. אויף איין ווינקעל פון טיש זיינען געלעגען, אנגעקומענע מיט דער מאָרגען־פאָסט, בריעף, צייטונגען און א פראנצויזישער זשורנאל פאר דעם מאנאט.

נעבלודאָוו האָט זיך שוין געוואלט נעהמען לעזען די בריעף, אבער אין טיהר, וועלכע פיהרט צום קארידאָר, האָט זיך געוויעזען, ווי ארייַנשווימענדיג, אן עלטערע, פעטע פרוי, אנגעטאָהן אין טרויער־קליידער. דאָס איז געווען די גארניטשנע פון דער אלטער פירסטין, נעכליודאָוו׳ס מוטער, וועלכע איז דאָ אינ׳ם זעלבען הויז ניט לאנג געשטארבען. דיעזע פרוי איז פערבליבען איצט דינען ביי׳ם זוהן אלס עקאנאמקע.

אגראפענא פעטראָוונא — אזוי האָט מען די פרוי גערופען — האָט געהאט א פנים אזוי ווי זי וואלט אליין געווען א פריצ־טע; זי איז אזוי פיעל געווען צוזאמען מיט דער אלטער פירס־טין, פלעגט מיט איהר זאָגאר ארומפאהרען אין אויסלאנד און זי האָט איבערגענומען אלע דרכים פון א פריצטע. ביי די נעכליו־דאָווס איז זי פון קינדהייט אָן און זי האָט נאך דמיטרי איוואנאָ־וויטשען געקענט, ווען ער איז געווען א קליינינקער, ווען זי האָט איהם נאך גערופען מיטענקא.

— א גוטער מאָרגען אייך, דמיטרי איוואנאָוויטש.

— גוט מארגען, אגראפענא פעטראָוונא. עפּעס נייעס? — האָט שפאסענד א פרעג געטאָן ניעכליודאָוו.

— א בריעף פון דער פירסטין־מוטער אדער פון דער פיר־סטינ׳ס טאכטער; די קאמערמעדכען זייערע האָט עס געבראכט שוין לאנג און זי ווארט דאָרט ביי מיר, — האָט געענטפערט מיט

און מיט אן עקסטרא־פּולווער די פּערפּלאמבירטע ציינער, האָט אויסגעשווײנקט דעם מויל מיט א שמעקעדיגען וועסערל, און האָט זיך דערנאָך גענומען וואשען דעם פּנים מיט אלערליי מיטלען, פּערקאַלאָן, טהייערע זייף, האָט זיך געוואשען און ווידער געוואשען, געווישט און ווידער געווישט מיט האנד־טיכלעך אלערליי. ווען ער האָט געענדיגט דיזע ארבייט, האָט ער זיך גענומען פּוצען די נעגעל פון די הענד, און איז דערנאָך ווידער אריין אין דריטען צימער, האָט גענומען א טרוקענע וואנע, האָט זיך מיט א פּייכטען, קאַלטען האנד־טוך אויסגעריבען דעם דיקען פולען קערפּער, וועלכער איז געווען ווי באדעקט מיט א ווייסע, קלאהרע פעטס, האָט זיך איינגעוויקעלט אין א ווייכען פּוכינען ליילעך, ביז די גאנצע פייכקייט פון קערפּער איז ארויסגעצויגען געווארען און ער האָט זיך גענומען אנציהען. ער האָט שוין אויף זיך אנגעטאָהן די שנעע־ווייסע אויסגעפּרעסטע אויבער־העמד, שטיוועלעך, גלאנציג ווי א שפּיגעל, און ער זעצט זיך ערשט לעבען טואלעט־שפּיגעל, פּערקאמען די קרויזע, שווארצע בערדעל און די געגרייזעלטע האָאר, וועלכע זיינען שוין געווארען שיטערלעך אויפ׳ן קאָפּ.

אלע זיינע קליידער, וועש, קנעפּלעך, האלזטיכער, שפּילקע־לעך א. ז. וו. זיינען געווען פון דעם בעסטען זאָרט, אלעס איידעל, שיין, שטארק, גוט און טהייער. פון א צעהן האלזטיכלעך האָט ער ארויסגענומען דעם ערשטען בעסטען, וואס איז געקומען צום האנד — אמאָל פלעגט ער לאנג קלייבען אזא זאך, איצט איז איהם גאנץ גלייך. נעבלודאָוו האָט געענדיגט זיין טואלעטע און איז א ריינינקער, א שיינינקער, אבוואָהל ניט גאָר פריש, ארויס פון גארדעראָבנע אין גרויסען עסס־צימער, וואו עס האָבען געגלאנצט די געוועקסטע דילען, דורך דער ארבייט פון די פּויערים, וועלכע האָבען דערויף שטארק געשוויצט נעכטען. אינ׳ם עסס־צימער איז געווען א רייכער, דובאָווער בופעט און א גרויסער, שווערער טיש מיט געשניצטע, דיקע פיס אין דער פאָרם פון לייבען־לאפּעס.

„מאמא לאָזט איך וויסען, אז אייער פלאץ ביים טיש וועט ניט זיין פון קיינעם פערנומען, ווי שפעט איהר זאלט ניט קומען. אלזאָ קומט אונבעדינגט.

„מ. ס.".

נעבליודאוו האָט געמאכט א זויערע מינע. דיעזער בריעף איז געוועזן א טהייל פון דער קונציגער ארבייט פון פריילין קאר־טשאגין, וועלכע געברויכט אלערליי מיטלען, אום צובינדען איהם צו זיך. שוין צוויי מאָנאט ווי זי ארבייט אזוי און פלעכט איהם צו צו זיך מיט אונבעמערקבארע קונציג־געוועבטע פעדים.

נעבליודאָוו האָט געהאט אן אורזאכע ניט צו איילען זיך אזוי צו בעטען די האנד פון פריילין קארטשאגין שוין אויסער דעם וואס א מענש אין זיינע יאהרען און ניט קיין ליידענשאפט־ליך פערליבטער איז זיך גוט מישב בעפאר ער בעשליסט זיך א שידוך צו טאָהן. דיעזע אורזאכע איז אבער ניט געוועזן חס וחלילה דאָס, וואס מיט א יאהר 10 צוריק האָט ער פערפיהרט קאטיושען און האָט זי דערנאך אוועקגעווארפען; ניין, אזא קלייניגקייט וואלט ער ניט גערעכענט פאר א מניעה אין א שידוך טאהן. אן אנדער אורזאכע איז דא געוועזן.

נעבליודאוו האָט אקוראט אין דיעזער צייט געהאט פער־בינדונגען מיט א פערהייראטהע פרוי; אמת, ער האָט שוין זיך אביסעל דערווייטערט פון איהר, אבער זי איז נאך געוועזן נאָ־הענט צו איהם. פון דער נאטור איז נעבליודאוו געוועזן אביסעל א שעהמעדיגער מיט פרויענצימער, אבער גראדע דיעזע אונענט־שלאָסענהייט, דיעזע שעהמענדיגקייט האָט ערוועקט אין דיעזער אשת־איש א פערלאנג צו עראבערן איהם.

דיעזע דאמע איז געוועזן די פרוי פון דעם פרעדוואדיטעל דוואָריאנסטווא פונ'ם אויעזד, וואוהין נעבליודאוו איז געפאהרען צו די גאלקעס. זי האָט איהם אריינגענומען אין איהרע הענד, אז ער איז צו איהר געווארען אלץ מעהר צוגעבונדען, פיהלענדיג אלץ מעהר אבשטויס. גלייך פון אנהויב האָט זי טאקע נעבליודאוו געוואָלט א נאש טאָהן, דערנאָך האָט ער זיך שוין געפיהלט שולדיג

א צוקערדיגע מינע אגראפענא פעטראָוונא און האָט א פינטעל געטאָהן מיט די אויגען.

— זעהר גוט, באלד, — האָט נעבליודאוו געענטפערט, נעהמענדיג פון איהר דעם בריעף און האָט זיך אנגעבלאָזען, בעמערקענדיג דעם פיעלדייטיגען שמייכעלע אויף אגראפענא'ס געזיכט.

אגראפענא'ס צוקערדיגער שמייכעל האָט בעדייט, אז זי פערשטעהט, אז דער בריעף איז פון פריילין קארטשאגין, צו וועלכער, נאָך איהר מיינונג נאָך, ניעבליודאוו שדכנט זיך. אט דיעזע בעדייטונג פון אגראפענא'ס שמייכעל, האָט אונאנגענעהם געשמעקט נעבליודאוו'ן.

— זאל איך איהר הייסען ווארטען? — האָט די עקאנאמקע א פרעג געטאָהן, א כאפ טאָהענדיג מיט בעזונדערע טרייהייט די טיש־בארשט, ווי אבצושטויבען עפּעס, און אוועקלייגענדיג זי באלד אויף אן אנדער פלאץ. און ניט דערוואַרטענדיג זיך קיין ענטפער, איז זי ארויסגעשוואומען פון עסס־צימער.

נעבליודאוו האָט געעפענט דעם שיינעם, פערפיומירטען בריעף און האָט גענומען לעזען. געשריעבען האָט מען איהם פאלגענדעס:

„אזוי ווי איך האָב זיך גענומען פאר א פפליכט אייך צו עראינערן, איהר זאלט ניט פערגעסען וואס איהר האָט צו טאָהן, דערמאן איך אייך, אז היינט, דעם 28טען אפריל, דארפט איהר ערשיינען אין אקרוזשני סוד אלס געשווארענער, און דארום קענט איהר ניט אויספאהרען היינט מיט אונז און מיט הערן קאלאָסאָוו צו בעקוקען די בילדער, אזוי ווי איהר האָט נעכטען פערשפראכען, צו פערדאנקען אייער געוועהנליכער לייכטזיניגקייט.

יעדענפאלס וועט איהר דאָך ניט וועלען בעצאהלען 300 רובעל שטראף פאר ניט ערשיינען. איך האָב זיך דערמאנט דערוויף, באלד נאָך דעם ווי איהר זייט אוועק. פערגעסט דאָס ניט.

„פירסטין מ. קארטשאגין".

אויף דער אנדער זייט פון בריעף איז געווען אין פראנצויזיש געשריעבען:

געבען אן ענטשיעדענעם ענטפער. ער האָט איהר ערשט מיט א וואָך צוריק געשריבען, דאס ער איז געווען איהר א שולדיגער, אבער ער רעכענט, אז יעדער פערבינדליכקייט צווישען זיי איז יעצט צו ענדע. אויף דיעזען בריעף ווארט ער דאס אן ענטפער. עס איז אפילו געווען א גוטער צייכען וואס דער ענטפער קומט ניט אזוי גיך; ווען זי וואלט בשום אופן ניט וועלען אייגגעהן אויף א שיידונג צווישען זיי וואלט זי גלייך געענטפערט. נעכליו דאָוו האָט אויך געהערט, אז ביי דעם פרעדוואדיטעל געהט איצט איין עפּעס אן אפיציער, וועלכער שאַרט זיך ארום איהר. דאס האָט איהם פון איין זייט געפּלאגט מיט אייפערזוכט און פון דער אני־דער זייט האָט עס איהם גראָד געפרעהט, דען דאס וועט איהם געבען א מעגליכקייט פּטור צו ווערען פון איהר.

דער צווייטער בריעף איז געווען פון דעם פערוואלטער פון זיינע גיטער. ער האָט געשריעבען ניעכליודאָוו׳ן דאס ער מוז אליין זיין אויפ׳ן פּלאַץ אום צו פערפעסטיגען זיין רעכט אלס יורש און אז זיין אנוועזענהייט איז אויך זעהר נויטהיג אום אויסצוארביי־טען א פּלאן ווי די גיטער זאלען פערוואלטעט ווערען. עס וואלט א סך בעסער געלוינט — שרייבט דער פערוואלטער — אז די ע״ד, וועלכע עס בעארבייטען די פּויערים, און קריגען דערפון א העלפט, זאל בעסער דורך גערונגענע בעארבייט ווערען. עס וואלט מעהר איינבריינגען. פאר איינע הוצאות האָט דער פערוואלטער אויך געבעטען דעם פירסט אום ענטשולדיגונג וואס ער האָט אבי־סעל פערשפּעטיגט מיט דעם ארויסשיקען פון דריי טויזענד רובעל צום ערשטען מאי.

די אורזאכע פון דיעזער פערשפּעטיגונג פון די געלד איז, וואס עס איז שווער איצט פון די פּויערים אויפצומאָנען די רענט פאר דער ערד; זיי זיינען געווארען אזוי ווילד אין זייער עקשנות ניט צו צאָהלען, אז ער האָט זיך געמוזט ווענדען צו רעגיערונגס־מיטלען. נעכליודאָוו׳ן האָט דער בריעף געבראַכט ליידען און פער־געניגען אין איין צייט. ער האָט הנאה געהאט צו פיהלען זיך דער ווירטה פון אזוי פיעל גיטער, אבער עס איז איהם אויך

געגען איהר און האט ניט געקענט אין גאנצען שיידען זיך מיט איהר, וואו זי זאל אליין ניט איינוויליגען. איבער דעם האט ער ניט געקענט בעטען די האנד פון פריילין קארטשאגין.

אויפ'ן טיש ביי איהם איז גראדע געלעגען א בריעף פונ'ם מאן פון יענער דאמע. דערזעהענדיג די האנדשריפט און פון וואגען עס איז, איז נעכליודאוו רויט געווארען און האט דערפיהלט אין זיך אן ענטשלאסענהייט ווי אין דער ערווארטונג פון א סכנה. אבער זיין מורא איז געווען אומזיסט: דער פרעדוואדיטעל האט איהם בלויז בענאכריכטעט, דאס ענדע מאי וועט זיין אן עקסטרא זיצונג פון דער זעמסקער פערוואלטונג און עס וואלט געווען נויטיג ער זאל אנוועזענד זיין; עס האנדעלט זיך אום דארפישע שוהלען איינצוריכטען און נאך אזעלכע זאכען; דען אויב ער קומט ניט וועלען די רעאקציאנערע מיטגליעדער פון זעמסטווא האבען די אויבערהאנד אין די אלע פראגען.

דער פרעדוואדיטעל איז נעהמליך געווען א ליבעראל און ער איז אזוי געווען פערשלונגען אינ'ם קאמפף געגען דער רעאקציאנערער פארטי, אז ער האט גאר ניט געקענט בעמערקען זיין אונגליק, די ענרערונג, וועלכע עס איז פארגעקומען אין זיין פאמיליען־לעבען.

נעכליודאוו האט זיך איצט ערינערט וועגען די אלע מינוטען פון קוואל, וועלכע ער האט דורכגעלעבט, פיהלענדיג ווי אונגערעכט ער האנדעלט געגען דיעזען מענשען. ער האט זיך דערמאנט, ווי ער האט אפילו אמאל געפאנטאזירט, אז אט רופט איהם דער פרעדוואדיטעל ארויס אויף א דועל און ער האט ניט אנדערש געערעכענט, אז ער וועט אין פרעדוואדיטעל ניט שיסען; ער וועט בעסער אויסשיסען אין די לופט. איהם האט זיך דאן אויך געדוכט, אז זי איז פערצווייפעלט, לויפט אין גארטען, פון דארט צום טייכעל מיט דעם אבזיכט צו טרינקען זיך און ער לויפט זי זוכען.

ער האט זיך דערפאר בעשלאסען צו מאכען אן ענדע. ניט צו פאהרען, קיין זאך ניט צו טאהן, ביז וואנען זי וועט איהם ניט

4.

ווען ער האָט אבגעטרונקען זיין קאפע, איז נעכליודאוו גע־גאנגען אין קאבינעט, כדי צו ערקונדיגען זיך וועגען דער פּא־וועסטקע פון אקרוזשנאַי סוד, אין וועלכע שטונדע ער מוז שוין דאָרט זיין און אויך צו ענטפערען דער פירסטין קארטשאגין אויף איהר בריעף. גייענדיג צום קאבינעט איז נעכליודאוו׳ן אויסגעקו־מען פארבייצוגעהן זיין ארבייטס־צימער. אין דיעזען צימער איז געשטאנען א מאלער־געשטעל מיט אן איבערגעקעהרטע אנגעפאנ־גענע בילד. דאס אנזעהן פון דיעזען בילד האָט איהם דערמאנט אויף דער אבגעלאזענהייט, וועלכע ער האָט דערפיהלט אין דער לעצטער צייט, און ווי דאס האָט ביי איהם אבגענומען יעדע ענער־גיע צו צייכנען, צו מאלען.

מיט זיעבען יאהר צוריק האָט ער אוועקגעווארפען זיין אמט מיט דעם בעשלוס, אז ער איז בערופען פון דער נאטור א צייכ־נער צו זיין, און ער האָט זיך בעטראכט אלס קינסטלער, וועלכער דארף מיט פעראכטונג קוקען אויף אלע אנדערע טהעטיגקייטען. איצט האָט זיך איהם געדוכט אז ער האָט קיין רעכט ניט צו בע־טראכטען זיך אלס קינסטלער. מיט פערדרוס האָט ער בעטראכט די אלע איינריכטונגען פון דיעזען ארבייטס־צימער און איז מיט שנעלע טריט אריין אין קאבינעט. דאס איז געווען א גרויסער, ליכטיגער צימער מיט אלערליי בעקוועמליכקייטען און בעפּוצונ־גען.

אין טישקעסטעל פון גרויסען שרייב־טיש האָט ער געפונען די פּאָוועסטקע, אין וועלכע עס איז געשריבען געווען, אז א זיי־גער 11 דארף ער זיין אין געריכט. ער האָט זיך געזעצט ענטפערן דער פירסטין קאָרטשאגין. האָט אנגעשריעבען אן ענטפער — צו־ריסען; אנגעשריעבען א צווייטען — צו קאלט, כמעט בעליי־דיגענד. ער האָט ווידער צוריסען און האָט א דריק געטאָהן א קנעפּעל אין וואנד. אין טיהר האָט זיך געוויזען דער לאקיי — אן אלטער מיט א טרויעריגען פּנים.

געווען אונאנגענעהם, דען אין זיין ערשטער יוגענד איז ער געווען א נאכפאלגער פון ספענסער, וועלכער בעהויפטעט אין זיין „סאציעל סטעטיקס“ אז נאך דעם בעגריעף פון רעכט דארף קיין אייגענטהום אויף לאנד ניט עקזיסטירען.

דאן, אין יענע יונגע יאהרען, האט ער ניט נור געגלויבט אין דער טעאריע, אז אויף לאנד טאר ניט זיין קיין פריוואט־אייגענטהום, זאנדערן ער האט טאקע מיט אן אמת אוועקגעשיינקט דעם קליינעם טהייל ערד, וועלכער איז פערזענליך איהם געבליבען בירושה פון פאטער, צו די פויערים. ער האט ניט געוואלט פערמעגען לאנד; דאס איז געווען געגען זיינע איבערצייגונגען. איצט, ווען ער איז געווארען דער גרויסער בעזיצער פון דאס גאנצע לאנד, וואס איז איהם געבליבען בירושה נאך דער מוטער'ס טויט, בלייבט איהם אייגענטליך צו טאהן איינס פון דיביידע, ענטוועדער ענטזאגען זיך פון זיין אייגענטהום, אדער איינשטימען שווייגענדיג, אז ער איז דער ווירטה און דערמיט פערלייקענען זיינע אמאליגע איבערצייגונגען.

דאס ערשטע האט ער ניט געקענט טאהן, דען אויסער דער ירושה האט ער קיין אנדערע מיטלען ניט געהאט צום לעבען. בעטרעטען א רעגיערונגס־שטעלע האט ער ניט געוואלט; און דא איז ער געוואהנט געווארען צו לעבען ברייט, אהן זארג, אין לוקסוס און אלעם פארטיגע. אפזאגען זיך פון דיעזען פערגעניגען האט ער ניט געקענט און עס וואלט טאקע געווען איבעריג, דען זיינע אמאליגע איבערצייגונגען זיינען שוין לאנג אבגעשוואכט געווארען; עס איז שוין ניט געווען יענער גלויבען, יענע קראפט פון ענטשלאסענהייט, יענער פערלאנג צו איבעררראשען די וועלט, ווי עס איז געווען דער פאל אין דער יוגענד.

דאס צווייטע — לייקענען אין יענע בעווייזע געגען דאס רעכט פון אייגענטהום אויף לאנד, וועלכע ער האט אמאל אויסגעלערנט ביי ספענסער און דערנאך אין „פראגרעס ענד פאווערטי“ פון הענרי דזשארדזש, האט ער בשום אופן ניט געקענט.

און דער בריעף האט איהם געבראכט אונאנגענעהמליכקייט.

פערליערען זייער פרייהייט. און צווייטענס, די בלינדע פורכט פאר'ן געהיימען ווען פון א פרוי. דאס איז געגען היראטה בכלל.

די היראטה פון מאריע קארטשאגין אין בעזאנדערס איז געווען פארטהיילהאפט, דערפאר ווייל זי האט זיך אין אלעס, פון איהר קליידונג ביז איהרע מאנערען אין ריידען, געהן, לאכען, אויסגעצייכענט פון איינפאכע מענשען; זי האט זיך אויסגעצייכענט ניט מיט עטוואס בעזונדערעס, נאר מיט איהר „אנשטענדיגקייט" — ער האט קיין אנדער אויסדרוק ניט געהאט פאר דיעזער איינענשאפט, וועלכע זי בעזיצט און וועלכע ער האט זעהר הויך געשעצט. צווייטענס, האט זי איהם געשעצט העכער פון אלע אנדערע מענשען, און דאס הייסט דאך — איז ביי איהם אויסגעקומען — אז זי פערשטעהט איהם. און וויבאלד אז זי פערשטעהט איהם, דאס הייסט, שעצט איהם מעהר פון אלע אנדערע, דאן צייגט עס דאך אז זי איז פערנינפטיג און קען אורטיילען גלייך.

אבער געגען היראטהען מיט איהר איז געווען, ערסטענס, דאס, וואס איז אפשר מעגליך צו קריגען א פריילין, וועלכע האט נאך פיעל העכערע איינענשאפטען אלס מאריע, און אזא וועט דאך זיכער מעהר ווערטה זיין צו זיין זיינע א פרוי; צווייטענס איז מאריע קארטשאגין שוין אלט געווען 27 יאהר און ווי קען דאס זיין זי זאל שוין ניט האבען געליעבט ווען עס איז פריהער, — דיעזער געדאנק האט בעזאנדערס געפלאגט נעכליודאוו'ן. זיין שטאלץ האט געליטען ביי דעם איין געדאנק, דאס זי האט אין דער פערגאנגענהייט דאך געקענט ליעבען אימיצען; דאס האט איהם בעליידיגט.

הכלל, עס זיינען געווען נענוג טעמים דאפיר און דאגעגען און ביידע זיינען געווען גלייך שטארק גענוג, אזוי דאס ביידע וואגשאלען האבען געהאט א גלייכגעוויכט און נעכלודאוו האט ניט געוואוסט ווי צו בעשליסען זיך.

„דערווייל, ווי לאנג איך האב נאך ניט בעקומען קיין אנטווארט פון דער פרעדוואדיטעלשע מאריע וואסיליעוונא, האב איך בליודאוו.

— שיקט נאָך אן איזוואזטשיק, געפּעליגסט.

— גלייך.

— וואַרט מען נאָך אויף אן ענטפער פון די קאַרטשאַגינס? זאָג זיי, אז איך וועל זעהן היינט זיין צו מיטאַג ביי זיי.

— גלייך.

עס איז אפילו זעהר אונהעפליך, אבער איך קען ניט העלפען, איך קען איהר ניט שרייבען — האָט זיך נעכליודאָוו געטראַכט און ער איז געגאַנגען אַנטאָהן זיך צום אויסגעהן.

ווען ער איז אַרוים אויפ'ן גאַניק האָט שוין אויף איהם גע־וואַרט די בעקאַנטע דראָשקע מיט רעזינענע רעדער. דער איז־וואזטשיק האָט זיך צו איהם אַ קעהר געטוהן מיט זיין געזונטען, פערברענטען נאַקען און האָט געזאָגט.

— און נעכטען האָב איך זיך ליידער פערשפּעטיגט. איך בין געקומען צו פירסט קאַרטשאַגינ'ס הויז און דער שווייצער זאָגט מיר: „ערשט אַוועקגעפאָהרען".

„די איזוואזטשיקעס ווייסען שוין אויך מיינע פערהעלטניסע צו די קאַרטשאַגינס" — האָט נעכליודאָוו אַ טראַכט געטאָהן, און אין זיין קאָפּ האָט זיך ערוועקט ווידער די פראַגע, מיט וועלכע ער איז געווען בעשעפטיגט אָפט אין דער לעצטער צייט: זאָל ער הייראַטהען מיט פריילין קאַרטשאַגין אָדער ניט? איהם איז געווען שווער צו לייזען די פראַגע ווי אַלע אנדערע פראַגען, וועלכע זיינען אין דער לעצטער צייט געשטאַנען ביי איהם צום ענט־שיידען.

הייראַטהען וואָלט לוינען ערשטענס שוין דערפאַר, ווייל די הייראַטה גיט די מעגליכקייט צו פיהרען אַ מאָראַלישען לעבען, — אַזוי האָט ער גערופען פאַמיליען־לעבען; צווייטענס, און הויפּט־זעכליך, גיבען פאַמיליע, קינדער אריין אַ געוויסען זינען אין לע־בען, אנשטאַט וואָס זיין איצטיגער לעבען איז אַזוי פּוסט. דאָס אַלעס איז געווען פאַר הייראַטה. דערפאַר אבער זיינען אויך גע־ווען אַרגומענטען געגען הייראַטהען: ערשטענס, די געוועהנלי־כע פורכט פון אַלע שוין ניט גאָר יונגע בחורים, זיי זאָלען ניט

— איך בין א געשוואָרענער.

— איז דאס די קרימינעלע אבטהיילונג; האָט איהר דאך דאס גלייך טאקע געקענט זאגען. זהער רעכטס און דערנאך וועט איהר זיך א קעהר טאָהן לינקס און דאָרט וועט איהר אריין אין דער צווייטער טיהר.

נעבליודאוו איז געגאנגען ווי מען האָט איהם געזאגט.

לעבען דער אנגעוויזענער טיהר זיינען געשטאנען צוויי פערזאנען: איינער א הויכער, דיקער קופּעץ, א גוט־הארציגער מענשעל, וועלכער האָט, ווי עס האָט געשיינט, גוט אריינגענאסען און געזונד פערביסען און פיהלט דערפאר גאנץ פרעהליך; דער אנדערער איז געוועזן א פּריקאשציק, קענטיג א איד. זיי זיינען נעשטאנען און האָבען גערעדט וועגען די מקחים פון וואָל, ווען נעבליודאוו איז צו זיי אונטערגעגאנגען און א פרעג געטוהן, אויב דאָ איז דאס דער צימער פאר די געשוואָרענע.

— דאָ, מיין הערר, דאָ. אויך הפנים אונזערער, א געשוואָרענער? — האָט לוסטיג און גוטהארציג א פרעג געטאָהן דער צופריעדענער קופּעץ. און הערענדיג, אז יא, האָט ער אליין פארטגעזעצט.

— נו גוט, וועלען מיר טאקע אין איינעם אַ'ן ארבייט טאָהן. איך האָב די עהרע, קופּעץ פון צווייטער גילדע באקלאשאָוו, — האָט ער אויסציהענדיג זיין ווייכע, ברייטע האנד, זיך פארגעשטעלט. — און מיט ועמען האָב איך דעם גליק?

נעבליודאוו האָט איהם געזאגט זיין נאמען און איז אריין אין צימער פאר די געשוואָרענע.

דאָס איז געוועזן א קליינער צימער; אין איהם האָבען זיך איצט איינגעפונען ביי א צעהן פּערזאן, פערשיעדענע מינים מענשען. זיי זיינען אלע, ווי עס האָט אויסגעוויזען, נאר וואס געקומען; מאנכע האָבען זיך געזעצט, מאנכע האָבען געקוקט איינע אויף די אנדערע און געשלאָסען בעקאנטשאפט. איינער איז נאר דאָרט געוועזן אַ'ן „עקס" אין א מונדיר, די איבריגע זיינען אלע

דאָך זיכער ניט וואס צו בעשליסען" — האָט זיך געטראַכט נע־
און איהם איז געווען אנגענעהם, וואס ער דארף און מוז
ווארטען ביז ער זאל ענטשיידען אהין אדער אהער.

„עס איז נאך דא צייט, איך וועל עס שוין דערנאך גוט בע־
קלעהרען", — האָט ער צו זיך אליין געזאגט, ווען די דראשקע
איז שוין צוגעפאהרען צום אקרוזשנאָי סוד, — „און דערווייל
דארף איך היינט עהרליך און געוויסענהאפט, ווי מיין שטיינער
איז ערפילען מיין געזעלשאפטליכע פפליכט, דאצו איז דאך דאס
אמאָל אויך גאנץ אינטערעסאנט". און אזוי ריידענדיג צו זיך איז
ער אראָפּ פון דראשקע, איז אריין אין פּאָדערצימער פון געריכט
פערביי דעם שטעהענדען שווייצאר.

5.

די קאָרידאָרען פון אָקרוזשנאָי סוד זיינען געווען פול מיט
רעגונג און בעוועגונג, ווען נעכליודאוו איז אריין. די געריכטס־
דינער זיינען ארומגעגאנגען איילענדיג דאס אהין, דאָס אהער מיט
פּאפּיערען אין די הענד; אמאָהל זיינען זיי אויך אונטערגעלאָפען
פון גרוים איילענעס, אבער אזוי גלאטיג, לייכט, אזוי ווי זייערע
פיס וואלטען זיך ניט אנריהרען אן די דילען. ריכטער, אדוואקא־
טען, שרייבער, געשווארענע זיינען ארומגעגאנגען דאָ און דאר־
טען, געקומען און אוועק, אוועק און געקומען; מענשען מיט
פּראָשעניעס אין די הענד, אנגעקלאגטע אין בעוואכונג פון סאָל־
דאטען זיינען טרויעריג געזעסען לעבען די וועגט אדער זיינען גע
שטאנען אנגעשפּארט, ווארטענדיג.

— וואו איז דער אָקרוזשנאָי סוד? האָט נעכליודאוו א
פרעג געטאָהן איינעם פון די סטאָראָזשען.

— וועלכען ווילט איהר? עס איז דא די ציוויל־אבטיילונג
און קרימינעלע אבטהיילונג.

רערמים. דיזער פעטער גערזאסימאוויטש איז געווען א לעהרער אינ'ם הויז פון נעכליודאוו'ס שוועסטער. איצט איז ער א לעהרער אין גימנאזיום.

נעכליודאוו האט איהם קיינמאל ניט האלט געהאט פאר זיין ניט זשענירען זיך און האלטען זיך צו פאמיליאר מיט איהם. היינט לאכט ער עפעס אזוי זעלבסטצופרידען און איז צופיעל פאניבראט מיט ניט א גלייכען.

— אהא, איהר זייט אויך דא אריינגעפאלען — האט ער אויסגעשריען מיט א געלעכטער צו נעכליודאוו'ן — איהר האט זיך הפנים ניט געקענט ארויסדרעהען?

— איך האב גאר אין זינען ניט געהאט ארויסצודרעהען זיך — האט אנגעבלאזען און שטרענג געענטפערט נעכליודאוו.

— נו, געווים, דאס איז דאך א בירגערליכע עהרע, אבער ווארט אקארשט, איהר וועט זיך אביסעל אויסהונגערן, און אפשר וועט מען נאך ניט לאזען שלאפען אויך, וועט איהר שוין זינגען גאר אן אנדער ניגון! — האט נאך שטארקער זיך צולאכט פעטער גערזאסימאוויטש.

נעכליודאוו'ן האט אזא האלטונג ניט געשמעקט. דיזע אונגעהובעלקייט! ער וועט איהם נאך באלד זאגען אפשר „דו", א קשיא אויף א לעהרער'ל, וועלכער איז נאך דאצו אודאי א גלח'ס א זוהן! און ביי נעכליודאוו'ן האט זיך אזוי זויער־טרויעריג פערקרימט דער פנים, אקוראט ווי מען וואלט איהם נאר וואס אנזאגען, אז אלע זיינע קרובים זיינען אויסגעשטארבען. ער איז אוועק פונ'ם אונערטרעגליכען לעהרער און איז צוגעגאנגען צו א רעדעל מענשען, וואס האט זיך ארומגעשטעלט ארום א גלאטראזירטען, הויכען, רעספעקטאבלען העררן, וועלכער האט געהאלטען אין דערצעהלען עפעס מיט א בעזונדער לעבעדיגקייט. ער האט דאס נעמליך דערצעהלט וועגען א פראצעס, וועלכער ווערט געפיהרט איצט אין דער ציוויל־אבטהיילונג פון אקרוזשנאַי סוד; דעם פראצעס איז ער קלאהר אויסווייניג און ער רופט אן אלעמען ביי די נעמען, די ריכטער און אדוואקאטען, וועלכע געהמען אין

געווען ציווילנע געקליידעט, אין פּידזשאַקען, אין סורטוקען, איי־נער זאַגאַר אין אַ פּאַדיאַווקע.

אויף יעדענס געזיכט איז געלעגען עפּעס אַ מין צופֿריע־דענהייט, ניט קוקענדיג דערויף וואָס זיי האָבען דאָך געמוזט אוועקוואַרפען זייערע געשעפטען און קומען אַהער; די צופֿריע־דענהייט האָט געמוזט קומען פֿונ'ם בעוואוסטזיין, אַז זיי האָבען צו ערפֿילען אַ וויכטיגע געזעלשאַפֿטליכע פֿפֿליכט.

די געשוואָרענע, נאָך שליסען בעקאַנטשאַפֿט, האָבען גע־רעדט צווישען זיך וועגען דעם וועטער, וועגען דעם פֿריהען פֿריה־לינג, וועגען די בעפֿאָרשטעהענדע פּראָצעסען. מאַנכע, וועלכע זיינען נאָך ניט בעקאַנט געווען מיט נעכליודאָוו'ן, האָבען געאײלט צו בעקאַנען זיך מיט איהם, רעכענענדיג דאָס פֿאַר אַ בעזונדערע עהרע. נעכליודאָוו האָט דערויף געקוקט ווי אויף עטוואָס זעלבסט־פֿערשטענדליכעס. ווען אימיצער וואָלט איהם אַ שטייגער אַ פֿרעג־געטאָהן פֿאַרוואָס רעכענט ער זיך עפּעס פֿאַר העכער פֿון דאָס רוב מענשען, וואָלט ער דערויף ניט געוואוסט וואָס צו ענטפֿערען, דען זיין גאַנצעס לעבען האָט ניט געהאַט אויפֿצואווייזען וועלכע עס איז בעזונדערע פֿערדינסטען. עס האָט דאָך ניט געקענט בע־שטעהן זיין גרויסקייט דערינען בלויז, וואָס ער האָט גערעדט שעהן ענגליש, דייטש, פֿראַנצויזיש און האָט געטראָגען אַזעלכע קלאַהר־ווייסע וועש מיט רייכע קליידער. ער האָט אליין פֿערשטאַ־נען אַז דערמיט אליין איז ניטאָ וואָס איבערצונעהמען זיך. פֿון דעסטוועגען האָט ער זיך דאָך מחמת דעם געהאַלטען העכער און האָט גערעכענט, אַז איהם קומט אַ בעזונדער כבוד; ער האָט זיך אפֿילו געפֿונען בעליידיגט, ווען מען האָט איהם אַזאַ כבוד ניט אָבגעגעבען.

דאָ, אין דעם צימער פֿון די געשוואָרענע, איז איהם טאַקע אויסגעקומען צו ליידען אויך פֿון אַזאַ און־כבוד. צווישען די גע־שוואָרענע האָט זיך נעמליך אײנגעפֿונען איינער זיינער אַ בעקאַנטער. דאָס איז געווען פּעטער גראַסימאָוויטש. זיין פֿאַמיליע האָט נע־כליודאָוו קיין מאָל ניט געדיינקט און האָט זיך אפֿילו געריהמט

6.

ארייננעהענדיג אין זיין קאבינעט, האט ער פערמאכט די טיהר און האט ארויסגענומען פון שאפע צוויי גירעס, מיט וועל־כע מען מאכט גימנאסטיקע, און האט אנגעהויבען מיט זיי צו מא־כען פערשיעדענע איבונגען; האט אמאל צוואנציג אויפגעהויבען די הענד מיט די שווערע אייזענס אין דער הויך, האט זיי דער־נאך מיט דערזעלבער לייכטקייט פאנאנדערגעפיהרט צוביידע זייטען, ארויף און אראב, און האט זיך ענדליך צוגעזעצט האל־טענדיג אויסגעשטרעקט הויך איבערן קאפ די הענד מיט די שווע־רע געוויכט.

„קיין זאך האלט אזוי ניט אויף דאס געזונד, ווי ערפרישען דעם קערפער מיט קאלטע בעדער און מאכען גימנאסטיקע" — האט זיך דער פרעדסעדאטעל געטראכט. איהם איז נאר געבלי־בען צו מאכען נאך א פאר נויטיגע בעוועגונגען מיט די גירעס, ווי ער מאכט יעדען אין דערפריה, ווען ער קומט אין געריכט; ער האט אבער נאך ניט צייט געהאט דיזעס אויסצופיהרען, ווי אי־מיצער האט א דריק געטאהן די טיהר. הפנים אימיצער וויל אריין. ער האט באלד אוועקגעלעגט צוריק אין שאפע די גירעס און האט געעפענט די טיהר, זאגענדיג.

— ענטשולדיגען זיי, ביטטע.

אין צימער איז ארייננעגאנגען איינער פון די ריכטער אין גאלדענע ברילען, ניט קיין הויכער, מיט אויפגעשטעלטע פליי־צעס און פערוואלקענטען פנים.

— מאטוויי ניקיטיטש איז דאך ווידער ניטא — האט דיע־זער ארויסגערעדט מיט אונצופריעדענהייט.

— נאך ניטא? — האט איבערגעפרעגט דער פרעדסעדא־טעל, אנטאהנדיג דעם מונדיר — שטענדיג פערשפעטיגט ער זיך.

— איך פערשטעה ניט, ווי ער שעהמט זיך דאס ניט — האט דער צווייטער ריכטער מיט כעס ווייטער בעמערקט און ער האט פערהרויכערט א פאפירקאס.

דיעזער צווייטער ריכטער איז פון דער נאטור זעהר א פינקט־

איהם אנטהייל. ער דערצעהלט ווי דער בעריהמטער אדוואקאט האָט מיט אזא געניאלע פעהיגקייט געגעבען א דרעה די גאנצע זאך גאָר קאפויר אזוי, אז די אלטע פריצטע האָט נאָך געדארפט צוצאהלען דעם אנדער צד א גרויסע סומע כאָטש עס איז קלאהר ווי טאג, אז דאס וואס זי האָט געמאנט פון יענעם צד קומט איהר טאקע.

— אט דאס קען א געניאלער אדוואקאט!

מען האָט די ערצעהלונג געהערט מיט א בעזונדערן רעס־פעקט, און מאנכע האָבען זיך געגעבען מיה צו מאכען אויך זייערע בעמערקונגען דאביי, אבער דער גלאט־געראזירטער פנים האָט קיינעם ניט געלאָזט ריידען, ווייל נור ער אליין ווייס א פנים געגוי ווי די מעשה איז.

ניט קוקענדיג דערויף וואס נעבליודאווו איז גענוג שפּעט גע־קומען, איז איהם נאָך אויסגעקומען צו ווארטען גאנץ לאנג. מען האָט געווארט אויף א צווייטען ריכטער, וועלכער איז נאָך ניט געקומען.

דער פרעדסעדאטעל אליין איז געקומען פריה אין געריכט. ער איז געוועזן א הויכער, דיקער מאן, מיט גרויסע גראָהליכע באַ־קענבארדען. ער איז געוועזן א פערהייראטהעטער נאר האָט געפיהרט זעהר אן אויסגעלאסענעם לעבען, גאר אזוי ווי זיין פרוי. זיי האָ־בען איינער דעם אנדערן ניט געשטערט. היינט גראדע אין דער פריה האָט ער ערהאלטען א צעטעלע פון דער גאָווערנאנטקע, וועלכע האָט ביי זיי אין הויז געוואהנט לעצטען זומער, אז זי פאהרט נאך פעטערבורג און האָט זיך אבגעשטעלט אויף א ווילע דאָ אין שטאָדט; זי ערווארטעט איהם בכן צווישען 3 און 6 אוהר נאכמיטאג אין האָטעל „איטאליען“. דערפאר איז ער דאס געקו־מען בעצייטענס אין סוד אום פריהער אפצופערטיגען די היינטי־גע זיצונג און ער זאל ביז 6 נאָך קענען בעזוכען די רויט־קאפּי־גע, שעהנע קלארא וואסיליעוונא, מיט וועלכע עס האָט זיך ביי איהם ענטוויקעלט לעצטען זומער אויפ׳ן דאטשע א גאנצער ראָמאן.

— ניין נאָך.

— און ברעווע איז שוין דאָ?

— דאָ, — האָט געענטפערט דער סעקרעטער.

— טאָ זאגט איהם דאָך, אז מיר וועלען אנהייבען פון דער פערגיפטונג.

ברעווע איז געווען דער נאָמען פונ'ם געהילפס־פּראָקוראָר, וועלכער איז געווען דער אנקלעגער אין דיעזער זיצונג פון אקרוזש־נאָי סוד.

ארויסגעהענדיג פון פרעדסעדאטעל'ס צימער האָט דער סעקרעטער בעגעגענט ברעווע'ן. דיעזער לעצטער האָט איצט געהאַל־טען אין איין ארומשפּאצירען איבער'ן קארידאָר, מיט א צושפּי־לעטען מונדיר, מיט דעם פּאָרטפעל אונטער'ן פּאכווע און וויגענדיג הין און צוריק זיין אראבגעהאנגענע האנד.

— מיכאאיל פּעטראָוויטש האָט געפרעגט אויב איהר זייט פערטיג, — האָט זיך צו איהם געווענדעט דער סעקרעטער.

— געוויס, ביי מיר איז עס אימּמער פערטיג, — האָט גע־ענטפערט דער געהילפס־פּראקוראר. — און וואס געהט צום ער־שטען?

— די פערגיפטיגונג.

— זעהר גוט, — האָט געזאגט ברעווע; אין אמת'ן אבער האָט עס איהם גאָר ניט זעהר גוט געשמעקט, א גאַנצע נאכט האָט ער ניט געשלאפען. זיי האָבען לעצטע נאכט בעגלייט א קאמע־ראד און מען האָט אביסעל א לעב געטאָן ביז א זייגער צוויי; ער האָט נאך אפילו די פּאפּיערען פון דיעזען פּראצעס גאר ניט גע־האט די מעגליכקייט איבערצוקוקען. מען דארף טאקע אט איצט גלייך כאטש א בליק טאָהן אין זיי, און דאָ עפענט זיך שוין באלד דאָס געריכט.

דער סעקרעטער האָט איהם דאס אבגעטאָהן מיט א כיון. ער האָט געוואוסט, אז דער אסיסטענט־פּראקוראר ברעווע האָט נאָך די פּאפּיערען וועגען דער פערגיפטונג ניט איבערגעזעהען און ער האָט דערפאר געראטהען דעם פרעדסעדאטעל, מען זאל

ליכער מענש. היינט אין דער פריה האָט ער זיך צואווערטעלט מיט זיין צווייטע העלפט דערפאר וואס זי האָט אויסגעבראכט שוין דאס גאנצע געהאלט פאר'ן מאָנאט, בעפאר נאָך דער מאָ־נאט האָט זיך געענדיגט. זי האָט געפאָדערט, אז ער זאל איהר שוין געבען פאר דעם קומענדען מאָנאט פאָראויס; ער איז אבער געבליבען פעסט ביי דאס זייניגע. ער וועט איהר נאר געבען, ווען דער מאנאט קומט, ווי אבגעמאכט. נון א סצענע. די ווייב האָט איהם פשוט געגעבען אנצוהערענעס, אז אויב אזוי, האָט ער ניט וואס צו קומען אהיים צו מיטאָג, ער וועט ניט געפינען וואס צו עסען. ער איז אוועקגעפאהרען אין געריכט, אבער דאס הארץ צי־טערט איהם, זי זאל טאקע ניט האלטען ווארט; פון אזא אשת־חיל קען מען אלעס ערווארטען.

„היינט פיהר אויף אזא'ן אופן א מאראלישען לעבען" — האָט ער זיך געטראכט, קוקענדיג אויף דעם געזונדען, אבגעפרע־סענעם, גלאנציגען און פריילוכען פרעדסעדראטעל, וועלכער האָט מיט זיינע שיינע ווייסע פינגער פאנאנדערגעגלעט די ווייסע באַ־קענבארדען צוביידע זייטען פונ'ם אויסגענעהטען קראגען פון זיין מונדיר. „ער איז אימער פריילעך און צופריעדען און איך קוועל זיך נאר".

דא איז אריין דער סעקרעטער און האָט געבראכט עפּעס א פאפּיער.

— דאנקע בעסטענס — האָט איהם העפליך געזאגט דער פרעדסעדראטעל און האָט אויך פערגרויבערט א פאפּיראס, — נו, ווי מיינט איהר, וועלכען פּראָצעס פטר'ט מען פריהער?

— איך מיין, אז צום ערשטען זאל געהן די פערגיפטונג — האָט מיט א געשעפטליכע קאלטקייט געענטפערט דער סעקרעטער.

— נו, פערגיפטונג זאל זיין פערגיפטונג — האָט געענט־פערט דער פרעדסעדראטעל, אויסרעכענענדיג, אז דאס איז אזא פּראָצעס, וועלכען מען קען אב'פּטר'ען אין א וועלכע עס איז 4 שטונדען, און ער וועט קענען באצייטענס אוועקפאהרען, — און מאטוויי ניקיטיטש איז נאָך אלץ ניטאָ?

און בעוועגליכער. די מענשען האָבען זיך געשטויסען לעבען דעם זאאל פון ציוויל־אבטהיילונג, וואו עס האָט זיך פערהאנדעלט דער אינטערעסאנטער פראצעס, וועגען וועלכען דער גלאט־געראַ־זירטער געשווארענער האָט עס פריהער אזוי לעבעדיג דערצעהלט מיט אלע איינצעלהייטען. מען האָט דאָרטען איצט געהאלטען ביי עטליכע מינוטען אפרוה, און די אלטינקע, ביי וועלכע דער געניאַ־לער אדוואקאט האָט דורך א געזעצליכען איינפאל געוואונען, ניט נאר דאס וואס זי האָט פונ׳ם אנדער צד געמאנט, נאר אויך נאך איהר גאנצען ביסעל פערמעגען, איז איצט ארויסגעגאנגען אויף א ווײלע אין קאָררידאר. אלע האָבען געוואוסט, אז זי האָט נע־ביך רעכט, אז זי פערלירט אומזיסט; די ריכטער האָבען דאס אויך געוואוסט, און ווער רעדט דער צווייטער צד און דער אדוואַ־קאט; ווער האָט דאס נאך געוואוסט אזוי ווי זיי! אבער דאס האָט מיט דער זאך ניט צו טאָהן. דער געניאלער אדוואקאט האָט אזוי א קעהר געטאָהן דעם עסק פון דעם שאכער־מאכער, וועלכער האָט איהם געדונגען צו פיהרען דעם פראצעס, אז די ריכטער האָבען נישט געקענט העלפען און האָבען לויט׳ן געזעטץ געמוזט צו׳פסק׳ענען, אז אלעם קומט דעם שאכער־מאכער.

די אלטינקע איז געווען א דיקע פרוי אין א יו״ט׳דיגע קלייד מיט אפולע בלומען אויפ׳ן היטעלע. ארויסגעהענדיג אין קאררי־דאר האָט זי גע׳טענה׳ט צו איהר אדוואָקאט, צופיהרענדיג אין פערצווייפלונג איהרע קורצע, דיקע הענד: „טאָ ווי זשע איז דאָס, הא? זאגט מיר, איך בעט אייך, ווי אזוי זשע איז דאס עפעס?“ דער אדוואקאט האָט געקוקט אויף דער היטעלע, אויף די גרויסע בלומען און האָט געשוויגען. ער האָט גאר נישט געהערט; ער איז געווען צוטראגען.

גלייך נאָך דער אלטינקער האָט זיך געוויזען אין טיהר, ארויסגעהענדיג שנעל, דער בעריהמטער אדוואקאט פון צווייטען צד, א צופריעדענער, א גלענצענדער; ער האָט דאס געוויזען די קונץ, אז דער שאכער־מאכער, וועלכער האָט איהם געגעבען 10 פראצענט פון דעם עסק, האָט געוואונען פאר גאר נישט איהרע

דעם פּראצעס אויפנעהמען צוערשט. דער סעקרעטער איז געווען א ליבעראל, בעסער א ראדיקאל; ברעווע איז דוקא געווען א קאָנסערוואטאר; דער סעקרעטער האָט איהם דערפאר ניט גע־קענט ליידען. אגב האָט ער טאקע אביסעל מקנא געווען איהם זיין גוטע שטעלע.

— און וואס וועט זיין מיט די סקאָפּצעס*)? — האָט א פּרעג געטאָהן דער סעקרעטער.

— אה, איך האָב אייך שוין געזאגט, אז איך קען איצט ניט לאזען פּערהאנדלען דיעזען פּראצעס; איך קען ניט, די עדות זיינען דאָ ניטאָ. איך וועל אזוי ערקלערען פאר'ן געריכט.

— נו, דאס בלייבט זיך עגאל, צו עס זיינען דאָ די עדות, אדער...

— אבער איך קען ניט, זאג איך דאָך — האָט געענטפערט ווייטער דער אסיסטענט־פּראָקוראר און אלץ וויגענדיג די אראָבגע־האנגענע האנד הין און צוריק איז ער אריינגעלאָפען צו זיך אין קאבינעט.

דעם פּראצעס פון די סקאפּצעס האָט ברעווע אבגעלייגט ניט דערפאר ווייל עס האָט געפעהלט אן עדות, וועלכער איז געווען גאנץ ניט וויכטיג פאר דער בעשולדיגונג, נאר דערפאר, ווייל די געשווארענע אין דיעזער זיטצונג פון געריכט זיינען צו אינטעלי־גענט, און אינטעליגענטע געשווארענע וועלען זיכער ערקלעהרען די אנגעקלאגטע פאר אונשולדיג. דערפאר האָט ברעווע מורא גע־האָט. ער האָט גע'פּועל'ט ביי דעם פּרעדסעדאטעל, אז דיעזער פּראָצעס זאל אריבערגעטראגען ווערען אין דער זיצונג פון אויעזד־נעם אקרוזשנאי סוד, וואו די געשווארענע וועלען זיין פּראָסטע פויערים און ער האָט מעהר געקענט האָפען, אז די אנגעקלאגטע וועלען ארויס שולדיג.

אין קארידאר איז וואס ווייטער געווארען אלץ געדיכטער

---

*) סקאָפּצעס זיינען א רעליגיעזע סעקטע אין רוסלאנד, וועלכע די רעגיערונג פערפאָלגט.

וועלכער האָט פריהער געוויעזען, אז ער ווייס די געשעפטען פון געריכט.

— אויסגעדינטער פּאָלקאָווניק איוואן סעמיאָנאָוויטש אי־וואנאָוו.

— היער, — האָט געענטפערט א מאָגערער מענשיל אין א מונדיר פון אן אויסגעדינטען.

— קופּעץ פון צווייטער גילדע פּיאָטר באקלאשאָוו.

— אויפ'ן פּלאַץ, פארטיג, — האָט זיך מיט א פרעהליכען שמייכעל אפּגערופען דער גוטמוטהיגער קופּעץ.

— פירסט דמיטרי ניעכליודאָוו, פּארוטשיק פון גווארדיע.

— איך, — האָט רוהיג געענטפערט נעכליודאוו.

דער סודעבני פּריסטאוו האָט מיט א בעזונדער העפליכקייט א קוק געטאָהן אויף נעכליודאוו'ן פון איבער די ברילען און האָט זיך א נייג געטאָהן, א מין צייכען, אז ער איז עפּעס גאר אנדערס, ניט אזוי ווי אלע.

— קאפּיטאן יורי דמיטראוויטש דאנטשענקא; קופּיעץ גרי־גאָרי יעפימאוויטש קולישאוו, א. ז. וו., א. ז. וו.

אלע זיינען געווען אנוועזענד, אויסער צוויי האָבען געפעהלט.

— איצט, מיינע העררן, זייט אזוי גוט און קומט אין זאאל — האָט מיט אן אנגענעהמער מינע, צייגענדיג צו דער טיהר גע־זאגט דער פּריסטאוו.

אלע האָבען זיך א רוק געטאָהן און זיינען דורכגעגאנגען איינציגווייז דורך דער טיהר, זיינען דורך דעם קאָרידאר און זיי־נען אריין אין געריכטס־זאאל.

דער געריכטס־זאאל איז געווען א גרויסער, לאנגער צימער. איין טהייל פון דעם צימער איז געווען העכער. מען האָט אהין געדארפט ארויפגעהן אויף דריי טרעפּלעך. אין מיטען פון דיעזען העכערען טהייל איז געשטאנען א טיש בעדעקט מיט א גרינעם געוואנד, פון וועלכען עס זיינען אראָבגעהאנגען פון די זייטען טיש דונקעל־גרינע פרענז.

הינטער'ן טיש זיינען געשטאנען דריי פּוטעלען מיט הויכע

הונדערט טויזענד רובעל. אלעמענס בליקען זיינען געווען גענערעט אויף דעם אדוואקאט, און ער האָט דאס געפיהלט; זיין גאנצער אויסזעהן און זיין בליק האָבען עפּעס אזוי ווי געזאגט: „עס זיינען ניט נויטיג קיינע בעווייזע פון אנערקענונג און איבערגעבענהייט, דאָס איז פערשטענדליך פון זעלבסט“.

7.

ענדליך איז מאטוויי ניקיטיטש געקומען, און דער סודעבני פּריסטאוו, א דארער מענש מיט א לאנגער האלז, וואס געהט נור מיט א זייט, איז אריין אין צימער פון די געשווארענע.

דיעזער סודעבני פּריסטאוו איז געווען אן עהרליכער מאַן, האָט געענדיגט אן אוניווערזיטעט; ער האָט אבער בשום אופן ניט געקענט האלטען זיך לאנג אויף א פּלאַץ, ווייל ער איז געווען א געפעהרליכער שיכור. דעם פּלאַץ פון א סודעבני פּריסטאוו האָט איהם מיט דריי מאָנאטען צוריק צוגעשאפט א געוויסע גרעפין, וועלכע האָט אימער מיטלייד געהאט אויף זיין פרוי און האָט איהר געטאָהן טובות. ער איז זעהר גערן געווען פון אזא פּלאַץ און האָט זיך אויף איהם געהאלטען דערוויילע.

— נו, מיינע העררן, שוין אלע דאָ? האָט ער געפרעגט, אנטאָהנדיג זיין פּענסנע און קוקענדיג ניט דורך די גלעזער, נאר אריבער.

— דוכט זיך, אז אלע — האָט פרעהליך געענטפערט דער קופּעץ.

— לאמיר אקאָרשט זעהן — האָט געזאגט דער סודעבני־פּריסטאוו און האָט אנגעהויבען אויסצורופען די נעמען נאך דער ליסטע און האָט א קוק געטאָן אויף יעדען איינעם, וואס האָט זיך אבגערופען, אמאָל אריבער די ברילען און א מאָל דורך די גלעזער.

— שטאאטס־ראטה י. א. ניקיפאָראָוו.

— איך — האָט זיך אבגערופען דער רעספּעקטאבלער הערר,

נער פון פריהער, דען מיט א ווײלע צוריק איז אין געריכט געװען זײן שװאגער, א קאנדידאט אויף ריכטער־שטעלע, און האט איהם דערצעהלט, אז די שװעסטער האלט זיך נאך פעסט בײ איהר סטראשונעק און זי האט אנגעזאגט, אז ער האט ניט װאס צו קור־מען אהײם צו מיטאג. זי װעט קײן זאך ניט הײסען קאכען.

— דאס הײסט, מיר װעלען מוזען ארײן אין א שײנקעל, הא? — האט מיט א געלעכטער דאבײ בעמערקט זײן שװאגער.

— װאס איז דאס אזוינס צום לאכען? — האט איהם גע־ענטפערט דער טרויעריגער ריכטער און איז נאך טרויעריגער גע־װארען.

צום לעצטען איז ארוים דער דריטער ריכטער, דער זעלבי־גער מאטװײ ניקיטיטש, װעלכער פלעגט זיך אימער פערשפעטיגען.

דיעזער ריכטער האט געהאט נעביך א מאגען־קאטער און האט געליטען פון שטענדיגע עצירות; הײנט אין דערפריה האט ער אויף דער פעראָרדנונג פון דאקטאר, אנגעהויבען א נײעם קורס פון פראװען נקיות, און דיעזער נײער קורס האט איהם אויפגעהאלטען אין דערהײם נאך לײנגער אײדער אלע מאל.

איצט, װען ער איז ארײן אין געריכט זאאל, איז ער געװען שטארק פערטראכט װעגען עפעס. ער האט נעמליך געהאט א גע־װאהנהײט צו װעלען לײזען פראגען דורך װארפען גורל, דורך סימנים. איצט האט ער דאס געהענדיג געװארפען גורל: אויב די צאהל פון טריט, װעלכע ער װעט מאכען פון טיהר ביז זײן ריכטער־שטוהל, װעט זיך טהײלען אקוראט אויף דרײ, אין א סימן, אז דער נײער קורס װעט איהם זיכער אויסהײלען פון זײן קראנק־הײט, און אויב ניט, איז א סימן אז ניט. צום אונגליק זײנען אויסגעקומען אקוראט 26 טריט, ער האט אבער אויסגעמארקירט לפחות א פיצינקען טריטעלע בײם שטוהל און עס זײנען געװארען 27 טריט. ער האט זיך רוהיגער געזעצט.

די פערזענליכע ערשײנונג פון'ם פרעדסעדאטעל און די ריכ־טער אין זײערע מונדירען מיט גאלדענע קראגענס און קנעפ האט געמאכט א טיעפען אײנדרוק אויף אלעמען. זײ האבען דאס אלײן

דובאָווע, געשניצטע הינטער־ווענטלעך, צו אנשפּארען זיך. אין ווינקעל, צו דער רעכטער האנד, איז געשטאנען אן אויל־לאָמפּ און א בילד פון קריסטוס אין א דארן־קראנץ. צו דער לינקער האנד איז געשטאנען דער טישעל פון דעם סעקרעטער, און נידריגער, נעהנטער צום פובליקום — איבערגעצאמט מיט דובאָווע סטאַ־כעטלעך — איז געוועןן די באנק פאר די אנגעקלאגטע.

נעבען דער רעכטער וואנד זיינען געשטאנען צוויי ציילען מיט שטוהלען, אויך מיט הויכע ווענדלעך, דאס זיינען געוועןן די פּלעצער פאר די געשווארענע. נידריגער אביסעל — צוויי טישלעך פאר די פערטהיידיגער.

דאס אלעס איז געוועןן אין דעם פאדערסטען העכערען טהייל פון זאאל, וועלכער איז אויך געוועןן אפּגעצאמט. דער ניעדריגער טהייל איז געוועןן אין גאנצען אויסגעשטעלט מיט ביינק, וועלכע זיינען געגאנגען אין ציילען, וואס צום טיהר אלץ העכער ביז צו דער הינטערשטער וואנד.

אויף דער פאָדערשטער פון דיעזע ביינק זיינען געזעסען פיער פרויענצימער; פאבריק־ארבייטערינס אדער הויז־דינסטען זיינען דאָס הפנים געוועןן, און צוויי מאנסלייטע, אויך הפנים ארבייטער; זיי האָבען זיך געפיהלט אראָבגעפאלען פון דיעזען הערליכען גלאנץ פונ׳ם גרויסען זאאל און זיי האָבען קוים הערבאר זיך אי־בערגעשעפּטשעט איינער מיט דעם אנדערן וועגען עפּעס.

גלייך נאָך די געשווארענע האָט זיך דער פּריסטאַוו ארויינ־גערוקט אין געריכט־זאאל, אלץ נעהענטער מיט א זייט, האָט זיך אוועקגעשטעלט אין מיטען זאאל און האָט מיט א הויכער שטי־מע, ווי צו דערשרעקען אלעמען, אויסגעשריען:

— דאס געריכט קומט!

אלע האָבען זיך א שטעל געטאהן; פון דער זייטען־טיהר, נאָהענט פון פאדערסטע וואנט, זיינען ארויסגעקומען די ריכטער: פאראויס דער פּרעדסעדאטעל מיט זיינע געזונטע גליעדער און שעהנע באקען־באָרדען; נאָך איהם דער טהויעריגער ריכטער מיט די גאָלדענע ברילען; ער איז איצט געוועןן נאָך טרויערי־

8.

דער פּרעדסעדאטעל האָט איבערגעקוקט די פּאַפּיערען, האָט וועגען עפּעס א פרעג געטאָהן דעם סודעבני פּריסטאוו און דעם סעקרעטער און האָט דערנאָך געהייסען אריינפיהרען די ארעס־טאנטען. די טיהר מיט אייזערנע גראטעס האָט זיך באלד אָן עפען געטאָהן און צוויי זשאנדארמען מיט בלויזע שווערדען זיינען אריין און נאָך זיי די אנגעקלאגטע: איין מאנספּערזאן, א רויטער מיט פּרישצעס אויפ'ן צורה, און צוויי פרויען.

דער רויטער איז געגאנגען אנגעטאָהן אין אן ארעסטאנט־סקען כאלאט, א צו לאנגער און צו ברייטער פאר איהם. ארייג־געהענדיג האָט ער געהאלטען די פינגער פון האנד צושפּרייט, כדי דער לאנגער ארבעל זאל זיך ניט אראבלאזען איבער'ן האנד. ער האָט אין קיין זייט ניט געקוקט, נאר אויף דער באנק, לעבען וועלכע ער איז געגאנגען, האָט ער געקוקט אויפמערקזאם.

צוקומענדיג צום ברעג פון באנק, האָט ער זיך געזעצט, לאַ־זענדיג פּלאַץ פאר די איבעריגע, און האָט באלד איינגעטרונקען זיך מיט די אויגען אין דעם פּרעדסעדאטעל און זיינע באקען האָ־בען זיך געשאקעלט נערוועז, אזוי ווי ער וואלט עפּעס שעפּטשען.

נאָך איהם איז אריינגעגאנגען אן עלטערע פרוי, אויך אין אן ארעסטאנטסקען כאלאט. איהר געזיכט איז געווען ווייסלעך־גרוי, און א פּאָר רויטע אויגען אָהן ברעמען. זי האָט געשיינט צו זיין זעהר רוהיג. ווען זי האָט געדארפט צוגעהן צו איהר פּלאַץ האָט זיך איהר כאלאט עפּעס פערצעפּעט; זי האָט זיך אבגע־שטעלט, האָט איהם רוהיג אבגעצעפּעט און האָט זיך געזעצט אויף איהר פּלאַץ.

די דריטע איז געווען מאסלאווא.

ווי זי איז נאר אריין, האָבען אלע מאנסלייט, וואס זיינען גע־ווען אין זאאל, אויסגעשטעלט אויף איהר זייערע אויגען און א לאנגע צייט האָבען זיי זיך ניט געקענט אברייסען פון איהר ווייסען געזיכט מיט די שווארצע, גלאנציגע אויגען און דער הויכער ברוסט, אויסגעפילט אונטער באלאט.

געפיהלט און זיי האבען זיך געזעצט בכבוד'יג אין זייערע שטוה־לען מיט די אויגען אראבגעלאזען. אויף דעם גרינעם טיש איז גע־לעגען ריינע שרייב־פאפיער און בלייפעדערם גרויסע און קליינע, אלע נור וואס פערשניצט.

דער געהילפס־פראקוראר איז אויך אריין צוזאמען מיט די ריכטער. ער איז געגאנגען שנעל, די האנד האט זיך געוויעגט ווי פריהער, מיט דעם פארטפעל אונטער'ן פאכווע, איז צוגעגאנגען צו זיין פלאץ לעבען פענסטער און האט גלייך זיך גענומען דורכ־קוקען די פאפיערען, ביז וואנען עס וועט קומען צו וואס, כדי בעסער צו בעקאנען זיך מיט דעם פראצעס.

דער פראקוראר האט דאס ערשט געהאט אין זיין גאנצער פראקטיקע דעם פיערטען פראצעס, אין וועלכען ער איז געווען דער אנקלעגער. ער איז געווען זעהר זעלבסטליעבענד און האט זיך פעסט בעשלאסען צו מאכען א קאריערע ; דערפאר האט זיך איהם געוואלט ניט אנדערש, דאס אין יעדער פראצעס, וואו ער איז דער אנקלעגער, זאל דער אנגעקלאגטער פעראורטיילט ווערען.

בכלל האט ער געוואוסט די געשיכטע פון דער פערגיפטונג און אין קאפ האט זיך שוין ביי איהם אויסגעארבייט א פלאן פון זיין רעדע ; ער האט נור איצט געוואלט וויסען לפחות א ביסעל פרטים פון דעם פערברעכען און ער איז שנעל געלאפען מיט די אויגען איבער די פאפיערען און האט אלץ פערצייכענט און פער־צייכענט.

דער סעקרעטער איז געזעסען נעבען דער אנטקעגענדיגער וואנד ; ער האט שוין אלע פאפיערען געהאלטען אנגעגרייט ביים האנד, און האט דערווייל, ביז וואנען וואס, גענומען זיך דערלעזען א'ן ארטיקעל, וועלכען איהם האט זיך געוואלט וויסען ביז'ן סוף, דען ער האט געזעהן א שמועס צו טאן וועגען דיעזען ארטיקעל מיט דעם ריכטער מיט'ן גרויסען בארד, וועלכער האט געהאלטען אנזיכטען צו זיינע.

גען עוואנגעליום און געטליכען קרייץ, אז אין דעם משפט, אין וועלכען... — האָט דער אלטער ארויסגערעדט ווארט ביי ווארט.

דער רעספעקטאבלער הערר מיט די באקען־בארדען, דער פּאָלקאָווניק, דער קופּעץ און אנדערע האָבען געהאַלטען די הענד און די פינגער אזוי ווי דער אלטער גלח האָט געהייסען, און האָבען עפּעס מיט א בעזונדערן חשק נאכגעזאגט אין דער הויך ווארט ביי וואָרט; מאנכע האָבען עס געטאָהן מיט א האלבען מויל, אָהן חשק. אייניגע האָבען געזאגט עפּעס ווי אימיצען אויף צו להכעיס הויך, די צווייטע האָבען געשעפּטשעט שעמעדיג, זיינען געבליבען הינטערשטעליג, האָבען געמוזט אניאָגען און האָבען זיך פערשפּעטיגט; די ערשטע האָבען מיט כח צונויפגעקוועטשט די פינגער, שטארק, גאנץ שטארק, און ביי די אנדערע פלעגען זיי זיך אין מיטען צושפּרייטען, ווי פאנאנדערגעשאטען, און זיי פלע־גען זיי אלע ווייטע קוים אויפקלייבען.

איבערגעקומען די שבועה, און דער פּרעדסעדאטעל האָט גע־הייסען די געשווארענע, זיי זאלען אויסקלייבען צווישען זיך אן עלטסטען. די געשווארענע האָבען זיך, כמעט שטויסענדיג, אריינ־גערוקט אין זייער בעזונדער בעראַטהונגס־צימער, וואו זיי האָ־בען זיך גלייך א נעהם געטאָהן רויכערן.

אימיצער האָט פארגעשלאגען, אז פאר אן עלטסטען זאל מען אויסקלייבען דעם רעספּעקטאבלען הערר, דעם זעלבען, וואס ווייס די אלע מעשות פון געריכט און אלע זיינען טאקע תוך כדי דבור געווען איינפערשטאנדען, האָבען אוועקגעוואָרפען די שטיקלעך פּאפּיראסען און זיינען אריין צוריק אין זאאל. דער אויסערוועהל־טער עלטסטער האָט ערקלעהרט דעם פּרעדסעדאטעל, אז ער איז ערוועהלט געווארען און זיי האָבען זיך א לאָז געטאָהן צו זייערע פּלעצער, אבטרעטענדיג איינער דעם אנדערן די פיס, זיי האָבען זיך צוזעצט אויף זייערע שטוהלען מיט די הויכע ווענטלעך.

אלעס איז געגאנגען אזוי ווי געשמירט, גיך, און דאך מיט צערעמאָניע; אלע אנטהיילנעהמער האָבען הנאה געהאט, זיי האָ־

אפילו דער זשאנדארם, לעבען וועלכען זי איז פארבייגעגאנ־
גען, האָט פון איהר ניט געקענט אראבנעהמען זיינע אויגען און
האָט אויף איהר געקוקט ביז זי האָט זיך אוועקגעזעצט; דאן האָט
ער זיך אזוי ווי געכאפּט, אז ער טהוט אן עולה, האָט זיך אבגע־
קעהרט, אבגעטרייסעלט זיך און האָט גענומען קוקען אויף דעם
פענסטער אנטקעגען איהם.

דער פרעדסעדאטעל האָט געווארט ביז די ארעסטאנטען האָ־
בען פערנומען זייערע פּלעצער, און ווי נאר מאסלאווא האָט זיך
געזעצט, האָט ער א וואונק געטאָהן צום סעקרעטער.

עס האָט זיך אנגעהויבען די געוועהנליכע סדרה: איבער־
צעהלען די געשווארענע, אויסרעכענען די וואס זיינען ניט ערשינ־
נען און שטראפירען זיי, אבלאָזען די, וועלכע האָבען זיך אבגע־
בעטען און אויספילען די צאָהל, וועלכע איז נויטיג.

דערנאך האָט דער פרעדסעדאטעל צונויפגעלעגט די קליינע
צעטלעך, האָט זיי אריינגעווארפען אין א גלעזערנער וואזע און
פערקאשערענדיג עטוואס דעם ארבעל פון מונדיר, האָט ער אנגע־
הויבען ארויסציהען איינציגווייז די צעטלען, האָט אויפגעווי־
קעלט יעדען און איבערגעלעזען. האָבענדיג פערטיג אלע געשווארע־
נע, האָט ער געהייסען, אז דער גלח זאל זיי געבען די שבועה.

דער אלטער גלח, מיט א געשוואלענעם בלייך־געלבען פּנים,
אין א ברוינער ריזע מיט א גאלדענעם צלם אויפ'ן ברוסט און
נאך עפּעס א קליינעם מעדאל צוגעצעפּעט נעבען ברוסט, איז
לאנגזאם צוגעגאנגען מיט זיינע געשוואָלענע פיס צום הייליגען
בילד מיט'ן אויל־לאמפּ. די געשווארענע זיינען איהם נאכגעגאנגען.
ער האָט אנגעטאָהן זיין נויטיגע לענטע, האָט פערריכט די שיטערע
האָר אויפ'ן קאָפּ און האָט זיך דאן געווענדעט צו די געשווארענע.

— הויבט אויף די רעכטע האנד און די פינגער שטעלט אויס
אָט אזוי אָ, — האָט ער זיי געזאגט, ווייזענדיג ווי זיי דארפען
צונויפלייגען די פינגער אין איין הייפעל, — איצט זאגט: איך
פערשפּרעך און איך שווער ביי דעם אלמעכטיגען, ביי דעם הייליי־

9.

ווען זיין רעדע איז געווען געענדיגט האָט זיך דער פּרעדסע־
דאטעל געווענדעט צו די אנגעקלאגטע.

— סעמיאָן קארטינקין, שטעלט זיך, — האָט ער נעהייסען.

סעמיאָן האָט נערוועז א שפּרונג געטאָהן, די מוסקולען פון
זיינע באקען האָבען נאָך שטארקער אנגעהויבען ציטערן.

— אייער נאָמען?

— סעמיאָן פּעטראָוו קארטינקין, — האָט דער ארעסטאנט
שנעל געענטפערט מיט א רייסענדיגער שטימע. ער האָט זיך
וואהרשיינליך צוגעגרייט שוין צו דעם ענטפער.

— פון וועלכען שטאנד?

— א פויער.

— פון וועלכער גובערניע, פון וועלכען אויעזד?

— טולער גובערניע, קראפּיווענסקען אויעזד, קופּיאנסקי וואָ־
לאָסט, פון דארף באָרקי.

— ווי אלט זייט איהר?

— פיער און דרייסיג, איך בין געבארען אין טויזענד אכט־
הונ...

— פון וועלכען גלויבען?

— אונזער גלויבען איז דער רוסישער, דער פּראוואָסלאוו־
נער גלויבען.

— פערהייראטה?

— ניין.

— וואס איז אייער בעשעפטיגונג?

— מיר זיינען געווען בעשעפטיגט אין קאָררידאר פון האָ־
טעל „מאווריטאניא".

— האָט איהר שוין געהאט אויף זיך אמאָל משפּטים?

— קיין מאָל זיינען מיר ניט געווען פערמשפּט, ווארום מיט
האָבען געלעבט...

— קיינע משפּטים ניט געהאט?

בען בעגריפען אז זיי ערפילען דאך דאָ עפּעס א וויכטיגע געזעל־שאַפטליכע פּפליכט; דאס האָט אויך געפּיהלט נעבליודאוו.

ווי נאר די געשווארענע האָבען זיך געזעצט אויף זייערע פּלעצער, האָט דער פּרעדסעדאטעל פאר זיי געהאלטען א רעדע וועגען זייערע רעכטע, וועגען זייערע פּפליכטען און זייער פּער־אנטווארטליכקייט. האלטענדיג זיין רעדע, האָט דער פּרעדסעדאַ־טעל יעדע ווײַלע געביטען זיין פּאָזע: דאס האָט ער זיך אנגע־לעהנט מיט דעם עלענבויגען פון דער רעכטער האנד אויפ׳ן טיש, דאס האָט ער זיך אנגעשפּארט מיט׳ן פּלייצע צום ווינקעל פון זיין שטוהל, א ווײַלע האָט ער זיך אנגעלעהנט אויף איין זייט שטוהל, א ווײַלע אויף דער אנדער זייט, האָט אין מיטען אבגעקנייטשט די ברעגען פון די פּאפּירען אויפ׳ן טיש, האָט אנגעטאפּט די בליי־פעדער א פּאָר מאָל, א. ז. וו.

די רעכטע פון די געשווארענע, ווי ער האָט ערקלערט, זיי־נען בעשטאנען דעריין, וואס זיי מעגען דורך איהם שטעלען פרא־גען צו די אנגעקלאגטע, מעגען האלטען א בלייפעדער און פּאפּיר און מעגען זיך צוקוקען צו זאכליכע בעווייזע. זייערע פּפליכטען בעשטעהען אין דעם, וואס זיי טאָרען ניט אורטיילען פאלש, זאנ־דערען זוואהרהייטליך. זייער פּעראנטווארטליכקייט בעשטעהט דעריין, וואס אויב זיי גיבען איבער די סודות פון געריכט צו אי־מיצען, וועלען זיי געמשפּט ווערען אלס פערברעכער.

אלע האָבען זיך צוגעהערט מיט רעספּעקטפולער אויפמערק־זאמקייט. פון דעם לעבעדיגען קופּעץ האָט זיך געלאזט הערען דער שטארקער ריח פון משקה; ער האָט געשלונגען אין זיך זיי־נע גרעבצען, זיי זאלען זיך ניט צו הויך ארויסרייסען און האָט אויף יעדער ווארט פון פּרעדסעדאטעל צוגעשאָקעלט איינשטימיג מיט׳ן קאָפּ.

קאווא, און א קאפּיע האָב איך בעקומען, און איך בין שטאָלץ דע־רויף, און לאבען פון זיך לאז איך ניט".

זי האָט ניט געוואַרט ביז דער פּרעדסעדאַטעל וועט איהר הייסען זעצען זיך און האָט זיך אַליין אוועקגעזעצט, ווי די פּראַגען האָבען זיך געענדיגט.

— אייער נאָמען? — האָט דער פּרעדסעדאַטעל זיך געווענ־דעט צו דער דריטער אַרעסטאַנטקע, — איהר דאַרפט זיך שטעלען, — האָט ער אַביסעל זאַנפטער געזאָגט, זעהענדיג אַז מאַסלאָווא זיצט.

מאַסלאַווא האָט זיך מיט א לייכטער בעוועגונג אויפגע־שטעלט און האָט אויסגעשטעלט איהר הויכע ברוסט, זייענדיג פערטיג צו פאָלגען. זי האָט געשוויגען, קוקענדיג מיט איהרע גרויסע, שוואַרצע אויגען, אין וועלכע עס האָט געשפּיעלט א שמייכעל גלייך דעם פּרעדסעדאַטעל אין פּנים.

— ווי רופט מען אייך?

— אַמאָל האָט מען מיך גערופען ליובאָוו, — האָט זי גיך א זאָג געטאָהן.

נעכליודאָוו האָט אונטערדרעסען אַנגעטאָהן זיין פּאַנסנע און האָט געקוקט אויף די אַנגעקלאַגטע, ווען דער פּרעדסעדאַטעל האָט זיי אויסגעפרעגט.

„אָבער עס קען דאָך ניט זיין", — האָט ער זיך געטראַכט, איינקוקענדיג זיך גוט אין דער אַרעסטאַנטקע — און ליובאָוו גאָר, וואָס הייסט עפּעס ליובאָוו? האָט זיך איהם געטומעלט אין קאָפּ, הערענדיג איהר ענטפער.

דער פּרעדסעדאַטעל האָט געוואָלט ווייטער אויספרעגען, אָבער דער טרויעריגער ריכטער אין די ברילען האָט זיך צו איהם צוגעבויגען און האָט עפּעס בייז א שעפּטשע געטאָהן. דער פּרעד־סעדאַטעל האָט א שאָקעל געטאָהן איינשטימיג מיט'ן קאָפּ און האָט איבערגעפרעגט די אַרעסטאַנטקע:

— ווי אַזוי רופט מען אייך ליובאָוו? איהר זייט דאָך פאַר־שריעבען אַנדרעש.

— זאָל גאָט אויסהיטען, קיין מאָל ניט.

— האָט איהר בעקומען א קאָפּיע פון אנקלאגע־אקט?

— בעקומען.

— זעצט זיך. יעפימיא איוואנאוונא באָטשקאָווא, — האָט זיך דער פּרעדסעדאטעל געווענדעט צו דער צווייטע ארעס־טאנטקע.

אבער סעמיאָן איז נאָך אלץ געשטאנען און האָט פערשטעלט באָטשקאָווא.

— קארטינקין, זעצט זיך!

קארטינקין איז נאָך אלץ געשטאנען.

— קארטינקין, זעצט זיך!

אבער קארטינקין איז געשטאנען. ער האָט זיך דאן געזעצט, ווען צו איהם איז אונטערגעלאָפען דער פּריסטאוו, האלטענדיג דעם קאָפּ אויף א זייט און פאנאנדערגעעפענט די אויגען, און האָט איהם א שעפּטשע געטאָהן: אוועקזעצען זיך, זיצען!

קארטינקין האָט זיך שנעל א זעץ געטאָהן, אזוי ווי ער האָט זיך פריהער שנעל א שטעל געטאָהן. ער האָט זיך איינגעקנייטשט אין כאלאט, און זיינע באקען האָבען אלץ געשאקעלט זיך.

— אייער נאָמען? — האָט מיט א זיפץ אוים מידקייט זיך געווענדעט דער פּרעדסעדאטעל צו באָטשקאווא, ניט קוקענדיג אויף איהר און ברייגגענדיג די פּאפּיערען אין ארדנונג. ער איז שוין געווען אזוי געוועהנט מיט דיזער ארבייט, אז ער האָט גע־קענט טאָהן אין איהר צוויי זאכען אין איין צייט.

באטשקאווא האָט געענטפערט, אז זי איז 43 יאהר אלט, איז א מעשצאנקע פון קאָלאָמנע, אז זי איז אויך געווען א דינסט אין קאָרידאָר פון האָטעל „מאוריטאניא"; האָט אויף זיך קיין מאָל קיין משפּטים ניט געהאט; א קאָפּיע פון דער אנקלאגע האָט זי בעקומען.

באטשקאָווא האָט געענטפערט אויף אלעם הרייסט און מיט אזא טאָן, אזוי ווי זי וואלט עפּעס צו יעדער ענטפער זאגען: „טאקע נו, אמת, אזוי רופט מען מיך, יא. יעפימיא, און באטש־

— איך בין אן אונגעזעצליך־געבארענע, — האט ארויסגע־ווארפט מאסלאווא.

— דאך ווי רופט איהר זיך נאך אייער טויף־פאטער?

— מיכאילאָווא.

„וואס האט זי אזוינס געקענט טאָהן?“ — האט זיך אלץ געדרעהט ביי נעכליודאוו'ען אין מוח. ער האט שווער געאטהעמט.

— אייער פאמיליע? — האט דער פרעדסעדאטעל ווייטער געפרעגט.

— מאסלאָווא.

— פון וועלכען שטאנד?

— א מעשצאנקע.

— פון פראוואסלאוונעם גלויבען?

— יא, פון פראוואסלאוונעם.

— אייער בעשעפטיגונג? מיט וואס האט איהר זיך בע־שעפטיגט?

מאסלאווא האט געשוויגען.

— מיט וואס האט איהר זיך בעשעפטינט?

דער פרעדסעדאטעל האט איבערגעפרעגט נאך א מאָל.

— איהר ווייסט דאך אליין, — האט געזאגט מאסלאווא, האט עטוואָס א שמייכעל געטאָהן, האט געווארפען א בליק אויף אלעמען און האט דערנאך ווייטער גענומען קוקען און געזאגט דעם פרעדסעדאטעל.

עטוואס משונה'דיגעס איז נעווען אין דעם אויסדרוק פון איהר געזיכט, און אימה און רחמנות זיינען געווען אין איהרע ווערטער, אין דיעזען שמייכעל, אין דעם שנעלען בליק, מיט וועל־כען זי האט א קוק געטאָהן ארום זיך, דאס דער פרעדסעדאטעל האט געמוזט אראפלאָזען די אויגען און אין זאאל איז געווארען שטיל ווי אויף א בית עולם.

אימיצער פון פובליקום האט א לאך געטאָהן און האט אי־בערגעריסען די שטילקייט, נאך אימיצער האט א שעפטשע גע־

די ארעסטאנטקע האָט געשוויגען.

— איך פרעג אייך, ווי איז אייער ריכטיגער נאָמען?

— אייער טויף־נאמען ווי איז? — האָט א פרעג געטאָן דער בייזער ריכטער אין די ברילען.

— מען האָט מיך אמאָהל גערופען קאטערינא.

„זאָל דאס מעגליך זיין", — האָט צו זיך אליין געשעפּטשעט נעכליודאוו, און עס איז אין דער אמת'ן ביי איהם שוין גאר מעהר קיין צווייפעל ניט געווען אז דאס איז זי, און קיינע אנדערע, זי דיעזעלביגע מיידעל, אין וועלכע ער איז א מאָל געווען פערליעבט, טאקע פערליעבט מיט אן אמת, און דערנאָך האָט ער עפּעס אזוי וואהנזיניג־ליידענשאפטליך איהר פערפיהרט און אוועקגעווארפען; דערנאָך האָט ער פון איהר מעהר קיין מאָל ניט געהערט, דערפאר ווייל ער פלעגט ליידען, ווי ער פלעגט זיך דערמאנען וועגען איהר. דיעזע עראינערונג איז פאר איהם געווען אליין זיך א פּאטש אין פּנים צו געבען; ער, אזא שטאָלצער מיט זיין „אנשטענדיג קייט", האָט געקענט האנדלען אזוי ניעדריג, אזוי אונאנשטענדיג געגען דיעזער פרוי!..

יא, דאס איז געווען זי. ער האָט איצט דערקענט אין איהר יענע אונבעשטימטע אבזונדערונג וועלכע אונטערשיידעט איין מענשען פון דעם אנדערן און מאכט איהם צו דאס, וואס ע ר איז און ניט קיין צווייטער. ניט קוקענדיג דערויף, וואס איהר געזיכט איז אזוי אוננאטירליך וויים און פול, איז אין איהר גע־בליבען די אמאָליגע ליבליכקייט, א געשמאקע ליבליכקייט מיט וועלכע דאס געזיכט האָט זיך אויסגעצייכענט; היינט דיעזע גלאנציגע, עטוואס קרימליכע אויגען, און הויפּטזעכליך דיעזער אונשולדיגער, שמייכלענדער בליק און דער אויסדרוק פון פערטיג קייט, בערייטקייט אין געזיכט און אין דער גאנצער פיגור.

— אזוי האָט איהר געדארפט גלייך זאגען, — האָט מיט א בעזונדער וויכקייט געזאגט צו איהר דער פּרעדסעדאטעל, — און אייער פאטער'ס נאמען?

נעכליודאוו איז געזעסען אין דער ערשטער רייהע פון די געשוואָרענע, און האָט נאכאנאנד געקוקט דורך זיין פענסנע אויף מאסלאווע'ס פנים. אין איהם איז פארגעקומען א פיעלפאכער, מאטערנדער קאמפף.

10.

דער בעשולדיגונגס־אקט האָט אזוי געלויטעט: דעם 17טען יאנואר ...18 יאהר איז פּלוצלונג געשטארבען אין דעם האָטעל „מאווריטאניא" דער קופּעץ פון צווייטער גילדיע פעראפּאָנט יע־מעליאנאוויטש סמעלקאָוו.

דער פּאָליציי־ארצט פון פערטען קווארטאל האָט געפונען, אז זיין טויט איז פעראורזאכט געוואָרען דורך א הארץ־שלאג, וועל־כער איז געווען א פאָלגע פון צופיעל געברויכען שטארקע גע־טראנקען.

סמעלקאָוו'ס קערפּער איז בעערדיגט געוואָרען.

אין עטליכע טעג ארום נאך דעם האָט זיך פון פּעטערסבורג צוריקגעקעהרט דעם פערשטארבענעם'ס פריינד, דער קופּעץ טי־מאָכין. ווען ער האָט זיך דערוואוסט אונטער וועלכע אומשטענדען זיין פריינד און לאנדסמאן איז געשטארבען, איז איהם די זאך פאָרגעקומען זעהר פערדעכטיג. ער האָט ערקלערט דער פּאָליציי זיין פערדאכט, אז סמעלקאָוו האָט געמוזט פערגיפטעט ווערען מיט דעם צוועק צו רויבען זיין געלד.

דיעזער פערדאכט איז אונטערשטיצט געוואָרען דורך אומ־שטענדען, וועלכע האָבען זיך ארויסגעוויזען ביי דער אונטערזו־כונג. די אונטערזוכונג האָט אויסגעפונען, דאָס: 1) סמעלקאָוו האָט א קורצע צייט פאר זיין טויט געצויגען פון באנק די סומע פון 3.800 רובעל, וועהרענד אין דעם אייגענטהום פון דעם טויטען האָט מען געפונען ניט מעהר ווי 312 רובעל מיט 16 קאפּיקעס. 2) דעם גאנצען טאָג און די נאכט פאר זיין טויט האָט סמעלקאָוו פערבראכט מיט דער מיידעל ליובקע (יעקאטערינא מאסלאָוואַ)

טאָהן: ששש... דער פּרעדסעדאַטעל האָט אויפגעהויבען די אויגען און האָט אנגעהויבען. פּאַרטזועצען.

— האָט איהר געהאט ווען אויף זיך משפטים?

— ניין, — האָט זי מיט א לייכטען זיפץ געענטפערט.

— א קאפּיע פון דער בעשולדיגונג ערהאַלטען?

— ערהאַלטען.

— זעצט זיך — האט געזאגט דער פּרעדסעדאַטעל.

די ארעסטאנטקע האָט זיך געזעצט, אויפהויבענדיג עטוואס פון איין זייט איהר קלייד, ווי עס איז דער שטייגער פון עלעגאַנט געקליידעטע דאמען, און זי האָט אלץ די אויגען ניט אראָבגענומען פון פּרעדסעדאַטעל.

עס האָט זיך אנגעהויבען די אויסרופונג פון עדות און א דעבאַטע איבער דעם מעדיצינישען עקספּערט. נאָך דעם האָט דער סעקרעטער אנגעהויבען לייענען דעם בעשולדיגונגס־אקט, ער האָט געלעזען הויך און קלאָהר, אבער אזוי שנעל אז עס האָט געקלונגען ווי א הויכער רויש.

די ריכטער האָבען זיך אנגעשפּארט דאס אויף דער רעכטער, דאס אויף דער לינקער האנד, האָבען פערמאכט די אויגען און ווייטער געעפענט, האָבען זיך א פּאָר מאָל איבערגעשעפּטשעט איינער מיט דעם צווייטען. איין זשאנדארם האָט עטליכע מאָל געוואָלט אבגענעצען זיך, אבער האָט זיך איינגעהאַלטען.

ביי קאַרטינקין האָבען זיך ניט אויפגעהערט צו שאָקלען די באַקען. באטשקאַווא איז געזעסען רוהיג און גלייך און האָט נאָר עטליכע מאָל זיך א קראַץ געטאָהן די פּאַטילניצע מיט איין פינגער.

מאַסלאַוואַ איז געזעסען אונבעוועגליך, האָט געהערט וואס מען לעזט און האָט פון מאָל צו מאָל א ציטער געטאָהן, אזוי ווי זי וואלט וועלען אבלייקענען דאס געלעזענע; דערנאָך האָט זי זיך אבגעזיפצט, רויט געווארענדיג, האָט זיך ארומגעקוקט און האָט ווייטער אויסגעשטעלט איהרע אויגען אויף דעם לעזער.

צווייטען מאָל געוועזן אין נומער, א גלעזעל קאָניאק מיט'ן ווייסען פּראָשיק, אבער זי האָט געמיינט, אז דאס איז נאר א שלאָף־טרונק; אזוי האָט איהר געזאגט קארטינקין, ווען ער האָט גע־הייסען דאס איינגעבען סמעלקאָוו'ן. זי האָט נאר געוואונשען, ער זאָל איינשלאָפען און זאָל זי מעהר ניט מאטערן. דעם רינגעלע האָט איהר געשיינקט סמעלקאָוו אליין נאָך דעם ווי ער האָט איהר געגעבען עטליכע קלעפּ און זי האָט זיך פונאנדערגעווײנט און געוואָלט פון איהם אוועקגעהן. ער האָט איהר דאס געשיינקט כדי זי זאָל מיט איהם בלייבען ווייטער.

יעפימיא באטשקאָווא האָט בעוויזען, אז זי ווייס פון קיין זיך ניט, ווייס ניט פון קיינע פערפאלענע געלדער, איז אין נומער פון סמעלקאָוו'ן ניט אריין, דאָרט האָט נאר געמאכט פּאראָנד־קעם ליובקא אליין, און אויב עס זיינען ביים קופּעץ געגנב'עט גע־וואָרען געלדער, איז דאס די ארבייט פון ליובקא'ן אליין, וועלכע האָט געמוזט נעהמען דאס געלד, ווען זי האָט געעפענט מיט'ן שליסעל דעם טשעמאָדאן.

ווען עס איז געקומען צו דיעזע ווערטער אין בעשולדיגונגס־אקט, האָט מאסלאָווא א ציטער געטאָהן, האָט געעפענט דאס מויל און האָט א שטארקען קוק געטאָהן אויף באטשקאָווא.

דער סעקרעטער האָט געלעזען ווייטער:

— ווען מען האָט געוויעזען דער אנגעקלאגטער, יעפימיא באטשקאָווא, איהר רעכנונג אין באנק אויף 1800 רובעל און מען האָט זי געפרעגט: פון וואנען האָט זיך גענומען צו איהר אזוי פיעל געלד? האָט די אנגעקלאגטע געענטפערט, אז דאס געלד איז איהרע אייגענע פערדינטע צוזאמען מיט קארטינקין אין צייט פון 12 יאהר ארבייט אין האָטעל; דאס האָבען זיי צוזאמען אבגע־שפּארט מיט דעם צוועק צו הייראטהען.

סעמיאָן קארטינקין האָט צום ערשטען בעוויעזען, פון זיין צד, אז ער האָט צוזאמען מיט באטשקאָווא גערויבט דאס געלד פון סמעלקאָוו'ן און זיי האָבען זיך צוזאמען מיט מאסלאָווא צו־טהיילט, דען זי האָט דאס זיי אנגערעדט דערצו.

אין איהר וואהנונג און אין דער גאסטיניצע „מאוריטאניא“, וואו־הין זי איז געקומען אויף זיין אויפפאָדערונג. 3) ווען סמעלקאוו מיט ליובקא'ן זיינען געקומען אין האָטעל „מאוריטאניא“, האָט די לעצטע אויף דעם פאָרשלאג פונ'ם דינער קארטינקין געגעבען סמעלקאָוו'ן צו טרינקען א גלעזעל קאָניאק, אין וועלכען זי האָט אריינגעשאָטען א ווייסען פּראָשיק, וואָס קארטינקין האָט איהר געגעבען.

4) אויף מארגען נאך דעם האָט די מיידעל ליובקא (יעקא־טערינא מאסלאָווא), פערקויפט צו איהר ווירטהין, ראזאנאווא, א בריליאנטענעם פינגערל, וועלכער האָט בעלאנגט צו סמעלקאוו'ן, זאגענדיג אז סמעלקאוו האָט איהר דעם פינגערל געשיינקט פאר א מתנה.

5) די האָטעל־דינערין, יעפימיא באָטשקאָווא, האָט אריינ־געטראגען אין קאמערץ־באנק און איינגעלייגט אויף איהר אייגע־נעם נאמען א סומע פון 1.800 רובעל.

די געזעצליך־מעדיצינישע אונטערזוכונג פון דעם פערשטאר־בענעם'ס קערפּער האָט אויסגעפונען פאלגען פון פערגיפטונג אין די אינגעווייט פונ'ם טויטען, וואס דאס ווייזט, אז סמעלקאוו איז טאקע געשטארבען פון פערגיפטונג.

די אנגעקלאגטע אין דעם פערברעכען: מאסלאווא, באטש־קאווא און קארטינקין האָבען זיך ניט אנערקענט פאר שולדיג, ער־קלערענדיג: 1) מאסלאווא, — אז זי איז טאקע אמת געווען אינ'ם צימער פון סמעלקאוו'ן אין האָטעל „מאוריטאניא“, אבער דאס האָט זי אהין געשיקט נאָך געלד דער קופּעץ סמעלקאוו אליין און ער האָט דאס איהר געגעבען דעם שליסעל; אז זי האָט מעהר ווי 40 רובעל פון טשעמאָדאן ניט גענומען אזוי ווי סמעלקאוו האָט איהר געהייסען, דאס קענען עדות זאגען קארטינקין און באָטשקאָווא, וועלכע זיינען געווען דערביי, ווען זי האָט דאָס געלד גענומען.

ווייטער האָט דיעזע אנגעקלאגטע, מאסלאווא, בעוויעזען, דאס זי האָט טאקע איינגעגעבען, סמעלקאוו'ן ווען זי איז דעם

סעמיאָן קאַרטינקין, יעפימיא באַטשקאָוואַ און יעקאַטערינאַ מאַסלאַוואַ דעם אורטייל פון אַקרוזשנאָי סוד מיט דעם אַנטהייל פון געשוואָרענע".

דערמיט האָט דער סעקרעטער געענדיגט לעזען דעם לאַנגען בעשולדיגונגס־אַקט, האָט צונויפגעלייגט די גרויסע בויגענס פּאַ־פּיער און האָט זיך געזעצט אויף זיין פּלאַטץ, פערריכטענדיג מיט ביידע הענד זיינע האָאר. אַלע האָבען לייכטער אויפגעאָטהעמט מיט דעם אנגענעהמען בעוואוסט זיין, אַז די אונטערזוכונג הויבט זיך גלייך אָן און דער אמת וועט ארויפשווימען, ווי אויל אויפ'ן וואַסער, און די גערעכטיגקייט וועט בעפרידיגט ווערען.

נאָר איין נעכליודאָוו האָט דאָס ניט געפיהלט: דער שרעק־ליכער געדאַנק, צו וואָס עס איז געקומען אַט דיזעלביגע מאַסלאַ־וואַ, וועלכע ער האָט געקענט פאַר אַ ליעבליכעס, אונשולדיגעס מעדכען מיט אַ יאָהר צעהן צוריק, האָט איהם אין גאַנצען פער־שלונגען.

11.

ווען עס האָט זיך געענדיגט דאָס לעזען פון בעשולדיגונגס־אַקט, האָט זיך דער פּרעדסעדאַטעל בעראַטהען מיט די אַנדערע צוויי ריכטער און האָט זיך געווענדעט צו קאַרטינקינען מיט אַזאַ מינע, אַזוי ווי ער וואָלט פּשוט געזאָגט: נו איצט וועלען מיר אַלעס גלייך זעהען אַזוי קלאָר ווי טאָג.

— סעמיאָן קאַרטינקין, — האָט דער פּרעדסעדאַטעל אָנגע־הויבען, צובייגענדיג זיך צו דער לינקער זייט.

סעמיאָן קאַרטינקין האָט זיך אויפגעהויבען, האָט אויסגעצויי־גען ביידע הענד גלייך מיט דעם נאָט פון די הויזען, ווי אַ סאָל־דאַט, און האָט מיט'ן גאַנצען קערפּער אַ בויג געטאָהן צו פאָרענט, ניט אויפהערענדיג צו שאָקלען מיט די באַקען.

— איהר ווערט בעשולדיגט דעריין, דאָס אַם 17טען יאַנואַר

דאָ האָט ווידער מאסלאווא א ציטער געטאָהן, איז אפילו אויפגעשפּרונגען פון פּלאץ, איז רויט געווארען שרעקליך און האָט עפּעס אנגעהויבען ריידען אויפגערעגטערהייט. דער סודעבני פּריר סטאוו איז אבער צו איהר צוגעלאָפען און האָט זי ניט געלאזט ריידען.

דער סעקרעטער האָט ווייטער געלעזען.

— קארטינקין האָט זיך אויך מודה געווען פון אנפאנג, אז ער האָט דאס געגעבען צו מאסלאווא די ווייסע פּראָשקעס, איינצו־שלעפערען דעם קופּעץ.

דעם צווייטען מאָל אבער האָט קארטינקין חרטה געהאט אויף זיינע ערשטע בעווייזע — האָט אבגעלייקענט, אז ער האָט גענו־מען וועלכען ניט איז אנטייל אין גנב'ענען דאס געלד און אין גע־בען די פּראָשקעס צו סמעלקאוו'ן און האָט די גאנצע שולד ארויפ־געווארפען נאר אויף מאסלאווא אליין.

וועגען דאס געלד, וועלכע באטשקאָווא האָט איינגעלייגט אין באנק האָט קארטינקין בעוויזען, אויך אזוי ווי באטשקאווא, אז דאס האָבען זיי צוזאמען אנגעזאמעלט אין דער צייט פון 12 יאהר, וואס זיי דינען אין האָטעל.

דער שלום פונ'ם בעשולדיגונגס־אקט איז געווען פאלגענדער:

„אין אנבעטראכט פון אלעם דעם, וואס איז אויבען געשריי־בען געווארען, ווערען די אנגעקלאגטע, סעמיאן קארטינקין 33 יאהר אלט, יעפימיא באָטשקאָווא, 43 יאהר אלט, און יעקאטע־רינא מאסלאווא, 27 יאהר אלט, געשטעלט פאר'ן געריכט און בע־שולדיגט דעריין, דאס זיי דריי האָבען דעם 17טען יאנואר...188 יאהר, דורך א פאראויס־אבגעמאכטען פּלאן, בערויבט דעם קופּעץ סמעלקאוו אין 2,500 רובעל און האָבען מיט א כיון איהם אנגע־טרונקען מיט סם, פון וואס עס האָט געפאלגט סמעלקאוו'ס טויט.

„דיעזער פערברעכען איז אנגעוויעזען געווארען אין 4 און 5 פּונקטען פון 1453 ארטיקעל פון שטראף־קאָדעקס. לויט דיעזע פּונקטען און אויפ'ן גרונד פון ארטיקעל 201 פון דעם קאָדעקס פאר קרימינאל געריכט ווערען אונטערוואָרפען די אנגעקלאגטע,

דרייסט א זאג געטאָהן באטשקאווא, — איך בין אין נומער ניט אריין... נור דיעזע פאסקודסטווע איז אריין אהין און זי האָט דאס אליין אלץ געטאָהן...

— דאס וועט איהר דערנאך דערצעהלען, — האָט ווייך בע־מערקט וויעדער דער פרעדסעדאטעל, — דאס הייסט, אז איהר ערקלעהרט זיך פאר אונשולדיג?

— ניט איך האָב גענומען דאס געלד און ניט איך האָב איהם אנגעזויפען מיט סם און איך בין גאר אין נומער ניט געווען. ווען איך וואלט דארטען זיין, וואלט איך זי ארויסגעווארפען.

— איהר ערקלערט זיך אלזאָ פאר ניט שולדיג?

— ניין, קיין מאָל ניט.

— זעהר גוט.

— יעקאטערינא מאסלאווא, — האָט זיך געווענדעט דער פרעדסעדאטעל צו דער דריטער אנגעקלאגטע — איהר ווערט בע־שולדיגט דעריין, דאס איהר זייט געקומען אין האָטעל „מאווריטאַ־ניא“ און האָט מיט דעם שליסעל פון קופיעץ סמעלקאוו ארויסגע־נומען פון זיין טשעמאדאן זיין געלד און א רינג, — דא האָט זיך דער פרעדסעדאטעל ניט איבעררייסענדיג די אייגענע ווערטער צו־געבויגען מיט'ן אייער צו איינעם פון די ריכטער און צוגעהערט זיך, ריידענדיג ווייטער ווי אן אויסגעלערנטע לעקציאן אויף אויס־ווייניג.

דער סוד, וואס דער ריכטער אין די ברילען האָט איינגערוימט איצט דעם פרעדסעדאטעל, איז געווען, דאס עס פעהלט צווישען די זאכליכע בעווייזע די גלעזעל, אין וועלכער עס איז סמעלקאוו'ן איינגעגעבען געווארען די גיפט.

— ארויסגענומען פון טשעמאדאן דאס געלד און א רינג — האָט איבערגעזאגט וויעדער דער פרעדסעדאטעל — און איהר האָט זיך צוטיילט מיט די אנדערע צוויי אנגעקלאגטע מיט דער גניבה, דערנאך זייט איהר וויעדער געקומען אין נומער און האָט געגעבען סמעלקאָוו'ן א גלעזעל קאָניאק מיט גיפט, פון וואס עס האָט גע־פאלגט זיין טויט, זייט איהר זיך מודה אין דיעזען פערברעכען?

...188 יאהר, האָט איהר צוזאמען מיט יעפימיא באָטשקאָווא און יעקאטערינא מאסלאָווא ארויסגע'גנב'עט פון קופּעץ סמעלקאָוו'ס טשעמאָדאן געלד, וועלכע האָבען איהם געהערט און האָט דערנאָך געבראכט סם און דערלאנגט מאסלאווא'ן, זי זאל דאס איהם גע־בען אין שנאפּס טרינקען, פון וואס ער איז געשטארבען. זייט איהר זיך מודה, אז איהר האָט דאָס געטאָן? — האָט דער פּרעזי־סעדראטעל אבגעזאגט און האָט זיך צוריק א בייג געטאָהן אויף דער רעכטע זייט.

— וואו זאלען מיר דאס טאָהן אזעלכע זאכען, מיר האָבען דאך אונזער ארבייט צו בעדיענען געסט...

— דאס וועט איהר דערנאך דערציילען. זייט איהר זיך מודה אדער ניט?

— ניין, ווי אזוי זאלען מיר...

— דערנאָך, דערנאָך. זייט איהר זיך מודה? — האָט רוהיג, געבען מיט א פעסטע שטימע איבערגעפרעגט דער פּרעדסעדרא־טעל.

— ווי קען איך גאר טאָהן אזא זאך, ווארום אז...

דער סודעבני פּריסטאוו איז דא ווידער אונטערגעשפּרונגען צום ארעסטאנט און האָט מיט א טראגישען שעפּטשען איהם אב געהאלטען אין מיטען די ווערטער.

דער פּרעדסעדראטעל האָט זיך איצט אנגעלעהנט מיט'ן עלענ־בויגען אויפ'ן טיש, מיט א מינע, וועלכע האָט אויסגעדריקט, אז, מיט קארטינקינען האָט ער שוין דעם עסק פערטיג און האָט זיך געווענדעט צו באטשקאווא.

— יעפימיא באָטשקאָווא, איהר ווערט בעשולדיגט, דאָס איהר האָט דעם 17טען יאנואר ...188 צוזאמען מיט סעמיאן קאר־טינקין און יעקאטערינא מאסלאָווא גע'גנב'עט געלד און א רינגע־לע פון קופּעץ סמעלקאוו'ס א טשעמאדאן און האָט איהם דערנאך פער'סם'ט מיט דעם צוועק צו פערדעקען אייער פערברעכען. זייט איהר זיך מודה, אז איהר זייט שולדיג אין דיעזען פערברעכען?

— איך בין ניט שולדיג אין קיין זאך — האָט פעסט און

מאסלאווא האָט איהם אלץ געקוקט גלייך אין די אויגען און האָט געשוויגען.

— דערצעהלט, ווי אזוי איז עס געווען?

— ווי אזוי געווען? — האָט פּלוצלונג און שנעל אנגעהויבען מאסלאווא — איך בין געקומען אין האָטעל, האָט מען מיך אריינ־געפיהרט אין נומער, דארטען איז ער געווען, און ער איז געווען זעהר בעזויפען. (זי האָט מיט א מין שרעק אין איהר שטימע ארויסגערעדט דאס ווארט „ער"). איך האָב געוואלט אוועק, אבער ער האָט ניט געלאזען.

זי איז מיט איין מאָל ענטשוויגען געווארען, אזוי ווי זי וואלט פערלירען דאס געשילדער פון איהרע געדאנקען, אדער ווי זי וואלט זיך אין מיטען דערמאנט וועגען עפּעס.

— נון, און דערנאָך?

— דערנאָך? דערנאָך בין איך דארט מיט איהם געווען און בין אוועק אהיים.

דער פּראקוראָר האָט זיך איצט האלב אויפגעהויבען פון זיין פּלאַץ און האָט זיך אוננאטירליך אנגעשפּארט אויף איין האנד.

— איך האָב געוואלט א פרעג טאָהן, האָט די אנגעקלאגטע געהאט אַ וועלכע בעקאנטשאפט מיט סעמיאָן קארטינקין בעפאר דעם פערברעכען? — האָט דער פּראָקוראָר א פרעג געטאָהן, ניט קוקענדיג אויף מאסלאווא.

— איהר ווילט אַ פראגע שטעלען דער אנגעקלאגטער? — האָט איהם געפרעגט דער פּרעדסעדאטעל און האָט איהם מיט א צייכען געוויזען, אז ער קען פרעגען.

ווען ער האָט געענדיגט זיין פראגע, האָט ער צונויפגעדריקט די ליפּען און האָט זיך עפּעס אנגעבלאזען.

דער פּרעדסעדאטעל האָט וויעדערהאלט די פראגע. מאסלא־ווא האָט אויסגעשטעלט איהרע דערשראקענע אויגען אויף דעם פּראקוראר.

— מיט סימאָנען? יא, געווען בעקאנט.

— איך בין אין קיין זאך ניט שולדיג, — האָט שנעל אנגע־הויבען זאגען מאסלאווא — ווי איך האָב פון אנפאנג שוין גע־זאגט, אזוי זאג איך אויך איצט: איך האָב נישט גענומען, נישט גענומען און נישט גענומען; איך האָב קיין זאך ניט גענומען, דעם פינגערל האָט ער מיר אליין געשיינקט.

— אלזא איהר רעכענט זיך פאר שולדיג אין גנב'ענען די 2,500 רובעל? האָט איבערגעפרעגט דער פרעדסעדאטעל.

— איך זאג דאך, איך האָב קיין זאך ניט גענומען, אויסער 40 רובעל.

— נון און אין דעריין, וואס איהר האָט געגעבען סמעלקאוו'ן סם אין קאָניאק, זייט איהר זיך מודה?

— דעריין בין איך זיך מודה, אבער איך האָב געמיינט, אז דאס זיינען אונשעדליכע פראָשקעס; אזוי האָט מען מיר גע־זאגט, אז זיי זיינען נור צום איינשלאפען, איך האָב קיין אבזיכט ניט געהאט און האָב ניט געוואלט קיין זאך. איך זאג אייך ווי פאר גאָט אליין, איך האָב איהם קיין זאך ניט געוואָלט טאָהן, — האָט זי געזאגט.

— אלזא אין גנב'ענען דאס געלד און דעם פינגערל ערקלערט איהר זיך פאר ניט שולדיג, נאר אין איינגעבען איהם די פראשקעס זייט איהר זיך יא מודה?

— אזוי איז דאס, וואהרשיינליך, אז איהר רופט דאס מודה זיין זיך אבער איך האָב דאך געמיינט, אז דאס זיינען נור צום שלאפען. איך האָב זיי איהם נור געגעבען צום איינשלאפען, — ווייטער האָב איך דאך קיין אבזיכט ניט געהאט און ניט געוועלט האָבען.

— זעהר גוט, — האָט געענטפערט דער פרעדסעדאטעל מיט צופריעדענהייט פון דעם ערשטען רעזולטאט, — נון, דערצעהלט אונז דאך, ווי די געשיכטע איז צוגעגאנגען; דערציילט אלעס אפענהערציג. איהר וועט דורך דעם לייכטער מאכען אייער שטראף — האָט ער צו איהר געזאגט גאנץ ווייך און האָט זיך ווייטער אנ־געשפארט מיט'ן עלען־בויגען אויפ'ן טיש.

פערצייכנונג — א סימן אז דא ליעגט דער הונד בעגראבען, און דערמיט אליין קען מען שוין דעם געגנער צורייבען אויף אש.

דער פערדסעדאטעל איז איצט געווען פערנומען פרעגענדיג דעם ריכטער אין די ברילען, אויב ער שטימט איין מיט דער ארט, ווי די פראגען זיינען געשטעלט געווארען. די פראגען זיינען שוין געווען פון פאראויס פערפערטיגט און אויסגעשריעבען. זייענדיג פערנומען דערמיט, האט עס געדויערט א ווײלע ביז ער האט זיך ווידער געווענדעט צו מאסלאווא.

— נו, וואס זשע איז געווען ווייטער?

— איך בין געקומען אהיים — האט אנגעהויבען מאסלאווא עטוואס דרייסטער און קוקענדיג אלץ אויף דעם פערדסעדאטעל — און האב זיך געלייגט שלאפען, ערשט אונזער מיידעל, בערטהא, וועקט מיך: „געה, דיין קופעץ איז ווידער געקומען". און דא איז „ער" אליין — זי האט ווידער מיט שרעק ארויסגערעדט דעם „ער" — און „ער" האט געוואלט שיקען נאך וויין, אבער ביי איהם איז אויסגעגאנגען דאס געלד, האט ער מיך צוגעשיקט צו זיך אין נומער און האט מיר געזאגט, וואו זיינע געלד איז און וויפיעל איך זאל נעהמען. נו, בין איך געפאהרען.

דער פערדסעדאטעל האט זיך געהאלטען איצט אין איבער־שושקען מיט דעם ריכטער פון לינקער זייט און האט גאר ניט גע הערט, וואס מאסלאווא האט דא דערצעהלט; אום אבער צו ווייזען, אז ער הערט, אפילו ווען ער רעדט גאר בשעת מעשה, האט ער ווידערהאלט איהרע לעצטע ווערטער.

— זייט איהר געפאהרען, נו, און וואס ווייטער?

— איך בין געפאהרען אין האטעל און האב דארט געטאהן אלעס ווי ער האט מיר געהייסען; בין איך אריין אין נומער. איך בין אליין ניט אריין אין נומער, איך האב גערופען סעמיאן מיכאי־לאוויטשען און זי — האט מאסלאווא געוויזען אויף באטשקאווא.

— זי לייגט, מיין פוס איז אהין ניט אריין און... — האט אנ־געהויבען זי איבערצושלאגען באטשקאווא.

— פאר זיי אין די אויגען האב איך גענומען די 4 צעהן־רו־

— איך וואלט וועלען וויסען, אין וואס איז בעשטאנען דיע־זע בעקאנטשאפט פון דער אנגעקלאגטער מיט קארטינקינען?

— אין וואס די בעקאנטשאפט? ער האט מיך איינגעלאדען צו די געסט, און ניט קיין בעקאנטשאפט — האט געענטפערט מאסלאווא, און איהר בליק האט געבלאנדזשעט פון דעם פרעדסע־דאטעל אויף דעם געהילפס־פראקוראר און צוריק.

— איך וואלט וועלען וויסען, ווארום קארטינקין האט דוקא אויסשליסליך איינגעלאדען אימער די אנגעקלאגטע צו די געסט און ניט קיין אנדערע מיידלעך? — האט מיט א מעפיסטאפעלי־שען שמייכעל א פרעג געטאהן דער אסיסטענט־פראקוראר.

— איך ווייס ניט. פון וואנען זאל איך וויסען, — האט גע־ענטפערט מאסלאווא, קוקענדיג מיט שרעק ארום זיך און אויף א סעקונדע איז איהר בליק געבליעבען שטעהן אויף נעכליודאוו'ן — וועמען ער האט געוואלט, יענע האט ער איינגעלאדען.

„האט זי מיך דען דערקענט?" — האט ערשראקען א טראכט געטאהן נעכליודאוו, פיהלענדיג אז דאס בלוט האט איהם שפאר געטאהן אין פנים.

מאסלאווא האט אבער ניט אונטערשיידעט נעכליודאוו'ען פון די אנדערע געשווארענע. זי האט גלייך אבגעקעהרט פון איהם איהר בליק און האט מיט ערשראקענע אויגען געצומען קוקען אויף דעם געהילפס־פראקוראר.

— די אנגעקלאגטע לייקענט אלזא, אז צווישען איהר און קארטינקין איז געווען א וועלכע בעזונדערע בעקאנטשאפט? זעהר גוט. איך האב מעהר קיין זאך ניט צו פרעגען.

און דער פראקוראר האט גלייך אראבגענומען זיין עלענבויגען פון טישעל און האט געכאפט אין דער גיך עפעס פערצייכענען מיט זיין בליישטיפט. אין אמת'ן אבער האט ער גאר ניט פערשריעבען, ער האט מעהר ניט געמאכט א רונדען שטריך ארום די ווערטער פון זיין פערשריעבענער פאפיערעל. ער האט געזעהן, אז דער פרא־קוראר אליין טהוט אזוי צייטענווייז און אדוואקאטען טהוען אזוי: נאך א געלונגענער פראגע רינגלען זיי ארום מיט א שטריך זייער

איך: „גוט“. איך האָב געמיינט, אז דאָס זיינען ניט שעדליכע פּראָשקעס. ער האָט זיי מיר געגעבען. איך בין אריין, ערשט „ער“ ליגט און שרייט, מען זאל איהם געבען קאָניאַק, האָב איך גענומען פון טיש די פלאַש מיט פינ־שאַמפּאַן, האָב אנגעגאָסען צוויי גלע־זער — זיך און איהם, און אין זיינע האָב איך דאס אריינגעשאָטען און איהם געגעבען. וואלט איך איהם דען געגעבען, ווען איך וואלט וויסען וואס דאס איז?

— נו, וויטער. ווי אזוי קומט צו אייך דער פינגערל? — האָט נעפרעגט דער פּרעדסעדאַטעל.

— דעם פינגערל האָט ער מיר אליין געשיינקט.

— ווען זשע האָט ער אייך דאס געשיינקט?

— ווען מיר זיינען געקומען אין נומער, איך האָב געוואלט אוועק, האָט ער מיר געגעבען א קלאַפּ איבער'ן קאָפּ און האָט צו־בראָכען מיין קעמעלע. איך בין אין כעס געווארען און האָב גע־וואלט פאָהרען צוריק, האָט ער אראָבגענומען פון האנד דעם רינגע־לע און האָט מיר געשיינקט, איך זאל ניט אוועקפאָהרען, — האָט מאסלאַווא ווייטער געזאָגט.

דאָ האָט זיך דער פּראָקוראָר ווידער אויפגעהויבען, און אלץ מיט דער זעלבער כלומר'שט נאאיווער מינע האָט ער א בעט גע־טאָהן ערלויבנים צו שטעלען נאָך א פראגע, אנבויגענדיג שטארק דעם קאָפּ איבער דעם אויסגענייטען גאלדענעם קראגען פון מונדיר.

— איך וואלט געוואלט וויסען, ווי לאנג איז די אנגעקלאַגטע געווען אין נומער פון קופּעץ סמעלקאָוו?

אויף מאסלאַווא איז ווידער אנגעפאלען א שרעק, און איה־רע אויגען האָבען ווידער געבלאַנדזשעט פון פּרעדסעדאַטעל אויף דעם געהילפס־פּראָקוראָר און צוריק.

— איך געדיינק ניט ווי לאנג, — האָט זי שנעל ארויסגע־רעדט.

— געדיינקט אפשר די אנגעקלאַגטע, אויב זי איז אין האָטעל וואו עס איז אריין נאָך דעם ווי זי איז ארויס פון קופּיעץ סמעל־קאָוו'ס נומער?

בעלדינג — האָט בייזלעך און ניט קוקענדיג אויף באטשקאָווא ווייטער געזאגט מאסלאָווא.

— נון, און די אנגעקלאגטע האָט דאן בעמערקט, וויפיעל געלד אין טשעמאָדאן איז געווען? — האָט א פרעג געטאָהן ווייטער דער פּראָקוראָר.

מאסלאָווא האָט א ציטער געטאָהן, ווי נאר דער פּראָקוראָר האָט זיך צו איהר געווענדעט. זי האָט ניט געוואוסט וואָרום און ווי אזוי, אבער דאס הארץ האָט איהר געזאגט, אז ער וויל איהר שלעכטס טאָהן.

איך האָב ניט געצעהלט, האָב געזעהען בלויז, אז דאָרט ליגען הונדערט־רובעלדיגע בילעטען.

— אלזאָ, די אנגעקלאגטע האָט געזעהען 100 רובעלדיגע? גוט, מעהר האָב איך ניט צו פרעגען.

— נו, דאן האָט איהר געבראכט דאס געלד? — האָט פארט־געזעצט זיינע פראגען דער פרעדסעדאטעל, קוקענדיג אויפ׳ן זייגער.

— געבראכט.

— נו, און דערנאך?

— און דערנאך האָט „ער" מיך מיטגענומען, האָט געזאגט מאסלאָווא.

— און ווי האָט איהר איהם געגעבען אין שנאפּס דעם פּראָשיק?

— ווי געגעבען? ארייננעשאטען אין שנאפּס און געגעבען איהם.

זי האָט ניט געענטפערט גלייך, זי האָט זיך שווער און טיעף אבגעזיפצט.

— ער האָט מיך אלץ ניט אבגעלאזען... איך בין פון איהם פערמאטערט געווארען, בין איך ארויס אין קאָרידאָר און זאָג צו סעמיאָן מיכאילאָוויטש: „ווען ער זאל מיך כאטש אויף א ווײלע אבלאזען. איך בין מיעד". זאגט סעמיאָן מיכאילאָוויטש צו מיר: אונז האָט ער שוין אויך דערעסען. מיר ווילען איהם געבען שלאָף־פּראָשקעס; ער וועט איינשלאָפען, וועסטו קענען אוועקגעהן. זאָג

פאפיער און, אויסהערענדיג עפּעס פון דעם ריכטער פון דער לינ־קער זייט, האָט ער ערקלערט, אז די זיצונג ווערט איבערגעריסען אויף 10 מינוט, האָט זיך גלייך טאקע אויפגעהויבען און איז שנעל ארוים פון זאל.

נאָך די ריכטער האָבען זיך אויפגעהויבען די געשווארענע, די אדוואקאטען, די עדות און, מיט א געפיהל פון צופריעדענהייט, אז זיי זיינען די טהיילנעהמער אין אזא וויכטיגען פּראצעס, האָבען זיי זיך אנגעהויבען צו בעוועגען איבער'ן זאל.

נעכלודאָוו איז ארוים אינ'ם צימער פאר די געשוואָרענע און האָט זיך אוועקגעזעצט לעבען פענסטער.

12.

יא, דאס איז געווען קאטיושא.

די פערהעלטניסע צווישען נעכליודאוו און קאטיושען זיינען געווען אָט וועלכע:

צום ערשטען מאָל האָט נעכליודאוו דערזעהן קאטיושא'ן דאן, ווען ער איז געווען אויפ'ן דריטען קורס פון אוניווערזיטעט און ער איז געקומען אויף זומער צו זיינע טאנטעס, אום דארט צו פערפערטיגען זיין אבהאנדלונג איבער לאנד־אייגענטהום.

געווענליך פלעגט נעכליודאוו וואהנען מיט זיין מוטער און שוועסטער אין זייער גרויסען לאנד הויף, וואס האָט זיך געפונען הינטער מאסקווע. אבער דעם יאהר האָט זיין שוועסטער חתונה געהאט און די מוטער איז אוועק קיין אויסלאנד אין די בעדער.

נעכליודאוו האָט אבער דאך געמוזט האָבען זעהר א בעקווע־מען און רוהיגען פּלאץ דיעזען יאהר, וואו ער זאל קענען רוהיג פערפאסען זיין ווערק, און ער האָט דערפאר בעשלאסען צו אי־בערוואהנען דעם זומער ביי זיינע טאנטעס. דארט זיינען פאר איהם אלע בעקוועמליכקייטען. עס איז א פערוואָרפענער ווינקעל,

מאסלאָווא האָט א טראכט געטאָהן.

— אין א צווייטען נומער, אין א פוסטען, גלייך לעבען דעם קופּעץ'ס נומער, בין איך אריין, — האָט זי געענטפערט.

— נאך וואס זשע זייט איהר אריין? — האָט דער פּראקו־ראר זיך געווענדעט שוין גלייך צו איהר.

— איך האָב דארט געווארט אויף אן איזוואזטשיק.

— און קארטינקין איז געווען אין יענעם נומער מיט דער אנ־געקלאגטער?

— ער איז אויך אריין.

— און נאך וואס איז ער אריין?

— פון'ם קופּיעץ איז איבערגעבליעבען פינ־שאמפּאן האָבען מיר דאס ביידע אויסגעטרונקען.

— א, צוזאמען געטרונקען. זעהר גוט.

— און די אנגעקלאגטע האָט עפּעס גערעדט מיט קארטינ־קען'ען וועגען וואס?

מאסלאָווא איז בייז געווארען פּלוצלונג, איז רויט געווארען ווי צונטער און האָט שנעל א זאָג געטאָהן:

— ו ו א ס גערעדט? איך ווייס מעהר קיין זאך ניט. איהר קענט מיט מיר טאָהן וואס איהר ווילט. איך בין ניט שולדיג, אָט איז אלעס. וואס האָב איך גערעדט? איך האָב גארנישט גערעדט. איך האָב אויסגעזאגט אלעס וואס עס איז דאָ צו זאגען.

— איך האָב מעהר קיין פראגען, — האָט דער פּראָקוראר גע־זאגט צום פּרעדסעדאטעל, און אויפהויבענדיג איין אקסעל עפּעס אוננאטירליך האָט ער אנגעהויבען גיך, גיך צו פערשרייבען אין דעם פּלאן פון זיין רעדע, דאס מודה זיין זיך פון דער אנגעקלאג־טער אליין, אז זי איז אריין מיט סעמיאן אין א ליידיגען נומער.

אלע האָבען א ווײלע געשוויעגען.

— האָט איהר נאָך וואס צו זאגען?

— איך האָב אלעס געזאגט, — האָט מיט א זיפץ געענט־פערט מאסלאָווא און האט זיך אליין אוועקגעזעצט.

דער פּרעדסעדאטעל האָט גענומען פערשרייבען וואס אויפ'ן

אויף דיזע טהעמא האט ער אויך געשריעבען זיין דיסערטא־ציע פאר'ן אוניווערזיטעט.

זיינע טעג האט ער אזוי פערבראכט ביי די טאנטעס צו לאנד: ער פלעגט אויפשטעהן זעהר פריה, אמאל זאגאר אזייגער 3 אין דער פריה, און בעפאר זונען־ אויפגאנג איז ער געגאנגען באדען זיך אין טייך הינטערן בארג; אמאל פלעגט ער זיך באדען נאך ווען די טייך איז געווען איינגעהילט אין א טומאן און ער פלעגט זיך אומקעהרען צוריק, ווען דער טהוי איז נאך געלעגען אויף די גראז און בלומען.

אמאל פלעגט ער פריהמארגענס אנטרינקען זיך מיט קאפע און נעהמען זיך נאכהער גלייך צו זיין ווערק, אבער זעהר אפט, אנ־שטאט צו לעזען אדער צו שרייבען, פלעגט ער בעסער אוועקבלאנ־זשען איבער די פעלדער און אין די וועלדער.

פאר מיטאג פלעגט ער ערגעץ איינשלאפען אין גארטען, און ביים טיש צו מיטאג איז ער געווען הארציג־פריילעך און פלעגט מיט זיין הייטערקייט מאכען פריילעך אויך די טאנטעס. דערנאך פלעגט ער זיך דורכרייטען אדער דורכפאהרען אויף א שיפעל און פארנאכט האט ער ווידער געלעזען אדער געזעסען צוזאמען מיט די טאנטעס.

אפט פלעגט ער ביי־נאכט ניט קענען שלאפען, בעזאנדערס אין די לבנה נעכט; ער האט ניט געקענט שלאפען, ווייל ער איז געווען איבערפילט אין גאנצען מיט לעבענס־פרייד און אנשטאט צו שלאפען, פלעגט ער ארומשפאצירען אין גארטען, דיינקען און טראכטען, ביז עס פלעגט אנהייבען צו טאגען.

אזוי האט ער גליקליך און רוהיג פערבראכט דעם ערשטען מא־נאט ביי זיינע טאנטעס, און האט געשענקט וויניג אויפמערקזאמ־קייט דער שווארץ־אויגעלדיגער, האלב־בארישניע האלב־דינסט, דער שנעל־בעוועגליכער קאטיושען.

נעכליודאוו, וועלכער האט זיך אויסגעהאדעוועט לעבען דע־מאמע'ס פארטוך, איז נאך צו 19 יאהר געווען אן אונשולדיגער בחור. ער האט געפאנטאזירט וועגען א פרויענצימער, ווי נאר ווע־

שטיל, קיינע געזעלשאפטען, קיינע אבענדען, און ער וועט קענען רוהיג ארביימען.

די טאנטעס האָבען זעהר געליעבט זייער פּלימעניק, וועלכער איז אויך זייער יורש, און ער האָט זיי אויך געליעבט, ער האָט געליעבט זייער איינפאכען לעבען אויף דעם אלטען שטיינער.

אין יענעם זומער, זייענדיג ביי זייגע טאנטעס, האָט נעכליודאָוו איבערגעלעבט יענעם בעגייסטערטען און הארציגען צושטאנד, וועלכען עס לעבט איבער א יונגער מענש, ווען ער הויבט אָן צו ווערען אליין בעוואוסט, זעלבסטשטענדיג, ניט ווי עמיצער ווייזט איהם אָן, און ער הויבט אן צו בעגרייפען די גאנצע וויכטיגקייט פון לעבען און וועלכע בעדייטונג דעם מענשען׳ס שאפען האָט אין דיעזען לעבען. ער זעהט דאָן די מעגליכקייט פון זיין אייגענער פערפאלקאמונג און פון דער פערפאלקאמונג פון דער גאנצער וועלט און ער ניט זיך איבער מיט גוף און נשמה צו ערדייכען יענעם אידעאל פון פאָלקאָמענהייט, וועלכען ער שטעלט זיך אליין פאָר.

נאך זייענדיג אין אוניווערזיטעט האָט ער אין דיעזען יאהר איבערגעלעזען ספענסער׳ס „סאָציאל סטאטיקס“ און ספענסער׳ס געדאנקען וועגען לאנד־אייגענטהום האָבען אויף איהם געמאכט א טיעפען איינדרוק, נאך בעזונדער דערפאר, וואס ער אליין איז געווען א זוהן פון א רייכער גוטבעזיצערין.

דער פאטער זיינער איז געווען ניט רייך, נאר די מוטער האָט בעקומען אלס נדן 10 טויזענד אקער לאנד. ער האָט דאן צום ערשטען מאָל בעגריפען, וואס פאר אן אונרעכט עס איז פון א מענשען צו פערמעגען אלס אייגענטהום אזוי פיעל לאנד, און אזוי ווי ער איז געווען איינער פון די נאטורען, וועלכע עס האָבען א העכערען גייסטיגען פערגעניגען צו אויפאפפערן זיך אינ׳ם נאָמען פון מאראלע פפליכטען, האָט ער בעשלאסען ניט צו בענוצען זיך מיט זיין געזעצליכעם רעכט אויף זיין לאנד און האָט דאן אוועקגעשיינקט צו די פויערים דאס שטיקעל לאנד, וואס איז איהם געבליעבען בירושה פון זיין פאטער.

געשפּרונגען מיט איהרע לייכטע, יונגע פיס און האָט זיך ניט געלאָזט כאפּען. זי האָט פּלוצלונג זיך פלינק א קעהר געטאָהן לינקס. אבי־סעל ווייטער איז געווען א גאנצע צייל קוסטעס פון מאַיאָווע בלו־מען. ווייטער פון די קוסטעס איז קיינער ניט געלאָפען, אבער קאטיו־שא האָט א וואָרף געטאָהן א בליק אויף נעכליודאָוו'ן און האָט איהם געגעבען א וואונק, זיי זאָלען זיך בעהאלטען ביידע אין דיעי־זען פּלאַץ.

ער האָט זי פערשטאנען און איז געלאָפען גלייך נאָך איהר. הינטער די קוסטעס איז געווען א גראבען, פערוואקסען מיט קראָפּי־ווע, פון וועלכען ער האָט ניט געוואוסט. ער האָט זיך פערצעפּעט, האָט אבגעשטאכען די הענד אן די קראָפּיווע און איז שיער ניט געפאלען, האָט זיך אבער פלינק אויסגעקעהרט און איז באלד גע־ווען נאָהענט פון איהר.

קאטיושא איז געלאָפען איהם ענטגעגען, שיינענדיג מיט איהרע שווארצע אויגען און מיט איהר שמייכעל. זיי זיינען צוגעלאָפען איינער צום אנדערן און האָבען זיך אנגעכאפּט פאר די הענד.

— איהר האָט זיך צושטאכען די הענד — האָט זי געזאָגט, פעררוכטענדיג מיט דער פרייער האנד איהר צופאלענעם צאָפּ פון קאָפּ; זי האָט שווער געאָטהעמט און האָט געשמייכעלט, קוקענ־דיג פון אונטען ארויף גלייך אויף איהם.

— איך האָב גאר ניט געוואוסט, אז דאָ איז א גראבען, — האָט ער געענטפערט אויך שמייכלענדיג און האָט ניט ארויסגע־לאָזען איהר האנד.

זי האָט צוגעטראָטען נאָך נעהענטער צו איהם, און ער האָט, עפּעס אליין ניט וויסענדיג ווי אזוי, אויסגעצויגען צו איהר זיין גע־זיכט; זי האָט זיך ניט אבגעקעהרט. ער האָט שטארקער א דריק געטאָהן איהר האנד און האָט זי א קוש געטאָהן אין די ליפּען.

— אָט האסטו דיר! — האָט זי א זאג געטאָהן, האָט שנעל ארויסגעריסען איהר האנד פון זיינער און איז אוועקגעלאָפען.

צולויפענדיג צום קוסט מיט מאַיאָווע בלומען, האָט זי פון זיי אראָפּגעריסען צוויי צווייגעלעך מיט ווייסע בלומען, וועלכע זיינען

גען א פרוי. אלע פרויענצימער אלזא, וועלכע נאך זיין פערשטאנד פאסען ניט צו זיין זיינע א פרוי, זיינען פאר איהם געווען ניט פרויענצימער, נאר מענשען.

דארף זיך אבער טרעפען אין ריעזען זומער אין צייט פון די פייער־טעג, דאס צו די טאנטעס איז געקומען צו גאסט א שכנה, א פאמעשטשיצע, מיט איהרע קינדער: צוויי פריילינס, איין זוהן, א גימנאזיסט און אויך זייערער א פריינד, א יונגער קינסטלער.

נאך דעם טהעע־טרינקען איז מען ארויס אויף דער אבגעשני־טענער לאָנקע און מען האָט אנגעהויבען שפּיעלען אין „כאפּענעס". מען האָט אין דער חברה אריינגענומען אויך קאטיושען. נעכלוי־דאָוו'ן איז אויסגעקומען אייניגע מאָל צו יאָגען זיך מיט קאטיושען. ער האָט אייגענטליך תמיד געפיהלט אנגענעהם צו זעהן זי, איהם איז אבער קיין מאָל אויף די געדאנקען ניט ארויף, אז צווישען איהם און איהר קען עפּעס זיין א בעזונדערע שייכות.

— נו, איצט וועסטו זי שוין פאר קיין געלד ניט כאפּען, — האט געשריען ערמידעט און פרעהליך דער קינסטלער, וועלכען עס איז איצט אויסגעקומען צו זיין דער כאפּער, און ער האָט זיך גע־יאגט שנעל נאך די אנטלאפענע.

— זיי וועלען זיך סיידען פערצעפּען.

— אבער איהר וועט ניט כאפּען.

— איינס, צוויי, דריי!

אלע האָבען דריי מאָל א פּאטש געטאָהן מיט די הענד. קא־טיושא האָט קוים איינהאלטענדיג זיך פון לאכען, שנעל זיך איבער־געביטען מיט נעכליודאָוו'ן אין די פלעצער, האָט מיט איהר שאַר־סטקער, שטארקער קליינער הענטעל א כאפּ געטאָהן זיין גרויסע האנד און האָט זיך געלאזט מיט איהם לויפען, וועהרענד עס האָט זיך געהערט דער רויש פון איהר אנגעקראָכמעלטע קלייד.

נעכליודאָוו איז געלאפען שנעל, איהם האָט זיך ניט געוואָלט דער קינסטלער זאל איהם פאקען, און ער איז געלאפען מיט אלע כוחות. ווען ער האָט זיך ארומגעקוקט, האָט ער דערזעהן, ווי דער קינסטלער יאגט זיך נאך קאטיושא'ן, אבער זי איז שנעל אונטער־

איבערגעלעזען. מעהר פון אלעם איז איהר געפעלען געווארען טור־געניעוו'ס „זאטישיע".

די געשפּרעכען צווישען זיי זיינען נאר געווען צופעליגע; זיי פלעגען זיך אומטוישען מיט עטליכע געדאנקען ביים בעגע־גענען זיך אין קאָרידאר, אויפ'ן באלקאָן, אין הויף און אמאָל אויך אינ'ם צימער פון דער אלטער גארניטשנע, מאַטרענא פּאוולאָוונא, מיט וועלכע צוזאמען קאטיושא האָט געוואהנט. אהער פלעגט א מאָהל נעכליודאָוו אריינקומען טרינקען טהעע.

דיעזע געשפּרעכען אין דער אנוועזענהייט פון דער אלטער מאַטרענא פּאוולאָוונא, זיינען געווען די אנגענעהמסטע. זיינען זיי געווען אליין, איז געווען שלעכט צו ריידען; די אויגען האָבען גלייך אנגעהויבען צו ריידען עפּעס אנדערס ביי אזעלכע געלעגענ־הייטען, און די אויגען האָבען גערעדט עפּעס פיעל וויכטיגערעס אלס דאס, וואס די ווערטער האָבען אויסגעדריקט; די ליפּען האָ־בען זיך פערקרימט, עס האָט זיך געפיהלט עפּעס אונבעקוועם און זיי זיינען זיך שנעל צוגאנגען.

דאָס זיינען געווען די פערהעלטניסע צווישען נעכליודאוו'ן און קאטיושא'ן אין דער גאנצער צייט פון זיין ערשטען מאָל פער־בריינגען ביי די טאנטעס. די טאנטעס, פון זייער זייט, האָבען בע־מערקט דיעזע פערהעלטניסע, האָבען זיך ערשראָקען און האָבען אפילו געפונען פאר נויטיג אנצושרייבען וועגען דעם א לאנגען בריעף קיין אויסלאנד, צו דער פירסטין יעלענא איוואנאָוונא, נע־כליודאָוו'ס מוטער.

די מאנטע, מאריא איוואנאוונא, האָט מורא געהאט, איהר פּלימעניק זאל זיך חו"ש ניט פערבינדען ווי עס איז מיט קאטיושא'ן. אבער איהר שרעק איז געווען אומזיסט: נעכליודאוו, אליין ניט וויסענדיג, האָט ליעב געהאט קאטיושא'ן, אזוי ווי עס ליעבען אונ־שולדיגע נאטורען, און זיין ליעבע איז געווען די הויפּט־שיצונג פאר זיי ביידען, זיי זאלען ניט זינקען נידעריג.

ביי איהם איז ניט נאר אין געדאנקען ניט געווען קיין פער־לאנג פיזיש צו בעוועלטיגען זי, זאנדערן איהם האָט זאגאר אבגע־

שוין געווען א ביסעל אראבגעשאטען, און האָט מיט זיי גענומען פּאַכען זיך איבער'ן ערהיצטען געזיכט. זי האָט ווידער א קוק געטאָהן אויף איהם און האָט זיך געקליבען געהן צו די שפּיעלענדע.

פון דעם מאָל אָן האָט זיך די האַלטונג פון ניעכליודאָוו'ן צו קאַטיושא'ן געביטען, און עס האָבען זיך אנגעהויבען צווישען זיי יענע פערהעלטניסע, ווי זיי פּאסירען צווישען אן אונשולדיגען יונגען מענשען און אן אונשולדיגע יונגע מיידעל, וועמעס הערצער עס ציהען איינס צום אנדערען...

ווי נאָר קאַטיושא פלעגט אריינגעהן אין צימער וואו ער איז געווען, אדער ווען ער פלעגט אפילו דערזעהן פון ווייטען איהר ווייסינקען שירצעל, איז אלעס פאר איהם געווארען גאר ליבטיגער, ווי א בעזונדער ליכטיגקייט פאר איהם וואלט איהר ערשיינען פערשפּרייטען אויף אלעס; אלעס איז געווארען דאן אינטערעסאַנטער, פרעהליכער, בעדייטענדער; דאס לעבען איז גאר הייטערער געווארען.

דאסזעלבע האָט אויך זי געפיהלט. פאר איהם איז ניט נאָר געווען א גליק צו זעהן זי נאָהענט פון זיך, נאר דאס בעוואוסטזיין אליין, אז עס איז דאָ קאַטיושא אויף דער וועלט, אפילו ניט זעענדיג זי, האָט איהם שוין גליקליך געמאַכט, און דאסזעלבע האָט זי זיך געפיהלט גליקליך ביי דעם געדאַנק אליין, אז עס עקזיסטירט ניעכליודאָוו.

האָט ער בעקומען א שלעכטען בריעף פון דער מוטער אדער ווען זיין ווערק איז עפּעס ניט געגאַנגען, עס האָט זיך ניט געשריעבען, אדער עפּעס סתם אזוי דאס הארץ איז פול, פול מיט דעם טיעפען בייענקען פון דער יוגענד, דאַן האָט ער זיך נאָר געדאַרפט ערינערן, אז עס לעבט קאַטיושא און ער וועט זי זעהן, — דאַן איז אלעס אנדערע אוועק און די וואלקענס זיינען פערטריבען געווארען.

קאַטיושא האָט געהאַט גענוג ארבייט אין הויז, זי האָט אבער אימער בעוויזען אלעס אבצוטאָהן און אין די פרייע ביסעל צייט האָט זי געלעזען. ניעכליודאָוו האָט איהר געגעבען פון דאָסטאָיעווסקי'ס און טורגעניעוו'ס ווערקע, וועלכע ער האָט נאָר וואס אליין

שעהנעס, מהייערעס, וואס ער וועט נאָך אמאָל ניט טרעפען. און ער האָט דאן אנגעהויבען טיעף צו ביינקען.

— בלייבט געזונד, קאטיושא, איך דאנק פיר אלעס, — האָט ער איהר געזאגט, ווען ער האָט זיך געזעצט אין קאליאסקע.

— פאָרט געזונד, דמיטרי איוואנאָוויטש, — האָט זי גע־ענטפערט מיט איהר אנגענעהמע, צערטליכע שטימע, און איינ־האלטענדיג די טרערען, מיט וועלכע איהרע אויגען זיינען פול גע־ווארען, איז זי גלייך אריינגעלאָפען אין פאָר־הויז, וואו זי האָט גע־קענט פריי אויסוויינען זיך.

13.

גאנצע דריי יאָהר נאָך דעם האָט זיך נעכלודאָוו ניט געזעהן מיט קאטיושא. זיי האָבען זיך ווידער געטראָפען יעמאלט, ווען נעכלודאָוו איז געוועזן שוין אפיציער און איז, פאָהרענדיג צו זיין דינסט אין דער ארמעע, אריינגעפאהרען אויף עטליע טעג צו זיינע טאנטעס,

ער איז שוין דאמאלט אין גאנצען געוועזן ניט דער, וועלכער האָט מיט עטליכע יאָהר צוריק פערבראכט א גאנצען זומער ביי די טאנטעס.

דאן, דעם ערשטען מאָל, איז ער געווען אן עהרליכער יונגלינג, פערטיג אויף זעלבסט־אויפאפפערונג, פעהיג איבערצוגעבען זיך מיט ליב און זעעלע פאר יעדער גוטער טהאט; איצט איז ער גע־וועזן א זעלבסטזיכטיגער, צולאזענער יונגער מאן, וועלכער ליעבט נאר גוט א לעב צו טאָהן.

דאן, אין יענער ערשטער צייט, האָט פאר איהם גאט'ס וועלט זיך פארגעשטעלט אלס א געהיימניס, וועלכע ער האָט מיט פרייד און בעגייסטערונג געוואלט זיך אליין ערקלערען; איצט האָט פאר איהם אלעס אין לעבען געשיינט אזוי איינפאך און קלאהר און אלעס

שראקען אזא געראנק, ווען ער איז איהם ארויף אויפ׳ן זינען. דער־
פאר האָט שוין מעהר גרונד געהאט די פורכט פון זיין צווייט־
טאנטע, סאָפיא איוואַנאָוונא.

די פאעטישע סאָפיא איוואנאָוונא האָט מורא געהאט, דאס
ווען נעכליודאוו וועט פאלען אין ליעבע מיט קאטיושא׳ן וועט אזא
עהרליכע נאטור ווי זיינע אנדערש ניט טאָהן ווי דוקא מיט איהר
חתונה האָבען, ניט קוקענדיג אויף איהר נידריגע אבשטאמונג און
אויף איהר שטאנד אין דער געזעלשאפט.

ווען נעכליודאוו וואלט ווירקליך דאן פערשטאנען זיין ליע־
בע צו קאטיושא, און בעזאנדערס נאך, ווען עמיצער וואלט זיך בע־
מיהען דאן איהם צו איבערצייגען, אז ער טאָר חו״ש ניט טאָהן אזא
געפעהרליכען שריט צו פעראייניגען זיין שיקזאל מיט אזא מיידעל,
וואלט זעהר מעגליך פאסירט, אז ער וואלט מיט איהר דוקא היי־
ראטהען. אזא גלייכע נאטור ווי זיינע וואָלט זיכער איינגעזעהן, אז
עס איז ניטא קיין אורזאכע, פאר וואס ער זאל ניט טארען היי־
ראטהען א מיידעל, ווער זי זאל זיך ניט זיין, ווי באלד נאר ער
ליעבט זי.

אבער די טאנטעס האָבען איהם קיינע מעשיות ניט דער־
צעהלט וועגען זייערע בעפירכטונגען, און ער איז אזוי אוועקגעפאה־
רען, ניט האָבענדיג די געלעגענהייט אין זיך אליין צו דערקענען,
אז ער ליעבט קאטיושען.

ער איז געווען זיכער, אז זיינע געפיהלען צו דיעזער מיידע׳
איז נאר איין ערשיינונג פון די געפיהלען און עמפפינדונגען פון
לעבענס־פרייד, וועלכע האָבען דאן איבערפילט זיין גאנצעס וועי
זען, און דיעזע געפיהלען טהיילט ער... מיט איהר, מיט דיעזען ליעב־
ליכען, פרעהליכען נפש.

דערפאר אבער, ווען ער איז אוועקגעפאהרען, און קאטיושא
איז געשטאנען צוזאמען מיט די טאנטעס אויפ׳ן גאניק און האָט
איהם בעגלייט מיט איהרע גרויסע, שווארצע אויגען, אנגעפילטע
מיט טרערען, האָט ער דערפיהלט, אז ער רייסט זיך אָפּ פון עטוואָס

גלויבענדיג זיך, האט ער געמוזט יעדע פראגע לייזען אפט געגען זיין טהירישעם א י ך, וועלכעם זוכט נאר לייכטע תענוגים; גלויבענדיג אבער אנדערע, איז גאר ניט געווען וואס צו לייזען, דער־פאר ווייל אלע פראגען זיינען שוין לאנג געלייזט, און געלייזט גע־גען דעם גייסטיגען און פאר דעם טהירישען איך. דאצו נאך, גלוי־בענדיג זיך, איז ער שטענדיג געווען אין לייטישע מיילער, זיי הא־בען איהם שלעכט בערעדט; גלויבענדיג אנדערע, האבען איהם אלע זיינע ארומיגע געליבט.

אזוי, ווען נעכליודאוו האט געדיינקט, געלעזען, גערעדט וועגען וואהרהייט, גאט, רייכטהום, ארמוטה, — פלעגען אלע ארומיגע איהם אנקוקען ווי עפעס אויסען וועג, ער איז ביי זיי אויסגעקומען לעכערליך, אפילו זיין מוטער און די טאנטעס פלעגען איהם ליעב־ליך א שטאך טאהן „אונזער ליעבער פילאזאף"; איצט אבער, ווען ער האט געלעזען ראמאנען, האט דערציילט פיקאנטע מעשה׳לעך, האט בעזוכט דעם פראנצויזישען טהעאטער מיט זיינע לעכערליכע וואדעווילען און האט איבערדערציילט, וואס דארט איז פארגעקומען, האבען אלע איהם געלויבט און צוגעגעבען נאך מעהר חשק.

דאן, ווען ער האט גערעכענט פאר נויטיג בעגרענצען זיינע אויסגאבען, בעמעסיגען זיינע פאדערונגען, האט געטראגען אן אל־טען מאנטעל, האט ניט געטרונקען קיין ווייגען, האבען איהם אלע גערעכענט פאר א זאנדערבארען מענשען, עפעס פאר איינעם וואס וויל זיך אויספיינען מיט זיין ווילדקייט, — און איצט, ווען ער האט אויסגעגעבען מאסען געלדער אויף יאגד, אויף איינצוריכטען זיך אן אויסערגעוועהנליך־רייכען קאבינעט א. ז. וו., האבען איהם אלע געלויבט אין הימעל און האבען איהם געשיינקט די טהייער־סטע מתנות.

דאן, ווען ער איז נאך געווען אונשולדיג, ריין, אונבעריהרט און האט געוואלט אזוי בלייבען ביז דער חתונה, האבען זיינע פערוואנדטע מורא געהאט, עס זאל איהם חס־וחלילה ניט שאדען צום געזונד, און אפילו די מוטער איז דערנאך זעהר־גערן געווען,

האָט זיך אזוי דייטליך געלאזט ערקלעהרען דורך די פערהעלטניסע, אין וועלכע ער געפינט זיך.

פריהער איז פאר איהם געווען וויכטיג און נויטווענדיג דער־שטרעבען צו לעבען אין איינינקייט מיט דער נאטור און מיט די פילאזאפען און פאעטען, וועלכע האָבען שוין פ א ר איהם גע דיינקט, געפיהלט און דורגעמאכט אלעם; איצט האָט ער געפונען גאָר פאר וויכטיג און נויטיג די געזעלשאפטליכע איינריכטונגען און האָט געזוכט געמיינשאפטליכקייט נור מיט גוטע ברידער.

פריהער האָט זיך איהם א פרויענצימער פארגעשטעלט אלס עטוואס געהיימעס און מילדעס, — א מילדעס וועזען נעמליך דורך דיעזער געהיימליכקייט; איצט האָט פאר איהם יעדע פרוי, אויסער פון זיין פאמיליע און פרויען פון זיינע פריינד, געווען א בעשטימטע זאך: זי איז פאר איהם געווען איינע פון די בעסטע לוסט־מיט־לען, וועלכע ער האָט שוין היבש פערזוכט.

דאן האָט ער קיין געלד ניט בעדארפט און האָט געקענט אויסקומען אפילו מיט א דריטעל פון דעם געלד, וואס די מוטער האָט איהם געגעבען, און דערפאר האָט ער אויך געקענט אָבזאָגען זיך פון דעם פאטער'ס ירושה און אוועקגעבען זי צו די פויערים; אבער איצט זיינען פאר איהם געווען ווייניג די 1500 רובעל א מאָ־נאט, וואס ער בעקומט פון דער מוטער, און עס זיינען אפילו דורך דעם שוין ארויסגעקומען אונאנגענעהמע סצענעס צווישען איהם און איהר.

דאן האָט ער גערעכענט פאר זיין א י ך זיין גייסטיגעס ווע־זען, זיין נשמה, איצט אבער איז זיין א י ך קיין אנדערעס, ווי דער געזונדער, טהירישער, מגושם'דיגער א י ך.

און דיעזע שרעקליכע ענדערונג איז אין איהם פערגעקומען בלויז דערפאר, ווייל ער האָט אויפגעהערט גלויבען ז י ך, און האָט אנגעהויבען גלויבען אין דאָס, וואס אנדערע הייסען. און אויפ־געהערט אין זיך גלויבען און אנגעהויבען גלויבען אין אנדערע האָט ער דערפאר, ווייל עס איז געווען זעהר שווער צו לעבען, גלויבענ־דיג זיך אליין.

גערעכענט פאר שלעכט, און פערקעהרט, דאָס וואס ער האָט גע־רעכענט פאר שלעכט, האָבען אנדערע גערעכענט גראדע פאר גוט. און ענדליך, האָט זיך נעכליודאוו אונטערגעגעבען: ער האָט אויפ־געהערט צו גלויבען זיך און האָט אנגעהויבען גלויבען אין דעם, וואס אנדערע זאגען.

איהם איז אפילו אויף דער ערשטע צייט געווען זעהר אונאנ־גענעהם צו פיהרען דעם נייעם ארט לעבען, אבער דיעזע אונאנגע־נעהמליכקייטען האָט זעהר לאנג ניט געדויערט, און דערנאך האָט זיך נעכליודאוו צוגעוואוהנט און האָט מעהר ניט געפיהלט אונאנ־גענעהם; פערקעהרט, ער האָט דערפיהלט א גרויסע ערלייכטע־רונג אין זיין לעבען.

מיט דער גאנצער ליידענשאפט פון זיין נאטור האָט זיך שוין נעכליודאוו דערנאך איבערגעגעבען דיעזען ארט לעבען, וועלכער איז אלעמען אזוי געפעהלען געווען; די שטימע, וועלכע האָט אין איהם געפאָדערט עטוואס אנדערעס, איז ביסלעכוויים פערטויבט געווארען. אנגעפאנגען האָט ער דיעזען לעבען נאך דעם ווי ער איז געקומען אין פּעטערסבורג און האָט זיך איהם איבערגעגעבען אין גאנצען, ווען ער איז אריינגעטראטען אין מיליטער־דינסט.

אין דיעזען פּעריאָד פון זיין לעבען האָט נעכליודאוו דערפיהלט זיך גליקליך, זייענדיג איין מאָל פאר אלע מאָל פריי פון אלע מאָ־ראל־פּפליכטען און הינדערניסע, וועלכע ער האָט זיך פריהער אליין געבילדעט, און ער האָט זיך וואהנזיניג איבערגעגעבען אהן אויפ־הער, צו בעפרידיגען זיין נידריגען עגאָאיזמוס.

אין אזא צושטאנד האָט ער זיך איינגעפונען ווען ער איז, נאך דריי יאהר אבוועזענהייט, וויעדער געקומען צו די טאנטעס צום בעזוך.

14.

אריינגעפאהרען איז נעכליודאוו צו זיינע טאנטעס איצט, וועיל עס איז, ערשטענס, איהם אזוי אויסגעקומען ביים וועג; צווייטענס, האָבען איהם די טאנטעס געבעטען אזוי, און הויפּטזעכליך האָט זיך איהם מאקע געגאַרט זעהן קאטיושא.

ווען זי האָט זיך דערוואוסט, אז ער איז ווירקליך געווארען א מאנס־פּערזאָן, וואס א מאנספערזאן הייסט, און האָט עפּעס ביי א חבר זיינעם פון אונטערן נאָז ארויסגענארט זיינע א פראנצויזישע דאמע.

וועגען דער געשיכטע מיט קאטיושען, וועגען דעם, אז איהם קען אפשר ארויפקומען אויפ'ן זינען חתונה צו האָבען מיט דיעזער מיידעל, וועגען דעם האָט די גרעפין ניט געקענט א טראכט טאָהן און זי זאל ניט ציטערן מיט'ן גאנצען קערפּער פאר איהם.

דאס גלייכען איז אויך געווען אין דעם פאל פון שיינקען די ירושה צו די פּויערים, ווען ער איז ארויס אין זיין אייגענעם רשות און האָט גערעכענט, אז ער האָט קיין רעכט ניט צו בעזיצען איי־גענטהום און לאנד. דיעזער שריט זיינער האָט דערשראָקען די מו־טער און אלע זיינע קרובים און מען האָט וועגען דעם ניט אויפגע־הערט צו ריידען און צו רייצען איהם אימער מיט פארווירפע און שטעכווערטלעך.

אלע זיינע פערוואנדטע האָבען פון איהם געמאכט חוזק דאן; זיי פלעגען איהם ניט אויפהערען צו דערצעהלען, אז די פּויערים, וועלכע האָבען בעקומען פון איהם צו שטיקער לאנד, זיינען דערפון ניט נאר ניט רייכער געווארען, זאנדערן נאָך ארעמער, ווא־רום זיי האָבען גלייך געמאכט דריי שיינקען אין דאָרף און האָ־בען נאר געשיכורט און אין גאנצען אוועקגעווארפען ארבייטען.

דערפאר אבער, ווען ער איז אריינגעטראטען אין גווארדיע אלס אפיציער און האָט אנגעהויבען א לעב צו טאָהן מיט גוטע־ברי־דער אזוי, אז די גרעפין האָט שוין געמוזט אנריהרען איהר גרונד־קאפּיטאל איבער זיינע פערשווענדונגען און קארטען־שפּיעלעריי האָט זי גאר זיך ניט געוואונדערט און האָט זיך צופיעל פון דער דאס לעבען ניט גענומען, דען זי האָט דאָך געוואוסט, אז אן אנ־שטענדיגער יונגער מענש דארף זיך אזוי פיהרען און אזעלכע שוואכ־קייטען זיינען א מעלה אין דער הויכער געזעלשאפט.

לכתחילה האָט נעכליודאוו זיך שטארק געראנגעלט געגען אזא לעבען, אבער עס איז געווען א צו שווערער קאמפף; דען דאס וואס ער האָט גערעכענט פאר גוט, גלויבענדיג זיך, האָבען אנדערע

עס איז דאָך פאַר דער הייליגער פּאַסכא און מיר זיינען געוועזן בע־העפטעט זיך צו זיין הייליגען נאָמען.

— גראַטולירע, טאַנטע סאָניע, — האָט נעכליודאָוו געענט פערט, קושענדיג איהר האַנד — פערצייהעס, איך האָב אייך דער וויל פערנעצט.

— געה אין דיין צימער, ביזט דאָך אין גאַנצען נעבעך דורכ געווייקט... און א פּאַר וואָנצעס דו האָסט עס שוין... קאַטיושאַ!.. קאַטיושאַ! מאַך שוין די קאַפע פערטיג פאַר איהם.

— באַלד! — האָט זיך דערהערט א בעקאַנטע, אַנגענעהמע שטימע פון קאָרידאָר. ביי ניעכליודאָוו'ן האָט א צופּ געטאָהן דאָס האַרץ. „זי איז דאָ!“ פאַר איהם איז עס געוועזן אַזוי ווי די זונן וואָלט זיך מיט איין מאָל ווייזען פון צווישען די וואָלקענס, און ער איז גאַר מיט אַן אַנדער שמחה געגאַנגען נאָך דעם אַלטען טיכאָן, וועלכער האָט איהם געפיהרט צו זיין צימער איבער צוטאָהן זיך.

איהם האָט זיך זעהר געגלוסט נאַכצופרעגען זיך ביי טיכאָנען וועגען קאַטיושען: וואָס מאַכט זי? ווי לעבט זי? צו האָט זי אָפּט מאָל ניט חתונה? אבער טיכאָן איז געוועזן אַזוי העפליך און אין דערזעלבער צייט שטרענג, און האָט געפאָדערט מיט אַזא שטאַרקייט, אַז ער וועט אליין אויפגיסען דעם באַרין אויף די הענד דאָס וואַסער, דאָס ניעכליודאָוו האָט זיך ניט ענטשלאָסען צו פרעגען איהם וועגען קאַטיושען, און האָט זיך ביי איהם ליעבערשט נאַכגע־פרעגט וועגען זיינע אייניקלעך, וועגען דעם הונד פּאָלקאַן און וועגען זיין ברודער'ס זשערעבעץ.

— וואָס זאָלען זיי מאַכען? דאַנקען גאָט, אַלע לעבעדיג און געזונד, אויסער פּאָלקאַנען; דער הונד איז נעביך משוגע געוואָרען פאַר א יאָהרען זומער און האָט קראַפּירט.

אַראָבוואַרפענדיג זיינע נאַסע קליידער און נאָר וואָס אַנפאַנ־גענדיג זיך אַנצוציהען, האָט ניעכלודאָוו דערהערט טריט אין קאָרידאָר, און באַלד אויך א קלאַפּ אין טיהר. ער האָט דערקענט די טריט און אויך דעם קלאַפּ אין טיהר. אַזוי איז געגאַנגען און אַזוי האָט געקלאַפּט נאָר זי.

עס קען זיין, אז טיעף אין הארצען האָט זיך ביי איהם שוין געהאט פער׳גנב׳עט א בייזער פערלאנג געגען קאטיושא, זיין אויס־געלאסענהייט האָט איהם דאצו איצט געמוזט טאקע אנרייצען, ער האָט אבער אליין דערפון קלאָהר ניט געוואוסט; עס האָט זיך איהם נאר איינפאך געוואלט זיין נאך א מאָהל אין די פלעצער, וואו ער האָט זיך געפיהלט אזוי גוט מיט עטליכע יאהר צוריק, דאצו אויך זעהן זיך מיט די טאנטעס, וועלכע האָבען איהם אלע מאָל אזוי געליעבט און געצערטעלט און נאך א מאָהל זעהן די ליעבליכע קאטיושא, וועלכע האָט אין איהם איבערגעלאזען אזא אנגענעהמע עראינערונג.

געקומען צופאהרען איז ער ענדע מערץ, פאר פסח, די רעכ־טע צייט, ווען דער שנעע שמעלצט און די אייז הויבט אָן צו לאזען און די וועגען ווערען פערפלייצט; ער איז געקומען א׳ן אויסגעווייק־טער פון רעגען און צופראָרענער פון קעלט, אבער ער איז געווען דאָך פריש, ערגעגט און לעבעדיג, ווי ער האָט זיך איבערהויפט געפיהלט אין דיעזער צייט.

„איז זי נאך ביי זיי?“ — איז איהם דורכגעפלויגען די פראגע דורכ׳ן מוח, ווען ער איז צוגעפאהרען צו דעם ברייטען גאניק פון דעם גוט־בעקאנטען הויז. ער האָט ערווארטעט, דאס ווי זי וועט דערהערען זיין גלעקעל וועט זי דאָך מסתמא ארויסלויפען איהם ענטגעגען, אבער ער האָט נאר געזעהן צוויי באָרפוסע פויערטעס, ארויסגעהענדיג פון הויז מיט עמערס נאָך וואסער. זיי וואשען וואהרשיינליך די דילען. זי איז ניט ארויס איהם ענטגעגען; עס איז איהם נאר געקומען בעגעגענען דער אלטער לאקיי טיכאָן אין א פארטוך, אויך מסתמא אין מיטען אן ארבייט עפּעס פון רייניגען. אין פאדערצימער איז איהם ארויס ענטגעגען די טאנטע סאפיא איוואנאָוונא אין א זיידענעם קלייד מיט א צעפּיק.

— געקומען, ליעבינקער, דאס איז פון דיר גוט — האָט זי זיך דערפרעהט, קושענדיג איהם. — די טאנטע מאשע איז עפּעס ניט גאנץ. מיר זיינען נאר וואס געקומען פון קלויסטער.

זי האָט נאָר ליעב א שמייכעל געטאָן אלס אנטוואָרט אויף דיעזע ווערטער, און איז גלייך ארויסגעגאנגען.

די טאנטעס, וועלכע האָבען אימער היים געליעבט ניעכליו־דאָוו'ן, האָבען איהם דיעזען מאָהל בעגעגענט נאָך מיט מעהר פרייד אלס געוועהנליך. דמיטרי איז דאס איצט געפאָהרען צו זיין פּאָלק, וועלכער דאַרף געהן גלייך אין מלחמה און, ווער ווייס, ער קען נאָך פערוואונדעט ווערען אדער גאר פאלען טויט אין שלאַכט, דאָס האָט געריהרט די טאנטעס.

ניעכליודאָוו האָט אזוי איינגעטהיילט זיין נסיעה, אז איהם זאָל אויסקומען צו זיין ביי די טאנטעס נאָר איין מעת־לעת; ווי ער האָט אבער דערזעהען קאטיושען, האָט ער איינגעוויליגט צו זיין מיט די טאנטעס איבער פּאסכא, וועלכע דאַרף זיך אנהויבען אין צוויי טעג ארום.

ער האָט דערפאר טעלעגראפירט זיין קאָלעגע און גוטען פריינד שענבאָק, מיט וועלכען ער האָט געדאַרפט צונויפקומען זיך אין אדעסס, אז ער וועט פערוויילען נאָך עטליכע טעג און אז שענבאָק זאָל אויך ארייניפאָהרען צו די טאנטעס.

שוין פון דעם ערשטען טאָג אָן, ווי נעכלודאָוו האָט ווידער דערזעהן קאטיושא'ן, האָט ער געפיהלט דאס זעלביגע, וואס ער האָט געפיהלט אמאָל צו איהר. ער האָט איצט אויך עבען אזוי ווי אמאָל נים געקענט זעהן איהר ווייסען שירץ און ער זאָל ניט צוטומעלט ווערען; ווי נאָר ער דערהערט איהרע טריט פון ווייטען, אזוי הויבט אָן, ווי אמאָל, זיין הארץ טאנצען פון פרייד.

ווי אנגענעהם איז איהם געוועזן צו הערען איהר שטימע, איהר געלעכטער און וואס פאר א חיות ער האָט געפיהלט אין הארצען, ווען ער האָט געקוקט אין איהרע אויגען — שווארצע און גלאנ־ציגע, ווי נאסע שווארצע קארשען, און בעזאנדערס נאָך ווען זי שמייכעלט. ער האָט בשום אופן ניט געקענט זעהען, ווי זי ווערט רויט, ווען זי בעגעגענט זיך מיט איהם, און ער זאָל אליין בשעת מעשה ניט שעהמענדיג ווערען.

ער האָט געפיהלט, אז ער איז פערליעבט, נאָר דאָך ניט אזוי

ער האָט ארויפגעכאפּט אויף זיך זיין נאסען שינעל און איז צו־געגאנגען צום טיהר.

— קומט אריין!

דאָס איז געווען זי, קאטיושא. גאר די זעלביגע, — נאָך ליעב־ליכער אלס פריהער. די שווארצע, קרימליכע אויגען האָבען אלץ אזוי ווי אמאָל געקוקט פון אונטען ארויף, שמייכלענדיג נאאיוו, גאר אזוי ווי אמאָל, אינ'ם זעלביגען ריינינקען, ווייסינקען פארטוכעל.

זי האָט עס געבראכט פון די טאנטעס א שטיק פרישע פּער־פיום־זייף, גאר וואס אויסגעוויקעלט פון שעהנעם פּאפּיער, און צוויי האנדטיכער: איינעם א גרויסען און איינעם א פוכיגען, ווייכען. אלעס האָט געשמעקט מיט אזא זויבערקייט, פרישקייט און ריינ־קייט, די נאָך ניט געריהרטע שמעקענדע זייף, די ריינינקע האנדטי־כער און זי אליין — אלעס אזוי אנגענעהם.

איהרע ליעבליכע, רויטע, פולע און הארטע ליפּען האָבען זיך אלץ אזוי געקנייטשט, ווי אמאָל, ווען זי פלעגט איהם דערזעהן; דאס איז געווען פון פרייד, פון גליק, וועלכע זי האָט ניט געקענט בעהאלטען.

— מיט ליעב אייער קומען, דמיטרי איוואנאוויטש — האָט זי קוים ארויסגערעדט, ווען זי איז אריין, און איהר גאנצער פּנים האָט זיך בעגאסען מיט א רויטקייט.

— וואס מאכסט... וואס מאכט איהר, — האָט ער אנגעהויבען, ניט וויסענדיג, צו זאל ער דו'צען, צו איהר'צען. ער איז אויך רויט געווארען, אזוי ווי זי. — זייט איהר געזונד? לעבט איהר?

— גאָט זיי דאנק... אט דאס האָט אייך די טאנטע געשיקט די זייף, וועלכע איהר האָט אימער האָלט געהאט, די ראזע זייף — און זי האָט אוועקגעלייגט די האנדטיכער און די זייף אויפ'ן הענטעל פון קרעסלע.

— דאנקט דער טאנטע. אך, ווי בין איך צופרידען, וואס איך בין געקומען—האָט ניעכלודאָוו געענטפערט, פיהלענדיג ווי ליכטיג און ליעבליך עס ווערט איהם אויפ'ן הארצען, גאר אזוי ווי אמאָל, ווען ער איז דאָ געוועזען.

אבער געווען אזוי צום הארצען דאָ און אזוי אנגענעהם, אז ער האָט זיך אליין וועגען דעם פערשוויגען און איז געבליעבען.

שבת אווענד, ערב דעם „ליכטיגען־כריסטוס־זונטאג“, איז דער פּאָפּ צוזאמען מיט דעם דיאקאָן, דורך די בלאָטעס און פערפלייצונ־גען קוים דערקראָכען, צו פּראווען דעם פריה־מאָרגען געבעט.

נעכליודאוו איז געשטאנען, וועהרענד דאס געבעט, די גאנצע צייט, צוזאמען מיט די טאנטעס און מיט דער גאנצער דינערשאפט, און ער האָט די אויגען ניט אראָבגענומען פון קאטיושא, וועלכע איז געווען בעשעפטיגט מיט דערלאנגען דעם גלח די רויכערדיגע וויי־רוך. ער האָט זיך געזעגענט מיט די טאנטעס און מיט דעם גלח און האָט שוין געוואָלט געהן שלאָפען; ער האָט אבער דערהערט, ווי די אלטע מאטרענא פּאוולאָוונא — די גאָרניטשנע פון זיין טאנטע — צוזאמען מיט קאטיושא'ן קלייבען זיך צו געהן אין קלויסטער, דער גלח זאל דארט בעשפּריצען מיט הייליגען וואסער די געבעקס אויף פּאסכא:

„איך וועל מיט זיי מיטפאהרען“, — איז איהם ארויף אויפ'ן געדאנק.

דער וועג צום קלויסטער איז געווען איצט אן אונמעגליכער דורכצופאהרען ניט אויף א שליטען און ניט אויף א וואָגען, נעכליו־דאָוו האָט געהייסען אנזאטלען זיך א רייט־פערד, און, אנשטאט צו לייגען זיך שלאָפען, האָט ער אנגעצויגען אויף זיך זיין פּאראדנעם מונדיר, האָט אנגעטאָהן די שפּארען מיט אלע פּיטשעוווקעס, ווי צו א פּאראדנעם מארש, האָט זיך געזעצט רייטענדיג אויף דעם אלטען, שווערען און פעסטען זשערעבעץ, וועלכער האָט ניט אויפגעהערט צו הירזען, און איז אוועקגעריטען דורך שנעע און בלאָטע צום קלויסטער.

15.

יענער פריה־מאָרגען געבעט איז דערנאָך אויף דעם גאנצען לעבען פערבליבען די אנגענעהמסטע און ליכטיגסטע עראינערונג אין דעם זכרון פון נעכלודאָוו'ן.

ווען ער האָט אריינגעריטען אינ'ם הויף פון קלויסטער, וועל־

ווי אמאָל, ווען דיעזע ליעבע איז פאר איהם געווען א געהיימניס און ער האָט דאן זיך אליין ניט געוואגט אויסצוזאגען, אז ער ליעבט זי, — דאן, ווען ער האָט נאך געגלויבט, אז א י י ן מאָל קען מען נאר ליעבען. איצט אבער איז ער געווען פערליעבט, וויסענדיג אפען אז ער ליעבט און הנאה האָבענדיג פון דעם וואס ער ווייס, — ער ווייס אין וואס עס בעשטעהט די ליעבע און וואס פון איהר קען ארויסקומען, אבוואָהל ער וויל עס אליין בעהאלטען פון זיך.

אין נעכלודאָוו'ן, אזוי ווי אין אלע מענשען, זיינען געזעסען צוויי מינים מענשען. איינער א גייסטיגער, וועלכער האָט געזוכט פאר זיך אזא מין פערגעניגען נאָר, וועלכער זאל טוהן גוטעס אויך אנדערע מענשען; דער צווייטער, א טהירישער מענש, און דיעזער האָט געזוכט נאר אליין הנאה צו האָבען, און פון דיעזער הנאה וועגען וואלט איהם ניט געארט אפילו, אז די וועלט זאל זיך אונטערגעהן.

אין דעם צושטאנד פון אזא משוגעת פון עגאאיזמוס, וועלכען זיין לעבען אין פעטערבורג און אין מיליטער־דיענסט האָט אין איהם ערוועקט, האָט אין איהם אין גאנצען געהערשט דער טהירישער מענש און האָט זיך אונטערטהעניג געמאכט דעם גייסטיגען מענשען.

נאָר איצט, ווען ער האָט דערזעהן קאטיושא און וויעדער דערפיהלט דאס זעלביגע, וואס ער האָט איבערגעלעבט דאן, האָט דער גייסטיגער מענש אין איהם אויפגעהויבען דעם קאָפּ און האָט אנגעהויבען צו פאָדערן זיין רעכט.

אין דיעזע צוויי טעג פאר די פייערטעג האָט נעכליודאוו איבערגעלעבט א שווערען קאמפף, וועלכער איז אהן אויפהער פארגעקומען אינערליך אין איהם, אבוואהל ער האָט זיך עס אליין ניט ערקלערט.

ער האָט גאנץ גוט געוואוסט ביי זיך אין הארצען, אז ער האָט דאָ ניט וואס צו פערברייננגען ביי די טאנטעס, אז ער דארף פון דאַנען אוועקפאהרען; ער האָט געוואוסט, אז פון זיין בלייבען דאָ איבער די פייערטעג וועט קיין גוטס ניט ארויסקומען. איהם אין

נעכליודאוו איז ארויף העכער. אין מיטען קלויסטער איז גע־שטאנען די אריסטאקראטיע. א גוט־בעזיצער מיט זיין פרוי און מיט זיין זוהן, אין א מאטראזען־יאקע; דער סטאנאָוואָי, א טעלעגרא־פיסט, א קופּעץ אין א פּאָר שטיוועל מיט גלאנציגע כאליאווע, דער סטארשינא מיט א גרויסען מעדאל אויפ'ן ברוסט. הינטער דער פּאָמעשציצע איז געשטאנען מאטרענא פּאוולאָוונא, אין א דונ־קעל־בלויע קלייד און מיט א ברייטע ווייסע טוך אויף די שולטערן, און לעבען איהר קאטיושא אין א ווייסען קלייד מיט קנייטשעלעך ביים טאליע, מיט א בלויען גורט און א רויטען שלייף אויף דעם שווארצען קאָפּ.

אלעס איז געווען יו"ט'דיג, בעגייסטערענד, פרעהליך און שעהן; דער גלח אין זיין זילבערנע ריזע, אויסגענעהט מיט גאל־דענע צלמים'לעך, דער דיאקאָן, דער דיאטשאָק אין זייערע יו"ט־דיג־הייליגע איבערציהערס און די פרייוויליגע זינגער מיט זייערע גלאנציגע מיט אויל בעשמירטע קעפּ, אוסגעפּוצט אין נייע קליידער, זייער געזאנג, די קאלירטע ליכט מיט גאלד בעפּוצט, און די שטענ־דיגע הארציגע אויסגעשריען: „כריסטאָס וואָסקרעס!“ דאס אלעס איז געווען העררליך שעהן. נאר שעהנער פון דעם אלעם איז געווען קאטיושא אין איהר ווייסען קלייד מיט דעם רויטען שלייפעל אויף דעם שווארצען קאָפּ און מיט איהרע גלאנציג־שווארצע אויגען, וועלכע האָבען געבליצט מיט פריידע און גליק.

נעכלודאָוו האָט געפיהלט, אז זי האָט איהם געזעהן, ניט ארומ־קוקענדיג אפילו. ער האָט דאס געזעהן, ווען ער איז פארבייגע־גאנגען פערביי איהר נעהענטער צום אלטאר. ער האָט אייגענטליך ניט געהאט וואס צו זאגען איהר. ער האָט אבער געפונען עפּעס א'ן איינפאל און קומענדיג נעהענטער צו איהר, האָט ער געזאגט שטיל:

— די טאנטע האָט געזאגט, אז זי וועט זיך אפּפאסטען ערשט נאָך דעם מיטאגס־געבעט.

דאס יונגע בלוט האָט זיך צוגאסען איבער איהר גאנצען ליעב־ליכען געזיכט, ווי איממער, ווען זי פלעגט איהם דערזעהען, און

כער איז געווען בעלויכטען ארום און ארום מיט לעמפעלעך האָט זיך שוין דאס גאטעס דיענסט אנגעפאנגען.

די פויערים האָבען דערקענט מאריא איוואנאָווגא׳ס פּלימעניק און זיי האָבען גענומען זיין פערד פאר׳ן צאם, האָבען איהם ארויפ־געפיהרט אויף א טרוקענעם שטיקעל פּלאץ, האָבען איהם צוגעבונ־דען און האָבען נעכליודאוו׳ן אריינגעפיהרט אין קלויסטער.

אין קלויסטער איז געווען פול מיט עולם, אלע יו״ט׳דיג פער־פוצט. פון דער רעכטער זייט זיינען געשטאנען פויערים: אלטינקע אין קאפּטאנעס פון אייגענע ארבייט, און אין ווייסינקע אָנו־צעס אויף די פיס, מיט נייע לאפּטיעס; יונגע אין נייע, געווענטע־נע קאפּטאנעס, אונטערגעגארטעלט מיט בונט־פערביגע גארטלען און אין שטיוועל.

לינקס — פויערטעס אין רויטע, זיידענע טיכלעך אויף די קעפּ, אין פּליסענע פּאָדדיאָווקעס, מיט בונט־רויטע ארבעל און אין בלויע, רויטע, גרינע און העל פארביגע קליידלעך און האלבע שטיוועלעך אויף די פיס, מיט פּאָדקאָוועס אויף די קנאפּעל.

אלטינקע פויערטעס אין ווייסע טיכלעך אויף די קעפּ, גרויע קאפּטאנעס און אין נייע לאפּטיעס. צווישען די יונגע און די אלטע זיינען געשטאנען די קינדערלעך, אויסגעפּוצטע מיט זייערע גלאנ־ציגע פערקאממטע קעפּלעך.

די פויערים האָבען זיך געבוקט און גע׳צלם׳ט, צו יעדער בויג א טרייסעל מיט די האָר; פרויען, בעזאנדערס די אלטע, מיט מאטע אויגען, האָבען ניט אויפגעהערט צו קוקען אויף דעם בילד פון דער הייליגער מאריע, מיט ליכט ארום, און זיי זיינען געפאלען אויף די קניע, שעפּצענדיג עפּעס שטילינקערהייט.

די קינדער, קוקענדיג אויף אלעמען, האָבען אויך געבעטען און גע׳צלם׳ט זיך, בעזאנדערס, ווען זיי האָבען געזעהען, אז מען קוקט אויף זיי. ארום די גרויסע הייליגע בילדער האָבען געברענט פיעלע ליכט, ארומגעוויקעלטע מיט גאלדענע פעדים. די פריוווילינע העל־פער האָבען געזונגען די תפילות מיט זייערע גראָבע באס־שטימען און דינינקע דיסקאנטען.

נאך נים ארויס. ארום קלויסטער, אויף די בערגלעך פון קברים, האָט זיך צוזעצט דער עולם. קאטיושא איז נאך געבליעבען אין קלויסטער און נעכליודאוו איז געבליעבען ווארטען אויף איהר.

פון קלויסטער זיינען אלץ ארויסגעגאנגען און ארויסגעגאנגען מענשען, זיינען אראב די טרעפּלעך און האָבען זיך צושאטען אין אלע זייטען, איבערן הויף און אויפ'ן מאהילניק.

אן אלטער אויסגעדינטער קאנדיטאָר פון נעכליודאוו'ס טאנטע, האָט זיך אבגעשטעלט לעבען נעכליודאוו'ן, זיין קאָפּ האָט זיך געטרויסעלט, און ער האָט זיך כריסטאָסעוועט מיט זיין אלטער פּריצ'טעם פלימעניק. זיין פרוי, א'ן אלט־אלטינקע, מיט צורונצעלטע באקען, האָט ארויסגענומען פון א טיכעל א געלע איי און געגעבען נעכליודאוו'ען.

באלד איז צו איהם אונטערגעגאנגען אויך א יונגער, פרעהליכער, קרעפטיגער פויער אין א נייע פּאָדדיאָווקע און א גרינעם קושאק.

— כריסטאס וואסקרעס, — האָט ער מיט א שמייכעלדיגער און פרעהליכער מינע זיך צוגערוקט מיט זיין מויל צו נעכלודאָוו'ס געזיכט. האָט איהם מיט זיינע פרישע, שטארקע ליפּען דריי מאָל א קוש געטאָהן אין רעכטען מיטען פון נעכליודאוו'ס ליפּען.

ווערענד נעכליוז־אוו האָט זיך צוקושט מיט דעם יונגען פויער און האָט פון איהם גענומען א דונקעל ברוינע איי, האָט זיך, ארויסגעהענדיג פון קלויסטער, געוויזען די דונקעל־בלויע קלייד פון מאטרענא פּאוולאָוונא און די ליעבליכע שווארצע קעפּעלע מיט'ן רויטינקען שלייפעלע.

זי האָט איהם באלד אויך דערזעהען, קוקענדיג איבער די קעפּ פון די ארויסגעהענדע און ער האָט אויך בעמערקט, ווי עס האָט אנגעהויבען צו לייכטען איהר געשטאלט, ווען זי האָט איהם דערזעהן.

זי איז ארויס צוזאמען מיט מאטרענא פּאוולאָוונא און זיי טהיילען דאס איצט נדבות פאר די בעטלער. א בעטלער מיט אן וואונד אויפ'ן מיטען צורה, אנשטאט א נאָז, איז צוגעגאנגען צו

איהרע שווארצע אויגען, איבערפילט מיט פרייד, האָבען אויף איהם נאאיוו געקוקט פון אונטען ארויף, ווי איהר שטייגער איז געווען.

— איך וויים, — האָט זי שמייכעלדיג געענטפערט.

אין דיעזער מינוט איז דער דיאטשאָק פערבייגעגאנגען מיט זיין קופערנע פושקע שטופּענדיג זיך צווישען עולם, ער האָט ניט בעמערקט קאטיושען און האָט פערצעפּעט איהר קלייד מיט זיין הייליגען כאלאט. וואהרשיינליך איז דאס געווען דערפאר, ווייל דער דיאטשאָק האָט אוים אכטונג, צו נעכליודאוו'ן מורא געהאט, ער זאל איהם ניט אנריהרען און האָט דערוויילֿ אונגערן אנגעריהרט קאטיו־שא'ן.

נעכליודאוו האָט אבער אויף איהם א קוק געטאָהן פערוואונ־דערט, ווי אזוי קען ער, דיעזער דיאטשאָק, ניט בעמערקען ז י ? ווי פערשטעהט ער דאס ניט אז אלעם וואס דא טוט זיך ארום און ארום און אלעם וואָס עס טוט זיך אויף דער גאנצער וועלט — איז נאר פון איהר ט'וועגען, פון קאטיושא'ס וועגען! פער־בייגעהן און ניט בעמערקען זי? מען קען אלעם פערבייגעהן און־בעמערקט, אבער ז י — זי איז דאך דער מיטעל־פונקט פון אלעם, וואס עס עקזיסטירט.

אזוי האָט זיך געדוכט נעכליודאוו'ן, ווען ער האָט געקוקט אויף איהר שלאנקער פיגור און ווייסען קלייד מיט די קרויזעלעך און אויף איהר ליכטיגען פנים, אין וועלכען ער האָט געלעזען דייט־ליך, אז דאסזעלבע זיסע ליעד, וואס זינגט זיך ביי איהם אין האר־צען, זינגט זיך אויך אין איהר הארצען.

ווען נעכליודאוו איז ארויסגעגאנגען פון קלויסטער צווישען דאס ערשטע און דאס צווייטע גאָטעס־דינסט, האָבען אלע בעטענ־דע פאר איהם געמאכט א ווארע און האָבען צו איהם א בייג געטאָהן זיך. מאנכע האָבען איהם דערקענט; אנדערע האָבען געפרעגט: „ווער איז ער?" אויף די טרעפּלעך האָט ער זיך אבגעשטעלט. בעטלער זיינען איהם בעפאלען; ער האָט זיי צוטהיילט דאס קליינ־געלד, וואס ער האָט ביי זיך געהאט, און איז אראבגעגאנגען.

עס האָט שוין געהאט אנגעהויבען צו טאגען, נאר די זון איז

— געהט איהר ניט צום גלח ? — האָט א פרעג געטאָהן נע־כליודאוו.

— ניין, מיר בלייבען דא, דמיטרי איוואנאוויטש, א ווײלע זיצען, — האָט געענטפערט קאטיושא און האָט זיך אבגעאטהעמט, אזוי ווי נאך א לוסטיגער ארבייט מיט פולער ברוסט ; זי האָט איהם געקוקט גלייך אין זיינע אויגען מיט איהרע געלאסענע, מילדע, מיידעלשע, ליעבליכע בליקען.

אין דער ליעבע צווישען א מאנספערזאָן און א פרויענצימער איז אימער דא איין מינוט, ווען דיעזער געפיהל גרייכט זיין העכ־סטען פונקט, ווען אין דיעזער ליעבע איז ניטא קיין בעוואוסטעס, דורכגערעכענטעס און מגושם׳דיגעס.

דיעזע נאכט פון׳ם ליכטיגען כריסטוס־זונטאג איז פאר נעכ־ליודאוו׳ן געווען אזא מינוט, דער העכסטער פונקט פון זיין ליעבע. ווען ער האָט זיך איצט דערמאָנט אָן דער פערגאנגענהייט, אָן דער אמאליגער קאטיושא, האָט ער זי דאס געזעהען אין דער גע־שטאלט, ווי זי איז פאר איהם ערשיענען אין יענער מינוט און האָט פערדונקעלט אלע אנדערע מאָמענטען.

א שווארצען, גלאנציגען, גלאַט־פערקאמטען קאָפּ, אין א ווייסע קלייד מיט קרויזלעך, וועלכע האָט אזוי מיידעלש־שעהן ארומגעצוי־גען איהר גלייכע טאליע און איהר ניט גאָר הויכע ברוסט, און די רויטליכקייט אין איהרע באקען, און די ווייכע, שווארצע, גלאנציגע קארשען־אויגען, און אין איהר גאנצעס וועזען האָבען זיך געפיהלט די צוויי אייגענשאפטען : די ריינהייט פון אונבעריהרטע ליעבע, און ליעבע ניט נאָר צו איהם — ער האָט דאס געוואוסט — נאָר צו אלעם און צו אלעמען, וואס עס איז נאָר דאָ אין דער וועלט, אפילו צו יענעם בעטלער, מיט וועלכען זי האָט זיך צוקושט.

ער האָט געוואוסט, אז דיעזע ליעבע איז געווען אין איהר, דערפאר ווייל ער אליין האָט אין דיעזער נאכט, אין דיעזען פריה־מאָרגען געפיהלט דאס זעלביגע און אין איהם איז געווען דאס קלאָה־רע בעוואוסטזיין, אז אין דיעזער ליעבע איז ער געווען צונויפגעגאָ־סען מיט איהר אין איינעם.

קאטיושא. זי האָט פון טיבעל עפּעס ארויסגענומען, האָט איהם דער־לאנגט און האָט זיך צוגעבויגען נאכהער צו איהם און זאגענדיג „כריסטאָס וואָסקרעס“ האָט זי זיך מיט איהם צוקושט, ניט פּיה־לענדיג קיין אבשטוים דאביי.

און אקוראט דאן, ווען זי האָט זיך צוקוסט מיט דעם בעטלער, האָט זיך איהר בליק בעגעגענט מיט נעכלודאָווס, אזוי ווי זי וואָלט איהם פרעגען: איז גוט אזוי ווי זי טוהט?

„אזוי, אזוי, ליעבינקע, אלץ טוהסט דו גוט, אלץ שעהן און איך ליעב דיך דערפאר“, האָט איהר געענטפערט זיין בליק.

אָט זיינען זיי אראבגעגאנגען פון די טרעפּלעך פון קלויסטער, און ער איז צו איהר צוגעגאנגען. ער האָט ניט געמיינט צו כריסטאָ־סעווען זיך מיט איהר, נאר איהם האָט זיך געוואָלט זיין נעהענטער לעבען איהר.

— כריסטאָס וואָסקרעס! — האָט זיך צו איהם אבגערופען מאטרענא פּאוולאָוונא, מיט אזא קלאנג אין איהר שטימע, אזוי ווי זי וואָלט איהם בפירוש זאגען, אז היינט איז ניטאָ קיין אונטער־שיעד; אלע זיינען היינט גלייך, און זי האָט א רוק געטאָהן איהם אין צורה אריין איהר מויל, אָבווישענדיג פריהער דעמזעלבען מיט'ן פּאטשיילקע.

— וואָ־איסטינו וואָסקרעס! — האָט געענטפערט נעכליודאוו, און האָט זיך מיט איהר צוקושט.

ער האָט זיך איצט ארומגעקוקט אויף קאטיושא'ן. זי האָט זיך אנגעצונדען, איז גלייך צוגעגאנגען צו איהם.

— כריסטאָס וואָסקרעס, דמיטרי איוואנאָוויטש.

— וואָאיסטינו וואָסקרעס! — האָט ער איהר געענטפערט, און זיי האָבען זיך צוויי מאָל צוקושט, און האָבען זיך אבגעשטעלט אזוי ווי זיי וואָלטען א טראכט טאהן, צו דארף מען נאָך, און ווי זיי וואָל־טען בעשלאָסען אין דער זעלבער סעקונדע אז מען דארף, האָבען זיי זיך נאָך א דריטען מאָל צוקושט, און האָבען ביידע א שמייכעל גע־טאָהן.

א קעהר געטאָהן און איז זיך אוועקגעגאנגען מיט איהרע געוועהנ־ליכע שריט דורכ׳ן קאָרידאָר שנעל, לייכט.

„בין איך דאס א ביסעל א נאר“ — האָט זיך א טראכט גע־געבען נעכליודאוו — פאר וואס האָב איך זי ניט געקענט צוהאלטען א ווײלע?“

און ער האָט זיך געלאזט לויפען נאך איהר איבער׳ן קאָרידאָר און האָט זי דעריאגט. וואס ער האָט פון איהר געוואלט האָט ער אין דער מינוט אליין ניט געוואוסט. איהם האָט זיך אבער געדוכט, אז ווען זי איז אריין אין זיין צימער האָט ער עפּעס געדארפט טאָהן אזוי ווי אלע טוהען, און דאס האָט ער ניט געטאָהן.

— ווארט נאר אויף, קאטיושא, — האָט ער געבעטען.

זי האָט זיך אומגעקוקט.

— וואס איז? — האָט זי א פרעג געטאָהן און האָט זיך אבגע־שטעלט.

— קיין זאך ניט, נאר אזוי...

און ער האָט ביי זיך גע׳פּועל׳ט ווי עס איז, ער האָט זיך דער־מאָנט ווי אנדערע טוהען ביי אזעלכע געלעגענהייטען, בפרט מענ־שען אין זיין לאגע, און ער האָט ארומגעכאפּט קאטיושא׳ן ביין טאליע.

זי איז געבליעבען שטעהן און האָט איהם גוט אנגעקוקט.

— ניין, דמיטרי איוואנאוויטש, מען דארף ניט, מען דארף ניט — האָט זי געשעפּטשעט מיט א געבעט, רויט ווערענדיג ביז טרע־רען, און מיט איהר שטארקער האנד האָט זי אפּגעצויגען זיין ארעם פון איהר טאליע.

נעכלודאָוו האָט זי געלאזען און ער האָט זיך אין דיזען אויגענ־בליק אליין פערשעהמט און האָט דערפיהלט אונאנגענעהם, מיאוס פאר זיך אליין.

ער האָט יעכמאָלט געדארפט גלויבען זיך אליין; אבער ער האָט ניט פערשטאנען, אז דיזע אויגענבליקליכע שאנדע און אונבע־קוועמליכקייט זיינען די בעסטע געפיהלען פון זיין נשמה, וועלכע האָבען ארויסגעשיינט אויסערליך, און איהם האָט זיך גאר געדוכט,

אַף, ווען דאס אַלעם וואָלט געבליבען אינ׳ם צושטאַנד פון יענעם געפיהל, וועלכען ער האָט דורכגעלעבט יענע נאַכט! „דאָס שרעקליכע איז שוין דערנאָך געשעהן, נאָך דיעזער נאַכט פון ליכטי־גען כריסטוס־זונטאג“, — האָט ער זיך איצט געטראַכט, זיצענדיג לעבען פענסטער אינ׳ם צימער פון די געשווארענע, אין אקרוזשנאָי סוד.

16.

נאָך זיין אומקעהרען זיך פון קלויסטער האָט נעכליודאָוו זיך אבגעפאסט צוזאַמען מיט זיינע טאַנטעס, און, אום צו שטאַרקען זיך אביסעל, האָט ער אויסגעטרונקען א שנאַפּס און וויין, אזוי ווי מען איז געוועהנט געוואָרען דינענדיג אין רעגימענט און ער איז טאַקע באַלד אין אנגעטאָנענער איינגעשלאָפען.

א קלאַפּ אין טיהר האָט איהם אויפגעוועקט. נאָך דעם קלאַפּ נאָך האָט ער דערקענט, אז דאס איז געווען זי; ער האָט זיך אויפ־געכאַפּט, האָט אויסגעריבען די אויגען, האָט זיך אביסעל א ציה געטוהן און איז אויפגעשטאַנען.

— קאַטיושאַ, דו? קום אריין, — האָט ער געזאָגט.

זי האָט אָן עפען געטאָהן די טיהר.

— צום טיש רופט מען, — האָט זי געזאָגט.

זי איז געווען אינ׳ם זעלבען ווייסען קלייד, נאָר אהן א שלייפעל אויפ׳ן קאָפּ. א קוק טוהענדיג איהם אין די אויגען האָט א ליכטיג־קייט בעגאָסען איהר געזיכט, אזוי ווי זי וואָלט איהם אנזאָגען עפּעס א הימעלשע בשורה וועגען אונגעוועהנליכען גליק.

— איך געה גלייך — האָט ער געענטפערט און האָט גענומען דעם קעמעלע אום צו פערקאַמען די האָר.

זי איז געשטאַנען א מינוט אָן איבעריגע. ער האָט עס בעמערקט, און אוועקוואַרפענדיג דעם קעמעלע, האָט ער זיך א רוק גע־טאָהן צו איהר. אבער זי האָט אין דער זעלבער מינוט זיך שנעל

יענער טהירישער מענש, וועלכער האָט געלעבט אין איהם, האָט איצט ניט נאר דעם קאָפּ אויפגעהויבען, נאר האָט אנגעהויבען מיט די פיס שטארק צו בריקען און צו־צוטרעטען דעם גייסטיגען מענ־שען, וועלכער איז אין איהם געווען דער אויבער־הערה, ווען ער איז געקומען צופאהרען אהער און אין דער פריה, ווען ער איז געווען אין קלויסטער. און דיזער שרעקליכער טהירישער מענש איז איצט גע־ווארען דער איינצעלנער הערשער אין זיין נשמה.

ניט קוקענדיג דארויף, וואס נעכליודאוו האָט אזוי שטארק גע־זוכט אבצוהיטען קאטיושא, האָט זי זיך דעם גאנצען טאָג דאָך ניט געוויזען און איהם איז ניט געלונגען צו טרעפען זיך מיט איהר איי־נער אויף איינעם אויף קיין איין מינוט אפילו.

וואהרשיינליך האָט זי איהם אויסגעוויכט.

דארף זיך אבער אבענדס טרעפען, אז זי האָט געמוזט אריינ־געהן אין א צימער, וואס איז געווען לעבען יענעם צימער, וועלכען נעכלודאָוו האָט פערנומען. דער דאקטאר איז געבליבען נעכטיגען און קאטיושא האָט געמוזט אריינגעהן אין יענעם צימער אויסצו־בעטען די בעט פאר דעם גאסט.

ווי נאר נעכליודאוו האָט דערהערט איהרע טריט, איז ער, שטי־לינקערהייט, איינגעהאלטען דעם אטהעם און קוים וואס געשטעלט זיינע טריט, אזוי ווי ער וואלט זיך צוקלייבען טאָהן דעם גרעסטען פערברעכען, אריין אהין נאָך איהר.

מיט ביידע הענד אריינגערוקט אין דער ווייסער ציכעל און האלטענדיג אזוי די צוויי ווינקלען פון דער קישעלע צום אנציהען, איז זי געבליבען שטעהן, האָט אויף איהם געקוקט און האָט א שמיי־כעל געטאָהן, אבער דאס איז ניט געווען דער לוסטיגער, הייטערער שמייכעל, ווי אמאָל, נאר אן ערשראָקענער, רחמנות'דיגער שמייכעל. דיזער שמייכעל האָט בעדייטעט אזוי פיעל, ווי צו זאגען איהם, אז דאס וואס ער טהוט איז ניט גוט.

ער איז אויף איין מינוט געבליעבען שטעהן. איצט איז נאָך מעגליך געווען א קאמפּף, אפשר א שוואכער קאמפּף שוין, אבער אין איהם האָט נאָך געקלונגען די שטימע פון וואהרע ליעבע צו איהר,

אז דאס רעדט אין איהם זיין נארישקייט, אז מען דארף האָבען שכל צו טאָהן, ווי אלע טהוען אין אזעלכע פעלע.

ער האָט זי דעריאגט נאך אמאָהל, האָט זי ווייטער ארומגע־נומען און האָט זי א קוס געטאָהן אין פאטילניצע. דיעזער קוס איז שוין געוועזן גאר ניט דער זעלביגער, ווי די ערשטע צוויי קוסען: דער ערשטער אן אונבעוואוסטער, לעבען א מאיאָווען בלומען־קוסט און דער אנדערער הייגט אין דער פריה ביים קלויסטער.

דיעזער קוס איז געווען אן אימה, און זי האָט עס דערפיהלט.

— וואס טהוט איהר אזוינס? — האָט זי אויסגעשריען מיט אזא ריהרענדער שטימע, אזוי ווי ער האָט דאָ אויף אימער פערניכ־טעט עפעס טהייערעס און הייליגעס, און זי האָט זיך א ריס גע־טאָהן פון איהם און אוועקגעלאפען.

ער איז געקומען אין עסס־צימער. די יו"ט'דיג אויסגעפוצטע טאנטעס, דער דאָקטאָר און די שכנה'שע גוטבעזיצערין זיינען געשטאנען לעבען טיש מיט די צוקער־געבעקס. אלעס האָט אויסגע־זעהען ווי געוועהנליך, נאר ביי נעכליודאוו'ן האָט אינוויינינג גע־קאָכט א ים א גאנצער.

ער האָט כמעט קיין זאך ניט פערשטאנען פון דאָס, וואס מען האָט מיט איהם גערעדט, האָט געענטפערט ניט צו דער זאך און פון די געדאנקען איז איהם אלץ ניט ארויס קאטיושא, פיהלענדיג נאך דעם טעם פון דעם לעצטען קוס, ווען ער האָט זי דעריאגט אין קאָ־רידאָר.

ער האָט וועגען קיין אנדער זאך גאָר ניט געקענט טראכטען. ווען זי פלעגט ארייננגעהן אין עסס־צימער, האָט ער, ניט קוקענדיג אויף איהר, געפיהלט איהר אנוועזענהייט מיט זיין גאנצען קערפער און האָט געמוזט מיט מיהע זיך צווינגען, איינצוהאלטען זיך ניט צו קוקען אויף איהר.

גלייך נאכמיטאג איז ער אוועק אין זיין צימער און איז אן אויפגערעגטער אומגעגאנגען, שפאצירענדיג אהין און צוריק, צוהע־רענדיג זיך צו יעדער רויש אין שטוב און װאַרטענדיג צו דערהערען איהרע שריט.

נען, אז זי האָט פּאָלקאָם רעכט צו דיינקען אזוי ועגען איהם, דען ער האָט געוואוסט אז זיין טהאט איז א שלעכטע; אבער דאס טהירי־שע געפיהל, וועלכעס האָט פערנומען די פּלאַץ פון זיין פריהערדיגער גוטער ליעבע צו איהר, האָט איהם איצט אזוי איבערוועלטיגט, אז דאס האָט איינציג און אליין איהם יעצט בעהערשט, און ער האָט קיין אנדערס ניט אנערקענט.

ער האָט איצט געוואוסט נאר וואס ער דארף טאָהן אום צו בעפריעדיגען זיין לוסט און ער האָט נאר געזוכט די מיטלען ווי עס אויסצופיהרען.

דעם גאנצען אבענד איז ער געוועזן ווי ניט ביי זיך; ער האָט זיך קיין פּלאַץ ניט געפונען; דאס איז ער אריין צו די טאנטעס, דאס איז ער ארויס דרויסען, דאס איז ער אריין וויעדער צו זיך אין צימער, און ער האָט אלץ געהאט אין זינען נאר איינס, ווי בעגע־גענט מען זי ערגעץ איינע אליין; אבער זי אליין האָט איהם געזעהען אויסמיידען און מאטריאָנא פּאוולאָוונא האָט זי דאצו נאָכ־געשפּירט און האָט זי פון אויג ניט אבגעלאזען.

17.

אזוי איז אריבער דער גאנצער אבענד און עס איז געווארען נאכט. דער דאקטאר איז אוועק שלאפען. די טאנטעס האָבען זיך שוין אויך געקליבען אוועקצולייגען זיך. נעכליודאוו האָט געוואוסט, אז מאטרענא פּאוולאָוונא איז איצט אין שלאָף־צימער ביי די טאנטעס, און אז קאטיושא איז איינע אליין אין דעם הויז פון די דיענסטען.

ער איז וויעדער ארויס דרויסען. עס איז געווען פינסטער, נאס ווארעם און א ווייסער טומאן האָט בעדעקט די ערד — דער פריה־לינגס־טומאן, וועלכער פערטרייבט די לעצטע ביסעל שנעע.

פוג׳ם טייך, וועלכער איז געווען ביי א הונדערט טריט ווייט

װעלכע האָט איהם ערקלערט װעגען אַ י ה ר לאַגע, װעגען אַ י ה ר ע געפיהלען, װעגען אַ י ה ר לעבען.

אָבער נאָך אַ שטימע האָט זיך אין איהם געהערט, און דיעזע שטימע האָט איהם געזאָגט: זעה כאָפּ אַריין, אַ'ניט װעסט ד ו פערליערען אַ געשמאַקען ביסען, — האָב ד ו הנאה.

און דיזע צװײטע שטימע האָט פערטױבט די ערשטע. ער האָט זיך ענטשלאָסען און איז צוגעגאַנגען צו איהר. די מורא'דיגע אונגע־צאַהמטע, טהירישע ליידענשאַפט האָט איהם אין גאַנצען איבער־װעלטיגט.

ער האָט זי ניט אַרױסגעלאָזען פון זײנע אַרעמס, האָט זי אַװעק־געזעצט אױף דער בעטעל און האָט זיך אַלײן געזעצט נאָהענט לע־בען איהר.

— דמיטרי איװאַנאָװיטש, ליבינקער, איך בעט אײך, לאָזט מיך — האָט זי צו איהם גערעדט מיט אַ רחמנות קול. — מאַטרע־נאַ פּאַװלאָװנאַ קומט! — האָט זי פּלוצלונג אַ געשריי געטאָהן און האָט זיך אַרױסגעדרעהט פון זײנע אַרעמס. עס איז װירק־ליך אימיצער געגאַנגען צום טיהר.

— װעל איך צו דיר קומען ביינאַכט — האָט ער איהר אײנ־גערױמט — דו ביסט דאָך אַלײן?

— װאָס רעדט איהר? אָך, ניין, ניין! מען דאַרף ניט! — האָט זי געזאָגט, אָבער בלױז מיט די ליפּען, דען איהר גאַנצעס װע־זען, איהר אױפגערעגטקײט און פערלעגענהײט האָט געזאָגט עפּװאָס אַנדערש.

די שריט, װעלכע האָבען זיך געהערט זײנען װירקליך געװען מאַטרענאַ פּאַװלאָװנאַ'ס. זי איז אַרײן איצט אין צימער מיט אַ דעקע אױפ'ן האַנד און אַ קוק טוהנ'דיג מיט פאָרװאורף אױף נעכ־ליודאָװ'ן, האָט זי זיך אַנגעבײזערט אױף קאַטיושאַ, פאַרװאָס זי האָט גענומען ניט ד י דעקע.

נעכלודאָװ איז אַרױס שװײגענדיג. ער האָט זיך אַפילו נאָר ניט געשעהמט איצט. ער האָט, אמת, געלעזען אױף מאַטרענאַ פּאַװ־לאָװנאַ'ס געזיכט, װאָס זי דײנקט װעגען איהם, און האָט פערשטאַ־

וועלכער האָט אויסגעדריקט אינערליכען קאמפף, און עס האָט זיך אין איהם ערוועקט אַ רחמנות צו איהר; אבער זאנדערבאר — דיע־זער רחמנות האָט נאך פערשטארקט זיין פערלאנג צו זיין נאָהענט צו איהר, און איהם האָט נאך מעהר געצויגען צו איהר.

ער האָט אַ קלאפּ געטאָהן אין פענסטער.

זי האָט אַ ציטער געטאָהן מיט'ן גאנצען קערפּער, אזוי ווי גע־טראפען פון אַ עלעקטרישען שלאג און איהר געזיכט האָט אויסגע־דריקט פּחד. אַ ווייל'ע האָט זי געקוקט צושראקען. דערנאך איז זי אויפגעשפּרונגען, איז אונטערגעגאנגען צום פענסטער און האָט צו־גערוקט איהר געזיכט צו די שויבען.

דערזעלביגער פּחד איז נאך געווען אויף איהר געזיכט, ווען זי האָט מיטביידע הענד בעשירמט איהרע אויגען, אום צו זעהען גוט, און האָט איהם דערקענט דורכ'ן פענסטער.

איהר געזיכט איז געווען אונגעוועהנליך ערנסט, — ער האָט זי אזא קיין מאָל ניט געזעהן. זי האָט נאר דאן אַ שמייכעל געטאָהן, ווען זי האָט דערזעהן אַ ליעבען שמייכעל אויף זיין געזיכט, און איהר שמייכעל איז עפּעס אויך געווען אזוי ווי אוים אונטערטעניגקייט צו איהם, אבער אין הארצען האָט זיך איהר ניט געשמייכעלט. דאָרט איז נאר געווען שרעק.

ער האָט געמאכט אַ צייכען מיט'ן האנד, זי זאָל ארויסגעהן דרויסען צו איהם, אבער זי האָט געשאקעלט מיט'ן קאָפּ, אז ניין, זי וועט ניט ארויסגעהן, און זי איז געבליעבען שטעהן אין פענסטער. ער האָט נאך אַ מאָל צוגערוקט זיין געזיכט נאהענט צום שויב און האָט געוואָלט זאגען, זי זאָל ארוים צו איהם, אבער אין דיעזער מי־נוט האָט זי זיך אַ קעהר געטאָהן צום טיהר; אימיצער האָט זי הפּנים אַ רוף געטאָהן דורכ'ן טיהר.

נעבליודאוו איז אוועק פון פענסטער, דער טומאן איז געווען אזא געדיכטער, שווערער, דאס אבגעהענדיג פינף טריט פון הויז, האָט ער די פענסטער שוין ניט געזעהען מעהר, נאר אַ שווארצע מאַ־סע, פון וועלכער עס האָט ארויסגעשיינט אַ רויטליכעס ליכט פונ'ם לאָמפּ, וועלכעס האָט איצט אויסגעזעהען אזוי גרויס.

פונ'ם הויז, האָבען זיך געהערט מאוים'דינע קלאַנגען: דאַס האָט זיך געבראָכען דער אייז.

נעכליודאָוו איז אראב פון גאַניק, און שפּרייזענדיג איבער לו־זשעס און איבער'ן פערגלעזוערטען שנעע איז ער צוגעגאַנגען צום פענסטער פונ'ם צימער וואו זי איז געווען.

דאָס האַרץ האָט ביי איהם אַזוי געשלאָגען אין ברוסט, אַז ער האָט אַליין געקענט הערען יעדער קלאַפּ; זיין אָטהעם האָט זיך ווײַלע־ווייז גאַר אָבגעשטעלט און ווײַלע־ווייז האָט ער זיך אַרויס־געריסען אין אַ שווערען זיפץ.

דורכ'ן פענסטער האָט זיך געזעהען דער שיין פונ'ם קליינעם לעמפּעלע אויפ'ן טיש, און לעבען דיעזען טיש איז געזעסען קאַטיושאַ איינע אַליין, פערטראַכט, און האָט געקוקט אין דער ווייטענס.

לאַנג איז געשטאַנען נעכליודאָוו אַזוי ווי אַ פערשטיינערטער און האָט געקוקט אויף איהר, כדי צו זעהען, וואָס וועט זי אַזוינס טאָהן, מיינענדיג אַז קיינער זעהט זי ניט.

אַ פּאָר מינוט איז זי געזעסען אונבעוועגט, דערנאָך האָט זי אויפגעהויבען די אויגען, אַ שמייכעל האָט אַ שפּיעל געטאָהן אויף איהר געזיכט און איז באַלד פערשוואונדען. זי האָט אַ שאָקעל גע־טאָהן איןביידע זייטען מיט'ן קאָפּ, אַזוי ווי זי וואָלט זיך דאָס בייז־זערן אויף זיך אַליין פאַר עטוואָס, האָט געמאַכט אַ אונצופריע־דענע בעוועגונג און האָט אַ לייג געטאָהן ביידע הענד אויפ'ן טיש, קוקענדיג מיט איהרע שוואַרצע אויגען ווידער ווי אין אַ טיעפער ווייטקייט.

ער איז אַלץ געשטאַנען און האָט געקוקט אויף איהר און האָט, אונווילענדיג, געהערט אין דערזעלבער צייט זיין אייגענעם האַרץ־קלאַפּען און די מאוים'דיגע קרעכצען פונ'ם ברעכענדען אייז אינ'ם ניט ווייטען טייך. דאָרט, אויף דעם טייך אונטער'ן טומאַן, האָט עס גע'רעש'ט, געאַרבייט, לאַנג, לאַנג, אונערמידליך, דאָס האָט זיך געהערט אַ מין זשיפּען, דאָס אַ קראַכען, דאָס אַ קלינגען, ווי דאָס צושיטען זיך פון אַ מאַסע שטיקער גלאָז.

ער איז געשטאַנען, קוקענדיג אויף איהר פערטראַכטען פּנים,

שוואַנדען פון פענסטער. עס האָט זיך געזעהען בלויז דער טומאַן און געהערט די אייז־ברעכענעם פון טייך.

נעכליודאָוו איז צוגעגאַנגען צום פענסטער, קיינער האָט זיך נישט געזעהען. ער האָט א קלאַפּ געטאָהן, קיינער האָט איהם ניט געענטפערט. ער האָט זיך צוריקגעקעהרט אין הויז, דורך דער פאָראדנער טיהר, איז אריין אין זיין צימער, אבער שלאָפען איז ער ניט געגאַנגען.

ער האָט אראבגענומען די שטיוועל פון די פיס און איז באָרפוסערהייט ארוים און איז דורכגעגאַנגען דורכ'ן קאָרידאָר צו דער טיהר פון קאטיושא'ס צימער וועלכער איז געווען לעבען מאַטרענא פּאַוולאָווגא'ס.

ער האָט זיך צוגעהערט און האָט געהערט ווי די אלטע מאַטרענא כראָפּעט. ער האָט שוין געוואלט אריין, אבער פּלוצלונג האָט זיך די אלטע מאַטרענא צוהוסט און עס האָט זיך געהערט ווי זי קעהרט זיך איבער אויף דער סקריפּעדיגער בעטעל. ביי איהם האָט זיך אבגעריסען אין הארצען און ער האָט אבגעוואַרט א מינוט פינף.

מאַטרענא פּאַוולאָווגא האָט ווידער געכראָפּעט אזוי ווי פריהער, און אלעם ארום איז געווען שטיל. ער איז אויף די שפּיצען פינגער געגאַנגען ווייטער, און דורך מאַטרענא'ס צימער ביז דער סאמע טיהר וואו קאטיושא האָט געשלאָפען.

שטיל. זי שלאָפט הפנים ניט, דען עס הערט זיך גאר ניט קיין אטהעם. ווי נאר אבער ער האָט א שעפּטשע געטאָהן: „קאטיושא", אזוי איז זי אויפגעשפּרונגען, איז צוגעגאַנגען צום טיהר און האָט בייז — אזוי האָט זיך איהם געדוכט — איהם אנגעהויבען בעטען, ער זאָל אוועקגעהן.

— ווי זעהט עס אוים ? אך, ווי קען מען דאָס ? און די טאַנטעס וועלען נאָך דערהערען, — אזוי האָבען געריעדט איהרע ליפּען, אָבער איהר גאַנצעס וועזען האָט ווי געזאָגט: „איך בין דיינע, אין גאַנצען דיינע".

און אזוי נור האָט נעכליודאָוו פערשטאַנען.

— נו, עפען דאָך אויף איין מינוט נור; איך בעט דיך.

איפ׳ן טייך איז אלץ אנגעגאנגען די אונאויפהערליכע ארבייט; עס האָט געזשיפּעט, געסקריפּעט, געקראכט, געקרעכצט און געקלונ־גען דער אייז. פון הויף האָט זיך געהערט דער אויסקרעהען פון א האהן, נאָך איהם האָבען זיך אבגערופען אנדערע און פונ׳ם ווייטען דאָרף האָט זיך געלאזט הערען א קרעהען פון הענער, איינע נאָך די אנדערע און איינע די אנדערע איבעררייסענדיג.

ווייטער איז אלעס ארום, אויסערן טייך, געווען שטיל, גאנץ שטיל, ווי אויסגעשטארבען. דאס איז שוין געווען דאס צווייטע קרע־הען פון די העהנער.

נעכליודאוו איז א פּאָר מאָהל דורכגעגאנגען הין און צוריק ביז׳ן ווינקעל פון הויז און האָט זיך דערנאָך אומגעקעהרט צוריק צום פענסטער. דער לאָמפּ האָט נאָך אלץ געברענט און קאטיושא איז ווידער געזעסען ביים טיש, אזוי ווי זי וואלט זיך נים קענען ענט־שליסען, ווי צו טאָהן.

ווי נאָר ער איז איצט צו צום פענסטער, האָט זי איהם דער־זעהן, האָט אויף איהם א קוק געטאָהן. ער האָט א קלאפּ געטאָהן וויע־דער אין שויב. זי האָט זיך מעהר נים ארומגעקוקט, איז אוועק פון טיש און ער האָט געהערט, ווי די טיהר האָט א סקריפּ געטאָהן.

ער איז אין איין אויגענבליק געווען שוין לעבען פיר־הויז און האָט זי שטילערהייט גענומען אין זיינע ארעמס. זי האָט זיך צו איהם צוגעפּרעסט, האָט אויפגעהויבען דעם קאָפּ און האָט מיט איה־רע ליפּען בעגעגענט זיין קוס.

זיי זיינען געשטאנען אהינטער׳ן ווינקעל פון פיר־הויז אויף א טרוקענעם שטיקעל פּלאץ און ער איז געווען אין גאנצען איבערפילט מיט אונבעפריעדיגטע ליידענשאפט. פּלוצלונג האָט ווידער א סקריפּ געטאָהן די טיהר און עס האָט זיך דערהערט מאריא פּאוולאָוונא׳ס בייזע שטימע.

— קאטיושא!

זי האָט זיך פון איהם אויסגעריסען און איז אריין צוריק אין הויז. ער האָט געהערט, ווי די קליאמקע האָט זיך פערמאכט. נאכ־דעם איז אלעס שטיל געווארען. די גרויסע רויטע אויג איז פער־

18.

אויף מאָרגען איז דער אויסגעפּוצטער פּרעהליכער שעהנבאַך אריינגעפאהרען צו די טאנטעס, קומענדיג נאָך נעכלודאָוו'ען. ער האָט אויף זיי געמאכט א פּראכטפאָלען איינדרוק מיט זיין גלאַנץ, מיט זיינע עלעגאנטע מאניערען, פּרעהליכקייט, ברייטע האנד און ליעבע צו דמיטרי.

אמת, די טאנטעס האָבען א ביסעל געקוקט פערוואונדערט אויף דער אונגעוועהנליכער ברייטקייט און לייכטקייט, מיט וועל־כער ער האָט פערשווענדעט געלד; זיינען פערביי בלינדע בעטלער האָט ער זיי געשיינקט א גאנצען רובעל; די דינער אויף טהעע האָט ער צוטהיילט 15 רובעל, און ווען סיוזעטקא, סאָפיא איוואַ־נאָוונא'ס הינטעל, האָט זיך אבגעקראצט א פיסעל און בלוט האָט אָנגעהויבען גיסען, האָט ער זיך ארויסגערופען צו מאכען א באנ־דאזש און האָט, אָהן לאנגען ישוב הדעת, צוריסען אויף צווייען זיין באטיסטענע נאָז־טיכעל מיט זיימעלעך און איינבאנדאזשירט די פיסעל. סאָפיא איוואנאָוונא האָט געוואוסט, אז אזעלכע טיכ־לעך קאָסטען 15 רובעל א דוצענד.

אזעלכע פערשווענדער האָבען נאָך די טאנטעס ניט געזעהן און זיי האָבען ניט געוואוסט, אז דיעזער שעהנבאך איז פערשול־דיגט איבער'ן קאָפּ, און אז מען איז א בעל חוב אין צוויי מאָהל הונדערט טויזענד רובעל, וויסענדיג, אז מען וועט זיי קיינמאָל ניט בעצאָהלען, טו וואָס פאר א חילוק איז דאָ שוין מיט 25 רובעל מעהר אָדער ווענינער? דער חשבון קומט אויס דער זעלבער. און ביי שעהנבאך האָט דערפאר א 25־ער קיין בעטרעף ניט געהאט.

ער האָט פערבראכט דאָרט נור איין טאָג און אויף מאָרגען איז ער אוועקגעפאָהרען צוזאמען מיט נעכליודאָוו'ן. זיי האָבען ניט געקענט ווייטער בלייבען, אזוי ווי דאס איז שוין געווען דער לעצטער טערמין פיר מעלדען זיך אין זייער רעגימענט.

אין דעם לעצטען טאָג פאר'ן אוועקפאָהרען, ווען אין איהם איז נאָך געווען פריש די עראינערונג פון דער לעצטער נאכט, איז אין נעכלודאָוו'ן פארגעקומען אן אינערליכער קאמפף; צוויי געפיה־

דאס זיינען געווען אונבעטראכטע ווערטער; ער האָט אליין ניט געוואוסט וואָס זיינע ליפּען האָבען גערעדט.

זי האָט געשוויגען; דערנאָך האָט ער דערהערט א שארען מיט'ן האנד, זי האָט געזוכט די קליאמקע צו עפענען די טהיר.

אָט גיט א קלאַפּ די קליאמקע און ער האָט זיך שוין ארייַנגעכאַפּט אין דער געעפענטער טהיר.

ער האָט זי א כאַפּ געטהאָן אין זיינע אָרעמס, אָט אזוי ווי זי איז געשטאנען, האָט זי א הויב געטהאָן אויף זיך און האָט זי אוועקגעטראָגען.

— אך, וואָס טהוט איהר — האָט זי געשעפּטשעט.

אבער ער האָט ניט געוואָלט הערען איהרע פּראָטעסטען און האָט זי געטראָגען אויף די הענד צו זיך אין צימער.

— אך, לאָזט אָב, מען דארף ניט, מען דארף ניט, אך — האָט זי אלץ שעפּטשענדיג פּראָטעסטירט און האָט זיך אליין פעסט צוגעדריקט צו איהם אין דער זעלבער צייט.

. . . .

ווען זי איז אוועק פון איהם, ציטערנדיג, שטיל, ניט ענטפּערענדיג אויף אלע זיינע ווערטער, איז ער ארויס אין דרויסען אויפ'ן גאניק און איז געבליבען שטעהן.

אויף דרויסען איז שוין געווען ליכטיגלאַך, דאָס קרעכצען, רוישען און קראכען פונ'ם ברעכענדען אייז אויפ'ן טייך איז אָנגעגאנגען איצט נאָך שטארקער אלס פריהער — דאָס וואַסער האָט איצט שטארקער גערוישט און געבורבעלט, מאכענדיג זיך פריי פונ'ם אייז.

דער טומאן האָט זיך אראָפּגעזעצט אלץ נידריגער און דורך איהם האָט זיך געלאָזט זעהן די ארויסשווימענדע לבנה, טרויעריג בעלייכטענדיג עטוואָס שווארצע און שרעקליכע.

„ווי זשע איז דאָס אלעס: האָט עס א גרויסער גליק אָדער א גרויסער אונגליק מיט מיר פּאסירט?" — איז איהם ארויף די פראגע אויפ'ן זינען. — „נון, אָבער אזוי איז עס. אלע מאָהל אזוי, אלע זיינען אזוי, — האָט ער זיך געענטפערט און אוועק צו זיך אין צימער זיך לייגען שלאָפען

פריערינגען מיט געלט, ניט אזוי פון איהר'ט וועגען, ווייל איהם זאל ליגען אין זינען, טאָמער וועט זי זיין אין נויט, זאָנדערן, ווייל אזוי טהוט זיך דאָס אימער. און ער האָט איהר טאקע געגעבען אזוי פיעל געלט, וויפיעל ער האָט גערעכענט עס פּאסט פאר זיין שטאנד און ווי עס זאָל פּאסען אויף פאר איהר.

אין'ם טאָג פון זיין אוועקפאָהרען, נאָך מיטאָג, האָט ער אויף איהר אויפגעוואַרט אין פירהויז. זי האָט זיך אָנגעצונדען דער־זעהענדיג איהם און האָט געוואָלט פערבייגעהן, אָבער ער האָט זי אָבגעהאלטען.

— איך האָב געוואָלט זעגענען זיך — האָט ער געזאָגט, קנייטשענדיג אין האנד א קאָנווערט, אין וועלכען עס איז געלעגען א הונדערט־רובעל־בילעט — אָט האָב איך אייך דאָס געוואָלט...

זי האָט געטראָפען. איהר געזיכט האָט זיך צוקרימט און זי האָט אנגעהויבען שאָקלען מיט'ן קאָפּ, אבשטויסענדיג זיין האנד.

— ניין, נעהם — האָט ער ארויסגעפּלאפּעלט, און האָט איהר אריינגערוקט אין בוזים דעם קאָנווערט; ער האָט זיך עפּעס ווי אָפּגעבּרענט דערביי און זיפצענדיג און קרעכצענדיג איז ער אריינ־געלאָפען צו זיך אין צימער.

און לאנג דערנאָך איז ער ארומגעגאנגען אין זיין צימער און האָט זיך נעדרעהט אין דרייען, איז עטליכע מאָל אפילו אויפגע־שפּרונגען און אַלץ געקרעכצט און געזיפצט אין דער הויך, אזוי ווי פון א פּהיזישען וועהטאָג, דערמאָהנענדיג זיך אָן דיעזע סצענע.

אָבער וואָס קען מען מאכען? עס איז דאָך שוין אלע מאָל אזוי. איז עס אזוי ניט געווען מיט שעהנבּאָקען און מיט דער גאָווערנאנטקע, ווי ער האָט אליין דערצעהלט? און מיט דעם אָנ־קעל גרישא איז ניט געווען דאָס זעלביגע? און מיט דעם טאטען, ווען ער האָט געוואָהנט צו לאנד און ביי איהם איז געבאָרען גע־וואָרען דער אונגעזעצליכער זוהן, מיטענקא, וועלכער לעבט נאָך איצט, איז דען ניט געווען אזוי? אלע טהוען אזוי, מסתמא קען

לען האָבען זיך געראַנגעלט אין זיין נשמה: איין געפיהל — א ברענענדער, ליידענשאַפטליכער, די עראינערונג פון דער ליעבע, אַבוואָהל זי האָט ניט געבראַכט יענעם פערגעניגען, וועלכען ער האָט זיך פאָרגעשטעלט, און אויך די זעלבסט־צופריעדענהייט פון דעם ערררייכטען צוועק; דער צווייטער געפיהל — דאָס בעוואוסט־זיין, אז ער האָט בעגאַנגען א מיאוסע טהאַט, אז מען דאַרף ווי עס איז דאָס פעררריכטען, ניט פון איהר׳ט וועגען אזוי, ווי פון זיך אליין וועגען.

אין יענעם צושטאַנד פון וואהנזיניגער זעלבסט־ליעבע, אין וועלכען ער האָט זיך איינגעפונען, האָט נעכליודאָוו הויפּטזעכליך געהאַט נור זיך אין זינען און ער האָט אַלץ געטראַכט וועגען דעם וואָס וועט מען וועגען איהם זאָגען דאָ, ווען מען וועט זיך דער־וויסען, ווי ער איז זיך מיט איהר בעגאַנגען, און איהם איז ווענינ געלעגען אין זינען צו טראַכטען וואָס זי מוז פיהלען און וואָס וועט פון איהר ווערען.

ער האָט אויך געטראַכט, ווי שעהנבאַק וועט גלייך טרעפען וועגען זיינע פערהעלטניסע מיט קאַטיושא, און דאָס האָט איהם זעהר הנאה געטהאָן, דאָס האָט געשמייכעלט זיין זעלבסט־ווירדע.

— איך קלער, וואָס איז עפּעס מיט א מאָל געוואָרען אזא פייערינע ליעבע צו די טאַנטעס, אז מען קען דיך גאָר ניט אָפּ־רייסען, — האָט איהם שעהנבאָק אריינגעוואָרפען ווערטלעך, ווי נור ער האָט דערזעהן קאַטיושא, — אזוי שיקט זיך דאָס. איך אויף דיין פּלאַץ וואָלט אויך ניט געוואָלט אזוי גיך אוועק... וואָס פאַר א פּראַכט!

נעכליודאָוו׳ען איז אויך ארויף אויפ׳ן זינען דער געדאַנק, דאָס אָבוואָהל עס איז א פערדרום איצט אוועקצופאָהרען, ווען ער האָט זיך נאָך ניט געגוג אָנגעזעטיגט מיט איהר ליעבע, פון דעסט־וועגען לוינט טאַקע איצט אוועקצופאָהרען, ווייל עס איז בעסער, ווען מען צורייסט מיט גוואַלט אזעלכע פערבינדונגען, וועלכע קע־נען דאָך לאַנג זאָ ווי זאָ ניט אָנגעהאַלטען ווערען.

ער האָט אויך געטראַכט וועגען דעם, אז מען דאַרף זי בע־

און איז געװען פֿון דער זעלבער נאַטור, װאָס איהר מאַמע. און דיעזע מײנונגען פֿון די טאַנטעס זײנען איהם געװען אַנגענעהם צו הערען. דאס האָט איהם אין זײנע אויגען מעהר פֿערטהיידיגט.

פֿון אָנפֿאַנג אפילו האָט ער געװאָלט ניט אנדערש װי אויפֿזוכען זי מיט'ן קינד אָבער דערנאָך האָט ער זיך קײן מיהע ניט גענעבען צו געפֿינען זי; דאס איז געװען פּשוט דערפֿאַר, װײל אינערליך אין הארצען, האָט איהם דאָס זעהר געקרענקט און ער האָט זיך געשעהמט. קורץ, ער האָט ניט געזוכט, האָט ניט געטראַכט מעהר װעגען דעם און האָט מיט דער צײט אין גאַנצען פֿערגעסען זײן עבירה.

אָבער אַט האָט איצט דער זאָנדערבאַרער צופֿאַל איהם דערמאָהנט אַלעס און האָט געפֿאָדערט פֿון איהם, ער זאָל זיך בײ זיך אין הארצען מודה זײן, אַז ער איז האַרצלאָז, פֿערדאָרבען, געמײן דאַמיט װאָס ער האָט געקענט די גאַנצע צעהן יאָהר רוהיג לעבען מיט אַזאַ שולד אויף זײן געװיסען. אָבער ער האָט זיך נאָך ניט מודה געװען, נײן, ער איז נאָך געװען דערװײל װײט דערפֿון; איהם האָט זיך נור געדרעהט אַלץ אין מוח: עס זאָל זיך חס וחלילה ניט מאַכען אַזױ, אַז אַלע זאָלען זיך דערװיסען; װער װײס, זי אַלײן אָדער דער פֿערטהיידיגער קענען נאָך אַרויספּלאַפּלען איהר פֿערגאַנגענהײט און איהם מאַכען צו שאַנדע פֿאַר אַלעמען אין די אויגען.

19.

אין אַזאַ גײסטיגען צושטאַנד איז געװען נעכליודאָװ, װען ער איז אַרויסגעגאַנגען פֿון געריכטס־זאַאַל און איז אַרײן אין צימער פֿון די געשװאָרענע.

ער איז געזעסען בײם פֿענסטער, האָט געהערט די געשפּרעכען, װעלכע זײנען אַנגעגאַנגען אַרום איהם און האָט געראויכערט אַ פּאַפּיראָס נאָך אַ פּאַפּיראָס.

דער לוסטיגער קופּעץ, װי עס װײזט אויס, האָט שטאַרק מקנא געװען, װען ער האָט זיך דערמאָהנט װי דער פֿערגיפֿטעטער קופּעץ סמעלקאָװ האָט פֿערבראַכט אַביסעל זײן צײט.

דאָך אנדערש ניט זיין. אזוי האָט ער זיך געטרויסט, אָבער אין הארצען האָט ער געליטען. דיעזע עראינערונג האָט איהם גע־בריהט זיין געוויסען.

אין הארצען, טיעף אינערליך, האָט ער געוואוסט גאנץ גוט, אז ער איז זיך בעגאנגען מיט איהר שענדליך, געמיין, הארצלאָז, און אז נאָך אזא טהאט, האָט ער פון זיך ניט נור געדויבט דאָס רעכט ניט נור אנדערע צו אורטהיילען, זאָנדערן אפילו קוקען לייטען גלייך אין די אויגען טאָר ער איצט ניט, און ווער רעדט שוין וועגען רעכענען זיך פאר אן אנשטענדיגען, עדעלען, גרויסמוטהיגען יונגען מענשען, פאר וועלכען ער האָט זיך אימער געהאלטען.

און ער האָט אָבער געמוזט רעכענען זיך פאר א מוסטער־האפטען, עדעלען און שעהנעם מענשען, אום צו קענען מיט מעהר צופריעדענהייט לעבען און הנאה האָבען פון לעבען. דאצו איז געווען איין מיטעל: ניט צו טראכטען וועגען דעם וואָס עס האָט פאסירט. אזוי האָט ער טאקע געטהאָן.

די נייע ארט לעבען, וועלכע איז איהם אויסגעקומען צו פיה־רען — נייע ארט פלעצער, אימער מיט קאָלעגעס, די מלחמה — דאָס האָט איהם געהאָלפען. און וואָס מעהר ער האָט געלעבט, אלץ מעהר האָט ער פערגעסען, און ענדליך האָט ער טאקע לגמרי פערגעסען וועגען דעם.

בלויז איין מאָל נאָכדעם נור האָט עס פאסירט, אז ביי איהם האָט זיך עפּעס ווי אָבגעריסען אין הארצען, און דאָס איז געווען נאָך דער מלחמה, ווען ער איז אריינגעפאָהרען צו די טאנטעס, האָפענדיג זי צו זעהן, און ער האָט זיך דערוואוסט, אז באלד נאָך זיין אוועקפאָהרען האָט זי פערלאָזען די טאנטעס און איז אוועק ערגעץ געלעגען צו ווערען; די טאנטעס האָבען עפּעס געהערט, אז געווארען. דאן האָט עס איהם אנגענומען ביי דעם הארצען.

ווען מען זאָל אויסרעכענען די צייט האָט עס געקענט זיין זיין קינד, אָבער עס קען דאָך געמאָלט זיין, אז דאָס איז גאָר ניט זי איז ערגעץ געלעגען געוואָרען און איז גאָר מיאוס פרדאָרבען זיינער. די טאנטעס זאָגען, אז זי איז אין גאנצען פערדאָרבען

ד'ענעם צלם אויפ'ן ברוסט, וועלכער האָט מיט די זעלביגע גע־וואָהנהייט, ווי פריהער, געזאָגט די שבועה, וועלכע די עדות האָבען געדארפט נאָכזאָגען.

ווען די שבועה איז געווען צו ענדע, האָט מען אלע עדות ארויסגעפיהרט און געלאָזען בלויז די מאדאם קיטאיעווא, מאס־לאָווא'ס ווירטהין. מען האָט זי געפרעגט, וואָס ווייס זי צו זאָגען וועגען דיעזער געשיכטע; קיטאיעווא האָט דערצעהלט לאנגזאם, מיט א פער'גנב'עטען שמייכעלע און אין א צובראָכענעם רוסיש ווי א דייטשקע, אלעס וואָס זי ווייס.

— אם אלעם ערשטען איז צו איהר געקומען דער פאקטער סעמיאָן נאָך ליובאשען. אין א ווײלע ארום איז ליובאשא געקו־מען צוריק צוזאמען מיט דעם קופיעץ. דער קופיעץ איז שוין געווען אביסעל צוהיצט, — האָט מיט א לייכטען שמייכעלע דער־צעהלט קיטאיעווא.

— און ביי אונז האָט ער געטרונקען נאָך מעהר און האָט טראקטירט, אָבער אזוי ווי ער איז געווען קורץ אין געלד, האָט ער געשיקט צו זיך אין נומער אָט די זעלבע ליובאשא, צו וועלכע ער האָט זיך צוגעבאקען — האָט זי געזאָגט, א קוק טהוענדיג אויף דער ארעסטאנטקע.

נעכליודאָוו'ען האָט זיך אויסגעוויזען, אז מאסלאָווא האָט ביי דיעזע ווערטער א שמייכעל געטהאָן, און דיעזער שמייכעל איז איהם אויסגעקומען עקעלהאפט. א זאָנדערבארעס, אונבעשטימ־טעס געפיהל פון אָבשטוים, צומישט מיט מיטלייד, האָט זיך ער־וועקט אין איהם.

— וואָס פאר א מיינונג זייט איהר אימער געווען פון מאס־לאָווא? האָט, רויט ווערענדיג און ארויפגעפאלען, א פרעג געטהאָן ד'ער פערטהיידיגער פון מאסלאָווא, וועלכען דאָס געריכט האָט פאר איהר געשטעלט.

— גוט, זעהר גוט — האָט געענטפערט קיטאיעווא אין איהר צובראָכענעם רוסיש — א מעדכען פון בילדונג און מיט גלאנץ,

— נו, ברודער לעבען, דאָס הייסט א ביסעל געקנאקט, טאקע אזוי ווי אין סיביר. האָט געוואוסט וואָס גוט איז, מיט אזא מחיה'דיגע א שפיעל צו טהאָן.

דער סטארשינא האָט עפּעס געגעבען צו פערשטעהן, אז די גאנצע זאך וועגדעט זיך אָן דער עקספּערטיזע. פּיאָטר גערא־סימאָוויטש האָט זיך געוויצעלט מיט דעם אידישען פּריקאזטשיק און האָבען ביידע זיך צולאכט וועגען עפּעס. נעכליודאָוו האָט נור געענטפערט אויף פראגען איינזילביג און אלץ וואָס איהם האָט זיך געוואָלט איז נעווען, מען זאָל איהם לאָזען צורוה.

ווען דער סודעבני פּריסטאוו, געהענדיג אלץ מיט א זייט, האָט איינגעלאדען די געשוואָרענע, זיי זאָלען צוריק אריין אין געריכטס־זאאל, איז אויף נעכלודאָוו'ן ארויפגעפאלען א פּחד, אזוי ווי ער וואלט זיין אליין אן אנגעקלאגטער און ניט א ריכטער.

ער האָט געפיהלט, אז ער איז א טויגעניכטס, א ליידאק, וועלכער האָט זיך געדארפט שעהמען ווייזען די אויגען פאר לייטען, און פון דעסטוועגען איז ער זיך אריין אין זאאל מיט דער זעלבער גדלות און האָט זיך געזעצט אויף זיין פּלאץ, דער צווייטער נאָך דעם עלטסטען פון די געשוואָרענע; ער האָט פערוואָר־פען א פוס אויף א פוס און האָט געשפּיעלט זיך מיט די פּענסנע.

די ארעסטאנטען האָט מען אויך געהאט ארויסגעפיהרט ער־גענץ און איצט האָט מען זיי צוריק אריינגעפיהרט.

אין זאאל זיינען איצט געווען נייע פּנים'ער — עדות, און נעכלודאָוו האָט בעמערקט, ווי מאסלאָווא האָט עטליכע מאָהל גע־וואָרפען בליקען אויף אן אויסגעפּוצטער דיקער פרוי, וועלכע איז געזעסען אין דער ערשטער רייהע, אָנגעטהאָן אין א הויכער הי־טעלע מיט א גרויסען שלייף און מיט אן עלעגאנטער קלייד און געבלויזטע ארעמס. ווי ער האָט זיך דערנאָך דערוואוסט איז דאָס געווען די ווירטהין פון מאסלאָווא.

עס האָט זיך אָנגעהויבען דאָס אויספרעגען פון די עדות: דער נאָמען, דער גלויבען א. ז. וו. דערנאָך האָט זיך ווייטער אָנגעהויבען די שלעפּענעס פון דעם אלטינקען גלח מיט'ן גאָל־

אין יאגד־טאש; אָבשטויסענד, א רחמנות און עס ווילט זיך מאכען דערפון א סוף, גיכער דערשטיקען און פערגעסען.

אזא צומישטעם געפיהל האָט איצט איבערגעלעבט נעכליודאָוו, הערענדיג ווי מען פרעגט אויס די עדות.

20.

אָבער ווי איהם אויף צו להכעיס, האָט זיך דער פּראָצעס נעצויגען לאנג: די עדות זיינען געווארען אויסגעפרעגט יעדער בעזונדער, איינציגוויים, און נאכהער דער עקספערט, און נאָך אַלע אזעלכע פראגען, ווי געוועהנליך, פוןביידע צדדים, פון דעם אנקלעגער און פערטהיידיגער, האָט דער פרעדסעדאטעל פאָרגעלייגט די געשוואָרענע זיי זאָלען בעטראכטען די זאכליכע בעווייזע, וועלכע זיינען דאָ.

די זאכליכע בעווייזע זיינען בעשטאנען פון א גראָבען גאָלדענעם רינג מיט בריליאנטען, און דעם זייגער, אין וועלכען מען האָט אונטערזוכט די גיפט. דיעזע זאכען זיינען געווען פערזיעגעלט און אויף זיי זיינען געווען אָנגעקלעפּט צעטעלעך.

די געשווארענע זיינען שוין געוועזן פארטיג צו געהן בעטראכטען די זאכען, אבער דאָ האָט זיך ווידער דער פּראָקוראָר לאנגזאם אויפגעהויבען און האָט געשטעלט די פאָדערונג, אז בעפאָר מען טרעט צו בעקוקען די זאכען, זאָל מען איבערלייענען דעם מעדיצינישען רעפאָרט וועגען דער אונטערזוכונג פון דעם קערפּער.

דעם פרעדסעדאטעל האָט זיך אפילו געוואָלט וואָס גיכער אָב׳פּטר׳ן דעם גאנצען עסק און ער האָט טאקע אויך געוואוסט, אז אלעס וואָס אזא לעזונג וועט ברייננגען, איז נור א שלעפּעריגקייט און א פערשפּעטיגונג, אָבער דער פּראָקוראָר האָט געהאט א געזעצליכעם רעכט צו פאָדערען דיעזע פאָרלעזונג, און האָט דערפאר געהייסען דעם סעקרעטער פאָרלעזען די מעדיצינישע אונטערזוכונג. דער פּראָקוראָר האָט אויך גערארפּט אויף כפּרות דיעזע

ערצויגען אין א שעהנער פאמיליע און נאך פראנצויז קען זי אויך. זי האט נור א ביסעל צופיעל געטרונקען, אבער אלע מאהל גע־בליבען ביים שכל. גאר א גוטס, גאר א גוטס פון א מיידעל.

קאטיושא האט געקוקט אויף די ווירטהין, האט דערנאך פלוצלונג איבערגעטראגען איהר בליק אויף די געשווארענע און איז געבליבען קוקען אויף נעכליודאוו'ן, און איהר געזיכט איז געווען ערנסט, זאגאר שטרענג. איינע פון איהרע שטרענגע אויגען האט געקוקט קרום.

א לאנגע צייט האבען דיעזע צוויי זאנדערבארע אויגען גע־קוקט אויף נעכליודאוו'ן און, ניט קוקענדיג דערויף, וואס אויף איהם איז ארויפגעפאלען א פחד, האט ער דאך ניט געקענט זיין בליק אפרייסען פון דיעזע קרומליכע אויגען מיט בונט־ווייסע ווייסלעך.

אין זיין עראינערונג האט זיך איצט ערוועקט די סצענע פון יענע שרעקליכע נאכט, מיט דעם טומאן, מיט דעם ברעכענדען אייז, מיט דער פערקעהרטער לבנה, וועלכע איז ארויסגעשוואומען פארטאג און האט בעגאסען מיט א זאנדערבארעם ליכט עטוואס שרעקליכע און שווארצע. דיעזע צוויי שווארצע אויגען, וועלכע האבען געקוקט דורכט זיך אויף איהם און פערביי איהם, האבען איהם דערמאהנט דיעזעס שווארצע און שרעקליכע.

„האט זי מיך דערקענט?" — איז דורכגעפלויגען דורך זיין מוח. און נעכליודאוו האט זיך ווי צונויפגעקנייטשט, ערוואר־טענדיג א קלאפ. אבער זי האט איהם ניט דערקענט. זי האט זיך רוהיג אפגעזיפצט און האט ווידער אנגעהויבען קוקען אויף דעם פרעדסעדאטעל. נעכלודאוו'ן האט זיך אויך אבגעזיפצט.

„אך, ווען וועט שוין זיין א סוף?" — האט ער זיך גע־טראכט. ער האט איצט געפיהלט אונגעפעהר דאס זעלבע, וואס ער האט געפיהלט געהענדיג אויף געיעג, ווען מען מוז דערשטיקען א פערוואונדעטען פויגעל: עקעלהאפט, א רחמנות און פערדריס־ליך. דער פויגעל צאפעלט זיך נאך א האלב טויטער צובלוטיגט

וועלכע האָט ארויסגעשלאָגען פון די נאָז־לעכער פון טרופּ, די ארויסגעקראָכענע אויגען פון די לעכער און זיין אייגענע האנדלונג מיט איהר, — דאָס אלעס האָט זיך פאר איהם געצויגען אין איין אָרדנונג און ער איז אין גאנצען געווען ארומגענומען און פערשלונגען פון דיעזע געדאנקען.

ווען עס האָט זיך ענדליך געענדיגט דאָס לעזען פון דער אוי־סערליכער בעשרייבונג, האָט דער פּרעדסעדאטעל זיך אָפּגעזויפצט, האָט אויפגעהויבען דעם קאָפּ און געמיינט, אז דערמיט איז שוין גע׳פטור׳ט. ערשט דער סעקרעטאר האָט אויפגעמישט נאָך א פּאפּיער און האָט באלד אָנגעהויבען לעזען די בעשרייבונג פון דער אינערליכער אונטערזוכונג.

דער פּרעדסעדאטעל האָט ווייטער אראָפּגעלאָזען דעם קאָפּ און האָט פערמאכט די אויגען, אָנשפּארענדיג זיך אויפ׳ן עלען־בויגען.

דער קופּיעץ, וואָס איז געזעסען לעבען נעכליודאָוו׳ן, האָט זיך קוים איינגעהאלטען פון שלאָפען און האָט זיך יעדע מינוט אונטערגעהוידעט, אום צו האלטען זיך וואכענדיג; די ארעסטאנ־טען, עבען אזוי ווי די זשאנדארען, זיינען געזעסען אונבעוועגליך.

דער סעקרעטאר האָט געלעזען:

נאָך דער אינערליכער אונטערזוכונג האָט זיך בעוויזען:

1) די שארבען־הויט איז לייכט אָפּגעטהיילט פון די שארבען־ביינער, און קיין בלוט־פליסיגקייט איז ערגעץ ניט געווען קענטיג. 2) די ביינער פון שארבען זיינען פון מיטעל־גראָבע דיקקייט און גאנץ. 3) אויף דער הארטער מארך־הייטעל געפינען זיך צוויי קליינע פלעקען אונגעפעהר 4 צאָהל גרוים; די הייטעל אליין האָט א בלאסען מאטען אויסזעהן און א. ז. וו. און ז. וו. נאָך 13 פּונק־טען.

נאָך דעם האָבען געפאלגט די נעמען פון די אנוועזענדע וועהרענד דער אונטערזוכונג און צום שלוס די מיינונג פון דעם ארצט, פון וועלכער עס צייגט זיך, אז דיעזע אלע ענדערונגען אין יעם צושטאנד פון קערפּער, אין די קישקעס, אין מאָגען, א. ז. וו.

פּאַרלעזונג, איהם האָט זיך אָבער געוואָלט צייגען אַלע אנוועזענדע, אַז ער האָט אַ מאַכט צו פאַדערן.

דער סעקרעטאר האָט געפונען די פּאַפּיערען און האָט ווייטער מיט זיין בּאַרבּלענדיגען און זויערען קול אָנגעהויבען צו לעזען:

נאָך דער אויסערליכער אונטערזוכונג האָט זיך געצייגט:

1) די הויך פון פּראָפּאַנט סמעלקאָוו 2 ארשין מיט 12 ווערשקעס.

2) יאהרען, נאָך דעם אויסערליכען אויסזעהן, ארום 40.

3) אויסגעזעהן האָט דער קערפּער אָנגעפּויזט ווי אַ געשווילעכץ.

4) די פאַרב פון לייב דורכאויס אַ גרינליכע און אויסגעשאַ־טען מיט שווארצע פלעקען.

5) די אויבערשטע הייטעל פון קערפּער אנגעבלאָזען פלעצער־ווייז אַזוי ווי פּענכערס פון פערשיעדענע גרויס און ערטערוויין אין גאַנצען אראָבגעקראָכען און היינגט אַזוי ווי שטיקער שמאַטעס.

6) די האָאר דונקעלע, געדיכטע און ווען מען ריהרט זיך צו, קריכען זיי אויס.

7) די אויגען סטארטשען ארויס פון זייערע לעבער און דער גלאַנץ פון די הייטלעך איז פארלאָשען.

8) פון די נעזלעכער, פון די אויערען און פון מויל פליסט אַ שאַמיגע, בלוטיגע שיטערקייט, דער מויל איז האלב־אָפען.

9) קיין האלז איז גאָר נימאָ, איבער דער געשווילעכץ פון געזיכט און ברוסט.

10) א. ז. וו., א. ז. וו.

27 פּונקטען זיינען אַזוי געוועזן אויסגערעכענט אויף פיער בלעטלאַך, אלע איינצעלהייטען און קליינינקייטען פון דער אויי־סערליכער אונטערזוכונג פון דעם גרויסען, גראָבען און נאָך דאַזו געשוואָלענעם קערפּער פון דעם קופּיעץ, וועלכער האָט זיך פער־הולסאיעוועט אין שטאָדט.

דער געפיהל פון עקעל, וועלכער האָט געמאַטערט נעכליו־דאָוו'ן, האָט זיך איצט פערשטאַרקערט ביי דער פּאַרלעזונג פון דיעזער בעשרייבונג. קאַטיושאַ'ס לעבען, די בלוטיגע שיטערקייט,

צייכענטער, האָב פאַרגענומען די אונטערזוכונג פון די אינגעווייט, אין דער אנוועזענהייט פון דעם אסיסטענט אינספעקטאָר, אויף דעם אויפטראַג פון דער געזונדהייטס־ביורא, נומער 638. די אינגעווייט בעשטעהט פון:

1) די רעכטע לונגען און די האַרץ (אין אַ זעקס־פונטיגער גלעזערנער כלי).

2) דעם אינהאַלט פון מאָגען (אין אַ זעקס־פונטיגער גלע־זערנער כלי).

3) דעם מאָגען אליין (אין א זעקס־פונטיגע גלעזערנע כלי).

4) די לעבער, די הייטעל און די נירען (אין א דריי־פונטי־גער גלעזערנער כלי).

5) די קישקעס (אין א זעקס־פונטיגער ליימענער כלי).

דער פּרעדסעדאַטעל האָט זיך צוגעבויגען צו איינעם פון די ריכטער און האָט איהם עפּעס איינגערוימט א סוד אין אויער, דערנאָך אזוי צום צווייטען און דערנאָך, ווי דיעזע האָבען איינ־שטימיג צוגעשאָקעלט מיט'ן קאָפּ, האָט ער איבערגעריסען אין מיטען די לעזונג מיט די ווערטער:

— דאָס געריכט געפינט די לעזונג פון די ווייטערע אקטען פיר איבעריג.

דער סעקרעטאר איז ענטשוויגען געוואָרען און האָט צונויפ־גענומען די פּאַפּיערען; דער אסיסטענט־פּראָקוראָר האָט מיט כעס עפּעס אנגעהויבען שנעל פערשרייבען ביי זיך אויפ'ן פּאַפּיער.

— די הערדען געשוואָרענע קענען איבערקוקען די זאַכליכע בעווייזע — האָט געזאָגט איצט דער פּרעדסעדאַטעל.

דער עלטסטער און נאָך איינינע פון די געשוואָרענע האָבען זיך אויפגעהויבען און, פיהלענדיג זיך אונבעקוועם, זיינען צוגע־גאַנגען צום טיש איינציגווייז און יעדערער האָט א קוק געטהאָן אויפ'ן רינג, אויף דער גלעזעל און אויף דעם זייגער. דער קופּעץ האָט אפילו אָנגעמאָסטען דעם רינג אויף זיין פינגער.

ווי עס איז בעשריעבען אין פּראָטאָקאָל, גיבען דאָס רעכט צו שליסען אינאַלע וואָהרשיינליכקייטען, אַז סמעלקאָוו'ס טויט איז געוועזען אַ פֿאָלגע פון פערגיפטונג און אַז דאָס גיפט איז אריינגעקומען אין זיין מאָגען צוזאמען מיט'ן וויין, דען אין מאָגען איז געפונען געוואָרען אַ היבשע מאָס וויין.

— אַ געזונטער קנאקער געוועזען — האָט ווייטער אַ בע־מערקונג געמאכט דער קופיעץ האלב־שלעפעריג.

די לעזונג פון דיעזען פּראָטאָקאָל, וועלכע האָט געדויערט אודאי אַ שטונדע, האָט אבער דעם פּראָקוראָר נאָך ניט בעפריע־דיגט. ווען דער פּראָטאָקאָל איז געוועזען גענדיגט, האָט זיך דער פּרעדסעדאטעל צו איהם געווענדעט.

— איך רעכען, אַז עס איז גאנץ איבעריג צו לעזען דעם רעפּאָרט פון דער אונטערזוכונג פון די אינגעווייט.

— איך וואָלט, פערקעהרט, זעהר געבעטען, אַז מען זאָל דיע־זע אקטען יא דורכלעזען — האָט מיט אַ שטרענגקייט געזאָגט דער אסיסטענט־פּראָקוראָר, ניט קוקענדיג אויף דעם פּרעדסעדאטעל. ער האָט מיט זיין טאָן געגעבען צו פערשטעהן אַז דעריין האָט ער אויך אַ דעה און אַז אויב חו"ש ניט, וועט ער דערלאנגען אַ קאסאציע.

דער ריכטער מיט דער גרויסער באָרד, וועלכער האָט געליטען פון מאָגען־קאטאר, האָט זיך געפיהלט אָבגעשוואכט און האָט זיך געווענדעט צום פּרעדסעדאטעל.

— און צו וואָס איז די ווייטערע לעזונג? עס פערנעהמט מעהר ניט אומזיסטע צייט. דיעזע נייע בעזימער זיינען ניט ריי־נער, נור קעהרען לאנגזאמער.

דער ריכטער מיט די גאָלדענע ברילען האָט גארנישט געזאָגט און האָט נור טרויעריג געקוקט פאראוים, ניט ערוואַרטענדיג קיין גוטעס, ניט פון דער ווייב, די ארורה, און ניט פון לעבען.

עס האָט זיך אָנגעהויבען די ווייטערע פאָרלעזונג פון דעם רעפּאָרט.

— 188... יאָהר, פעברואר דעם 15טען, איך, דער אונטער־

כין און קארטינקינ׳ס א ■וועסטער, און דאצו נאָך איין קוטשער, אָבער דעם פּראָקוראָר האָט עס ניט אויסגעמאכט. די אַלע גרויסע יוריסטען האָבען דאָך אזוי אָנגעפאנגען, טאָ ווי זאָל ער זיך דער־ ־יט ניט אויספּיינען. זיין רעגעל איז געוועזן צו זיין אזוי ווי די העכסטע, ווי די גרעסטע, אויך אריינדרינגען אין דער פּסיכאָלאָ־ גישער בעדייטונג פון דעם פערברעכען און ארויסשטעלען נאקעט די וואונדען אויפ׳ן געזעלשאפטליכען קערפּער.

„איהר האָט דאָ פּאר אייערע אויגען, מיינע הערען געשוואָ־ רענע, א כאראקטעריסטישען פערברעכען, אויב מען קען זיך אזוי אויסדריקען, א פערברעכען פון דער ענדע פון אונזער יאָהר־הונ־ דערט, וועלכער טראָגט אין זיך, זאָ צו זאָגען, די ספּעציפישע צייכענס פון יענע צופוילונג, וועלכער עס זיינען אונטערוואָרפען אין אונזער צייט יענע עלעמענטען פון אונזער געזעלשאפט, וועלכע געפינען זיך אם מייסטען אונטער די בעזאָנדערע ברענענדע זאָ צו זאָגען שטראהלען פון דיעזען פוילונגס־פּראָצעס...“

דער געהילפס־פּראָקוראָר האָט גערעדט זעהר לאנג, פון איי־ נער זייטע זוכענדיג אין זיינע געדאנקען אלע יענע חכמות, וועלכע ער האָט געקענט אויסטראכטען און צופּאסען צום עסק און, פון דער צווייטער זייט, געבענדיג זיך די מיהע צו רײדען נאָכאנאנד, נאָכאנאנד אָהן אָפּשטעלען זיך, עס זאָל זיך גיסען, עס זאָל פלי־ סען; און דאָס לעצטע איז ביי איהם געוועזן די הויפּט־זאך, זיין רעדע האָט זיך געגאָסען און האָט געפלאָסען נאָכאנאנד א גאנצע שטונדע מיט א פערטעל.

נור איין מאָהל האָט ער זיך אָפּגעשטעלט, זיין רעדע האָט זיך איבערגעריסען און ער האָט עטליכע מינוטען געשלונגען די שפּייעכץ, נור ער האָט זיך באלד טאקע נוט אויסגעדרעהט, האָט נאָך שעהנער צורעדט זיך און עס איז אוועק ווי געשמירט.

גערעדט האָט ער א ווייכע מיט א זאנפטע, ווייכינקע שטי־ מעלע, פּוטערדיג, איבערטרעטענדיג פון איין פוס אויף דער אנ־ דערער און קוקענדיג אויף די געשוואָרענע, און א ווייכע מיט א שטילער, געשעפטליכער, טרוקענער שטימע, אריינקוקענדיג אין

— און א פינגער אַ ביסעל האָט ער געהאַט, אַזוי ווי אַן אונ־גערקע — האָט ער געזאָגט, אוועקלייגענדיג צוריק דעם רינג, איהם האָט זעהר אַמוזירט דער געדאַנק, אַז דער פערגיפטעטער קופּעץ איז געווען עפּעס אַזאַ גבור שבגבורים.

21.

ווען דאָס בעקוקען פון די זאַכליכע בעווייזע איז געווען צו ענדע, האָט דער פּרעדסעדאַטעל ערקלעהרט, אַז די געריכטליכע אונטערזוכונג איז געענדיגט און גאַנצען און האָט גלייך טאַקע גע־געבען דאָס וואָרט דעם פּראָקוראָר, ער זאָל האַלטען זיין בעשול־דיגונגס־רעדע, האָפענדיג אַז דער פּראָקוראָר איז דאָך אויך אַ מענש, וויל דאָך רויכערען, עסען, אַרויסגעהן און ער וועט דאָס מסתמא מאַכען בקיצור.

אָבער דער אַנקלעגער האָט ניט געזשאַלעוועט ניט זיך, ניט די ריכטער. ווען דער פּרעדסעדאַטעל האָט איהם געגעבען דאָס וואָרט האָט ער זיך לאַנגזאַם אויפגעהויבען, וויזענדיג זיין גראַ־ציעזע פיגור, און אָנשפּאַרענדיג זיך מיט די פינגער אָן ראַנד פון טיש און אָנבייגענדיג דעם קאָפּ עטוואָס אויף אַ זייט, האָט ער געוואָרפען אַ בליק איבער דעם גאַנצען זאַאַל, אויסמיידענדיג בלויז די אָנגעקלאָגטע, און האָט אָנגעהויבען:

„מיינע הערר'ען געשוואָרענע! דער פאַל, איבער וועלכען איהר דאַרפט יעצט אורטהיילען,—האָט ער אָנגעפאַנגען די פראַזען, וועלכע ער האָט פערפערטיגט נאָך וועהרענד דעם לעזען פון פּראָטאָקאָל,— איז זעהר אַ כאַראַקטעריסטישער, אויב מען קען אַזוי זיך אויס־דריקען, זעהר אַ כאַראַקטעריסטישער פערברעכען.“

ווי ער האָט געדענקט, מוז די רעדע פון דעם בעשולדיגער האָבען אַ געזעלשאַפטליכע בעדייטונג; אַזוי הויבען אָן אימער די גרויסע יוריסטען אין זייערע גלענצענדע רעדען. אמת, צוויי־שען די אַנוועזענדע זיינען נור דריי פרויען: אַ שניידערין, אַ קע־

„דיעזע פרוי — האָט שטרענג געזאָגט דער פּראָקוראָר, ניט קוקענדיג אויף איהר — האָט געגאָסען בילדונג; אזוי האָבען מיר געהערט דאָ פאר אונז אויפ'ן געריכט די צייגניסע פון איהר וויר־טהין. זי קען ניט נור לעזען און שרייבען, זי קען זאָגאר פראנ־צויזיש; זי איז א יתומה און זי טראָגט מסתמא אין זיך פון איהר געבורט שוין דעם אורשפּרונג פון פערברעכען; זי האָט זיך ער־צויגען אין אן אינטעליגענטער פאמיליע, אין א הויז פון אדעלינגע, און זי האָט געקענט פערדיענען איהר ברויט פון עהרליכע ארבייט...

„אָבער וואָס טהוט זי? זי ווארפט אוועק דאָס הויז פון איהר וואָהלטהעטער, גיט זיך איבער איהרע ליידענשאפטען און צייכענט זיך נאָך דעריין אויס, צו פערדאנקען איהר בילדונג, און הויפּטזעכליך, ווי איהר, הערען געשווארענע, האָט דאָ געהערט פון איהר ווירטהין, מיט איהר שטארקען איינפלוס; זי האָט אין זיך די געהיימע איינגענשאפט צו ווירקען אויף מענשען. דאָס איז אן איינגענשאפט, וועלכע איז ערשט אין דער לעצטער צייט ער־פאָרשט געוואָרען פון דער וויסענשאפט, בעזאָנדערס פון דער שולע פון שארקאָ, און מיט דיעזע איינגענשאפט האָט זי זיך דאָס בע־נוצט, ארייננעהמענדיג אין איהרע הענטעלעך דעם שטילען, גוט־הערציגען, רוסישען, נאטור־רייכען קופּעץ, זי געווינט זיין פער־טרויען. צוערשט בע'גנב'עט זי איהם. דערנאָך ערמאָרדעט זי איהם הארצלאָז."

— נו, דאָ איז ער שוין, דוכט זיך, פערקראָכען אין בויבע־ריק, — האָט דער פּרעדסעדאטעל מיט א שמייכעל געמאכט א בעמערקונג צום שטרענגען ריכטער פון דער רעכטער זייט.

— א שרעקליכער באָלוואן, — האָט דיעזער געענטפערט צוריק דעם פּרעדסעדאטעל.

„מיינע הערען געשווארענע, — האָט דערווייל פּארטגעזעצט מיט א זיסער מינעלע דער פּראָקוראָר, — אין אייער האנד איז דער שיקזאל פון דיעזע פּערזאָנען, אָבער פערגעסט ניט אז אין אייערע הענד איז אויך דער שיקזאל פון א געזעלשאפט, אויף וועלכער איהר מוזט ווירקען מיט אייער ענטשיידונג. איהר דארפט

זיינע פאפיערען, און פלוצלונג פלעגט ער זיך א בייזער טהאָן מיט א צאָרן פון גערעכטיגקייט, ווענדענדיג זיך צום פובליקום.

נור אויף די ארעסטאנטען האָט ער ניט געקוקט; זיי האָבען אלע דריי ארייגעלאָזען אין איהם זייערע אויגען, אָבער ער אויף זיי האָט ניט א בליק געטהאָן.

זיין רעדע איז געווען צונויפגעשטעלט פון די געדאנקען און ריידערייען, וואָס זיינען ערשט געווען אין דער מאָדע, שפּאָגעל־נייע, פון וואָס אלע אין זיין קרייז האָבען גערעדט, וואָס מען האָט גערעכענט פאר די לעצטע ווערטער פון דער וויסענשאפט.

אין איהר איז געווען די ערבונגס־טהעאָריע, פערברעכערישע אנלאגען פון געבורט, און לאמבראָזאָ און טארד, און עוואָלוציאָן, און קאמפף אומ׳ס דא־זיין, און היפּנאָטיזמוס, און איינפלוס, און שארקאָ, און דעקאדענץ, און וואָס ניט?

נאָך די בעשטימונג פון דעם פּראָקוראָר האָט דער קופּעץ סמעלקאָוו מיט זיך פארגעשטעלט דעם טיפּ פון א געזונדען, נאַ־טור־רייכען, אונבעריהרטען רוסישען פאלקס־מענשען, וועלכער איז געפאלען אלס אָפּפער פון מאראליש־געזונקענע פערזאָנען, וועלכע ער האָט זיך פערטרויט, צו פערדאנקען זיין גוטמוטיגקייט, און וועלכע האָבען איהם ארייגענומען אין זייער פינסטערער געוועל־טיגקייט.

סעמיאָן קארטינקין איז נאָך דער מיינונג פון פּראָקוראָר אויסגעקומען אן אטאוויסטישע ארויסקומענעס פון דער לייב־אייגענשאפט, א נידערשלאָגענע נאטור, א פערטויבטע, אָהן ביל־דונג, אָהן פּרינציפּען, אפילו אָהן גאָט אין הארצען.

באטשקאָווא איז געווען קארטינקין׳ס ליובאָווניצע און אויך א קרבן פון פערדערבונג. אין איהר זיינען קענטיג געווען, לויט דעם פּראָקוראָר׳ס טהעאָריע, אלע צייכענס פון א דעגענערירטער פערזאָן.

אָבער די הויפּט־פערברעכערקע, די אָנפיהרערין פון אלעם איז געווען מאסלאָווא, וועלכע שטעלט מיט זיך פאָר דעם נידריג־סטען טיפּ פון דעקאדענץ.

רענד זי איז געקומען אין נומער ארויסנעהמען דאָס געלד פון טשעמאָדאן. און האט אונבעדינגט געפאָדערט אז די בעווייזע פון מאסלאָווא זאָלען ניט האבען קיין געוויכט דערפאר, ווייל אזא פער־ברעכערין, אזא נידעריגע פערזאָן איז ניטאָ וואָס צו גלויבען.

דאָס געלד, וואָס קארטינקין מיט באָטשקאָווא האבען איינגע־לייגט אין באנק — האט דער אדוואָקאט גע׳טענה׳ט — זיינען זיכער געווען אָנגעזאמעלטע פון די צוויי האָרעפּאסנע מענשען, דען 2,500 רובעל איז גאָר ניט אזוי שווער אָנצוזאמלען אין צייט פון אזוי פיעל יאָהר ארבייט, און די געסט פלעגען פון זיי צופריעדען זיין, און פלעגען זיי א מאָל שיינקען צו 3 און צו 5 רובעל מיט א מאָל. זיי האָבען דאָס געלד ניט פערספּענדעט.

דאָס געלד אָבער פונ׳ם קופּעץ האט געגרויבט קיין אנדערער ווי מאסלאָווא, אָבוואָהל מען האט דאָס ביי איהר ניט געפונען. זי האט דאָס געלד אפשר וואו בעגראָבען אָדער האט עס פערלאָרען, אזוי ווי זי איז געווען אין איין אוננאָרמאלען צושטאנד. די פער־גיפטונג איז אויך די ארבייט פון מאסלאָווא אליין, דען איין מאָל האט זי גענומען דאָס געלד, דאן האט זי איהם געמוזט טויטען, און אן אנדערער האט קיין אינטערעס ניט געהאט צו טויטען דעם קופּעץ.

דער אדוואָקאט האט דארום אויפגעפאָדערט די געשוואָרענע, זיי זאָלען ערקלעהרען קארטינקין און באָטשקאָווא אלס אונשולדיג אין רויבען דאס געלד, און אויב אפילו ביי זיי וועט, טראָץ אלע וואהרשיינליכקייטען, ארויסקומען, אז קארטינקין מיט באָטשקאָווא זיינען יא שולדיג אלס אנטהייל־נעהמער אין גנב׳ענען דאָס געלד, טאָ מוזען זיי אָבער זיכער ערקלעהרט ווערען אלס אונשולדיג אין דעם מאָרד, און אז זיי האָבען אין דעם פערברעכען קיין פאָראויס־בעשטימטע אבזיכט ניט געהאט.

אין דער ענדע פון זיין רעדע האט זיך דער געשיקטער אדוואָ־קאט ניט געקענט איינהאלטען ניט צו געבען א שטאָך דעם פּראָ־קוראָר און האט סארקאסטיש א זאָג געטהאָן, אז דעם אנקלעגער׳ס

ארײַנדרינגען אין דער בעדײַטונג פֿון אזא פערברעכען, און די געפֿאהר װעלכע עס דראָהעט דער גַעזעלשאפֿט פֿון אזעלכע, זאָ צו זאָגען, פּאטאלאָגישע אינדיװידיאומען, װי א מאסלאָװא, און איהר װעט דאן פערהיטען די אונשולדיגע, די געזונדע קרעפֿטען פֿון דער געזעלשאפֿט, זײ זאָלען ניט פערפּעסטעט װערען און די געזעלשאפֿט זאָל חס וחלילה ניט אונטערגעהן!"

און אזױ װי ער אליין װאָלט געפֿיהלט די גאנצע װיכטיגקײט פֿון דער קומענדער ענטשײדונג, זײענדיג ענטציקט מיט זײן אײגענע שעהן־רעדערײ, האָט זיך דער אָנקלאָגער אראָפּגעלאָזען אויף זײן שטוהל.

אין גאנצען דער רעיון פֿון דער רעדע, װען מען זאָל ארויסװארפֿען די אָראטאָרישע בלומען, איז געװען, אז מאסלאָװא האָט היפּנאָטיזירט דעם קופּעץ, האָט דאדורך געהאט זײן פערטרויען, און װען זי איז געקומען צו איהם אין נומער נאָך דאָס געלד, האָט זי לכתחילה געװאָלט גאָר אליין אין גאנצען עס צונעהמען פֿאַר זיך, נור זעהענדיג אז זי האָט לעבען זיך סעמיאָנען און יעפֿימאָװא, האָט זי זיך בעסער צוטהײלט דעם רויב מיט זײ צוזאמען. דערנאָך, װען זי איז געקומען צוריק מיט דעם קופּעץ און האָט געװאָלט בעהאלטען איהר פערברעכען, האָט זי איהם פערגיפֿטעט.

נאָך דער רעדע פֿון דעם עפֿענטליכען אנקלעגער האָט זיך אויפגעהױבען פֿון דער פערטהײדיגונגס־באנק א מאן פֿון א יאָהר 40, אין א פֿראַק, מיט א האלב־רונדער אָנגעקראָכמעלטער ברוסט, און האָט געהאלטען א פֿעהיגע רעדע צור פערטהײדיגונג פֿון זײנע קליענטען, קארטינקין און באָטשקאָװא.

דיעזער פערטהײדיגער איז געװען א געדונגענער אדװאָקאט פֿאַר 300 רובעל. ער האָט זײנע בײדע קליענטען לעבעדיג פערטהײדיגט װײזענדיג אז זײ זײנען ניט שולדיג און אז די גאנצע פערברעכערין איז מאסלאָװא בלויז. אויף איהר האָט ער אלעם ארױפגעװאָרפֿען.

ער האָט אָפּגעלײקענט מאסלאָװא'ס בעהױפּטונג, אז קארטינקין און באָטשקאָװא זײנען געװען מיט איהר צוזאמען װעה־

וואָי אום צו קויפען קוילעטשען און ווי ער האָט פאר איהר ארויס־געשיקט איין קוילעטש אומזיסט.

וועגען פיעלע זאכען האָט זי איצט געטראכט, נאָר ניט וועגען נעכלודאָוו׳ן. וועגען איהר קינדהייט, וועגען איהר יוגענד, וועגען איהר ליעבע צו נעכלודאָוו׳ן האָט זי ביז יעצט קיין מאָל ניט דערמאָנט זיך. דאס איז געווען א צו טיעפע וואונד. דיעזע עראינערונגען זיינען געלעגען ערגעץ טיעף, טיעף אין א בעהאלטענעם ווינקעל פון איהר הארצען. זי האָט אפילו אין חלום קיין מאָל ניט געזעהן איהם.

אין געריכט היינט האָט זי איהם ניט דערקענט: ניט נור דערפאר, ווייל ער האָט נאָר אנדערש אויסגעזעהען, ווי ווען זי האָט איהם דאן געקענט — ער איז דאן געווען א וואָיענער, אָהן א באָרד, מיט דינינקע וואָנצלעך, און איצט איז ער שוין געווען א דערוואק־סענער, ניט גאר יונגער מענש — נור, הויפטזעכליך, ווייל זי האָט וועגען איהם אין דער לעצטער צייט גאָר ניט געטראכט.

זי האָט בעגראָבען אויף אויביג די עראינערונג וועגען דער פערגאנגענהייט אין יענער שרעקליכער, שווערער, פינסטערער נאכט, ווען ער האָט זיך אומגעקעהרט פון דער ארמעע און איז ניט אריינגעפאהרען צו די טאנטעס.

ביז יענער נאכט, ווי לאנג זי האָט נאָך געהאט די האָפנונג, אז ער וועט נאָך בעזוכען די טאנטעס און זיי וועלען זיך זעהען ווי־דער, האָט זי ניט נור ניט געפיהלט די לאסט פונ׳ם קינד, וועלכען זי האָט געטראָגען אונטער איהר הארץ, נור זי פלעגט אָפט דער־פיהלען אויך א צערטליכקייט צו דיעזען לעבען, וועלכען זי האָט געטראגען אין זיך. פון יענער נאכט אָן האָט זיך אלעס געענדערט און דאָס קינד איז געווארען נאָר א הינדערניס פאר איהר.

די טאנטעס האָבען דאן טעלעגראפירט נעכלודאָוו׳ן און געבעט־טען איהם קומען צו גאסט, אבער ער האָט געענטפערט, אז ער קען

גלענצענדע פילאָזאָפיע וועגען ערבונג, ווי גוט עס זאָל ניט ער־קלעהרען די ערבונגס־טהעאָריע, פאסט זיך אָבער ניט צו דיעזען פאל, דען ווער עס זיינען באָטשקאָווא׳ס עלטערען איז אונ־בעוואוסט.

דער אנקלעגער האָט מיט כעס און בורטשענדיג עטוואָס פער־צייכענט גיך אין זיינע נאָטיצען, און האָט מיט פעראכטונג געוואָר־פען א בליק אויף דעם פערטהיידיגער.

נאָך דעם האָט זיך אויפגעהויבען דער פערטהיידיגער פון מאס־לאָווא און האָט שעהמענדיג, שטאמלענדיג און שטיל געהאלטען זיין רעדע.

ער האָט ניט געלייקענט, אז נאָך אלעם איז קענטיג, דאָס מאסלאָווא קען ערקלעהרט ווערען פאר שולדיג אין גנב׳ענען דאָס געלד צוזאמען מיט קארטינקין און באָטשקאָווא; ער האָט אָבער געגעבען זיך אלע מיהע צו ווייזען, אז אין דער פערגיפטונג איז זי ניט שולדיג, אז זי האָט קיין אבזיכט ניט געהאט צו טויטען דעם קופעץ.

ער האָט געוואָלט דאָ געברויכען א ביסעל מליצה, האָט זיך אָנגעהויבען פונאנדערלאָזען אין שילדערונגען פון מאסלאָווא׳ס פער־גאנגענהייט, ווי אלס עהרליכע מיידעל איז זי פערפיהרט געוואָרען א מאָל פון א פערדאָרבענעם יונגען מאן, וועלכער איז געבליבען אונבעשטראָפט, און די גאנצע לאסט פון דער זינד איז געפאלען אויף איהר — א משא וואָס איז געווען צו שווער פאר אן אונער־פאהרענער מיידעל און זי האָט, נאטירליך, געמוזט זינקען אונטער דיעזער משא. אבער ער האָט זיך פערשעהמט, צוטומעלט און איז רויט געווארען און זיין שילדערונג איז ארויס ניט געראָטען, אזוי, אז אלע אין זאאל האָבען זיך עפעס דערפיהלט אונבעקוועם און פערשעהמט.

ווען ער האָט ארויסגעשטאמעלט זיינע קלאגען וועגען דער הארטהערציגקייט פון די מענער, וועגען דער אונבעהאָלפענקייט פון די פרויען א. ז. וו., האָט דער פרעדסעדאטעל, זעהענדיג ווי ער מא־

טערט זיך, איהם אויסגעהאַלפען, בעמערקענדיג איהם, ער זאָל זיך האלטען צום פונקט און זאָל ניט אראָפּ אָן א זייט.

נאָך דיעזען פערטהיידיגער האָט זיך ווידער א מאָל אויפ־געהויבען דער פּראָקוראָר, און האָט גענומען ווייזען, אז זיינע מיי־נונגען אין דער ערבונגס־פראגע זיינען ריכטיג און זיינען וויסענ־שאפטליך בעגרינדעט געוואָרען פון אלע גרויסע געלעהרטע, און אויב אפילו מען ווייס ניט, ווער באַטשקאָווא׳ס עלטערען זיינען געוועזן, איז דאָך די ערבונגס־טהעאָריע ריכטיג, ווייל דיעזע טהעאָ־ריע צייגט ניט נור, אז ביי שלעכטע עלטערען זיינען שלעכטע קינ־דער, זאָנדערן אז שלעכטע קינדער האָבען שלעכטע עלטערען און אויב באַטשקאָווא איז בעגאנגען א פערברעכען, איז א סימן, אז איהרע עלטערען האָבען געמוזט זיין פערברעכער.

און וואָס עס אנבעלאנגט דער פערטהיידיגונג פון מאסלאָווא, אז זי איז געווארען פערדאָרבען א דאַנק א כלומרשט׳ן פערפיהרער, איז גראדע דאָס פערקעהרטע דער פאַל: אלעס ווייזט אז זי איז געוועזן א פערפיהרערקע פון פיעלע, פיעלע אָפּפער, וואס זיינען דורכגעגאנגען איהרע הענד, — האָט דער פּראָקוראָר געענדיגט זיין אנטוואָרט און ער האָט זיך אוועקגעזעצט ווי א שטאָלצער זיעגער.

עס איז נאָך דעם פאָרגעלייגט געוואָרען די אנגעקלאָגטע, אז זיי זאָלען אליין זאָגען עטוואָס צו זייער פערטהיידיגונג.

יעווּפימאָ באטשקאָווא האָט ווידערהאָלט דאָס וואָס זי האָט פריהער געזאָגט, אז זי האָט גאָר נישט געטהאָן, האָט אין קיין זאך קיין אנטהייל גענומען, און האָט ווידער א מאָהל גע׳טענה׳ט, אז די גאנצע פערברעכערין איז מאסלאָווא אליין. סעמיאָן האָט נור ווידערהאָלט איינינע מאָהל:

— ווי אייער רצון איז, אָבער אומזיסט, אָבער אומזיסט, ניט שולדיג.

מאסלאָווא האָט קיין וואָרט ניט אויסגערעדט. אויף דעם פאָרשלאג פון דעם פּרעדסעדאטעל, זי זאָל זאָגען וואָס זי קען פיר איהר אייגענער פערטהיידיגונג, האָט זי נור א הויב געטהאָן אויף איהם איהרע גרויסע אויגען, האָט זיך ארומגעקוקט אויף אלעמען,

נישט קומען, דען ער דארף זיין אין פעטערבורג צו א בעשטימ־
טען טערמין.

ווען קאטיושא האָט זיך דערוואוסט וועגען דיעזען ענטפער, האָט זי זיך ענטשלאָסען צו געהן אויפ'ן אייזענבאהן־סטאציאָן, אום צו זעהען איהם, ווען זיין צוג וועט פערבייפאהרען. דער צוג איז דורכגעפאהרען א זייגער צוויי ביינאכט.

קאטיושא האָט אין הויז אלעם פערטיג געמאכט און ווען די אלטע פריצטעס זיינען געגאנגען שלאָפען, האָט זי מיטגענומען די קעכינ'ס מיידעלע, מאשקא, מיט זיך און איז געלאָפען שנעל צום סטאציאָן. זי האָט נור אויף זיך געהאט א טוך אויף די שולטערן.

עס איז געוועזן א פינסטערע, רעגענדיגע, הערבסט־נאכט. דער רעגען און ווינד האָט געשמיסען אין געזיכט; אין פעלד, אונטער די פיס האָט זיך קיין וועג ניט געזעהן, און אין וואלד איז געוועזן חשך, שווארץ ווי אין א קוימען.

קאטיושא האָט אפילו גוט געוואוסט דעם וועג צום סטאנציע, נור געהענדיג דורכ'ן וואלד האָט זי אין דער פינסטערניס אראָבגע־בלאָנזשעט פון וועג און ווען זי איז קוים ארויסגעקראכען און איז צוגעלאָפען צום סטאציאן אין שוין געוועזן נאָך דעם צווייטען קלונג פון גלעקעל. דער צוג איז אין גאנצען געשטאנען אויפ'ן סטאנציע 3 מינוט.

ארויפלויפענדיג אויפ'ן פלאטפאָרם האָט זי גלייך אין דעם פענסטערל פונ'ם וואגאָן פון ערשטען קלאס איהם דערזעהן. אין דיעזען וואגאָן איז געוועזן העל־ליכטיג. אויף די זאמעטענע זאָפעס זיינען געזעסען איינער געגען דעם צווייטען צוויי אפיציערען און האָבען געשפּיעלט אין קאָרטען. אויפ'ן טישעל לעבען פענסטער, איז געשטאנען לייכטער מיט דיקע סטעארינאָווע ליכט.

נעכלודאָוו איז געזעסען אויפ'ן זייטעל פון זאפע, אָנגעשפּאר־טערהייט; ער איז געוועזן אהן א מונדיר אין איין העמדעל און האָט עפּעס פרעהליך געלאכט. ווי נור זי האָט איהם דערקענט האָט זי אנגעקלאפּט אין פענסטער מיט איהר פערפרוירענער האנד.

אנגעקלאגטע אלס שולדיג אין איין טהייל פון פערברעכען, נור אונשולדיג אין אן אנדערען, זאָ האָבען זיי דאָס רעכט צו ערקלעהרען די אָנגעקלאָגטע פיר שולדיג אין דאָס איינע, און פאר אונשולדיג אין דאָס אנדערע.

דערנאָך האָט ער ווייטער ערקלעהרט, דאָס ניט קוקענדיג דערויף וואָס זיי האָבען דיעזע אלע רעכטע, פון דעסטוועגען דארפען זיי זיך זעהר פארזיכטיג און פערנינפטיג בענוצען מיט זיי.

געוואָלט האָט ער אויך ערקלעהרען זיי, דאָס אויב זיי ענטפערען אויף א פראגע מיט „יא“, דאן הייסט אזא אנטוואָרט, אז זיי אנערקענען דאמיט אלעס דאָס, וואָס עס ענטהאלט אין זיך די פראגע, און אויב זיי אנערקענען ניט אלעס דאָס, וואָס איז געשטעלט געווארען אין דער פראגע, דארפען זיי בפירוש אויסשרייבען, אז דאָס און דאָס אנערקענען זיי ניט.

אָבער דאָ האָט ער א קוק געטהאָן אויפ׳ן זייגער און זעהענדיג, אז עס איז שוין פינף מינוט צו דריי, האָט ער דיעזע ערקלעהרונג איבערגעהיפט און האָט גלייך אנגעהויבען צו איבערדערצעהלען אין קורצען דעם אינהאלט פונ׳ם פּראָצעס פאר זיי.

— די אומשטענדען פון דיעזען פּראָצעס זיינען אָט וועלכע — האָט ער אָנגעהויבען און האָט ווידערהאָלט אלעס דאָס, וואָס עס איז שוין איינינע מאָל ווידערהאָלט געוואָרען פון די פערטהיידיגער, פון דעם עפענטליכען אנקלעגער און פון די עדות.

דער פּרעדסעדאטעל האָט גערעדט, גערעדט, און פון ביידע זייטען די צוויי ריכטער האָבען געהאָרכט מיט ערנסט און מיט א טיעפזיניגקייט אויף זייערע געזיכטער און האָבען אויף צייטענווייז ניט געקענט איינהאלטען זיך ניט א קוק צו טהאָן אויפ׳ן זייגער.

זיי האָט די רעדע געקלונגען גאנץ שעהן, ד. ה. אזא ווי א רעדע פון א פּרעדסעדאטעל בעדארף צו זיין, אָבער פון דעסטוועגען איז זי געוועזען צו לאנג. דער פּראָקוראָר איז אויך געוועזען מיט דער זעלבער מיינונג, און אזוי אלע געריכטס־בעאמטע און אלע וואָס זיינען אנוועזענד געוועזען אין זאאל.

אזוי ווי א פערפאָלגטע חיה, האָט באלד צוריק אראָפּגעלאָזען די אויגען און האָט אויסגעבראָכען אין א שלוכצען.

— וואָס איז מיט אייך? — האָט א פרעג געטהאָן דער קופּעץ וואָס איז געזעסען לעבען נעכליודאָוו'ן, ווען ער האָט דערהערט, ווי איהם האָט זיך אזוי ווי פון הארצען עפּעס ארויסגעריסען א זאָנדערבארער קלאנג. דאָס איז געווען א קלאנג פון א קוים איינ־געהאלטענעם שלוכצען.

נעכליודאָוו האָט נאָך אלץ ניט פערשטאנען די גאנצע בע־רייטונג פון זיין איצטיגען צושטאנד און האָט צוגעשריעבען זיין אינערליכען געוויין צו נערוועןשוואכקייט. טרעהרען האָבען זיך געשטעלט איהם אין די אויגען און ער האָט אָנגעטהאָן די פּענסנע, אום צו פערדעקען די טרעהרען. דערנאָך האָט ער ארויסגענומען זיין טאשענטיכעל און האָט גענומען שנייצען די נאָז.

דער שרעק פאר אן עפענטליכען סקאנדאל, פאר אן אייביגער שאנדע האָט פערטויבט אין איהם דעם אינערליכען קאמפּף. דיע־זער שרעק איז ביי איהם אין דיעזען אויגענבליק געווען שטארקער פון אלעם.

22.

נאָך דעם לעצטען ווארט פון דער אנקלאגע און נאָך דעם ווי די צדדים האָבען זיך צוזאמענגערעדט וועגען דער פאָרם, ווי די פראגען זאָלען געשטעלט ווערען צו די געשוואָרענע, וואָס עס האָט גענומען א היבשע צייט, האָט דער פּרעדסעדאטעל אָנגעהויבען זיין רעזיומע.

ניט קוקענדיג דערויף וואָס איהם אליין האָט זיך געוואָלט וואָס שנעלער אָב'פּטור'ן דעם גאנצען עסק און זיין פריי, איז ער אָבער אזוי געוואָהנט געוואָרען צו זיין בעשעפטיגונג, דאָס ווי נור ער האָט אָנגעפאנגען ריידען, האָט ער זיך ניט געקענט מעהר איינהאל־טען און האָט מיט אלע קלייניגקייטען ערקלעהרט די געשוואָרענע, דאָס אויב זיי וועלען געפינען די אָנגעקלאָגטע שולדיג, דאן האָבען זיי א רעכט צו אנערקענען אלס שולדיג, און אויב זיי וועלען גע־פינען די אָנגעקלאָגטע פאר אונשולדיג, זאָ האָבען זיי א רעכט צו ערקלעהרען זיי אונשולדיג; אויב־זשע זיי וועלען געפינען די

איהר פעט־געווארענעם קערפער, אויף דער הויך־אויסגעהויבענער ברוסט, ניט קוקענדיג אויף דעם וואָס דער אונטערשטער טהייל פון איהר פּנים האָט זיך מעהר ארויסגעזעצט און וואָס אונטער איהרע אויגען האָט זיך געזעהן ווי אַ מין געשווילעכץ, איז דאָס אָבער געווען יענע קאטיושא, יענע אמאָהליגע קאטיושא, וועלכע האָט אזוי אונשולדיג־ליעבליך געקוקט אויף איהם אין יענעם „ליכ־טיגען קריסטוס־זונטאָג", מיט יענע גרויסע, שווארצע, עטוואָס קרומליכע אויגען, שמייכלענדיג אזוי זאנפט פון פרייד און פול מיט לעבען.

„און אזא וואונדערבארער צופאל. דארף זיך דאָך מאכען גראדע, אז דיעזער פּראָצעס זאָל פּאָרקומען גראדע אין דער סע־סיע, ווען איך בין געשוואָרענער און נאָך 10 יאָהר ניט זעהען זיך זאָל איך זי דאָ טרעפען, אויף דעם אנקלאגע־־באנק. אך, מיט וואָס וועט זיך דאס אלעם ענדיגען ? ווען עס וואָלט שוין גענומען אַ מאָל אַ סוף !" — האט ער זיך געטראכט.

ער האָט זיך נאָך אלץ ניט אונטערגעגעבען דעם געפיהל פון חרטה, וועלכער האָט אין איהם אזוי שטארק אנגעהויבען צו ריידען. איהם האָט זיך געדוכט, אז דאס איז בלויז נור אַ צופאל, וועל־כער וועט פערבייגעהן און וועט מעהר נישט שטערען זיין רוהע.

ער האָט זיך געפיהלט אין דער לאגע פון יענעם יונגען הינ־טעל, וועלכער האָט זיך ניט גוט אויפגעפיהרט אין די צימערען פון זיין הערר, און דער הערר האָט איהם אָנגעכאפּט ביים פעלכעל און רוקט זיין שנוקעל אין זיין אייגענע שמוץ, וואס ער האָט אנגעמאכט. דער הינטעל קוויטשעט, ציהט זיך צוריק, וויל אנטלויפען פון זיינע אייגענע פּאָלגען און פערגעסען וועגען זיי ; אָבער די שטארקע האנד פון ווירטה לאָזט איהם ניט אָפּ.

אזוי עבען איז דאָס געווען איצט מיט נעכליודאָוו׳ן. ער האָט שוין געפיהלט דעם גאנצען עקעל פון זיינע אייגענע מעשים, ער האָט אויך געפיהלט די מעכטיגע האנד פון׳ם בעל־הבית, ער האָט אָבער ניט פערשטאנען די גאנצע בעדייטונג פון דעם וואָס ער האָט

ענדליך האָט דער פּרעדסעדאטעל געענדיגט זיין רעזיומע.

דוכט זיך, ער האָט אַלעס געזאָגט, אָבער ער האָט געפונען פאר ניט איבעריג זאָגען נאָך עטליכע ווערטער וועגען דער וויכטיגקייט פון דאס רעכט, וועלכע עס איז געגעבען געוואָרען אין די הענד פון די געשוואָרענע און אז זיי דאַרפען אויפמערקזאם און ווייעדער א מאָהל פאָרזיכטיג בענוצען זיך מיט דיעזען רעכט, דען זיי האָבען געשוואָרען, זיי זיינען דאָס געוויסען פון דער געזעלשאפט, און נאָך א זאך, — די געהיימניסע פון זייער בעראטהונגס־צימער מוזען געהיט ווערען הייליג און טאָרען פון יענעם צימער ניט ארויס אין דער עפענטליכקייט, א. ז. וו., א. ז. וו.

פון דער ערשטער מינוט אָן, וואָס דער פּרעדסעדאטעל האָט אָנגעהויבען ריידען, האָט מאסלאָווא פון איהם ניט אראָפּגענומען איהרע אויגען, האָט אויף איהם געקוקט אויפמערקזאם, אזוי ווי זי וואָלט מורא האָבען צו פערלירען א וואָרט, און דערווייל האָט נעכליודאָוו געקענט קוקען אין איהרע אויגען אונגעשטערט, ניט מורא האָבענדיג, אז זי וועט איהם דערזעהן און דערקענען.

ער האָט אויף איהר איצט געקוקט אָהן אויפהער, און אין זיין פאָרשטעלונגס־קראפט איז פאָרגעקומען דאָס זעלביגע וואָס עס קומט פאָר, ווען מען דערזעהט דאָס לאנג ניט געזעהענע געזיכט פון א געליעבטער פערזאָן. פון אָנפאנג ווערט מען איבערראשט פון די שטארקע אויסערליכע ענדערונגען, וועלכע זיינען פאָרגעקומען אין דער געשטאלט פון דער געליעבטער פאר דער לאנגער צייט פון ניט זעהן זיך; אָבער וואָס ווייטער הויבט מען אָן צו דערקענען דיעזע געשטאלט, דיעזע געזיכטציגע און מען דערזעהט די זעלביגע, וואָס מען האָט געליעבט דאן, מיט יאָהרען צוריק.

די צייטליכע ענדערונגען פערשווינדען פון די אויגען און עס טרעטען מעהרער און קלאָהרער ארויס פאר דעם גייסטיגען בליק די הויפּט־ציגע, דער הויפּט גייסטיגער איינדרוק פון געזיכט, וועלכער ענדערט זיך ניט. דאָס זעלביגע האָט איצט דערזעהן און דערקענט נעכליודאָוו.

יא, ניט קוקענדיג אויף דעם ארעסטאנטסקען כאלאט, אויף

צוגעלאָפּען א זשאנדארם, האָט ארויסגעכאפּט דעם שווערד פון שייד און האָט זיך א שטעל געטהאָן לעבען טהיר.

די ריכטער האָבען זיך אויפגעהויבען פון זייערע פּלעצער און זיינען ארוים. די ארעסטאנטען האָט מען אויך ארויסגעפיהרט.

ארײנקומענדיג אין זייער בעראטהונגס־צימער האָבען זיך די געשווארענע גלייך א נעהם געטהאָן צום רויכערען. די אוננאטיר־ליכקייט און פאלשקייט פון זייער לאגע, וועלכע זיי האָבען געפיהלט די גאנצע צייט, זיצענדיג אין געריכטס־זאאל אויף זייערע פּלעצער, איז פערשוואונדען פון זיי, און זיי האָבען זיך אנגעהויבען צו פיה־לען בעסער איצט און עס האָט זיך פערבונדען א לעבעדיגער גע־שפּרעך.

— די מיידעטשקע איז נעביך ניט שולדיג, זי האָט זיך ארײנגעפּלאָנטערט — האָט געזאָגט דער גוט־הערציגער קופּעץ — מען דארף צו איהר גנעדיג זיין.

— וועגען דעם וועלען מיר זיך דאָך דאָס דורכריידען, — האָט געענטפערט דער עלטסטער פון די געשווארענע — מיר טאָ־רען ניט אונטערגעבען זיך אונזער פּערזענליכען איינדרוק.

— דער פּרעדסעדאטעל האָט שעהן גערעדט אין רעזיומע, — האָט געמאכט א בעמערקונג דער פּאָלקאָווניק.

— אויך מיר שעהן! איך בין שיער ניט איינגעשלאָפען.

— די הויפּטזאכע איז, דוכט זיך, דאָ, וואָס די צוויי קאָרי־דאָרנע דיענער האָבען דאָך גאָר ניט געקענט וויסען, וואָס ביים קופּעץ אין טשעמאָדאן טהוט זיך, ווען מאסלאָווא וואָלט מיט זיי ניט געמאכט יד אחת מיט די געלד, — האָט גע׳טענה׳ט דער אי־דישער פּריקאזטשיק.

— קומט נאָך אייך נאָך, הייסט עס, אויס, אז זי האָט גע־גנב׳עט דאָס געלד? — האָט איהם איבערגעפּרעגט אן אנדער גע־שווארענער.

— דאָס וועל איך קיין מאָל ניט גלויבען, — האָט געשריען אין דער הויך דער קופּעץ: — דאָס האָט די רויט־אויגיגע מכשפה

אָנגעטהאָן און ער האָט דעם ווירטה אליין נאָך ניט געוואָלט אנער־קענען.

איהם האָט זיך נאָך אלץ ניט געוואָלט גלויבען, אז דאָס, וואָס עס האָט זיך איצט אָפּגעשפּיעלט פאר זיינע אויגען, איז די פאָלגע פון זיינע אייגענע מעשים, אז דאָס איז זיין ארבייט.

אָבער די אונזיכטבארע האנד פון דעם ווירטה האָט איהן געהאלטען פעסט און ער האָט אָנגעהויבען צו פיהלען, אז ער וועט זיך דאָ ניט אזוי גלאט ארויסדרעהען. ער האָט זיך נאָך גע־פלייסט און ער האָט אריבערגעלייגט א פוס איבער א פוס, ווי זיין געוואָהנהייט איז געווען, און ער האָט זיך געשפּיעלט מיט זיינע פענסנע, מאכענדיג א מינע, אז איהם געהט עס גאָר ניט אָן.

אינערליך אָבער האָט ער שוין גאנץ גוט געפיהלט די הארט־הערציגקייט, נידעריגקייט, געמיינהייט ניט נור פון זיין יענער טהאט, זאנדערן אויך פון זיין גאנצען פּוסט־און־פּאסנעם, אויס־געלאסענעם, פערדאָרבענעם לעבען, און די שווערע וואנד, וועלכע האָט פערשטעלט פון איהם די ווירקליכקייט אין פערלויף פון די גאנצע לעצטע 12 יאהר, — דיעזע וואנד האָט זיך איצט אנגעהוי־בען צו שאָקלען, האָט געהאלטען ביים פאלען און ער האָט עס ביסלעכווייז דערזעהן.

23.

ענדליך האָט דער פּרעדסעדאטעל געענדיגט זיין רעדע, און אויפהויבענדיג פון טיש די ליסטע מיט פראגען, האָט ער זי איבער־געגעבען דעם עלטסטען פון די געשוואָרענע, וועלכער איז צוגע־גאנגען צום טיש.

אלע געשוואָרענע האָבען זיך באלד אויפגעהויבען און האָבען אָנגעהויבען צו געהן צו זייער בעראטהונגס־צימער, אונגעשיקט, ניט וויסענדיג וואו די הענד אהינצוטהאָן. זיי זיינען אריין אין צימער און ווי נור די טיהר האָט זיך צוגעמאכט הינטער זיי, איז גלייך

אזוי האָט זיך געצויגען א לאנגע, לאנגע איבעררייַדענעם.

— ערלויבט אָבער, מיינע העררען, — האָט זיך אבגערופען דער עלטססטער, — לאָמיר זיך צוזעצען אויף די פלעצער ארום טיש און לאָמיר זיך בעראטהען. ביטע, — האָט ער געזאגט זעצענדיג זיך אליין ביים טיש אלס פּאָרזיצענדער.

— דאָס זיינען אביסעל חברה־לייט אזעלכע נקבות, — האָט אנגעהויבען דער פריקאזטשיק און אלס בעווייז, אז די הויפּט־שולדיגע אינ'ם גאנצען פערברעכען איז מאסלאָווא, האָט ער דער־צעהלט, ווי ער ווייס פון א געשיכטע, אז אזא נקבה האָט ארויס־געגנב'עט א זייגער ביי איינעם אין מיטען בולוואר: דאָס האָט פּאסירט מיט זיין אייגענעם חבר.

דער פּאָלקאָווניק האָט זיך אויך דאביי דערמאָנט אָן א גע־שיכטע ווי מען האָט אין א פלאטץ געגנב'עט א זילבערנעם סאמאָ־וואר און ער האָט דערצעהלט פון דיעזער מערקווירדיגער גנבה.

— מיינע העררען, ביטע, לאָמיר בעקלערען איינע ביי איינע די פראגען, — האָט געבעטען דער עלטססטער, קלאפּענדיג אין טיש מיט זיין בלייפעדער.

אלע זיינען אנטשוויגען געווארען. די פראגע האָבען אזוי גע־לויטעט:

1) איז שולדיג סעמיאָן קארטינקין, דער פּויער פון דאָרף בארקאָווא, פון קראפּיווענסקען אויעזד, 33 יאהר אלט, דעריין, דאס דעם 17טען יאנואר ...188 יאהר, האָט ער אין דער שטאָדט N. פארגענומען צו טויטען דעם קופּעץ סמעלקאָוו, מיט דער אב־זיכט איהם צו בערויבען, און צוזאמען מיט נאך אנדערע האָבען זיי דעם קופּעץ איינגעגעבען סם און בערויבט זיין געלד — א סומע פון 2500 רוב. און א ברילליאנטענעם פינגערל?

2) איז שולדיג אינ'ם אויבענבעשריבענעם פערברעכען די מעשצאנקע יעפימיא איוואנאָוונא באָטשקאָווא, 43 יאָהר אלט?

3) איז שולדיג אין דיעזען אויבענבעשריבענעם פערברעכען יעקאטערינא מיכאילאָוונא מאסלאָווא, 27 יאהר אלט?

4) אויב די אנגעקלאגטע יעפימיא באָטשקאָווא איז נים שול־

אליין אפגעטהאָן די גאנצע געשיכטע און זי ווארפט עס נאָך ארויף אויף איהר.

— זיי זיינען אלע פיינע סחורות, — האָט א זאָג געטהאָן דער פּאַלקאָווניק.

— זי זאָגט דאָך אָבער, אז איהר פּוס איז גאָר אין נומער ניט אריינגעטראָטען.

— און איהר גלויבט אזא גנב׳ישער צורה וואָס זי זאָגט? איך וואָלט אויף מיין לעבען אזא בריה ניט געגלויבט וואָס א האָאָר איז ווערטה.

— איהר וואָלט ניט געגלויבט! דאָס איז דאָך אָבער נאָך ווייניג וואָס איהר וואָלט אָדער ניט — האָט געענטפערט דער פּריקאזטשיק.

— דער שליסעל איז דאָך אָבער ביי איהר געוועזן. ווי קען זי ניט זיין פערמישט?

— נו, איז וואָס אז ביי איהר איז געוועזן דער שליסעל? — האָט זיך געהיצט דער קופּעץ.

— און דער פינגערל?

— זאָגט זי דאָך, אז דעם פינגערל האָט ער איהר געשיינקט,— האָט זיך אליץ געהאמפּערט דער גוטער קופּעץ: — א סוחר, פערשטעהט איהר מיך, איז ער געוועזן א ביטערער, און אריינגעגאָסען האָט ער נאָך אויך דאצו, נו איז ער איהר אריינגעפּאָהרען אין באק, געוועהנליך, נו, און דערנאָך האָט עס איהם אליין פּערדראָסען, האָט ער זי איבערגעבעטען: נא דיר, ווי זאָגט מען דאָס, נעהם און ווייז נישט. עפּעס א קליינינקייט, א יונג דאָס איז געוועזן: מען זאָגט, אודאי 12 ווערשאָק, א פּוד 8 האָט ער דאָך געוואויגען!

— עס האָט דאָך אבער ניט דערמיט צו טאָהן, — האָט איהם איבערגעשלאָגען פּיאָטר גערא‎סימאָוויטש, — די פראגע איז דא: האָט זי דאָס פּערפיהרט דאָס גאנצע געשיכטע אָדער די דינערשאפט? איז דאס געוועזן איהר קאָפּ, אדער זייערע?

— די דינערשאפט אליין וואָלט עס ניט קענען טוהן אָהן איהר, זעהט איהר דאָס ניט?

ער האָט בעהויפּטעט, אז עס איז געזעצליך קיין גרונד ניטאָ צו בעשולדיגען זי אלס אנטהיילנעהמערקע אין דער פערגיפטונג. נאָך לאנגען האמפּערן זיך האָט די מיינונג פון דעם עלטסטען געוואונען.

אויף דער פערטער פראגע וועגען באָטשקאָווא האָט מען גע־ענטפערט: „שולדיג", נור אויף דער שטארקער פאָדערונג פון דעם ארטעלשטיק האָט מען צוגעלייגט: „נור זי פערדינט גנא־דע".

דערפאר האָט די דריטע פראגע, וועגען מאסלאָווא, ערוועקט א שטארקע מיינונגס־פערשידענהייט. עס איז ענטשטאנען א מחלוקה. דער עלטסטער האָט געטענה'ט ניט אנדערש, אז זי איז שולדיג אין דעם רויב און אין דער פערגיפטונג; אין אלעם. דער קופּעץ האָט דאָס ניט געוואָלט דערלאָזען און האָט זיך געהיצט, אז, פערקעהרט, זי איז ניט שולדיג ניט אין דאס ערשטע און ניט אין דאס צווייטע. אזוי האָבען אויך געהאלטען דער פּאָלקאָווניק און דער ארטעלשטיק, — די איבריגע האָבען זיך, ווי עס שיינט, ניט געקענט ענטשליסען.

די מיינונג פון דעם עלטסטען האָט שוין כמעט געוואונען א גרויסע טהייל פון די געשווארענע און עס האָט געשיינט, אז ער וועט אויספיהרען, הויפּטזעכליך נאָך דערפאר ווייל די געשוואָרענע זיינען שוין געוועזען ערמיעדעט און זיי וואָלטען גערן צוגעשטאנען צו דער מיינונג, וועלכע וועט גיכער אב'פּטור'ן דעם גאנצען עסק, און מען וועט אין גיכען פריי ווערען.

פון אלעם דעם, וואס עס האָט זיך ארויסגעוויזען פון אינ־טערזוכונגס־רעפּאָרט און איבערהויפּט נאָך פון דעם, וואָס ער האָט געקענט מאסלאָווא פון אמאָל, האָט נעכלודאָוו ארויסגעטראגען א זיכערע מיינונג, אז מאסלאָווא איז אונשולדיג, אז זי האָט ניט גענגב'עט קיין געלד און או זי האָט אין זינען ניט געהאט צו טויטען דעם קופּעץ.

ער האָט אנפאנגס אפילו געמיינט, אז אנדערע געשוואָרענע וועלען גאָר אויך אנדערש ניט דיינקען. ווען ער האָט אבער דער־זעהען, דאס איבער דער אונפעהיגקייט פונ'ם קופּעץ צו פערטהיי־

דיג לויט דער ערשטער פראגע, דאן צו איז זי ניט שולדיג אין דעם דאס דען 17 יאנואר ...188 יאהר, אין דער שטאָדט נ., דיענענדיג אין דעם האָטעל „מאווריטאניא“ האָט זי בגנבה ארויסגענומען געלד פון דעם טשעמאָדאן פון דעם גאסט אין האָטעל, קופעץ סמעלקאָוו, אין דער סומע פון 2500 רובעל, געברויכענדיג דאביי א שליסעל, וועלכען זי האָט אליין צוגעפאסט?

דער עלטסטער האָט איבערגעלעזען די ערשטע פראגע.

אויף דיעזער פראגע האָט מען געענטפערט זעהר שנעל. אלע האָבען איינגעשטימט מען זאל ענטפערען „שולדיג“, ערקלערענדיג איהם אלס טהייל נעהמער אין דער פערגיפטונג און דעם רויב. נור איינער האָט ניט געוואָלט איינוויליגען צו אנערקענען קארטינקינען פאר שולדיג, און דאָס איז געוועזען אן אלטער ארטעלשטיק, וועלכער האָט אויף אלע פראגען געענטפערט אין זינען פון פערטהיידיגונג.

דער עלטסטער האָט געמיינט, אפשר פערשטעהט ער ניט און האָט איהם געגעבען צו פערשטעהן, וויזענדיג, אז עס איז קענטיג, דאס קארטינקין מיט באָטשקאָווא זיינען זיכער שולדיג, אבער דער ארטעלשטיק האָט געענטפערט דאָס זייניגע; ער פערשטעהט טאקע אלעס ווי דאס איז, אבער עס איז דאָך א רחמנות. „מיר זיינען דאָך אליין אויך ניט אזעלכע מלאכים“.

אויף דער צווייטער פראגע וועגען באָטשקאָווא, איז געבליבען נאָך לאנגע ריידערייען און האמפערן זיך, אז מען זאל ענטפערען „ניט שולדיג“, דען עס האָבען געפעהלט קלאָהרע בעווייזע, אז זי האָט אנטהייל גענומען אין דער פערגיפטונג, ווי עס האָט הויפטזעכליך בעטאָנט שטארק איהר אדוואָקאט.

דער קופעץ, וועלכען עס האָט זיך אזוי געוואָלט פערטהיידיגען מאסלאָווא, האָט דאָ אפילו גע'טענה'עט מיט אלע כוחות, אז באָטשקאָווא איז די הויפט־מאכערקע געוועזען אין אלעם. פיעלע געשוואָרענע זיינען מיט איהם אויך געוועזען איינפערשטאנען דעריין. אבער דעם עלטסטען האָט זיך געוואָלט זיין שטרענג געזעצליך, און

— עס איז גיכער פון אלעס אנצונעהמען, אז איהר קומען מיט דעם שליסעל און עפענען דעם טשעמאָדאן האָט ארויפגע־בראכט זיי אויף דעם געדאַנק, אז עס וואָלט געווען א גוטע זאַך איצט ארויסצונעהמען פון דאָרט דאָס געלד, און ארויפוואַרפען דערנאָך אויף איהר אז זי האָט עס געטאָהן.

פיאָטר געראסימאָוויטש האָט גערעדט געררייצט, אויפגערעגט, און דיעזע אויפרעגונג האָט אויפגעררייצט דעם עלטסטען, וועלכער האָט זיך שוין מיט עקשנות איינגעשפּאַרט, אז ער האָט רעכט, אז זיין מיינונג איז אמת'ער. אבער פּיאָטר געראסימאָוויטש האָט איבערציינגענד געווירקט אויף דעם גרעסטען טהייל פון די גע־שוואָרענע און זיי זיינען געווען איינשטימיג מיט איהם, אז מאַס־לאָווא האָט קיין אנטהייל ניט גענומען אין דער גנבה און אז דעם פינגערל האָט איהר דער קופּעץ געשיינקט.

ווי עס איז אבער געקומען צו רייד וועגען איהר אנטהייל־נעהמען אין דער פערגיפטונג, האָט דער עלטסטער גע'טענה'ט, אז מען קען זי ניט געפינען פאַר אונשולדיג, דען זי האָט זיך דאָך אליין מודה געווען, אז זי האָט איהם איינגעגעבען דעם גיפט. דער קופּעץ האָט אבער געשטריטען, אז זי איז דעריין אויך אונשולדיג.

— זי האָט איהם געגעבען, פאַר וואָס ניט, זי האָט געמיינט, אז דאָס איז אָפּיום, — זאָגט ער.

— זי האָט מיט אָפּיום איהם אויך געקענט מאכען א טויט, — האָט זיך אפּגערופען דער פּאָלקאָווניק, און ער האָט אנגעהויבען דערוויל דערצעהלען פון אזא מין פאַל; ביי זיינעם א שוואָגער האָט זיך די ווייב פערגיפטעט מיט אָפּיום, און זי וואָלט אודאי גע־שטאָרבען, אויב עס וואָלט ניט באלד געבראכט געוואָרען א דאָק־טאָר און זי אין דער צייט אָפּראַטעווען.

דער פּאָלקאָווניק האָט דאָס דערציילט מיט אזעלכע תקיפות און מיט אזא גדלות, אז קיינער האָט ניט געוואָגט איהם איבער־צושלאָגען אין מיטען. נור דער פּריקאַזטשיק האָט זיך פון דיעזער געשיכטע דערמאָנט דערוויל אָן אן אנדער עהנליכע געשיכטע,

דיגען גוט זיין מיינונג, אז מאסלאָווא איז אונשולדיג, וואס ער האָט געטאָהן וואהרשיינליך בלויז דערפאר, ווייל זי האָט גושא חן געווען אין זיינע אויגען; ווען ער האָט דערזעהען, אז איבער דיזער שוואכקייט פונ׳ם קופּעץ געווינט דער עלטסטער די אויבער־האנד און אלע זיינען אזוי מיעד שוין, אז זיי וועלען צושטימען צו אלעם, וואָס דער עלטסטער זאָגט, האָט זיך אין איהם ערוועקט א הייסער פערלאנג צו נעהמען דאָס וואָרט און פערטהיידיגען זי, אבער ער האָט מורא געהאט, דאָס ווי נור ער וועט אָנהויבען ריי־דען, וועלען אלע גלייך דערקענען זיינע פערהעלטניסע צו מאס־לאָווא.

אבער ער האָט אונטערדעסען געפיהלט אז ער קען אנדערש ניט, אז ער מוז זיך דאָ איינשטעלען פיר איהר, אז לאָזען דאָס אזוי איז אונמעגליך, איז געפעהרליך. ער איז רויט און בלאס געווארען און האָט נאָר געוואלט עפענען זיין מויל צו זאגען, ווי ס׳האָט זיך אויפגעהויבען פּלוצלונג פּיאָטר געראסימאָוויטש, וועלכער איז געזעסען ביז איצטער און האָט געשוויגען; פּיאָטר געראסימאָ־וויטש איז, ווי עס שיינט, סתם צורייצט געווארען פון דעם עלט־סטענ׳ס אויטאָריטעטער טאָן און ער האָט פּלוצלונג זיך א הויב געטאָן און האָט אנגעהויבען ווידערשפּרעכען דעם עלטסטען, זאָ־גענדיג כמעט אלעם דאָס, וואס נעכלודאָוו האָט געדיינקט צו זאָגען.

— ערלויבט נור, — האָט ער געזאגט, — איהר זאגט, אז זי האָט גע׳גנב׳עט דערפאר, ווייל ביי איהר איז געווען דער שלי־סעל; האָבען דען די קאָרידאָרנע ניט געקענט נאָך איהר אריינ־געהן אויפעפענען דעם טשעמאָדאן מיט א צוגעפּאסטען שליסעל?

— געוויס, געוויס, — האָט אונטערגעהאלפען דער קופּעץ.

— זי האָט דאך אודאי ניט געקענט נעהמען דאָס געלד; זי איז דאך געווען אין אזא לאגע, אז זי האָט דאך גאָר ניט געהאט וואו דאָס געלד אהינצוטאָן.

— אָט דאָס זאָג איך דאָס אויך — האָט מיטגעשטימט דער קופּעץ.

"יט בעמערקט, און אזוי זיינען די אנטווארטען אריינגעטראגען גע־ווארען אין געריכטס־זאאל.

ר א ב ל ע דערצעהלט פון א יוריסט צו וועלכען עס זיינען געקומען צוגעהן צוויי בעל משפט'ניקעס, און נאך דעם ווי ער האט זיי אויפגעמישט אלערליי געזעצע און האט זיי איבערגעלייענט א צוואנציג בלעטער פון אונזיניגע יוריסטישע ליטיין, האט ער זיי געמאכט א פארשלאג אויסצו־ווארפען מיט ביינדלעך: „אום צו גראד?“ אויב ג ר א ד אין דער ערשטער גערעכט, אויב א ו ם איז דער צווייטער גערעכט.

אזוי איז דאס געווען אויך דא. עס איז אנגענומען געווארען אזא ענטשיידונג און ניט אן אנדערע, ניט דערפאר, ווייל אלע האבען טאקע אין הארצען אזוי איינגעשטימט, זאנדערן, ווייל ער־שטענס, דער פרעדסעדאטעל האט אזוי לאנג גערעדט זיין רעזיו־מע, אז ער האט דעם מאל פערגעסען זאגען דאס, וואס ער האט געווענהליך ערקלעהרט אין אזעלכע פעלע, און נעמליך, דאס ענטפערענדיג אויף א פראגע, מעגען זיי זאגען: יא, שולדיג, אבער אהן דער אבזיכט צו נעהמען דאס לעבען; צווייטענס, דערפאר ווייל דער פאלקאווניק האט א לאנגע צייט געדולט א קאפ מיט זיין שוואגער'ס ווייב, אז עס איז געווארען איבערדרי־סיג; דריטענס, ווייל נעכלודאוו איז געווען אזוי צוטראגען, אז ער האט גאר ניט בעמערקט ווי מען האט דורכגעלאזען און ניט געמאכט דיעזע נויטווענדיגע בעמערקונג און האט געמיינט, אז די ווערטער: „אהן דער אבזיכט צו רויבען“ בעדייטען דאס זעלבע, און די בעשולדיגונג ווערט אין גאנצען פערניכטעט; פערטענס, ווייל פיאטר געראסימאוויטש איז גראד ארויס פון צימער בשעת מען האט געשריעבען דעם ענטפער אויף דיעזער פראגע, און הויפט־זעכליך, ווייל אלע זיינען שוין געווען אזוי מיעד, אז עס האט זיך איטליכען געוואלט וואס גיכער פטור ווערען פון דער גאנצער גע־שיכטע און דאפיר זיינען אלע צופריעדען געווען מיט אזעלכע ענטפערס, וועלכע וועלען גיכער מאכען א סוף און מען וועט בע־פרייט ווערען.

און איהם האָט זיך אויך פערוואָלט דערציילען, ניט האָבענדיג קיין געדולד צו ווארטען ביז דער פּאָלקאָוניק וועט ענדיגען.

— אנדערע געוואָהנען זיך צו — האָט ער איבערגעשלאָגען דעם פּאלקאָווניק אין מיטען דערצעהלען — און אז מען געוואהנט זיך צו, קען מען אפילו 40 טראָפּענס אָפּיום איינגעהמען און עס זאל ניט שאדען. אָט האָט מיינער א קרוב...

אבער דער פּאָלקאָווניק האָט ניט געלאָזט זיך איבערשלאָגען און האָט מיט מעהר תקיפות נאָך אנגעהויבען צו ווייזען, ווי אויף זיין שוועגערין האָט געווירקט דער אָפּיום.

— מיינע העררן, עס איז דאָך שוין באלד 5 אוהר, — האָט זיך אבגערופען איינער פון די געשוואָרענע.

— נו איז ווי בלייבט, מיינע העררן? — האָט זיך געווענדעט דער עלטסטער צו אלע געשוואָרענע: — זאלען מיר זי אנערקענען פאר שולדיג, נור אהן אן אבזיכט צו רויבען און אז זי דאָט גאָר נישט גענומען? בלייבט עס אזוי?

פּיאָטר געראסימאָוויטש איז געוועזן צופריעדען מיט זיין זיעג און ער האָט צוגעשטימט.

— אבער זי פערדינט גנאדע, — האָט צוגעלייגט דער קופּעץ.

אלע האָבען איינגעשטימט. דער ארטעלשטיק נור האָט גע־טענה'ט, אז מען דארף שטעלען פּשוט „ניין, ניט שולדיג“.

— נו, אזוי קומט דאָך דאָס אויס, — ערקלעהרט דער עלט־סטער, — אהן דער אבזיכט צו רויבען און קיין זאך האָט זי ניט גע'גנב'עט, הייסט עס דאָך, אז זי איז ניט שולדיג.

— נו, האקט אזוי: און זי פערדינט גנאדע. הייסט עס, אז טאָמער בלייבט וואס, וועט דאס לעצטעס אראָפּוואשען אין גאנצען, — האָט פריילידְ א מאך געטאָהן מיט'ן האנד דער קופּעץ.

אלע זיינען שוין געוועזן אזוי מיעד, האָבען זיך אזוי פער־פּלאָנטערט פון דעם האמפּערן זיך, אז זיי האָבען פערגעסען צו שרייבען צו דעם ענטפער די ווערטער: „יא, אבער אָהן דער אב־זיכט צו נעהמען דאָס לעבען“.

נעכלודאָוו איז געוועזן אזוי צוטראָגען, אז ער האָט דאָס אויך

— ווי דיינקט איהר? — האָט ער זיך געווענדעט צום ריכטער מיט גוטע אויגען.

— איך רעכען אויך, אז עס וואָלט געווען גלייך אזוי, — האָט דיעזער געענטפערט.

— און איהר? — האָט ער געפרעגט דעם ריכטער מיט די ברילען.

— קיין מאָל אין דער וועלט ניט, — האָט דיעזער געענטפערט ענטשלאָסען, — די צייטונגען זיינען שוין אזוי אויך פול דאמיט, אז דאס געריכט פעראורטהיילט קיין מאָל קיין פערברעכער ניט און דאָס ווערט פערדעכטיגט; וואס וועט מען נאָך זאגען, ווען מען וועט הערען, אז די געשווארענע האָבען געפונען שולדיג און דאס געריכט האָט פריי־געשפּראָכען. ניין, איך שטים אויף קיין פאל ניט איין.

— א רחמנות, אבער וואס קען מען מאכען, — האָט דער פּרעדסעדאטעל בעדויערנד געענטפערט און ער האָט איבערגעגעבען די ליסטע מיט פראגען דעם עלטסטען צום פארלעזען.

אלע זיינען אויפגעשטאנען, און דער עלטסטער האָט זיך אָפּגעהוסט, האָט זיך איבערגעשטעלט פון איין פוס אויף דער אנדערער און האָט גענומען איבערלעזען די פראגען און אנטווארטען.

אלע טהייל־נעהמער אין פּראצעס: דער סעקרעטער, די אדוואָקאטען, אפילו דער פּראָקוראָר, זיינען נשתומם געווארען.

די אנגעקלאגטע זיינען זיך געזעסען רוהיג. ווי עס האָט געשיינט האָבען זיי ניט פערשטאנען די בעדייטונג פון די אנטווארטען.

אלע האָבען זיך ווידער געזעצט און דער פּרעדסעדאטעל האָט א פרעג געטאָהן דעם פּראָקוראָר: וועלכע שטראפע וואָלט ער אויסזעצען געגען די פעראורטהיילטע?

דער פּראָקוראָר, וועלכער איז געווען אונגעהייער צופריעדען פון זיין ערפאלג אין בעצוג אויף מאסלאָווא, דיינקענדיג אז דאס איז צו פערדאנקען זיין אראטאָרישער פעהיגקייט, מיט וועלכע ער האָט געהאלטען זיין גלענצענדע רעדע, איז אויפגעשטאנען,

די געשווארענע האָבען אנגעקלונגען.

דער זשאנדארם, וועלכער איז געשטאנען מיט דעם בלויזען שווערד לעבען טיהר, האָט אריינגערוקט דעם קלינג אין שייד און האָט זיך א שטעל געטאָהן אָן א זייט. די ריכטער האָבען פערנומען זייערע פלעצער; איינער נאָך איינעם זיינען ארויס די געשוואָרענע.

דער עלטסטער האָט טריאומפירענד געטראגען די ליסטע. ער איז אונטערגעגאנגען צום פרעדסעדאטעל און האָט עס איהם דערלאנגט. דער פרעדסעדאטעל האָט איבערגעלעזען און, ווי עס האָט געשיינט, איז ער נשתומם געווארען, האָט שטוינענד פאנאנדערגענומען די הענד און האָט זיך געווענדעט צו די אנדערע ריכטער נאָך א ראטה.

דער פרעדסעדאטעל איז דאָס פערוואונדערט געווארען פון דעם פעהלער, וואס די געשוואָרענע האָבען געמאכט אין פערפעהלען צו בעמערקען די ווערטער „נור אהן דער אבזיכט צו נעהמען דאס לעבען“. נאָך דיעזער ענטשיידונג פון די געשווארענע איז אויסגעקומען, אז מאסלאָווא האָט ניט גע׳גנב׳עט, האָט ניט גערויבט, און אין דערזעלבער צייט האָט זי גע׳הרג׳עט א מענשען סתם אזוי אהן יעדער צוועק.

— זעהט נור וואס פאר א מין דומהייט זיי האָבען דאָ ארויסגעטראגען, — האָט דער פרעדסעדאטעל געזאגט דעם ריכטער פון דער לינקער זייט, — דאס הייסט דאָך קאטאָרזשנע ארבייט, און זי איז נעבעך אונשולדיג.

— נו, גאר אונשולדיג, — האָט א בורטשע געטאָהן דער בייזער ריכטער.

— פשוט איז פשוט, אונשולדיג. איך רעכען אז פיר דיעזען צופאל איז אקוראט פאסענד דער פאראגראף 818. (דער פונקט 818 לויטעט, דאָס אויב די ריכטער געפינען דעם אורטהייל פון די געשוואָרענע פאר אונגערעכט, דאן קענען זיי אומבייטען אזא ענטשיידונג אויף אן אנדערע).

רען איין מאָל האָט מען געפונען, אז זי האָט דאָס געלד ניט גע־נומען, טאָ וואס פאר א צוועק האָט זי געהאט אין נעהמען דאָס לעבען פונ'ם קופּעץ?

— איך האָב דאָך אבער געלייענט די פראגען און אנטוואר־טען, איידער מיר זיינען אריין אין זאאל, פאר אלעמען אין דער־הויף, — האָט זיך פערענטפערט דער עלטסטער, — און קיינער האָט דאָך א וואָרט ניט געזאגט.

— איך בין גראדע אויף דער מינוט ארויס פון צימער, — האָט געזאגט פיאטר גערסימאָוויטש, — אבער ווי האָט איהר דאָס געקענט אזוי דורכלאָזען?

— מיר איז גאר ניט איינגעפאלען אזא זאך, — האָט גע־ענטפערט נעכלודאָוו.

— זעהט איהר דאָך, נו, אייך איז ניט איינגעפאלען.

— מען קען דאָך דאָס אבער פעררריכטען, — האָט זיך א כאפּ געטאָהן נעכלודאָוו.

— נו, פעררריכטען קען מען שוין ניט. עס איז איצט שוין פערפאלען.

נעכלודאָוו האָט א קוק געטאָהן אויף די ארעסטאנטען. זיי אליין, די זעלבינע, וועמעס שיקזאל עס דארף זיך איצט ענטשיידען, זיצען נעביך נאָך אלץ אזוי אונבעוועגט צווישען די צוויי קאָנוואָינע סאָלדאטען. מאסלאָווא האָט עפּעס א שמייכעל געטאָהן.

און דאָס האָט ערוועקט אין נעכלודאָוו'ן א שלעכטען גע־פיהל. פריהער, ווען ער האָט ערווארטעט, אז זי וועט פרייגעשפּרא־כען ווערען, האָט ער געדיינקט, ווי זאל ער זיך פערהאלטען געגען איהר, זי בלייבט דאָך אין שטאָדט און פריי. און ער האָט ניט גע־וואוסט, ווי ער זאל טאָהן; אבער קאטארגע, ווייט אין סיביר, דאָס ראמט דאָך זי גלייך אָפּ און ניטאָ וואס צו טראכטען איבער דעם ווי צו פערהאלטען זיך: דער ניט דערשלאגענער פויגעל וואָלט זיך אויפגעהערט צו צאפּלען אין יאגר־טאש, און וואָלט ניט עראינערען מעהר ועגען זיך.

האָט זיך איינגעקוקט אין עפּעס אַ ביכעל און האָט געזאָגט:

— סעמיאָן קאַרטינקין וואָלט איך פאָרשלאָגען צו אונטער־וואַרפען אַ שטראַפע לויט קאַפּיטעל 1452, פאַראַגראַף 4; יעפּי־מיא באָטשקאָוואַ לויט קאַפּיטעל 1659 און יעקאַטערינאַ מאַסלאָ־וואַ אויף גרונד פון קאַפּיטעל 1454.

אַלע דיעזע בעשטראַפונגען זיינען געווען די העכסטע גראַד, די שטרענגסטע, וועלכע מען האָט געקענט אהער צופּאַסען.

— די ריכטער וועלען ארויס אין בעראַטהונגס צימער אום צו קומען צו אַ בעשלוס — האָט, זיך אויפהויבענדיג, געזאָגט דער פּרעזידענטעל.

נאָך איהם האָבען זיך אַלע אויפגעהויבען און ערלייכטערט, מיט אַן אנגענעהמערען געפיהל, אַז זיי האָבען געטאָהן אַ גוטע זאַך, האָבען זיי אנגעהויבען ארויסצוגעהן פון זאַאַל אָדער אין זאַאַל גופא צו בעוועגען זיך.

— אַך, מיר האָבען דאָך, ברודערל, אַזוי מיאוס געלייגט, — האָט זיך אבגערופען פּיאָטר געראַסימאָוויטש, אונטערקומענדיג צו נעכלודאָוו'ן, וועלכען דער עלטסטער האָט עפּעס איצט דער־צעהלט, — ווייה, מיר האָבען איהר דאָך צוגעריענט קאַטאָרגע.

— וואָס רעדט איהר? — האָט אַ געשריי געטאָהן נעכליו־דאָוו, ניט בעמערקענדיג שוין איצט די אונאנגענעהמע פאַמיליאַ־ריטעט פונ'ם לעהרער.

— יאַ, אַזוי איז דאָס, — האָט ער געענטפערט — מיר האָ־בען זיך פערגעסען אריינשטעלען אין ענטפער: „שולדיג, אבער אָהן דער אבזיכט צו נעהמען דאָס לעבען". מיר האָט דאָס נור וואָס דער סעקרעטער געזאָגט, דער פּראָקוראָר האָט איהר אויסגע־זעצט 15 יאהר קאַטאָרגע.

— אַזוי איז דאָך אבער געווען אונזער ענטשיידונג — האָט זיך אבגערופען דער עלטסטער.

פּיאָטר געראַסימאָוויטש האָט אנגעהויבען האַמפּערן זיך, האָט געגעבען צו פערשטעהן, אַז אַזאַ ענטפער איז געווען אַ זעלבסט־פערשטענדליכע זאַך, אַז אנדערש האָבען גאָר אַלע ניט געמיינט,

זינר. איך בין אונשולדיג. איך האָב ניט געוואלט, האָב ניט גע־מיינט. איך זאג דעם אמת. דעם אמת, — און זינקענד אויפ׳ן באנק האָט זי זיך פאנאנדערגעוויינט אויפ׳ן קול.

ווען קארטינקין און באָטשקאָווא זיינען ארויס, איז זי נאָך אלץ געזעסן אויף איין אָרט און האָט הויך געוויינט; דער זשאנ־דארם האָט זי געמוזט א שלעפ טאָהן פאר׳ן ארבעל פון ארעס־טאנטסקען באלאַט.

— ניין, אזוי לאזען איז עס אונמעגליך, — האָט זיך גע־טראכט נעכלודאָוו, פערגעסענדיג אין גאנצען זיין שלעכטעס גע־פיהל, און, אליין ניט בעמערקענדיג ווי אזוי, איז ער ארויסגעלאָפען אין קאָרידאָר נאָך אמאָל א קוק צו טאָהן אויף איהר. אין די טיה־רען האָט זיך געשטויסען דערוויייל די לעבעדיגע מאסע פון גע־שוואָרענע און ארוואָקאטען, וועלכע זיינען ארויס צופריעדען וואס דער פראָצעס איז שוין אמאָל געענדיגט.

ווען ער איז ארויס אין קאָרידאָר איז שוין מאסלאָווא גע־ווען ווייט.

מיט שנעלע שריט האָט ער זי דעריאָגט, ניט טראכטענדיג וועגען דעם, אז דאס וועט ערוועקען אויפמערקזאמקייט פון אלע־מען; ער איז אריבערגעלאָפען עטליכע טריט ווייטער פון איהר און האָט זיך אבגעשטעלט. זי האָט שוין אויפגעהערט אונטערדער־סען וויינען און האָט זיך נור יעדע וויילע אפגעזיפצט, אפווישענ־דיג דאס געזיכט, אויף וועלכען עס האָבען ארויסגעטראָטען רויטע פלעקען און זי איז פערבייגעגאנגען פערביי איהם, אָהן ארומ־צוקוקען זיך.

ווען זי איז אריבער האָט ער שנעל זיך אומגעקעהרט צוריק אום צו טרעפען זיך נאָך מיט דעם פרעדסעדאטעל, אבער דער לעצ־טער איז שוין אוועק און נעכלודאָוו האָט זיך געמוזט צו איילען און דעריאָגען איהם ביים ארויסגעהן.

— הערר פרעדסעדאטעל, — האָט נעכלודאָוו זיך צו איהם געווענדעט אין דער וויילע, ווען ער איז שוין געשטאנען לעבען טיהר אנגעטאָהן אין מאנטעל און האָט צוגענומען דעם שפּאנעם

24.

פּיאָטר געראסימאָוויטש'עס נביאות איז מקוים געוואָרען.

אומקעהרענדיג זיך פון בעראטהונגס־צימער האָט דער פּרעד־סעדראטעל גענומען אין האנד א פּאפּיר און האָט געלעזען:

„...188טען יאהר, אפּריל דען 28טען, לויט דעם בעפעהל פון זיין קייזערליכער מאיעסטעט, האָט דער אָקרוזשנאָי סוד פון שטאָדט N. אין זיין קרימינאל־אבטהיילונג, לויט'ן בעשלוס פון די געשוואָרענע אויף גרונד פון 3טען פּונקט פון 771 קאפּיטעל און פּונקט 3 קאפּיטעל 776 און 777 פון שטראף־געזעץ־בוך, ענטשיערען: דעם פּויער סעמיאן קארטינקין, 33 יאהר אלט, און די מעשצאנ־קע יעקאטערינא מאסלאָווא, 27 יאהר אלט, פערשיקען אויף קאַ־טארזשנע ארבייט, אפּנעהמענדיג פון זיי אלע רעכטע: קארטינ־קין אויף 8 יאהר, און מאסלאָווא אויף 4 יאהר, און פאר ביידען מיט די אלע פאלגען נאָך פּונקט 25 פון שטראף קאָדעקס.

די מעשצאנקע יעפימיא באָטשקאָווא, 43 יאָהר אלט, אָב־נעהמענדיג פון איהר אלע רעכטע, אריינזעצען אין אסטראָג אויף 3 יאהר, מיט די אלע פאָלגען נאָך פּונקט 49 פון שטראף־קאָדעקס.

די געריכטס־קאָסטען אין דיעזען פּראצעס זאלען גלייך פער־טהיילט ווערען אויף די פערורטהיילטע און אויף דער רעגירונג, און אויב די פערורטהיילטע זיינען אונפערמעגליך זאלען די גאנצע קאסטען פאלען אויף דער רעגירונג.

די זאכליכע בעווייזע אין דיעזען פּראָצעס זאלען פערקויפט ווערען, דעם רינג זאל מען אומקעהרען און די גלעזעל פערניכטען".

אזוי האָט געלויטעט דער אורטהייל פון געריכט.

קארטינקין איז געשטאנען, אויך אזוי אויסגעצויגען, די הענד אראָפּגעלאָזען גלייך מיט די נעט פון די הויזען, און די באקען האָ־בען זיך געשאָקעלט, ווי פון אנפאנג געריכט. באָטשקאווא האָט אויסגעזעהן אין גאנצען רוהיג. מאסלאָווא איז רויט און בלוי גע־וואָרען, דערהערענדיג דעם אורטהייל.

— איך בין אונשולדיג, איך בין אונשולדיג, — האָט זי פּלוצלונג אויסגעשריען איבער'ן גאנצען זאאל. — דאָס איז א

— אבער דאס איז דאך שרעקליך.

— זעהט איהר, מיין פריינד, פאר מאסלאָווא איז פארגעשטאַנען איינס פון די צוויי — האָט דער פרעדסעדאטעל מיט אן אנגענעהמער העפליכקייט גערעדט, נעהמענדיג נעכלודאוו'ן גאַרמט, און געהענדיג מיט איהם. — איהר נעהט דאך אויך, ניט וואהר?

— יא, — האָט שנעל געענטפערט נעכלודאוו, אונטערשטיילענדיג זיך צו געהן גלייך מיט איהם.

דרויסען האָט געשיינט די קלאָהרע, פרעהליך-מאכענדע זונן, און עס איז אויסגעקומען פאר זיי צו ריידען העכער, איבער די קלאפעריי און רויש פון רעדער.

— די לאגע, ווי איהר זעהט, איז זעהר א זאנדערבארע, האָט פארטגעזעצט דער פרעדסעדאטעל, ריידענדיג העכער, — איהר. דיעזער מאסלאָווא, איז פארגעשטאנען איינס פון די ביידע: כמעט אין גאנצען ארויס ריין אדער אָפּזיצען א קלייניגקייט אין אסטראָג, פון וואס מען האָט געקענט אראָפּרעכענען דאס וואָס זי איז שוין געזעסען, אדער קאטאָרגע. קיין מיטעלוועג איז דאָ ניטאָ. אויב מען וואלט צום ענטפער צוגעלייגט די ווערטער: „אבער אהן דעם אבזיכט צו נעהמען דאס לעבען", וואלט זי ארויס אונשולדיג.

— עס איז אונפערצייליך פון מיר, וואס איך האָב דאס דורכגעלאזען אונבעמערקט, — האָט ווידער געזאגט נעכלודאוו.

— אָט דעריין, ווי איהר זעהט, איז די גאנצע זאך, — האָט זיך שמייכלענדיג געזאגט דער פרעדסעדאטעל, א קוק טאָהנדיג אויפ'ן זייגער.

עס איז אין גאנצען איהם געבליבען נאָך דריי-פערטעל שטונדע ביז דער צייט, ווען ער האָט געדארפט זיך טרעפען מיט קלארא.

— איצט, ווען איהר ווילט, ווענדעט זיך צו אן אדוואקאט. מען דארף געפינען אן אורזאכע פיר א קאסאציע. אבער דאס קען מען אימער געפינען. אויף דוואָריאנסקע — האָט ער דערוויילט א זאָג געטוהן דעם איזוואזטשיק, וועלכער איז אונטערגעפאָהרען אויף זיין צייכען — 30 קאָפּיקעס, מעהר צאָהל איך קיינמאָהל נישט.

שמעקען מיט דער זילבערנער גאלקע פון דעם שווייצער: — קען איך מיט אייךריידען עטליכע ווערטער וועגען דעם פּראָצעס, וואָס האָט זיך נור וואָס געענדיגט? איך בין א געשווארענער.

— אך, געוויס, פירסט נעבלודאָוו, זעהר אנגענעהם, מיר האָבען זיך, דוכט זיך, שוין אמאָל געטראָפען צוזאמען, — האָט געזאגט דער פּרעדסעדאטעל, דריקענדיג נעכלודאוו'ס האנד און ער־אינערענדיג זיך מיט הנאה, ווי גוט און פריילאך זיי האָבען אמאָל צוזאמען פערבראכט און ווי ער האָט דאן געטאנצט — בעסער פון אלע יונגע, — נון, מיט וואס קען איך אייך בעהילפיג זיין?

— עס איז פארגעקומען א מיספערשטענדניס אין דעם ענטפער וועגען מאסלאָווא. זי איז ניט שולדיג אין דער פערגיפטונג, און פון דעסטוועגען האָט מען זי פער'משפט אויף קאטאָרגע, — האָט מיט א טרויעריגער מינע געענטפערט נעכלודאָוו.

— דאָס געריכט האָט ארויסגעגעבען דעם אורטהייל אויף'ן גרונד פון די אנטווארטען, וועלכע איהר האָט אליין געגעבען, — האָט זיך אפּגערופען דער פּרעדסעדאטעל, ארויסגעהענדיג פון טיהר, — אבוואָהל די אנטווארטען האָבען פאר'ן געריכט געשיינט צו זיין גאנץ ניט פּאסענד לויט די פערהעלטניסע פון דער בעשולדיגונג.

ער האָט זיך איצט דערמאָנט, אז ער האָט געוואלט ערקלערען פאר די געשווארענע, אז אויב זייער אנטווארט וועט זיין: „שולדיג", ניט אויסטייטשענדיג דאביי, אז עס איז געטאָהן געווארען אהן אבזיכט, דאן וועט דאס בעדייטען, אז זי איז שולדיג אין געבען גיפט מיט דער אבזיכט צו טויטען, אבער אזוי ווי ער האָט זיך געאיילט צו ענדיגען זיין רעזיומע, האָט ער דיעזע ערקלערונג דורכגעלאזען.

— אבער קען מען דען ניט פערריכטען אזא פעהלער?

— אָ, מען קען אימער געפינען אן אורזאכע צו דערלאנגען א קאססאציע. מען דארף זיך ווענדען צו אדוואָקאטען, — האָט געזאגט דער פּרעדסעדאטעל, אָנטאָהנדיג זיין הוט עטוואָס אויף א זייט און ארויסגעהענדיג דרויסען.

דעם נאמען, און ער האָט העפליך געענטפערט, אז ער איז זעהר גערן צו טאָהן פאר איהם אלעם אם אנגענעהמסטען.

— איך בין זאגאר ערמידעט... אָבער אויב עס איז ניט אויף לאנג, זאָ זאָגט מיר גלייך וועגען וואָס עס האנדעלט זיך: אָט לאָמיר אריין אהער.

און פאנארין האָט אריינגעפיהרט נעכלודאוו'ן אין איינעם פון די צימערען, וואהרשיינליך איז דאס געווען אַ קאבינעט פון אַ ריכטער, און זיי האָבען זיך געזעצט ביים טיש.

— נון, וואס איז דאָס?

— אם אלעם ערשטען וויל איך אייך בעטען, קיינער זאל דער־פון ניט וויסען, — האָט נעכלודאוו געזאגט, — קיינער ניט, אז איך שטעק זיך אין דיעזען עסק.

— נון, דאס איז דאָך זעלבסטפערשטענדליך, אלזאָ...

— איך בין היינט געווען געשוואָרענער און מיר האָבען פער־אורטיילט אַ פרוי צו קאטאָרזשנע ארבייט, — אן אונשולדיגע. מיך פּלאגט עס...

נעכלודאָוו איז רויט געווארען, גאנץ אונערווארטעט פאר זיך אליין, און האָט אנגעהויבען צו שטאמלען. פאנארין האָט אויף איהם אַ בליץ געטאָהן מיט די אויגען, וועלכע ער האָט באלד צו־ריק ארונטערגעלאזען, און האָט זיך צוגעהערט.

— נון, אלזא? — האָט ער בלויז אַ פרעג געטאָהן ווייטער.

— מען האָט פעראורטהיילט אן אונשולדיגע, און איך האָב געוואלט מען זאל דערלאנגען אַ קאסאציע, דער פּראצעס זאל ווידער פארקומען אין אַ העכערען געריכט.

— אין סענאט, — האָט פערריכט פאנארין.

— נו, בעט איך דאס אייך, איהר זאָלט זיך נעהמען פאר דיע־זען פּראָצעס.

נעכלודאוו האָט געוואלט וואס שנעלער ענדיגען דאס שווער־סטע און ער האָט דערפאר, ניט ווארטענדיג אויף א'ן אנטוואָרט, געזאגט גלייך:

— די קאָסטען און בעלאָהנונג, דאס נעהם איך אלעם אויף

— ביטע, עקסעלענץ.

— נון, בלייבט וואָהל, אויב איך קען אייך מיט וואס בעהילפיג זיין, זעהר גערן, דוואָרניקאָוו'ס הויז, אויף דוואָריאַנסקע גאַס, עס איז לייכט צו געדיינקען.

ער האָט זיך העפליך פערנייגט און איז שוין געזעסען אין דראָשקע.

25.

דער געשפּרעך מיט דעם פּרעדסעדאַטעל און די ריינע לופט האָבען אביסעל בערוהיגט נעכלודאָוו'ן. איהם האָט זיך איצט געדוכט, אז ער האָט אביסעל פערגרעסערט פריהער די אונאַנגענעהמליכקייט, וועלכע ער האָט געפיהלט, דערפאר וואס די גאנצע פערהעלטניסע, אין וועלכע ער האָט זיך איינגעפונען דעם טאג, זיינען פאר איהם אונגעוועהנליכע.

„פארשטעהט זיך, אז דער צופאל אליין איז וואונדערבאר און איבערראשענד!" יא, מען מוז טאָהן אלעס מעגליכעס און צו פערלייכטערן כאָטש איהר שיקזאל. טאקע גלייך מוז עס געטאָהן ווערען. יא מען דארף אריינגעהן צוריק אין געריכט און דערוויסען זיך טאקע דא גופא, וואו עס וואהנט פאנארין אדער מיקישין. ער האָט זיך דערמאָנט די נעמען פון דיעזע צוויי בעוואוסטע אדוואָקאטען.

נעכלודאָוו איז אריין צוריק אין געריכט, האָט אויסגעטאָן אונטען אין פאָדער־צימער דעם מאנטעל און האָט זיך גענומען געהן אויף די טרעפּ. גלייך אין ערשטען קארידאר האָט ער בעגעגענט טאקע דעם אדוואָקאט פאנארין. ער האָט איהם אָבגעשטעלט און האָט געזאגט, אז ער האָט מיט איהם עטוואָס צו ריידען.

פאנארין האָט נעכלודאָוו'ן געקענט פון זעהען און פון הערען

גינס, צו וועלכע ער איז געווען איינגעלאדען, און ער האט א קוק געטאהן אויפ'ן זייגער. עס איז נאך ניט געווען שפעט, און ער האט נאך געקענט בעוויזען צו קומען אהין צו מיטאג. די קאנסע האט פערביי געקלונגען. ער איז אונטערגעלאפען און איז ארויפגע־שפרונגען. ער איז נור צוגעפאהרען ביז דעם פאראדעם פלאץ און דארט איז ער אראפגעשפרונגען, האט גענומען א גוטען איזוואז־משיק און אין צייט פון צעהן מינוט איז ער שוין געווען לעבען פאראדנעם ארייגאנג פון קארטשאגינ'ס הויז.

26.

— ביטע, דורכלויכט, מען ווארט אויף אייך, — האט גע־זאגט העפליך און אונטערטהעניג דער פעטער שווייצער פון קאר־טשאגינ'ס הויז, עפענענדיג די גרויסע, דובאווע, געשניצטע טיהר אין פאראדנעם ארייגאנג פאר נעכלודאוו'ן — זיי זיינען ביים טיש, אבער אייך האט מען בעפאהלען איינצולאדען, ווען איהר וועט קומען.

דער שווייצאר איז, אזוי ריידענדיג צוגעגאנגען צום גלעקעל און האט אנגעקלונגען.

— איז יעמאנד פון געסט דא? — האט א פרעג געטאהן נעכלודאוו אויסטוהענדיג דעם מאנטעל.

— דער העדר קאלאסאוו און מיכאאיל סערגעיעוויטש, און ווייטער זיינען דורכאוים אייגענע, — האט געענטפערט דער שוויי־צאר.

פון די טרעפ איז אראפ דער שעהנער לאקיי אין א פראק און ווייסע האנדשוה.

— ביטע, אייער דורכלויכט, — האט ער זיך פערנייגט, — מען האט בעפעהלען איינצולאדען אייך.

נעכלודאוו איז ארויף די בעקאנטע טרעפ און איז אריין אין

זיך, ווי גרויס זיי זאָלען ניט זיין, — האָט ער געזאָגט גיך און איז ווידער רויט געוואָרען.

— נון, מיר וועלען שוין וועגען דעם דורכקומען, — האָט דער אדוואָקאט א שמייכעל געטאָהן פון נעכלודאָוו'ס אונערפאהרענ־הייט, — וואס פאר א פּראָצעס איז דאָס?

נעכלודאָוו האָט איהם דערצעהלט.

— זעהר גוט, איך וועל מאָרגען נעהמען די אַלע פּאַפּיערען פון'ם פּראָצעס און וועל זיי גוט דורכקוקען, און איבערמאָרגען, ניין, בעסער דאָנערשטאג, קומט צו פאהרען צו מיר א זייגער 6 פאַרנאַכט און איך וועל אייך געבען אן אנטוואָרט. איז עס רעכט? נו, קענען מיר איצטער געהן, איך האָב דאָ נאָך ספּראַווקעס צו מאַכען.

נעכלודאָוו האָט זיך געזעגענט מיט איהם און איז ארויס.

די אונטערהאַלטונג מיט דעם אדוואָקאט און דאָס אַליין, וואס ער האָט שוין אנגעהויבען פּאַרצונעהמען מיטלען פיר איהר פערטהיידיגונג, האָבען איהם מעהר בערוהיגט.

ער איז ארויס דרויסען. דער וועטער איז געווען זעהר שעהן. ער האָט מיט פריידע איינגעאָטהעמט אין זיך די פריהלינגס־לופט. איזוואָזטשיקעס זיינען אונטערגעפאהרען און האָבען איהם אנגעבאָטען זייערע דראָשקעס, אָבער ער האָט ניט געוואָלט, ער איז געגאנגען גערן צו־פוס, און א גאנצע מחנה רעיונות האָבען זיך ערוועקט ביי איהם אין מוח.

עראינערונגען וועגען קאטושא און וועגען זיין בעגעהן זיך מיט איהר האָבען זיך געדרייט אַלץ אין זיין קאָפּ, און איהם איז געוואָרען אזוי ביטער, און אַלעס האָט אויסגעזעהן אזוי פינסטער טרויעריג.

„ניין, איך וועל וועגען דעם צייט האָבען דערנאָך טראַכטען" — האָט ער צו זיך גערעדט, — „און דערווייל, פערקעהרט, דאַרף מען זעהען זיך אביסעל אונטערהאַלטען און פערטרייבען די שווע־רע איינדריקע".

ער האָט זיך דערמאָנט וועגען דעם מיטאָג ביי די קאָרטשאַ־

אבוואהל נעבלודאוו האָט זעהר גוט געקענט קארטשאגין'ען און האָט איהם שוין ניט דעם ערשטען מאָל געזעהן עסענדיג ביים טיש, נור היינט עפּעס האָט אויף איהם דיעזער רויטער פּנים מיט די ליידענשאפטליכע ליפּען, וואס האלטען תמיד אין בעסמאקעווען זיך, געמאכט אן אונאנגענעהמע ווירקונג; עס האָט איהם אפּגעשטויסען דיעזע אפּגעפּרעסענע געגעראלסקע פיגור מיט דעם פעטען קארק ווי זי זיצט מיט'ן סערוועטעל ארייננגעשטעקט אין וועסט איבער א טעלער מיט פיש.

— מען וועט גלייך דערלאנגען, אייער דורכלויכט, — האָט געענטפערט סטעפּאן, ברייננגענדיג פון בופעט די גרויסע זילבערנע לעפעל און געבענדיג א וואונק דעם שעהנעם לאקיי מיט באקענבארדען, וועלכער האָט גלייך מיט זיין ווייסען האנטעכעל פעררירבט און געבראכט אין ארדנונג דעם ניט געריהרטען סערוויז, וואס איז געשטאנען לעבען מיססי און איז געווען פערדעקט מיט א טישטיכעל, אויף וועלכער עס האָט געגלענצט א שעהנער הערב.

נעבלודאוו איז ארומגעגאנגען דעם גאנצען טיש, יעדערן דריקענדיג די האנד. אלע, אויסער די דאמען און דער אלטער קארטשאגין, האָבען זיך א הויב געטאָהן פון פּלאץ, ווערהרענד ער האָט זיי דערלאנגט די האנד.

דיעזער ארומגעהן ארום טיש און דריקען די הענד און אלעמענס אויפהויבען זיך דאביי, כאטש מיט די מעהרסטע פון זיי האָט ער אפשר קיין דריי ווערטער אין זיין לעבען ניט אויסגערעדט, האָט זיך איהם איצט עפּעס אויסגעוויזען בעזאנדערס אונאנגענעהם און לעבערליך.

ער האָט געבעטען אום פערצייהונג פאר וואס ער איז ביז אזוי שפּעט ניט געקומען און האָט זיך שוין געוואלט זעצען לעבען מיססי אויף דעם ליידיגען פּלאץ ביים טיש, אבער דער אלטער קארטשאגין האָט איהם געבעטען, דאס ער זאל פערזוכען פונ'ם טיש, אויף וועלכען עס זיינען געשטאנען אלערליי פערבייסונגען צו שנאפּס, אבוואהל ער טרינקט קיין שנאפּס ניט.

אויף דעם טיש זיינען געשטאנען אלערליי געזאלצענע פיש,

גרויסען, ברייטען זאאל און פון דארט איז ער געגאנגען צום עסס־צימער.

אין עסס־צימער ביים טיש איז געזעסען דאס גאנצע געזינד, מיט דער אויסנאהמע פון דער מוטער, די פירסטין סאפיא וואסיליעוונא, וועלכע איז קיין מאל ניט ארויס פון איהר קאבינעט. גאנץ אויבען־אן ביים טיש איז געזעסען דער אלטער קארטשאגין, צו זיין לינקער זייט איז געזעסען דער דאקטאר, פון דער אנדער זייט איז געזעסען דער גאסט, איוואן איוואנאוויטש קאלאסאוו, א געוועזענער פרעדוואדיטעל דוואריאנסטווא; ער איז געווען א ליבעראלער גוטער־פריינד פון קארטשאגין; לעבען איהם איז געזעסען מיסס רעדער, די גאווערנאנטין פון דער קליינער טעכטערל קארטשאגינ׳ס א 4 יעהריגע מיידעל; אנטגעגען דער גאווערנאנטין איז געזעסען פעטיא, קארטשאגין׳ס איין איינציגער זוהן, א גימנאזיסט פון 6טען קלאסס, פון זיינטוועגען איז דאס איצט דאס גאנצע געזינד געבליבען נאך אין שטאדט, ערווארטענדיג ווען עס וועלען זיך ענדיגען זיינע עקזאמענס; לעבען פעטיא איז געזעסען זיין הויז־לעהרער, א סטודענט; נאך איהם צו דער לינקער האנד איז געזעסען קאטערינא אלעקסעיעוונא, א 40 יעהריגע מויד, א סלאוויאנאפילקע; לעבען איהר איז געזעסען מיכאיל סערגעיעוויטש, אדער ווי אלע האבען איהם גערופען מישא טעליעגין, א שוועסטערקינד פון פריילין קארטשאגין, אדער ווי מען האט זי גערופען מ י ס ס י, און ביים ענדע טיש איז געזעסען מ י ס ס י אליין. לעבען איהר איז געשטאנען נאך א ליידיגער סערוויז.

— נון, אט אזוי איז שעהן פון אייך, זעצט זיך, מיר האלטען ערשט ביי פיש, — האט ארויסגערעדט מיט שווערקייט, סמאקטשענדיג די פיש מיט זיינע אריינגעשטעלטע צייהנער, דער אלטער קארטשאגין, אויפהויבענדיג זיינע רויטע, ברעמענלאזע, מיט בלוט אנגענאסענע אויגען צו נעכלודאוו׳ן.

— סטעפאן, — האט ער זיך געווענדעט מיט׳ן פולען מויל צו דעם דיקען, גרויסארטיגען בופעטשיק, וויזענדיג מיט די אויגען אויף דעם ליידיגען סערוויז.

מיססי, אזוי ווי אימער, איז געווען זעהר עלעגאנט און שעהן אנגעטאָן.

— איהר זייט וואהרשיינליך זעהר ערמידעט, אויסגעהונגערט — האָט זי געזאגט נעכלודאוו'ן, ווארטענדיג ביז ער וועט צוקייען און אראָבשלינגען.

— ניין, ניט בעזאנדערס, און איהר? זייט איהר געפאהרען די מאלעריי זעהן? האָט ער זי צוריק געפרעגט.

— ניין, מיר האָבען אָפּגעלייגט, נור מיר זיינען דערפאר גע־ווען ביי די סאלאמאָטאָוו'ס, און איך מוז אייך זאגען ווירקליך אז מיסטער קרוקס שפּיעלט וואונדערבאר גוט.

נעכלודאוו איז געקומען אהער, אום צו צערשטרייען זיך: איהם איז אימער געווען אנגענעהם צו פערברייינגען אין דיעזען הויז, ניט נור דערפאר, ווייל די אריסטאָקראטישע בענעהמונגען, דער אויסגעפיינטער ריידען האָט אנגענעהם געווירקט אויף זיינע געפיהלען, נור אויך דארום, ווייל דאָ האָט מען איהם געצערטעלט, מען האָט איהם געשענקט אַ בעזאָנדערע אויפמערקזאמקייט, וועלכע איז געווען אין דער זעלבער צייט אונבעמערקבאר.

אבער מערקווירדיג, היינט איז איהם אלעס אין דיעזען הויז אפּשטויסענד, — אלעס, אנהויבענדיג פון דעם שווייצאר, די ברייטע טרעפּ, די בלומען, די לאקעען, דער גאנצער טאראראם פונ'ם פערפּוצטען טיש, ביז אפילו מ י ס ס י אליין, וועלכע האָט איהם היינט עפּעס אויך אויסגעזעהן אזוי וויניג אנציהענד און אוננאטירליך.

איהם האָט אויך אונאנגענעהם געקלונגען דיעזער קאָנסעק־דער, פּוסטער און עקעלהאפטער ליבעראליזמוס פון קאָלאָסאָוו מיט זיין פערכבער שטימע; איהם איז ניט אנגענעהם געווען צו קוקען אויף דער אקסענער, מגושם'דיגער פיגור פון דעם אלטען קאָר־טשאגין אליין; איהם זיינען אונאנגענעהם געווען די פראנצוי־זישע פראזען פון דער סלאוויאנאָפּילקע קאטערינא אלעקסעיעוונא; איהם זיינען אונאנגענעהם געווען די שעהמעוודיגע פנים'ער פון דער גאָווערנאנטין און פון דעם סטודענט־לעהרער, און בעזאנדערס

איקרא, אלערליי קעז, און מארינירטע הערינג. נעבלודאָוו האָט גאָר אליין ניט ערוואַרטעט, אז ער איז אזוי הונגעריג און האָט זיך אזוי צוגעבאַפּט צום ברויט מיט קעז, אז ער האָט זיך ניט געקענט אפּרייסען אין מיטען און האָט געשמאַק געגעסען.

— נון, האָט איהר טאַקע אונטערגעגראָבען דעם סאַמע פונ־דאַמענט פון אונזער געזעלשאפטליכען לעבען? — האָט א זאָג געטאָהן קאַלאָסאָוו, מיינענדיג דאַמיט צו שטעכען די רעאַקציא־נערע צייטונגען, וועלכע שרייבען, אז דאס געריכט פון געשוואָרע־נע איז צו ליבעראַל און איז א סכנה פאר דער געזעלשאפטליכער אָרדנונג. — האָט איהר מסתמא פריגעלאָזען שולדיגע און פער־אורטהיילט אונשולדיגע?

— אונטערגעגראָבען דעם פונדאַמענט, אונטערגעגראָבען דעם פונדאַמענט... — האָט עטליכע מאָהל ווידערהאָלט דער אַלטער פירסט, לאַכענדיג; ער האָט זעהר שטאַרק געגלויבט אין אלעם, וואָס זיין ליבעראַלער און וויסענשאַפטליכער גוטער פריינד קאַלאָ־סאָוו זאָגט.

נעבלודאָוו האָט מורא געהאַט, ער זאָל ניט א זאָג טאָהן עט־וואָס אונהעפליכעס, און האָט בעסער אין גאַנצען געשוויגען. ער האָט זיך געזעצט באַלד אויף זיין פּלאַטץ לעבען מיסי׳ן, וואו עס איז שוין פאר איהם געוועזן אנגעגאָסען א הייסע טעלער זופּ און ער האָט מיט געשמאַק געשלונגען.

— לאָזט דאָך איהם פריהער אָפּעסען, — האָט מיט א שמייכעל א זאָג געטאָן מ י ס ס י, און אין דעם ארויסריידען פונ׳ם וואָרט „איהם“ האָט זי געלאָזט אנצוהערען, אז זיי זיינען ניט קיין פרעמדע.

קאַלאָסאָוו האָט דערווייל לעבעדיג און הויך דערצעהלט דעם אינהאַלט פון א צייטונגס־אַרטיקעל, וואו מען ברענט און בראָט דאס געריכט פון געשוואָרענע. מיכאַאיל סערגעיעוויטש האָט איהם אויף אלעם צוגעבאַמקעט און ער האָט אויך דערציילט וועגען א מין אַרטיקעל אין דער זעלביגער צייטונג.

פון זיין וועסט און אפּרוקענדיג זיין שטוהל, וועלכען דער לאקיי האָט אונטערגעכאפּט, — און איז אויפגעשטאַנען פון עסען.

נאָך איהם האָבען זיך אויפגעהויבען אַלע איבעריגע פון טיש און זיינען צוגעגאַנגען צום טישעל, אויף וועלכען עס זיינען געשטאַנען בלים מיט פערשיעדענע שמעקענדע וואַסערן צו שוויינקען די מיילער. אַפּטהוענדיג דיעזע ארבייט האָבען זיי פאָרטגעזעצט דעם פריהערדיגען געשפּרעך, וועלכער האָט קיינעם פון זיי ניט אינטערעסירט.

— איז ניט וואהר — האָט זיך געוואונדערט מיססי צו נעכליודאָוו'ן — אז מען קען אין קיין זאַך ניט אזוי דערקענען דעם כאראקטער פון א פּערזאָן, ווי אין שפּיעלען?

זי האָט בעמערקט אין זיין געזיכט, ווי איהר האָט זיך געדוכט, א פּעראָורטהיילונגס-אויסדרוק, פיר וועלכען זי האָט אַלע מאָהל מורא געהאַט, און זי האָט געוואָלט וויסען, וואָס האָט אין איהם דיעזעס ארויסגערופען.

— איך ווייס ווירקליך ניט; איך האָב וועגען דעם וועניג געטראַכט, — האָט נעכליודאָוו געענטפערט.

— ווילט איהר געהן צו מאַמא? — האָט זי איהם א פרעגע געטהאָן.

— יא, יא, — האָט ער געענטפערט, ארויסנעהמענדיג א פּאַפּיראָס, מיט אזא טאָן, וועלכער האָט קלאָהר געזאָגט, אז איהם ווילט זיך זעהר ניט געהן.

זי האָט אויף איהם שווייגענדיג א קוק געטהאָן, און איהם איז געוואָרען פערדריסליך פאַר וואָס ער בעהאַנדעלט זי אזוי. „ווירקליך, קומען צו מענשען אין הויז, אום צו פערביטערען זיי די צייט“— האָט ער זיך א טראַכט געטהאָן און האָט זיך געגעבען מיהע צו זיין העפליכער.

— איך וועל מיט פערגעניגען אריינגעהן צו מאַמא, אויב דער פירסטין וועט דאָס ניט זיין אונאַנגענעהם, — האָט ער געזאָגט ווייך.

— אָה, מאַמא וועט זעהר גערן זיין אייך צו זעהן ביי זיך.

איז איהם אונאנגענעהם געווען ווי זי האָט ארויסגערעדט דעם וואָרט „איהם“, ריידענדיג וועגען איהם...

נעכליודאָוו איז אלע מאָהל געווען שוואנקענד אין זיינע פער־העלטניסע צו מיססי. א מאָהל האָט ער אין איהר געזעהן אלעס שעהנעס, קוקענדיג עפּעס ווי דורך א דונקעלעס ליכט; דאן האָט זיך איהם געדוכט, אז זי איז שעהן, אז זי איז קלוג און זאָגאר נאטירליך... און מאנכעס מאָהל פלעגט זי פאר איהם פּלוצלונג ער־שיינען אין קלאָהרען ליכט, און דאן האָט ער געזעהן אלעס, וואָס איהר האָט געפעהלט. עס האָט ניט געקענט זיין, ער זאָל דאָס ניט זעהן.

היינט איז דאָס גראָדע געווען אזא טאָג. ער האָט אין איהר געזעהן אלע פעהלערען, אלע קנייטשען אויף איהר געזיכט, ווי איהרע האָאר זיינען אויפגעשלאָגען, ווי איהרע עלענבויגענס זיינען שארף, און, הויפּטזעכליך, דעם ברייטען באָגעל פון איהר גרויסען פינגער, וועלכער האָט איהם ערינערט אויף אזא נאָגעל אין איהר טאטענ׳ס פינגער.

— אך, איהר רעדט וועגען טענים־שפּיעל, מיר שיינט עס צו זיין זעהר א לאנגווייליגע שפּיעל. וואו קומט עס צו די שפּיעלען, אין וועלכע מיר פלעגען פערברייננגען אלס קינדער?

— ניין, איהר האָט עס וואהרשיינליך ניט פערזוכט; עס איז א „שרעקליכער“ פערגעניגען דעריין צו שפּיעלען, — האָט גענומ־פערט מיססי.

נעכליודאָוו׳ען האָט זיך געדוכט, אז זי האָט בעזאָנדערס אונ־נאטירליך ארויסגערעדט דאָס וואָרט „שרעקליך“.

עס האָט זיך אָנגעהויבען א געשפּרעך איבער טענים, אין וועל־כען עס האָבען אנטהייל גענומען אויך מיכאיל סערגעיעוויטש און קאטערינא אלעקסעיעוונא; נור דער לעהרער, די גאָווערנאנטין און די קינדער האָבען געשוויעגען; זיי האָבען געפיהלט, ווי עס האָט געשיינט, זעהר לאנגווייליג.

— נור זיי האמפּערען זיך! — האָט מיט א הויכען געלעכטער געזאָגט דער אלטער קארטשאגין, ארויסנעהמענדיג די סערוועטקע

— איך זעה, אז מיט אייך האָט וואָס פּאַסירט — האָט זי אָנגעהויבען, — וואָס איז מיט אייך?

ער האָט זיך איצט עראינערט וועגען זיין בעגעגענים אין גע־ריכט. זיין געזיכט האָט זיך פערצויגען ווי מיט א וואָלקען און ער איז רויט געוואָרען.

— יא, עס האָט וואָס פּאַסירט, — האָט ער געענטפערט, וועניגער זאָגען דעם אמת: — א זאָנדערבארע, אויסערגעוועהנליכע און אויך זעהר וויכטיגע עראייגנים.

— וואָס איז עס אזוינס? קענט איהר מיר ניט זאָגען?

— פאָרלויפיג קען איך ניט. ערלויבט מיר ניט צו ריידען יעצט וועגען דעם. עס האָט פּאַסירט אזוינס, וואָס איך מוז פריהער איבערטראכטען, בעדיינקען, — האָט ער געזאָגט און איז נאָך מעהר רויט געוואָרען.

— און איהר וועט מיר דאָס ניט דערצעהלען?

אויף איהר געזיכט האָט איין מוסקול א ציטער געטהאָן, און זי האָט א רוק געטהאָן דעם שטוהל, אָן ועלכען זי האָט זיך אָנגע־האַלטען מיט'ן האנד.

— ניין, איך קען דאָס אייך ניט זאָגען, — האָט ער געענט־פערט, פיהלענדיג, אז ענטפערענדיג אזוי אנערקענט ער טאקע אליין ווי וויכטיג עס איז דאָס, וואָס עס האָט מיט איהם פּאַסירט.

— נו, טאָ לאָמיר געהן צו מאמא.

זי האָט א טרייסעל געטהאָן מיט'ן קאָפּ, אזוי ווי זי וואָלט פערטריבען פון דאָרט אונפּאַסיגע געדאנקען און איז אוועק פאָראויס מיט שנעלע טריט, שנעלער ווי געוועהנליך.

איהם האָט אויסגעוויזען, אז איהר מויל האָט זיך אזוי ווי אוננאַטירליך א קרים געטהאָן, ווי איינצוהאַלטען די טרעהרען. איהם האָט זעהר פערדראָסען אויף זיך, וואָס ער האָט איהר פער־אורזאכט שמערצען, וואָס ער האָט זי בעליידיגט מיט אזא שארפע האנדלונג, אָבער ער האָט געוואוסט, אז די קלענסטע שוואכקייט

רויכערען קענט איהר דאָרט אויך, און איוואן איוואנאָוויטש איז אויך דאָרט.

די ווירטהין פון הויז, פירסטין סאָפיא וואסיליעוונא, איז גע־וועזן, אזוי צו זאָגען, א דאמע אויף אָבלעגער. דאָס איז שוין דאָס אכטע יאָהר, ווי זי ליעגט אויסגעפּוצט אין שפּיצען און בענדער, אין סאמעט און זיידענס, ארומגערינגעלט מיט שעהנע מעבעל, בראָנזענע סטאטועז, בלומען און אלערליי אָרנאמענטען. זי איז אזוי געלעגען אין דער אנוועזענהייט פון געסט.

זי איז שוין צייט 8 יאָהר ניט אויסגעפאָהרען, און ניט ארוים פון הויז, און האָט צוגענומען נור „אייגענע פריינד“, דאָס הייסט יעדען, וועלכער איז ניט קיין געוועהנליכער בשר ודם.

נעכליודאָוו איז געווען גערעכענט אין דער צאָהל פון אזעלכע „אייגענע פריינד“, ערשטענס דערפאר וואס ער איז געווען גערע־כענט פאר א קלוגען יונגען מאן; צווייטענס, ווייל זיין מוטער איז געווען אן אינטימער פריינד פון דיעזער פאמיליע, און דערצו אויך, ווייל עס וואָלט געווען זעהר ווינשענסווערטה ער זאָל הייראטהען מיט מיססי׳ן.

דער קאבינעט פון דער פירסטין איז געווען נאָך דעם קליינעם גאסט־צימער, וועלכער איז געווען נאָך דעם גרויסען גאסט־צימער. אין דיעזען גרויסען גאסט־צימער האָט זיך מיססי, וועלכע איז גע־גאנגען בעפאָר נעכליודאָוו׳ען, אָבגעשטעלט און האָט זיך געווענדעט צו איהם מיט איהרע אויגען.

איהר האָט זיך שוין זעהר געוואָלט הייראטהען און נעכליודאָוו איז געווען א פּאסענדע פּארטיי. אויסער דעם איז ער איהר טאקע זעהר געפעהלען געווען, און זי האָט זיך שוין צוגעוואָהנט צו דעם געדאנק, אז ער וועט זיין איהרער; ניט זי וועט זיין זיינע, נור ער מאקי איהרער; און זי האָט גאנץ אונבעוואוסט, אָבער עקשנות׳דיג כיטרע — אזוי ווי עס טרעפט ביי גייסטיג־קראנקע — געזוכט צו ערררייכען איהר צוועק.

זי האָט דאָס מיט איהם איצט אָנגעהויבען ריידען, אום ארויס־צוציהען פון איהם אן ערקלעהרונג.

ליודאָוו'ען, אזוי ווי צווישען זיי וואָלט גאָרנישט פאָרגעקומען גור־וואָס. זי האָט פרעהליך א שמייכעל געטהאָן און איז שנעל ארוים פון צימער, מיט קוים הערבארע שריט טרעטענדיג איבער דעם דיקען טעפּיך.

— נון, וואָס מאכט איהר, מיין פריינד? זיצט און דערצעהלט אונז, — האָט די פירסטין געזאָגט מיט איהר געוועהנליכער, קינסט־ליכער, פערשטעלטער שטימע, און מיט א שמייכעל, אזוי ווי זי וואָלט עס געטהאָן זעהר נאטירליך. שמייכלענדיג האָט זי ארויס־געשטעלט א צייל שעהנע, לאנגע צייהנער, וועלכע זיינען קינסטליך געווען ארייגעשטעלט אין איהר מויל.

— מען האָט מיר געזאָגט, אז איהר זייט נור וואָס געקומען פון געריכט זעהר א צוטראָגענער און ניט אויפגעלייגט. איך רע־כען, אז עס מוז זעהר שווער זיין פאר א מענשען, וואָס בעזיצט א גוטעם הארץ, — האָט זי ווייטער געזאָגט אויף פראנצויז.

— יא, עס איז וואהר, — האָט געענטפערט נעכליודאָוו, — מען פיהלט אָפט, אז מען איז אליין... מען פיהלט, אז מען האָט קיין רעכט ניט צו אורטהיילען.

— ווי אמת! — האָט אויסגעשריען די פירסטין, אזוי ווי זי וואָלט איבערראשט געוואָרען פון דער ווארהייטליכקייט פון זיין בעמערקונג. זי האָט האָלט געהאט אימער אזוי צו שמייכלען איהר גאסט.

— נון, און וואָס הערט זיך וועגען אייער בילד? מיך אינ־טערעסירט זעהר אייער מאלעריי, — האָט זי א קעהר געטהאָן קונ־ציג איהר געשפּרעך: — ווען איך וואָלט ניט אזוי שוואך געווען, וואָלט איך שוין לאנג געווען ביי אייך דאָס בילד אָנצוקוקען.

— איך האָב מיינע מאלעריי שוין לאנג אוועקגעוואָרפען — האָט טרוקען געענטפערט נעכליודאָוו, וועלכען עס איז היינט געווען אונאנגענעהם די פאלשקייט פון איהרע שמייכלערייען, אזוי ווי איהרע קונצען צו פערשטעלען איהר אלטקייט. ער האָט בשום אופן ניט געקענט צווינגען זיך איצט צו זיין לכל הפחות העפליך.

— אך, דאָס איז דאָך א פערדרוס. ווייסט איהר, מיר האָט

איז איצט געפעהרליך פאר איהם, ד. ה. וועט איהם אייביג פער־בינרען מיט איהר.

ער האט איצט מורא געהאט דערפאר און ער האט זיך איינ־געהאלטען. ער איז שווייגענדיג געגאנגען נאך איהר צום קאבינעט פון דער פירסטין, סאפיא וואסיליעוונא.

27.

די פירסטין האט נור וואס געענדיגט איהר מיטאג, זעהר א געשמאקען און זעהר א זעטיגען, וועלכען זי האט געגעסען אליין, אימער אליין, אום קיינער זאל ניט זעהן זי אין דיעזער אונפאעטי־שער בעשעפטיגונג.

לעבען איהר זאפא איז געשטאנען א טישעל, אויף וועלכען עס איז געשטאנען קאפעע, און זי איז געזעסען און האט געדויכערט איצט א פאפיראס.

סאפיא וואסיליעוונא איז געוועזן א מאגערע, לאנגע, נאך גאר א יונגענדליכע ברונעטקע מיט לאנגע צייהנער און שווארצע אויגען.

לייט האבען שטארק גערעדט וועגען איהרע פערהעלט־ניסע צום דאקטאר. פריהער האט נעכלודאוו פערגעסען אן דיעזע לייטישע רייד. היינט אבער האט ער זיך וועגען דעם דער־מאהנט, און ווי נור ער האט איצט דערזעהן זיצענדיג לעבען איהר אין א פוטעל דעם דאקטאר, מיט זיין גלאט־פערקאמטע בארד, גע־מהיילט אין צוויי טהייל, איז איהם געווארען זעהר עקעלהאפט.

נאהענט פון איהר איז איצט אויך געזעסען קאלאסאוו און האט געמישט די קאפע. אויפ'ן טישעל איז געשטאנען אויך א גלעזעל מיט ליקער.

מיססי איז אריין צוזאמען מיט נעכליודאוו'ן אין דער מו־טער'ס צימער, אבער זי איז דארט ניט פערבליבען.

— ווען די מאמא וועט זיין מיעד און וועט אייך ארויסטרייבען, וועט איהר דאך אריין צו מיר? — האט זי געזאגט צו נעכ־

צוויטען, און אויב זיי זיצען דאָ און ריידען ביידע, איז דאָס נור דערפאַר, ווייל אין זיי ביידען איז דאָ אַ פיזיאָלאָגישע פאָדערונג צו בעוועגען מיט די מוסקולען פון צונג און פון האלז נאָך דעם זאַטען מיטאָג, וועלכען זיי האָבען נור וואָס אָפּגענעסען.

צווייטענס האָט ער געזעהן, דאָס קאָלאָסאָוו איז געווען אבי־סעל פערשכור'ט נאָך די וויין, ליקער און בראנפען, וואס ער האָט געטרונקען פון אלעם צו ביסלאך; ער איז געווען ניט אזוי בע־זויפען, ווי עס פאסירט מיט די פויערים, וועלכע טרינקען וועל־טען, זאָנדערן אזוי ווי די שכורים, וואס האָבען געמאכט ווייַן־טרינקען פאר אַ געוואָהנהייט.

ער האָט זיך ניט געשאָקעלט, האָט ניט גערערט קיין נאַריש־קייט, נור ער איז געווען אין אַן אוננאָרמאלען, ערהיצטען און זעלבסט־צופריעדענעם צושטאנד.

דריטענס, האָט נעכליודאָוו געזעהן ווי די פירסטין סאָפיא וואסיליעוונא האָט אין צייט פון געשפרעך אונרוהיג געקוקט יעדע סעקונדע צו דער פענסטער, דורך וועלכער עס איז אויף איהר גע־פאלען זייט־ווערטיג אַ שטראהל פון דער זון, וועלכע האָט געקענט בעלייכטען די אלטקייט פון איהר געזיכט.

ווי ריכטיג דאָס איז — האָט זי געזאָגט וועגען עפּעס קאָלאָ־סאָוו'ס אַ בעמערקונג, און זי האָט בשעת מעשה אַ דריק געטהאָן דעם קנעפּעל פון גלעקעל לעבען איהר זאָפא.

אין דיעזער צייט איז דער דאָקטאָר אויפגעשטאנען, און אלס אן אייגענער מענש, איז ער ארויס פון צימער ניט רעדענדיג אַ וואָרט. סאָפיא וואסיליעוונא האָט איהם בעגלייט מיט די אויגען און האָט פארטגעזעצט דעם געשפרעך.

— זייט אזוי גוט, פיליפּ, און לאָזט אראָב די גארדינען, — האָט זי געזאָגט דעם אריינקומענדען שעהנעם לאקיי, ווייזענדיג איהם אויף דעם פענסטער, פון וואנען עס האָט אריינגעשיינט אַ זונען־שטראהל.

— ניין, זאָגט וואָס איהר ווילט, נור אין דיעזען פערפאסער איז צו מערקען עטוואָס מיסטישעס, און אָהן מיסטיציזמוס איז

דאָך געזאָגט רעפּין אליין, אַז איהר בעזיצט זיכער אַ טאַלאַנט, — האָט די גרעפין ווי פערדריסליך געזאָגט, ווענדענדיג זיך צו קאָלאָסאָוו׳ען מעהר אַלס צו איהם.

„ווי שעהמט זי זיך ניט אזעלכע ליגען צו זאָגען“, — האָט זיך געטראַכט נעכליודאָוו און זיין געזיכט האָט זיך נאָך מעהר פערוואָלקענט.

די גרעפין האָט זיך געגוג איבערצייגט, אַז נעכליודאָוו איז ניט ביי גוטער לוינע און אַז מען קען איהם בשום אופן ניט אריינציהען אין אַ קלוגען און אנגענעהמען געשפּרעך. זי האָט זיך אָפּגעקעהרט פון איהם און געפרעגט קאָלאָסאָוו׳ען, ער זאָל געבען זיין מיינונג איבער אַ נייער דראַמא, וועלכע איז אויפגעפיהרט געוואָרען. און זי האָט עס געפרעגט אזוי, ווי קאָלאָסאָוו׳ס מיינונג וואָלט געוועזען ענטשיידענד אויף אויביג אויב די דראַמא איז אַ קונסט־ווערק אָדער ניט.

קאָלאָסאָוו האָט פערורטהיילט די דראַמא און האָט דאביי איבערהויפּט פערברייטערט זיך אין זיינע מיינונגען וועגען קונסט אין אלגעמיין. די פירסטין סאָפיא וואסיליעווגא איז געוועזען ענטציקט פון די ווארהייטליכקייט פון זיינע מיינונגען; זי האָט זיך כלומרשט בעמיהט צו פערטהיידיגען דעם פערפאסער פון דער דראַמא, אבער זי האָט זיך ענטוועדער באַלד אונטערגעגעבען אָדער זי האָט געפונען אַ מיטעל־וועג ווי צו פעראייניגען דיביידע מיינונגען, איהרע און קאָלאָסאָוו׳ס.

נעכליודאָוו האָט געקוקט, געהערט, לפּנים, דאָס וואָס זיי האָבען גערעדט, האָט אָבער אין דער ווירקליכקייט געהערט און געזעהן עטוואָס אנדערעס, ניט דאָס וואָס עס איז פארגעקומען פאר זיינע אויגען.

הערענדיג די רייד פון סאָפיא וואסיליעווגא און פון העררען קאָלאָסאָוו, האָט נעכליודאָוו געזעהן, ערשטענס, אַז ניט סאָפיא וואסיליעווגא און ניט קאָלאָסאָוו׳ן ליעגט אין דער לינקער פּיאָטע די דראַמא, ניט זיי געהט איינער דעם אנדערען עפּעס אָן און אַז זיי אינטערעסירען זיך איבערהויפּט זעהר ווייניג איינער מיט דעם

אזוי ווי עס האָט פערלאַנגט די ענטנערוועע, דורכאויס פאַלשע, אויסגעמאַטערטע פירסטין סאָפּיא וואסיליעוונא.

— אין דארווין׳ס טהעאָריע זיינען זיכער דאָ פיעלע ווארהיי־טען — האָט אָנגעהויבען איצט קאָלאָסאָוו, אָנשפּאַרענדיג זיך אויף זיין פוטעל און קוקענדיג מיט האלב־פערשלאָפענע אויגען אויף דער פירסטין. — אבער ער געהט שוין צו ווייט, איבער די גרענצען, יאָ.

— און איהר גלויבט אין דער ערבונגס־לעהרע? — האָט די פירסטין איצט א פרעג געטהון נעכליודאָוו׳ען, פיהלענדיג אונאַנ־גענעהם, וואָס ער שווייגט.

— אין ערבונגס־לעהרע? — האָט איבערגעפרעגט נעכליו־דאָוו, — ניין, איך גלויב ניט.

ער האָט דאָס געענטפערט, ווערהענד אין קאָפּ ביי איהם האָ־בען זיך געשילדערט די זאָנדערבארע בילדער, וועלכע האָבען זיך געמישט איצט אין זיין פאָרשטעלונגס־קראַפט. איהם האָט זיך פארגעשטעלט, ווי לעבען פיליפען, דעם געזונדען, שעהנעם יונג, וועלכען ער האָט זיך פאָרגעשטעלט אלס נאטור־מענש, שטעהט א נאקעטער קאָלאָסאָוו, מיט זיין בויך קיילעכדיג און אויסגעפילט ווי א קירבעס, א פליכע קאָפּ און מאָגערע, מוסקול־לאָזע אָרעמס, אזוי ווי די בייטשען.

אינ׳ם זעלבען ליכט האָט זיך איהם אויך פאָרגעשטעלט סאָפיא וואסיליעוונא, איהר פיגור, וועלכע איז איצט בעדעקט מיט זייד און סאמעט, ווי עס זעהט אויס אין דער ווירקליכקייט. אָבער דיע־זע פאָרשטעלונג איז פאר איהם געוועזען צו שרעקליך און ער האָט מיט איהר פערטריעבען דיעזע געדאנקען.

סאָפיא וואסיליעוונא האָט איהם איצט בעקוקט פון אויבען ביז אראָפּ.

— מיר דוכט, אז מיססי ווארט אויף אייך, — האָט זי איהם געזאָגט: — נעהט צו איהר, זי וועט אייך פאָרשפּיעלען א נייעס שטיק פון גריג, — זעהר א שעהנעס.

„וואָס מיר שפּיעלען, דאָס איז כזב ושקר“, איז דורכגעפלויגען ביי נעכלודאָוו׳ן אין מוח, ווערהענד ער איז אויפגעשטאנען, האָט

ניטאָ קיין פּאָעזיע, — האָט זי ווייטער פּאָרטגעזעצט דעם געשפּרעך, און האָט אין דער זעלבער צייט געקוקט קרום און מיט כעס אויף דעם לאַקיי, וועלכער האָט זיך גע'עסק'ט מיט די גאַרדינען.

— מיסטיציזם אָהן פּאָעזיע איז אַבערגלויבען, און פּאָעזיע אָהן מיסטיציזם איז פּראָזא, — האָט זי געזאָגט ווייטער און האָט זויער זיך א קרים געטהאָן, אלץ קוקענדיג מיט כעס אויף דעם לאַקיי, וועלכער האָט אראָפּגעלאָזען די גאַרדינען.

— אך, פיליפּ, דאָך ניט די זייט גאַרדינע. איך מיין לעבען גרויסען פענסטער, — האָט זי אויסגערעדט שמערצליך. זי האָט, ווי עס האָט געשיינט, געליטען, וואָס זי דאַרף דאָבוי געברויכען אזא אנשטרענגונג אום ארויסצורייידען דיעזע ווערטער, און האָט באלד, פיר אייגענער בערוהיגונג, פערוויכערט א שמעקענדע פּאַפּיראָסקע.

דער ברייט־ברוסטיגער, געזונדער, שעהנער לאַקיי פיליפּ האָט זיך לייכט פערנייגט, אזוי ווי ער־וואָלט זיך געוואָלט ענטשולדיגען, און טרעטענדיג שטיל מיט זיינע דיקע מוסקולנע פיס איבער דעם ווייכען טעפּיך, איז ער איבערגעגאַנגען פון איין פענסטער צו דעם צווייטען און, קוקענדיג אויף דער פירסטין, האָט ער אָנגעהויבען פערריכטען די צווייטע גאַרדינע אזוי, אז קיין ברעקעל ליכט זאָל חס וחלילה ניט פאַלען אויף איהר געזיכט.

אָבער ער האָט אויך איצט ניט געטראָפען, און די פערמאַטערטע פירסטין האָט ווידער געמוזט איבעררייסען איהר געשפּרעך וועגען מיסטיציזמוס און פּאָעזיע און אָנצייגען דעם שלעכטען פיליפּ, וועלכער האָט זי געערגערט, ווי ער זאָל טהאָן.

אין פיליפּ'ס אויגען האָט אויף א מינוט א בליץ געטהאָן א פייערעל: „כאַפּט דיך דער טייפעל, ווער קען דיך פערשטעהן וואס דו מיינסט דאָרט", האָט זיך מסתמא ביי איהם ארויסגעריסען אייגערליך. אזוי האָט זיך דאָס געדוכט נעכליודאָוו'ען, וועלכער האָט בעאָבאַכטעט דיעזע שפּיעל.

אָבער דער געזונדער, שעהנער לאַקיי האָט באלד געקענט אונטערדריקען אין זיך זיין אונגעדולד און האָט רוהיג אָנגעהויבען טהון

נען, און דערפאר בין איך אימער אויפגעלייגט. קומט, לאָמיר אריין צו מיר. מיר וועלען זוכען צו פערטרייבען אייער מרה־שחורה.

נעכליודאָוו האָט געפיהלט דאָס זעלבע, וואָס עס פיהלט א פערד, ווען מען גלעט איהם, אום אָנצוטהאָן אויף איהם די צוים און פיהרען איינשפאנען. און היינט איז איהם געווען זעהר אונאנגענעהם צו געהן אין שפאן.

ער האָט זיך ענטשולדיגט, האָט געזאָגט, אז ער מוז זיין צו הויז, און האָט זיך גענומען זעגענען. מיססי האָט לייגנער אלס געוועהנליך געהאלטען איצט זיין האנד ביין זעגענען זיך, זאָגענדיג:

— געדיינקט, אז דאָס וואָס איז וויכטיג פאר אייך, איז וויכטיג אויך פאר אייערע פריינד. קומט איהר מאָרגען?

— איך גלויב קוים, — האָט נעכליודאָוו געענטפערט, — ער האָט זיך פערשעהמט, אליין ניט וויסענדיג, פאר זיך אָדער פאר איהר, אָבער ער איז רויט געוואָרען און האָט זיך געאיילט ארויסצוגעהן.

— וואָס זאָל דאָס אזעלכעס זיין? דאָ מוז עפּעס זיין אן אינטריגע, — האָט אויף פראנצויז געזאָגט צו זיך אליין יעקאטערינא וואסיליעוונא, ווען נעכליודאָוו איז ארוים, — אָה, איך וועל זיך שוין דערוויסען, דאָס מוז זיכער זיין עפּעס א ליבעסגעשיכטע; עס הויבט אָן יערענפאלס צו זיין פערדעכטיג, מיין טהייערער פריינד נעכליודאָוו.

— האָט זיך אודאי פערכלאָבעט אין ווערען, — האָט געוואָלט זאָגען מיססי, קוקענדיג אין דער ווייטענס מיט אן אנדער מין בליק ווי זי האָט געקוקט פריהער אויף נעכליודאָוו'ן, אָבער זי האָט זיך אָבגעהאלטען פון געברויכען אזא גראָבען אויסדרוק אפילו אין דער אנוועזענהייט פון קאטערינא אלעקסעיעוונא, און זי האָט געזאָגט: ביי יערען פון אונז פאסירען גוטע און שלעכטע טעג.

„וועל איך אויך דאָ דורכפאלען? נאָך דעם אלעם, וואָס צווישען אונז איז געשעהן, האָט ער מיך אויך גענארט?" — האָט זי א טראכט געטהון, דיינקענדיג אז דאָס וואָלט געווען זעהר נידריג פון איהם.

א דריק געטהאָן די קלאָהרע ביינערדיגע האנד פון סאָפּיא וואסי־ליעווגא, — א האנד בעדעקט מיט פינגערלעך, און איז ארויסגע־גאנגען.

אין גאסט־צימער האָט איהם בעגעגענט קאטערינא אלעק־סעיעווגא און האָט מיט איהם גלייך אָנגעהויבען ריידען:

— עס שיינט, אז די פּפליכט פון א געשוואָרענעם ווירקט אויף אייך זעהר בעלעסטיגענד, — האָט זי איהם געזאָגט, ווי איהר גע־וואָהנהייט איז געווען, אויף פראנצויז.

— יא, פערצייהעט מיר, איך בין היינט עפּעס גאָר ניט אויפ־געלייגט און איך האָב קיין רעכט ניט צו מאכען אנדערע מרה־שחורה׳דיג, — האָט געענטפערט נעכליודאָוו.

— פאר וואָס זייט איהר ניט אויפגעלייגט?

— ערלויבט מיר אייך ניט צו דערצעהלען פאר וואס, — האָט ער געענטפערט, זוכענדיג זיין הוט.

— האָט איהר זיך פערגעסען, ווי איהר האָט אליין א מאָל געזאָגט, אז מען דארף אימער זאָגען דעם אמת, און ווי איהר האָט דאַן אונז אלעמען געזאָגט אזוי שטרענג דעם אמת? פאר וואָס זשע ווילט איהר איצט דעם אמת ניט זאָגען? געדיינקסט דו מיססי?— האָט זיך קאטערינא אלעקסעיעווגא גלייך א ווענד געטהאָן צו מיססי, וועלכע איז נור וואָס אריין אין צימער.

— דערפאר ווייל דאַן איז עס געווען נור א שפּיעל־זאך, — האָט ערנסט געענטפערט נעכלודאָוו: שפּיעלענדיג מעג מען אלעס, און אין דער ווירקליכקייט אָבער זיינען מיר דערצו צופיעל פערדאָרבען, דאס הייסט, איך בין אזוי פערדאָרבען, אז וועניג־סטענס איך האָב ניט קיין רעכט דעם אמת צו פּאָדערען.

— נור האָט קיין חרטה ניט און פערבעסערט ניט אייערע רייד; איהר זאָגט בעסער, מיט וואָס זיינען מיר אזוי פערדאָרבען,— איז צוגעשטאנען יעקאטערינא אלעקסעיעווגא, שפּיעלענדיג מיט די ווערטער און אזוי ווי זי וואָלט ניט מערקען נעכליודאָוו׳ס ערנסט.

— עס קען שלימער ניט זיין, ווי אז יעמאנד אנערקענט זיך ניט אויפגעלייגט; איך וויל דאס אין זיך קיינמאָהל ניט אנערקע־

היינט אָבער מעהר פאר אלע מאָהל געפיהלט, אז ער קען זיך מיט איהר ניט פערבינדען.

„מיאוס און פאסקודנע, פאסקודנע און מיאוס“ — האָט זיך אלץ וויעדערהאָלט אין זיין מוח, טראכטענדיג איצט שוין ניט וועגען דעם אליין, נור וועגען אלעם. „אלעם איז אזוי פאסקודנע, אזוי מיאוס“ — האָט איהם געקלונגען אין די אויערען, ווען ער איז ארויף אויף די טרעפ צו זיך אין הויז.

— קיין אבענד־ברויט עס איך היינט נישט, — האָט ער א זאָג געטהאָן זיין דיענער קארנעי, וועלכער איז אריין נאָך איהם אין עסס־צימער, וואו דער טיש איז געוועזען געגרייט — איהר קענט אוועקגעהן.

— זעהר וואויל, — האָט געענטפערט קארנעי, און איז אבער ניט אוועק, זאָגדרן האָט אָנגעהויבען אויפראַמען פון טיש. נעכלודאָוו האָט געקוקט אויף קארנעיען און אין איהם האָט זיך ערוועקט עטוואָס בייזעס געגען איהם. ער האָט געוואָלט מען זאָל איהם לאָזען צורוה, און ווי אויף צו להכעיס עפּעס קריכען איהם אלע אין צורה.

ווען קארנעי איז אוועקגעגאנגען מיט דעם סערוויז, איז נעכליודאָוו צוגעגאנגען צום סאַמאָוואר אום צו פערשיטען פאר זיך טהעע. ער האָט אָבער דערהערט, ווי זיין הויז־האַלטערין, אגראַפענא פעטראָוונא, קומט און ער איז שנעל ארויס פון צימער, אום ניט צו טרעפען זיך מיט איהר. ער איז אריין אין זיין גאסט־צימער און האָט פערשפּארט הינטער זיך די טהיר.

דיעזער צימער איז געוועזען דער זעלבער, אין וועלכען ערשט מיט 3 מאָנאטען צוריק איז געשטאָרבען זיין מוטער. ארייגגעהענדיג איצט אהער און דערזעהענדיג די צוויי אויל־לאָמפּען, וועלכע זיינען געהאנגען — איינער לעבען בילד פון זיין מוטער און איינער לעבען בילד פון זיין פאָטער — האָט ער זיך גראדע דערמאָהנט וועגען זיינע פערהעלטניסע צו דער מוטער אין דער לעצטער צייט פאר איהר טויט. און איהם האָט זיך געדוכט, אז דיעזע פערהעלט־

ווען מיססי וואָלט א שטייגער געדאַרפט ערקלעהרען, וואָס זי מיינט „נאָך אלעם, וואָס איז צווישען אונז געשעהן", וואָלט זי קיין זאַך בעשטימטעם נימי געקענט זאָגען, און דאָך איז ביי איהר קיין צווייפעל ניט געווען, אז ער האָט ניט נור אין איהר איינגע־פלאַנצט די האָפנונג, אז ער וועט זיין איהרער, זאָנדערן ער האָט עס איהר כמעט אזוי ווי קלאָהר פערשפּראָכען.

זעלבסט־פערשטענדליך, אז דאָס זיינען אַלץ געווען ניט קיין בעשטימטע אָפענע ווערטער פון זיין זייט, אָבער פיעלבעדייטענדע בליקען, שמייכלען, אָנצוהערענעס, ווערטלעך, צייכענס פון איינ־ווילינונג, א. ז. וו. זי האָט איהם פאר זיכער גערעכענט אלס איהרען, און זעגענען זיך איצט מיט דיעזען געדאנק וואָלט פאר איהר געווען שווער, זעהר שווער.

28.

„מיאוס און פאַסקודנע, פאַסקודנע און מיאוס" — האָט זיך אַלץ געדרעהט אין נעכליודאָוו'ס געדאנקען, ווען ער איז געגאנגען צו פום אהיים, פערלאָזענדיג דאָס הויז פון קארטשאגין.

ער האָט ניט געקענט פטור ווערען פון דעם שווערען איינדרוק, וועלכען עס האָט אויף איהם געמאכט זיין געשפּרעך מיט מיססי. ער האָט געפיהלט, אז פאָרמעל, אויב מען קען זיך אזוי אויסדריקען, איז ער געווען גערעכט געגען איהר, דען ער האָט איהר אָפען גאָר־נישט פערשפּראָכען, האָט איהר האנד ניט געבעטען, האָט איהר קיין ערקלעהרונג ניט געמאכט און קיין זאַך אזעלכעס, וואס זאָל איהם צובינדען צו איהר.

פון דעסטוועגען אָבער האָט ער עפּעס אינערליך געפיהלט, אז זי האָט א רעכט צו דיינקען אז ער האָט איהר פערשפּראָכען, אז זיינע פיהרונגען די גאנצע צייט האָבען זי געדאַרפט צוגעוואָהנען צו דעם געדאנק, אז צווישען זיי וועט זיין א שידוך און ער האָט

בען שווארץווערען, האָט אריינגעקוקט איהם אין די אויגען און האָט געזאָגט:

— אורטהייל מיך ניט צום שלעכטען, מיטיא, אויב איך האָב געטהאָן ניט אזוי ווי מען דאַרף. און אין איהרע פארבלאָזע אויגען פון ליידען האָבען זיך געוויזען טרעהרען.

„ווי פאסקודנע!" האָט ער זיך ווייטער געזאָגט א קוק טהוענדיג אויף דיעזען בילד פון א נאַקעטער שעהנהייט מיט גרויסארטיגע מארמאָר־שולטערן און אָרעמס און א זיעגרייכען שמייכעל אויפ'ן געזיכט.

די נאַקעטקייט פון דער ברוסט אויף דעם בילד האָט איהם ערינערט אָן אַנ'אנדער יונגע פרויענצימער, וועלכע ער האָט מיט עטליכע טעג צוריק געזעהן אויך מיט אן אויסגעבלויזטע ברוסט און שולטערן. דאָס איז געוועזען מיססי, וועלכע האָט אויסגעפונען עפּעס א צופאל אום צו איינלאדען איהם אבענדס צו זיך און צו ציינען זיך איהם אין איהר באל־קאָסטיום, אין וועלכען זי איז יענעם אבענד געפאָהרען צו א באל.

ער האָט איצט מיט אבשיי זיך דערמאָהנט אָן יענע שעהנע שולטערן און אָרעמס. און דער גראָבער, אָבגעפרעסענער טאטע מיט זיין האַרטהערציגקייט, און די מוטער מיט א צווייפעלהאפטער רעפּוטאציע פון א לייכטפערטיגער שעהנהייט, אלעס דאָס איז געוועזען אזוי עקעלהאפט און אזוי מיאוס, מיאוס און עקעלהאפט. א שאנדע.

„ניין, ניין, מען דאַרף זיך בעפרייען פון אלעס"—האָט ער זיך געטראַכט — „בעפרייען זיך פון די אלע פאלשע בעציהונגען צו די קארטשאגינס און מיט מאַריא וואסיליעוונא און מיט דער ירושה און מיט דאָס אלע איבעריגע... און אָפּאָטהעמען זיך פריי. א פאָהר טהאָן קיין קאָנסטאנטינאָפּאָל, פון דאָרטען קיין רוים, און ארויסשלאָגען פון זיך די פערגאנגענהייט. ווי ווערט מען נור פטור פון צו זיין א געשוואָרענער? און שוין אָפּמאכען מיט דעם אדוואָקאט וועגען דיעזער געשיכטע".

און מיט א מאָהל איז אין זיינע געדאנקען ערשינען אזוי

ניסע זיינען געווען אזוי אוננאטירליך, אזוי אבשטויסענד. און דאָס איז אויך געווען „מיאוס און פּאסקודנע“.

ער האָט זיך דערמאָהנט, ווי אין די לעצטע טעג פון איהר קראנקהייט האָט ער פּשוט געוואָלט זי זאָל שוין שטארבען. ער האָט זיך אליין איינגעשמועסט, אז ער פערלאנגט עס כדי זי זאָל בעפרייט ווערען פון איהרע לײדען, אָבער אין דער ווירקליכקייט האָט ער דאס פערלאנגט, כדי אליין פּטור צו ווערען פון דער אונ־אנגענעהמער לאגע צו זעהן ווי זי מאטערט זיך.

אין איהם האָט זיך איצט ערוועקט א פערלאנג ארויסצורופען אין די געדאנקען עפּעס אן אנגענעהמע עראינערונג וועגען איהר, און ער האָט גענומען בעטראכטען איהר בילד, א בילד וואס האָט געקאסט 5000 רובעל און איז געמאהלט געווארען פון א בעריהמ־טען מאהלער.

זי איז געווען פאָרגעשטעלט אָנגעטהאָן אין א סאמעטענעם קלייד מיט אן אויסגעבלויזטע ברוסט. דער מאהלער האָט אויגענ־שיינליך, מיט בעזונדערע מיהע, אויסגעצייכענט די ברוסט, דעם טהייל צווישען די צוויי בריסטער און די שעהנע שולטערן און דעם האלז. נו, דאס איז שוין געווען גאָר מיאוס און פּאסקודנע.

עטוואָס אָפּשטויסענדעס און ציניששעס איז געווען אין דיעזער פארשטעלונג פון א מוטער אין דער געשטאלט פון א האלב־נאקעטער קאָקעטקע; דאס איז נאָך געווען מעהר אבשטויסענד דערפאר ווייל אין דעם זעלבען צימער איז ערשט מיט 3 מאָנאטען צוריק געלעגען די זעלביגע פרוי, אן אויסגעמאָגערטע ווי א סקעלעט, און האָט אנגעפילט דעם צימער מיט יענעם שווערען קראנקען־גערוך, וועלכען מען האָט מיט קיין זאך ניט געקענט פערטרייבען; ניט נור האָט זיך דאָס געפיהלט אין קראנקען־צימער, זאָנדערן אין גאנצען הויז, אז עס איז געווען אונערטרעגליך.

איהם האָט זיך גערוכט, אז ער הערט נאָך איצט אויך דעם זעלבען ריח. און ער האָט זיך דערמאָהנט, ווי מיט א טאָג פריהער בעפאָר איהר טויט האָט זי גענומען זיין שטארקע, ווייסע האנד אין איהר הויט־און־ביינערדיגער האנד, וועלכע האָט שוין אָנגעהויי־

אין קלויסטער אין איהר ווייסען קלייד, און דיעזער מיידעל, וועלכע זיי האבען היינט געאורטהיילט.

דאן איז ער געווען א פרישער, מונטערער, פרייער מענש, פאר וועמען עס האט זיך פאראוים געזעהן א לעבען פון אלע מעגליכקייטען, פון זיסע ערוואַרטונגען; איצט האט ער זיך געפיהלט פון אלע זייטען פערפּלאָנטערט אין דעם נעץ פון א פּוסטען, נארישען, צוועקלאָזען, ניטווירדיגען לעבען, פון וועלכע עס איז ניטאָ קיין אויסגאנג, און ניט נור ניטאָ, עס פעהלט אפילו דער פערלאנג, עס גלוסט זיך גאָר ניט אין מעהרסטע פעלע, ארויסצוקריכען פון דיעזען פּלאָנטער.

ער האט זיך דערמאָהנט איצט, ווי ער איז א מאָהל, אין יענער יוגענד־צייט, געווען שטאָלץ מיט זיין גלייכער נאטור, ווי ער האט זיך דאן געשטעלט פאר א רעגעל אימער ארויסצוטרעטען אָפען מיט דער וואַרהייט און, ווירקליך, ער איז געווען דאן וואַרהייטליך, און איצט — אך, ווי ער איז אין גאנצען פערזונקען אין פאלשקייט, אין די שרעקליכע פאלשקייט, אין אזא שקר, וועלכער ווערט פּראקטיצירט פון דער גאנצער וועלט און אָנגענומען פון אלע מענשען, וועלכע זיינען ארום איהם, פאר אמת.

און פון דיעזען שקר איז קיין אויסגאנג ניטאָ; אם ווענינגסטען קומט איהם אזוי פאָר, אז מען קען קיין אויסגאנג ניט געפינען. און אין דיעזען שקר איז ער פערזונקען, אין דיעזען זומפּ האט ער זיך נאָך געצערטעלט, געמאכט חן.

ווי מאכט מען א סוף צו די בעציהונגען מיט מאריא וואַסיליעוונא, מיט איהר מאן; אָבער מאכען א סוף אזוי, אז ער זאָל זיך ניט דארפען שעהמען קוקען איהר אין די אויגען, קוקען איהר מאן אין די אויגען און זייערע קינדער?

ווי זאָל ער, אָהן ווייטערע פאלשקייטען, מאכען א סוף צו זיינע פערהעלטניסע מיט מיססי'ן?

ווי זאל ער ארויסקריכען פון די געגענזעצע, אין וועלכע ער לעבט? אליין אנערקענט ער פאר אונגערעכטיג צו בעזיצען איי־

זאָנדערבאר לעבעדיג די ארעסטאנטקע מיט איהרע שווארצע, עט־וואָס קרימליך־קוקענדע אויגען. און ווי זי האָט זיך דאָס פאנאנ־דערגעוויינט, ווען מען האָט איהר געגעבען דאָס לעצטע וואָרט!

נעכלודאָוו האָט שנעל דערראָכערט דעם פּאפּיראָס, האָט איהם געריבען אין אש־קעסטעל כדי איהם צו פערלעשען און האָט באלד פעררויכערט אן אנדער פּאפּיראָס, און האָט אנגעהויבען ארומצו־געהן הין און צוריק איבער'ן צימער.

און איינע נאָך די אנדערע האָבען זיך אָנגעהויבען שטויסען די געדאנקען ביי איהם אין קאָפּ; עס זיינען אין זיינע עראינערונגען דורכגעגאנגען אלע מינוטען, וועלכע ער האָט דורכגעלעבט און דורכ־געפּיהלט מיט איהר.

ער האָט זיך דערמאָהנט זיין לעצטען זעהן זיך מיט איהר, יענע ליידענשאפט, וועלכע האָט איהם בעהערשט דאן, און נאכהער די ענטטוישונג, וועלכע ער האָט דערפיהלט. ער האָט זיך אויך דערמאָהנט אָן דעם ווייסען קלייד מיט דעם בלויען באנד, האָט זיך דערמאָהנט אָן יענעם פריה־מאָרגען גאָטעס דיענסט.

„איך האָב זי דאָך געליעבט, מיט אן אמת געליעבט, מיט ריינער, אינערליכער, גוטער ליעבע אין יענער פּאסכא־נאכט; איך האָב זי נאָך געליעבט דאָך פריהער, און ווי נאָך האָב איך זי דאן געליעבט! דאן, ווען איך בין דעם ערשטען מאָהל געוועזען צו גאסט ביי די טאנטעס און האָב געהאלטען אין פערפערטיגען מיין ווערק פאר'ן אוניווערזיטעט!“

און ער האָט זיך אליין פארגעשטעלט אזעלכען, ווי ער איז געוועזען דאן. ער האָט זיך דערמאָהנט, ווי ריין, אונשולדיג ער איז געוועזען און אויף איהם האָט איצט אן אָטהעם געטהאָן יענע יוגענד־פרישקייט, יענע לעבענס־פולקייט און איהם האָט פערנומען דאָס האַרץ, א טיעפער, טרויעריגער בייַנקען האָט זיך אין איהם ערוועקט.

דער אונטערשיעד פון דאָס וואָס ער איז געוועזען, ביז דאָס וואָס ער איז איצט, איז געוועזען זעהר גרויס; דיעזער אונטערשיעד איז געוועזען אזוי גרויס, אויב ניט נאָך גרעסער, ווי דער אונטערשיעד צווישען דער קאטיושא'ן, וועלכע ער האָט געזעהן יענע נאכט

וואסיליעוונא און איהר מאַן ? און ווי איך פערהאַלט זיך צו דער ירושה, רעכען איך עס ניט דען פאַר מיין פערמעגען ? אונטער דעם אויסרייד, אז דאָס איז געבליבען בירושה פון דער מוטער, פערמאָג איך דאָס וואס איז ניט מיינס, וואס איך רעכען פאַר אונגעזעצליך, פאַר אונגערעכט!"

„היינט דער גאַנצער פּוסט־און־פּאַסנער, לייכטער און שלעכטער לעבען. און ועל כולם מיין האנדלונג געגען קאַטיושא. ניין, געמיין, נידערטרעכטיג! זיי, די מענשען, זאָלען זיי וועגען מיר אור־טהיילען ווי זיי ווילען, זיי קען איך נאָך נאַרען, אבער זיך, זיך אליין קען איך דאָך ניט נאַרען!"

און ער האָט פּלוצלינג אנגעהויבען קלאָר צו פערשטעהן, אז דעם אפּשטויס, וועלכען ער האָט אין דער לעצטער צייט אנ־געהויבען צו פיהלען צו מענשען, און בעזאנדערס נאָך היינט, צו דעם פירסט, צו סאָפיא וואסיליעוונא, צו מיססי, צו קאַרנעיען און אלע אנדערע — איז דאָס געוועזען זיין אבשטויס פון זיך אליין.

און וואונדערבאַר, אין דעם געפיהל פון אנערקענען זיין איי־גענע געמיינהייט איז געוועזען עטוואס שמערצליכעס, קריינקליכעס, אבער אין דער זעלבער צייט אויך פרעהליכעס און בערוהיגענדעס.

מיט נעכלודאָוו'ן האָט זיך שוין ניט איין מאָל געטראָפען אין לעבען דאָס, וואס ער האָט גערופען „א נשמה־רייניגונג". מיט רייניגען די נשמה האָט ער בעצייכענט דעם צושטאַנד, ווען ער האָט פּלוצלונג נאָך א לאַנגער צייט ניט ארומקוקען זיך אנגע־הויבען בעטראַכטען וואס עס קומט אין איהם פאָר, אונטערגעפיהרט, זאָ צו זאָגען, א רעכענונג מיט זיך אליין און האָט אנגעהויבען ארויסצורייניגען די גאַנצע מיסט וואס עס האָט זיך אנגעקליבען אויפ'ן הארצען און איבער וואָס דאָס גאַנצע אינערליכע לעבען קימט מיט איין מאָל צו א שטיל־שטאַנד.

אימער נאָך אזא אויפוואכען פלעגט זיך נעכלודאָוו אויס־ארבייטען א פּלאַן, נאָך וועלכען ער מוז פון יענעם טאָג אָן לעבען און פאָלגען דיעזען פּלאַן אימער: ער האָט אנגעהויבען שרייבען דאָן א טאַגעבוך און אנגעהויבען אויף דאָס־ניי פיהרען אזא

גענטהום אויף לאנד און פון דעסטוועגען איז ער דער בעל הבית איבער דער מאמע'ס ירושה און הערשט דארט ווי אלע אנדערע.

ווי זאל ער פערגלעטען זיין פערברעכען געגען קאטיושא? אזוי לאזען דאס איז דאך א זאך דער אונמעגליכקייט.

„איז דען רעכט אזוי אוועקצואווארפען א פרויען־צימער, וועל־כע איך האב היים געליעבט, און זיין צופרידען דערמיט, וואס איך וועל אויסגעבען עטליכע רובעל אויף אן אדוואקאט און ער וועט זי רעטען פון קאטארגע, וואס זי האט עס ניט פערדינט? זאל איך פערגלעטען די זינד דערמיט וואס איך וועל זיך לאזען קאס־טען עטוואס געלד אזוי ווי איך האב דאן געטאהן, ווען איך האב איהר געגעבען דאס געלד און האב געמיינט, אז איך האנדעל אזוי, ווי גוטיג איז?"

און אזוי לעבעדיג האט זיך איהם פארגעשטעלט יענע מי־נוט, ווען ער האט זי אנגעיאגט אין קארידאר און האט איהר אריינגערוקט די הונדערט רובעלדיגע און איז אליין אנטלאפען געווארען.

— אך, דיעזע געלד, — האט ער מיט שרעק און אבשטוים ארויסגערעדט און האט דערפיהלט דאס זעלביגע, וואס ער האט דאן געפיהלט, ווערהענד ער האט איהר געגעבען די געלד. — ווי פאסקודנע, ווי פאסקודנע! — האט ער גאנץ הויך ארויסגע־רעדט עבען אזוי ווי דאן, ווען ער איז אריינגעלאפען צו זיך אין צימער. נור א געמיינער, פערדארבענער טויגעניכטס קען זיין פעהיג אויף עטוואס אזעלכעס! און איך בין דאס יענער פער־דארבענער, יענער געמיינער טויגעניכטס!..

— אבער זאל דאס ווירקליך מעגליך זיין, אז איך בין דאס אזא פעודאווע'בענער מענש? — האט ער זיך צוריק געפרעגט. — ווי דען, ניט איך? טא ווער־זשע איז אין אלעם דעם שולדיג? — האט ער זיך אליין געענטפערט דערויף.

— און איז דאס בלויז דאס איינציגע, אין וואס איך בין שולדיג? — האט ער זיך ווייטער געמאכט פארווירפע — איז ניט פערדארבען, איז ניט געמיין פון מיר די בעציהונגען צו מאריא

ווי גרויס דער אונטערשיעד איז געוועזען צווישען דעם, וואס ער טוהט און דעם, וואס, ער רעכענט, ער דארף טאָהן.

דיעזער אונטערשיעד איז געוועזען אזוי גרויס, די פערשמוצונג פון דער נשמה איז געוועזען אזוי שטארק, אז ער איז אויף דער ער־שטער מינוט געווארען פערצווייפעלט, און האט ניט געגלויבט, אויב עס איז גאר מעגליך אבצורייניגען זיך פון דעם אלעם.

„האסט דו דען ניט עטליכע מאהל געפרובט בעסער ווערען, פערפאלקאמענערט זיין, און וואס איז געוועזען דער סוף? גאר־נישט“ — האט צו איהם געטענה'ט א פערפיהרערישע שטימע — „וואצו אלזא פרובירען נאך אמאל? ביזט דו דען איינער, זיי זיינען דאך אלע אזוי. אזוי איז דאס לעבען“ — האט צו איהם דיעזע שטימע גערעדט.

אבער יענעם פרייע, גייסטיגע וועזען, וועלכע אליין איז נור וואהר, איז מעכטיג און איז אליין נור עוויג האט זיך שוין ער־וועקט אין נעכליודאָוו'ן, און ער האט דיעזען וועזען געגלויבט. ער האט ניט געקענט ניט גלויבען, ווי גרויס עס איז ניט געוועזען דער אונטערשיעד פון זיינע איבערצייגונגען ביז זיין פראקטישען לע־בען. ווי גרויס עס איז ניט געוועזען דער אונטערשיעד צווישען דעם, וואס ער איז געוועזען און דעם וואס ער האט געוואלט זיין, — פאר דעם ערוואכענדען, גייסטיגען וועזען האט זיך אלעס פארגעשטעלט אלס מעגליך.

„איך וועל צורייסען דעם גאנצען שקר, וועלכער האלט מיך געבונדען, וואס דאס זאל מיר ניט קאסטען, איך וועל אין אלעם און אלעמען זאגען נור דעם אמת“, — ענטשלאסען, אין דער הויך האט ער דאס זיך געזאגט.

„איך וועל אויסזאגען דעם אמת מיסי, אז איך בין אן אויסגעלאסענער און איך קען מיט איהר ניט הייראטען; אז איך האב נור אומזיסט זי בעאונרוהיגט די גאנצע צייט; איך וועל זאגען מאריא וואסיליעוונא (דעם פרעדוואדיטעל'ס פרוי) — אמת, איהר איז ניטא וואס צו זאגען; איך וועל זאגען איהר מאן, אז איך בין א טויגעניכטס, אז איך האב איהם גענארט; מיט מיין

מין לעבען, וועלכען ער האָט געהאפט, ער וועט קיין מאָל ניט ענדערן, וועט קיין מאָל מעהר ניט אראָפּ פון וואהרהייטליכען וועג — א נייעם בלאט איבערגעקעהרט, פלעגט ער דאָס אנרופען.

אבער יעדען מאָל פלעגט ער ניט בעמערקען, ווי ווערענדיג נעריצט פון די געשמאקע זאכען פון דער וועלט פלעגט ער אריינ־פאלען און פלעגט זינקען, זינקען אזוי ביסלעכוויים אמאָל נאָך א סך נידריגער אלס בעפאר ער האָט „איבערגעקעהרט א נייעם בלאַט“.

אזוי האָט עס מיט איהם פאסירט שעהנע עטליכע מאָל, ווי ער האָט זיך גערייניגט און איז ווידער געזונקען. אזוי איז דאָס מיט איהם געווען דאָס ערשטע מאָל, ווען ער איז געקומען צו די טאנטעס צו גאסט אויף צו זיין דאָרט א גאנצען זומער.

יענעם מאָל איז דאס געווען די לעבעדיגסטע, די העכסטע בעגייסטערטע ערוואכונג. און די פאלגען פון יענער ערוואכונג האָ־בען געדויערט זעהר לאנג.

נאכהער האָט ווייטער פאסירט אזא ערוואכונג, ווען ער האָט זיך אפּגעזאגט פון זיין ציוויל אמט און איז אריינגעטראָטען אין מיליטער־דינסט, וועלענדיג אפּפערען מיט זיין לעבען. אבער דיעזען לעצטען מאָל איז די צוריקזינקונג אנגעקומען זעהר שנעל.

דערנאָך איז געווען ווייטער אן ערוואכונג, ווען ער איז ארויס פון מיליטער־דיענסט, איז אוועק נאָך אויסלאנד און האָט זיך אי־בערגעגעבען דער קונסט, האָט אנגעפאנגען צו עסק'ן זיך מיט מא־לעריי.

פון יענעם מאָל אָן ביז היינטיגען טאָג איז שוין אי־בערגעגאנגען א לאנגע צייט און אלץ אָהן א ערוואכונג. און דער־פאר איז דאָס נאָך אין קיין פריהערינער צייט פון זיין לעבען ניט געקומען ביז צו אזא פערשמוצונג אזוי ווי איצט, ביז אזא היפּוך צווישען דאָס, וואס עס האָט געפאָדערט דער געוויסען, און דעם לעבען וואס ער האָט געפיהרט. און ער האָט זיך איצט דערשראָ־קען, ווען ער האָט א קוק געטאָהן ווי ווייט ער איז פערקראָכען,

איהם איז געווארען הייס. ער איז צוגעגאנגען צום פענסטער און האט איהם געעפענט. דער פענסטער איז ארוים צום גארטען. עס איז געווען א ליכטיגע, פרישע שטילע נאכט; דער מאָנד האָט קלאָהר געשיינט. איבער'ן גאס האָט זיך דערהערט א טומעל פון א דורכפאהרענדע פוהר. דערנאָך איז אלעס ווידער שטיל געווארען.

גלייך אונטער'ן פענסטער האָט זיך געזעהן דער שאטען פון די ארומגעהאקטע צווייגען פונ'ם הויכען, נאקעט געלאָזענעם בוים, קלאָהר האָט זיך אָפּגעצייכענט דיעזער שאטען אויף דעם זעמדעל פון דעם אבגערייניגטען פלאטץ אונטער'ן פענסטער.

צו דער לינקער זייט איז געווען דער דאך פון א גרויסער שטאהל, וועלכע האָט אויסגעזעהן ווייס אונטער דער בעלייכטונג פון מאָנד; ווייטער האָבען זיך איבערפלאָכטען די צווייגען פון די בוימער, הינטער וועלכע עס האָט זיך געזעהן דער שווארצער שאָטען פון פלאנקען.

נעכלודאָוו האָט בעטראכט דעם גאָרטען, וועלכער איז בע־לויכטען פונ'ם קלאָהרען מאָנד־ליכט, דעם ווייסען דאך פון דער גע־ביירע, דעם שאטען פון די בוימער; ער האָט זיך צוגעהערט און האָט איינגעאטהעמט אין זיך די ערפרישענדע, אפּלעבענדע לופט.

„ווי גוט, ווי גוט, מיין גאָט, ווי גוט!“ — האָט ער גע־שעפּצעט צו זיך, טראכטענדיג וועגען דעם, וואס עס איז פארגע־קומען ביי איהם אין הארצען.

29.

מאסלאָווא איז געקומען צוריק אין איהר ארעסטאנטסקען קעמערל ערשט א זייגער 6 פארנאכט, א מידע, א נידערגעשלאָ־גענע מיט קראנקע פיס פון דעם לאנגען וועג — א מהלך פון 15 וויאָרסט איבער שטיינער, ניט געוואהנטערהייט, און דאצו נידער־

ירושה וועל איך אויך האנדלען אזוי, אז עס זאל זיין, ווי דער אמת פאָדערט".

„און איהר, קאטיושען, וועל איך זאגען, אז איך בין א ניכטס־ווירדיגער, אז איך בין א פערברעכער נעגען איהר, און איך וועל טאָהן אלעס מעגליכע אום צו פערלייכטערען איהר שיקזאל. יא, איך מוז זי זעהן און בעטען זי זאָל מיר פערצייהען, איך וועל בע־טען איהר פערצייהונג, ווי א קינד בעט איבער, ווען ער פער־זינדיגט זיך.

ער האָט זיך אפּגעשטעלט.

— איך וועל מיט איהר הייראטהען, אויב עס וועט נויטיג זיין.

ער איז ווידער געבליעבען שטעהן, די הענד פערלייגט אויפ'ן ברוסט, ווי ער האָט עס געטאָהן ווען ער איז געוועזען א קליינינקער, ער האָט אויפגעהויבען די אויגען ארויף און האָט געזאגט:

— אָה, גאָט, העלף מיר, לערן מיך, קום אראָפּ, בעזעץ זיך אין מיר, און רייניג מיך פון דעם גאנצען שמוץ.

ער האָט תפלה געטאָהן, האָט געבעטען גאָט, ער זאל איהם העלפען, וועהרענד עס האָט זיך שוין פערווירקליכט דאס, וועגען וואָס ער האָט איצט געבעטען.

ער האָט ניט נור דערפיהלט די פרייהייט, דרייסטקייט און פריידע פון לעבען, זאנדערן ער האָט אויך דערפיהלט די גאנצע מאכט פון גוטעס. אלעס, אלעס, דאָס ערעלסטע און דאָס בעסטע, וואס א מענש קען נור האָבען, האָט ער דערפיהלט אין זיך איצט די פעהיגקייט צו טאָהן.

טרערען האָבען זיך איהם געוויזען אין די אויגען, ווער ער האָט דאס אלעס צו זיך געקומען. דאָס זיינען געוועזען גוטע און בייזע טרערען: גוטע טרערען, ווייל דאָס זיינען טרערען פון פריידע, פון דאס גוטע וואס האָט אין איהם ערוואכט; דאס ער־וואכען פונ'ם גוטען וועזען, וועלכער האָט א לאנגע צייט אין איהם געשלאפען, און בייזע טרערען, ווייל דאָס זיינען אויך געוועזען טרע־רען פון צופרידענהייט מיט זיך אליין, צופרידענהייט פון זיין אייגע־נער גרויסמוטיגקייט.

איהר אזוי ליעבליך געקוקט. נור איינעם — דעם פּראָקוראָר האָט זי געזעהן אנדערש פון די אנדערע.

אין דער צייט, ווען זי איז געזעסען אינ'ם ארעסטאנטסקען צימער פון געריכט, האָט זי געזעהן ווי דיעזע מענער, געהענדיג כלומרשט צוליעב אנדערע זאכען, זיינען פערבייגעגאנגען פערביי דער טיהר אָדער זיינען טאקע אריין אינווייניג, אום איינצוקוקען זיך אויף איהר.

און מיט איין מאָל נעהמען דיעזע זעלביגע מענער און פער־אורטהיילען זי גאר אויף קאטאָרגע, טראָץ דעם, וואס זי איז גע־ווען אונשולדיג אין דעם פערברעכען, פאר וועלכען מען האָט זי געאורטיילט.

זי האָט געוויינט, געוויינט, איז אבער דערנאָך שטיל געבלי־בען זיצען אזוי ווי א פערשטיינערטע, ווי א פאראליזירטע, און זי איז אזוי געזעסען אין ארעסטאנטסקען צימער ביז מען האָט זי אוועקגעפיהרט צוריק אין אסטראָג.

איהר האָט זיך שוין יעצט מעהר ניט געוואָלט ווי איין זאך: רויכערן. אין דיעזען צושטאנד האָבען זי געטראפען באָשטקאווא און קארטינקין, וועלכע מען האָט נאך דעם אורטהייל אריינגעפיהרט אין זעלבען צימער. באָטשקאָווא האָט גלייך אָנגעהויבען צו זיד־לען מאסלאָווא און האָט זי גערופען קאטאָרזשניצע.

— אהא, דו האָסט גע'גנב'עט? האָסט זיך ניט אויסגעדרעהט, דו, מיאוסקייט, ווי דו האָסט פערדינט, אזוי האָסטו. אויף קאטאר־גע, נישט קשה, וועסט דו מעהר ניט פראנטעווען.

מאסלאָווא איז געזעסען, אריינגערוקט די הענד אין ארעס־טאנטסקען כאלאט און איינגעבויגען דעם קאָפּ, זי האָט בלויז גע־קוקט א צוויי שריט ווייטער פון זיך אויף די דילען און האָט נור געזאגט:

— איך ריהר דאך אייך נישט, לאָזט מיך צורוה. ריהר איך אייך דען? — אזוי האָט זי ווידערהאָלט עטליכע מאָהל, דערנאָך איז זי אין גאנצען ענטשוויגען געוואָרען.

עטוואָס לעבעדיגער איז זי געוואָרען נור דאן, ווען מען האָט

געשלאָגען פון דעם אונערוואַרטעטען אורטייל און אן אויסגע־הונגערטע.

נאָך אין דער צייט פונ'ם פּראָצעס אין געריכט, ווען מען האָט זי ארויסגעפיהרט אין קאָררידאָר מיטאגצייט, איז ביי איהר דער מויל פול געווארען מיט שפּייעכץ, ווען זי האָט געקוקט ווי די גע־ריכטס־דיענער האָבען לעבען איהר געגעסען ברויט מיט הארטע אייער, און זי האָט נאָך דאן דערפיהלט, אז זי איז הונגעריג, אבער בעטען האָט זי זיך נעשעהמט; זי האָט זיך ניט געוואָלט אזוי ערנידעריגען.

ווען עס זיינען נאָך דעם איבערגעגאנגען נאָך דריי שטונדען האָט זיך איהר שוין אויפגעהערט צו ווע‏לען עסען, זי האָט נור געפיהלט, אז זי איז שוואך. און אין אזא צושטאנד האָט זי געטראָ־פען דעם קלאפּ פון דעם שטרייגגען אורטהייל.

אין דער ערשטער מינוט האָט זיך איהר געדוכט, אז זי האָט עס פערהערט, עס האָט זיך איהר נישט געקענט לאָזען גלויבען איהרע אייגענע אויערן; זי האָט בשום אופן ניט געקענט זיך פארשטעלען, אז זי וועט זיין א קאטאָרזשאנקע. אבער עס איז דאָך געווען דער אורטהייל.

דערזעהענדיג די רוהיגע אמטליכע געזיכטער פון די ריכטער, פון די געשווארענע, וועלכע האָבען בעגעגענט דיזען אורטהייל אזוי ווי עטוואָס גאנץ נאטירליכעס, איז זי געווארען אויסער זיך און האָט אנגעהויבען צו שרייען, אז זי איז אונשולדיג.

זעהענדיג אבער ווידער, אז אויך איהר געשריי ווערט אנגע־נומען אלס עטוואָס געוועהנליכעס, נאטירליכעס, וואס מען קען ערווארטען, אבער וואס עס קען ניט ענדערן דעם אורטייל, האָט זי זיך ביטער פאנאנדערגעוויינט, פיהלענדיג אז זי מוז זיך אונטער־ווארפען דעם ביטערן שיקזאל, דער אונגערעכטיגקייט, וועלכע מען איז בעגאנגען געגען איהר.

געוואונדערט האָט זי זיך בעזאָנדערס, וואס די מענער האָ־בען זי אזוי שטרענג געאורטיילט — די מענער, יונגע, ניט אלטע מענער, ריעזעלביגע יונגע מענער, וועלכע האָבען אלע מאָל אויף

קלערט, און אלע איהרע געדאנקען האבען זיך איצט געדרעהט ארום איין פערלאנג: רויכערן.

איהר האט זיך אזוי שטארק געוואלט רויכערן, אז זי האט דורשטיג אנגעהויבען צו שלינגען די לופט, ווען זי האט אין איהם דערפיהלט א טאבאק־רויך, וועלכע האט ארייננעדרונגען אין קא־רידאר דורך דער טיהר פון קאבינעט. אבער איהר איז אויסגעקומען נאך לאנג צו ווארטען, ווארום דער סעקרעטער, וועלכער האט זי געדארפט אטפראווען, האט זיך אין גאנצען פערגעסען וועגען דער ארעסטאנטקע, און האט זיך צוהיצט אין א געשפרעך מיט אן אד־וואקאט וועגען א צייטונגס־ארטיקעל.

ענדליך, אזייגער 5 פארנאכט האט מען זי אבגעשיקט פון גע־ריכטס־הויז און די קאנוואינע האבען זי דורך א הינטער־טיהר ארויסגעפיהרט אויף דרויסען צו פיהרען זי צוריק אין אסטראג. די קאנוואינע זיינען געווען דער זעלביגער טשוואוואש און דער נאוונא־ראדער סאלדאט, וועלכע האבען זי געבראכט פון אסטראג.

גלייך ווי זיי זיינען געווען אין פירהויז ביים ארויסגאנג האט זי זיי געגעבען א צוואנציג קאפיקענעם, בעטענדיג זיי זאלען איהר קויפען צוויי קובענס און פאפיראסען. דער טשוואוואש האט זיך צולאכט, האט גענומען דאס געלד און האט געזאגט: „גוט, מיר וועלען קויפען“, און האט ווירקליך עהרליך געקויפט קו־בענס און פאפיראסען פאר גאנצע צוואנציג קאפיקעס און האט איהר אין גאנצען איבערגעגעבען.

אויפ'ן וועג האט זי ניט געטארט רויכערן, אזוי אז זי איז אין אסטראג אריין נאך אלץ מיט דעם זעלבען אונבעפרידיגטען פערלאנג. ווען מען האט זי צוגעפיהרט צום טויער פון אסטראג האט מען דאן געבראכט נור וואס פון וואקזאל א מאן הונדערט ארעסטאנטען; ארייננעהענדיג האט זי זיך געשטויסען צווישען זיי.

די ארעסטאנטען — מיט בערד און געגאלטע, אלטע און יונ־גע, רוסישע און אנדערע — אנדערע אויך מיט האלב־אפגעגאלטע קעפ און קלינגענדיג מיט די קייטען, אין וועלכע די פיס זיינען געווען געשמידט, האבען אנגעפילט דעם קארידאר מיט שטויב,

באַטשקאָווא און קאַרטינקין אַרויסגעפיהרט און עס איז אַריינ־געגאַנגען דער וועכטער, וועלכער האָט איהר געבראַכט אַ 3 רו־בעלדיגע.

— ביסט דו מאַסלאָווא? — האָט ער אַ פרעג געטאָהן.
זי האָט אַ שאָקעל געטאָהן מיט'ן קאָפּ.

— נאַ, נעהם 3 רובעל; דאָס האָט דיר די מאַדאַם געשיקט.

— וועלכע מאַדאַם?

— נעהם און גענוג. צוריידען זיך נאָך אפשר מיט דיר?

די דריי רובעל האָט עס געשיקט קיטאַיעווא. ווען זי איז אַרויס פון געריכט איז זי צוגעגאַנגען צום סודעבני פּריסטאַוו און האָט איהם געפרעגט, צו קען זי איבערגעבען מאַסלאָווא עפּעס געלד. דער פּריסטאַוו האָט איהר געענטפערט, אַז זי מעג. ווען זי האָט בעקומען די ערלויבנים, האָט זי אַראָפּגענומען איהרע זעמסינע האַנדשוה פון דער ווייכער ווייסער הענדעל, האָט פון צווי־שען די קנייטשען פון איהר זיידענע קלייד אַרויסגענומען אַ שעהנעם פּאָרטמאָנע און אַרויסנעהמענדיג פון דאָרטען פון צווישען אַ גאַנ־צען פּעקעל קופּאָנעס, נייאינקע, נור וואָס אָבגעשניטענע, כּשר־פּערדינטע, איין קופּאָן אויף צוויי רובעל מיט 50 קאָפּיקעס, האָט זי דערצו צוגעלייגט צוויי נייע צוואַנציג־קאָפּיקענע און אַ גריווע־ניקעל און האָט עס דערלאַנגט דעם פּריסטאַוו.

דער פּריסטאַוו האָט צוגערופען אַ געריכטס־דינער און האָט איהם געגעבען דאָס געלד איבערצוגעבען מאַסלאָווא.

איך בעט אייך, איהר זאָלט עס איהר טאַקע זיכער אָוועקגעבען — האָט מאַדאַם קאַראָלינאַ אַלבערטאָוונאַ געזאָגט דעם דיענער.

דער דיענער האָט זיך דערפון געפונען בעליידיגט און האָט דערפאַר אַזוי מיט כעס גערעדט צו מאַסלאָווא.

מאַסלאָווא האָט זיך זעהר דערפרעהט מיט די עטליכע רובעל. דאָס וועט איהר געבען די מעגליכקייט צו קריעגען דאָס איינציגע וואָס זי ווינשט יעצט. אָך, נור כאָטש פּאַפּיראָסען צו קריגען און פערציהען זיך, שלינגען דעם רויך — האָט זי זיך גע־

— סאָקאָלאָוו! צונעהמען, — האָט א געשריי געטאָהן דער געהילף פון נאטשאלניק.

דער עלטסטער פון די וועכטער האָט א שטויס געטאָהן מאס־לאָווא אין פּלייצע, און האָט זי אוועקגעפיהרט אין דער פרויען־אבטהיילונג.

אין דעם קאָררידאָר פון דער פרויען־אבטהיילונג האָט מען זי ארומגעזוכט און איבערגעטאפּט ווי גרוים זי איז, און אזוי ווי מען האָט גאָר נישט געפונען (דען דער פּעקעל פּאפּיראָסען איז גע־ווען ארייננערוקט אין דעם קיילעטש), האָט מען זי ארייננעלאזען אין דער זעלבער קאמער, פון וועלכע מען האָט זי ארויסגעפיהרט אין דער פריה.

30.

די קאמער, אין וועלכע מאסלאָווא איז געזעסען, איז געווען זעהר א לאנגער צימער, א׳ן ארשין 9 די ליינג און 7 די ברייט, מיט צוויי פענסטער, מיט א׳ן אויווען און מיט נארעס, וועלכע זיינען צונויפגעשלאָגען געווען שיטער פון ברעטער און זיינען שוין יעצט שטארק אויסגעטריקענט געווארען; דיעזע נארעס האָבען פערנומען גוטע צוויי דריטעל פון די גאנצע גרויס פון צימער.

אין מיטען וואנד אנטקעגען טיהר איז געהאנגען א פּעררויכער־טער הייליגער בילד, לעבען וועלכען עס איז געווען צוגעקלאפּט א וועקסענע ליכטעל און אונטער דער ליכטעל איז געהאנגען אן אלטער פערשטויבטער, פערוועלקטער בוקעט פון בלומען.

צו דער לינקער זייט פון טיהר איז געווען א גרויסער, שוואר־צער פלעק אויף די דילען; דאס איז דער פּלאץ, וואו עס שטעהט איצט די פעסעל אויף צו ארייננגיסען שמוץ ביי דער נאכט, דען מען האָט שוין געמאכט די פאָווערקע און די טיהרען זיינען שוין פערשלאָסען געווארען, אום ניט מעהר צו עפענען זיך ביז מאָרגען אין דער פריה. די ארעסטירטע האָבען דארט געמוזט בלייבען פער־שפּארט די גאנצע נאכט.

נערויש, געפּילדער און עיפּוש פון שוויס. זיי האָבען אלע זיך אקעהר געטאָהן איינצוקוקען זיך אויף איהר. אנדערע האָבען זי א צעפּע געטאָהן.

— דאס איז א מיידעל, א מחיה, — האָט געזאגט איינער.

— מוהמינקע, זאלט איהר מיר געזונד זיין, — האָט איהר א זאָג געטאָהן אן אנדערער, פּינטלענדיג מיט די אויגען.

איינער פון זיי, א שווארצער, מיט א געראזירטען קאָפּ, איז אונטערגעשפּרונגען צו איהר, קלינגענדיג מיט זיינע קייטען, און האָט זי ארומגענומען.

— האָסטו אפשר ניט דערקענט א לייבליכען פריינד? נו, גענוג צו פערשטעלען זיך! — האָט ער א געשריי געטאָהן און די אויגען האָבען זיך ביי איהם צוקאָכט, ווען זי האָט איהם אָפּגעשטויסען פון זיך.

— וואָס האָסטו דאָס געוואָלט טאָהן, דו הונד איינער! האָט א געשריי געטאָהן דער נאטשאלניק, וועלכער איז איצט אונטערגעקומען.

דער ארעסטאנט האָט זיך צונויפגעדרעהט אין דרייען און איז שנעל אָפּגעשפּרונגען. דער נאטשאלניק האָט דאן אָנגעהויבען אויף מאסלאָווא צו שרייען.

— וואָס מוהסט דו דאָ, הא?

מאסלאָווא האָט געוואָלט זאָגען, אז מען האָט זי נור וואָס געבראכט פון געריכט, אָבער זי איז געווען אזוי אויסגעמאטערט און ערשעפּט, דאָס זי האָט פּשוט קיין לוסט ניט געהאט א וואָרט אויסצורעדען. און זי האָט אין גאנצען געשוויגען.

— פון געריכט, וואשע בלאגאָראָדיע, — האָט געענטפּערט פאר איהר דער עלטערער פון די קאנוואינע, אָפּגעבענדיג איהם דעם צייכען פון עהרע.

— נון, גיב זי איבער שנעל, וואָס איז דאָ פאר אזעלכע פּאסקודנע שטיק?

— איך הער, בלאגאָראָדיע.

דאָ מיט שנאַפּס. זי איז דאָס איצט געזעסען מיט איהרע ברילען אנגעטאָהן און האָט גענעהט גראָבע זעק, ווי עס נעהט א בויערטע, האַלטענדיג די נאָדעל מיט דריי פינגער.

גלייך לעבען איהר איז אויך געזעסען א פרוי און גענעהט זעק; דאָס איז געווען א נידעריג־געוואַקסענע דונקעלע פרויען־צימער מיט קליינע שווארצע אויגען, א גוטהערציגע און א גרויסע פּלוידער־זאַק: נור זי פּלעגט ריידען.

די זעלבע שווארצינקע איז געווען א וועבטערין אין אביידעל פון אייזענבאהן און זי האָט פערזאַמט ארויסצוציהן מיט'ן פּלאַג, ווען א צוג איז פערביי. עס האָט מיט דעם צוג גראָדע פּאַסירט אן אונגליק, און זי איז דערפאַר פעראורטיילט געוואָרען אַפּצוזיצען 3 מאָנאַטען אין אַסטראָג.

די דריטע פרוי, וועלכע איז געזעסען און האָט גענעהט, איז געווען פעדאָסיא, — פעניטשקא האָבען אלע זי גערופען, — א ווייסע לייב מיט רויטען פארב אין געזיכט מיט קלאָהרע, קינדערשע, בלויע אויגען און צוויי דונקעל־בלאָנדע געדיכטע צעפּ, וועלכע זיינען געווען ארומגעדרעהט ארום קאָפּ ווי א קראַנץ; זי איז נאָך גאָר א יונגינקע, און איז אזא ליעבליכע.

געזעסען איז זי פאר וועלען פערגיפטען איהר מאַן. דאָס האָט געטראָפען גלייך נאָך זייער האָכצייט, און חתונה געמאַכט האָט מען איהר צו זעכצעהן יאָהר. אין די אכט מאָנאַט וואָס זי איז געווען פריי, ווייל מען האָט זי ארויסגענומען אויף ערבות בעפאָר דער פּראָצעס האָט שטאַטגעפונען, האָט זי זיך אזוי בעפריינדעט מיט איהר מאַן, אז זי האָט איהם אנגעהויבען שטארק ערשט צו ליעבען, און ווען דער פּראָצעס האָט שטאַטגעפונען האָט מען זי דאָס אוועקגענומען פון דעם מאַן, מיט וועלכען צוזאַמען זי האָט שוין דאַן געלעבט גליקליך, אזוי ווי א פּאָר טייבעלעך.

אָבער ניט קוקענדיג דארויף וואָס דער מאַן און איהר שוועהר, בעזאָנדערס דער שוועהר, וועלכער האָט זי ליעב געקראָגען ווי אן אייגען קינד, האָבען זיך מיט אלע כחות געמאַטערט צו פערטהיי־

אין גאנצען זיינען געווען אין דיעזער קאמער פון אסטראָג 15 שכנות, 12 ווייבער און 3 קינדער.

עס איז נאך געווען גאנץ ליכטיג און נור צוויי פרויען זיינען איצט געלעגען אויף די נאַרעס: איינע איז איבער'ן קאָפּ געווען בעדעקט מיט'ן ארעסטאנטסקען כאלאט — א נארעלע; מען האָט זי ארעסטירט דערפאר וואס זי האָט קיין פּאספּאָרט ניט געהאט; זי האָט כמעט שטענדיג געהאלטען אין איין שלאָפען. און די צווייטע א שווינדזיכנ ע; זי איז געזעסען פאר גניבה.

דיעזע לעצטע איז נו ״לעגען, אבער זי האָט ניט געשלאָפען; זי האָט אונטערגעלייגט דע כאלאט צוקאָפּענס, די אויגען זיינען געווען ברייט פאנאנדערגעעפענט, און זי האָט זיך קוים איינגעהאל־טען ניט פאנאנדערצוהוס זע זיך, ווערענד אין האלז האָט גע־כאָרכעלט די אנגעקליבעו ע.

די איבעריגע פרוי כאוים פּראָסטע קעפּ, זיינען געווען אין איינע גראָבע לייווענד זמדער; מאנכע פון זיי זיינען געזע־סען אויף די נאַרעס און האָב ענעהט, אנדערע זיינען געשטאנען לעבען פענסטער און האָבען געקוקט אויף די ארעסטאנטען, וואס געהען ארום איבערן הויף.

פון די דריי פרויען, וועלכע האָבען געהאלטען אין נעהען, איז איינע געווען די זעלביגע אלטע, וואס האָט אין דערפריה, ווען מען האָט אוועקגעפיהרט מאסלאָווא, זי בעגלייט מיט די אויגען און געגעבען איהר עצות. מען האָט זי גערופען קאָראבלעווא. דאָס איז געווען א הויכע, אלטע אָבער שטארקע פרויענצימער מיט קנייטשען אויפ'ן געזיכט, אימער ערנסט, פּערוואָלקענט, אויפ'ן קאָפּ א קליינער צעפּעל גראָהליכע האָר און א בראָדעווקע מיט גראָהע האָר אויפ'ן געזיכט.

קאָראבלעווע איז געווען פעראורטהיילט אויף קאטאָרגע פאר ערמאָרדען איהר מאן מיט א האק. געטויטעט האָט זי איהם דער־פאר וואס ער איז צוגעשטאנען צו איהר טאָכטער.

דאָ אין קאמער פון אסטראָג, איז קאראבלעווא געווען די אויפזעהערקע, ד. ה., די עלטסטע און זי האָט אויך צוגעהאנדעלט

שיקזאל מיט געדולד און זארגט נור פאר איהר זוהן, וועל־כער זיצט אויך אין אסטראג, און נאך מעהר גייט איהר פון זינען ניט ארויס דער אלטער מאן, וועלכער וועט דארט פערלייזיגט ווערען, ווייל עס איז ניטא ווער עס זאל איהם בעדינען, בעזארגען, ריין מאכען.

אויסער די זיעבען פרויענצימער, וועלכע זיינען דא געווען אויסגערעכענט, זיינען נאך פיער געשטאנען לעבען איינעם פון די אפענע פענסטער און, האלטענדיג זיך פאר'ן אייזערנע גראטע, האָ־בען זיי מיט צייכענס און מיט ווערטער גערעדט מיט די זעלבע ארעסטאנטען, און וועלכע מאסלאווא האט זיך אנגעשטויסען, ווען מען האט זי געבראכט צופיהרען פון געריכט.

איינע פון דיזע פרויענצימער האט געהאלטען אין אפזיצען פאר א גניבה; זי איז געווען א גרויס־געוואקסינע, רויט־האריגע פרוי, שטיקער פלייש זיינען פון איהר געהאנגען, אין איהר געזיכט־פארב איז געווען א מין געלבע ווייסקייט און מיט גרויסע זוממערשפרינקלעך, גרויסע הענד און א גראבער קארק.

זי האט אין דער הויף געשריען דורכ'ן פענסטער מיט א הייזעריגע שטימע גראבע, מיאוסע ווערטער צו די ארעסטאנטען. לעבען איהר איז געשטאנען אן אנדערע, פון גאנץ קליינעם וואוקס אזוי ווי א 10 יעהריגע קינד, א שווארץ־חן'עווריגע ארעסטאנטקע, איהר געזיכט איז איצט געווען רויט; דער קערפער א לאנגער, אבער קורצינקע פיסלעך; שווארצע אויגלעך און ווייסע צייהנער. זי האט געקוקט אין פענסטער און האט געקייכט פאר געלעכטער, קוויטשענדיג אויפ'ן קול'כעל, פון דעם שפאס, וואס די מענער האבען אויסגעמאכט דארטען אונטען אין הויף. דיזע ארעסטאנטקע האט מען גערופען חאראשאווקע און גע'משפט האט מען זי פאר גנב'ענען און אונטערצינדען.

הינטער דיעזע צוויי איז געשטאנען אין א שמוציגער העמד א פוזאטע פרוי, קענטיג א מעוברת'ע, וועלכע איז געווען אנ־געקלאגט אין בעהאלטען גע'גנב'עטע זאכען. זי האט די גאנצע

דיגען זי, האָט מען זי פון דעסטוועגען פעראורטהיילט צו פערשי־קען אין סיביר אויף קאטאָרזשנע ארבייט.

די גוטע, פרעהליכע, לעבעדיגע, אימער שמייכלענדע פּע־דאָסיע איז געווען מאסלאָווא'ס א שכנה אויף די נארעס און האָט זי ניט נור ליעב בעקומען, זאָנדערן האָט גערעכענט פאר א פפליכט צו בעדינען מאסלאָווא, צו זארגען זיך וועגען איהר און זיין איהר איבערגעגעבען.

אויף די נארעס זיינען געזעסען נאָך צוויי פרויענצימער, אבער אָהן ארבייט; איינע פון א יאָהר פערציג, מיט א בלאַ־סע מאגערע געזיכט; קענטיג, אז אמאָל איז דאס געווען א שעהנ־הייט; איצטער זיינען די באקען איינגעפאלען און קיין פארב אין געזיכט, — זי האָט געהאלטען אויף די הענד א קינד און האָט איהם געגעבען זויגען די לאנגע ווייסע ברוסט.

איהר פערברעכען איז בעשטאנען דעריין, וואס זי האָט גע־האָלפען ארויסרייסען א רעקרוט פון די הענד פון בעאמטע. דאָס איז געווען א מעשה דעמאָלט, ווען מען האָט ביי זיי אין דאָרף גענומען רעקרוטען און די בויערען האָט זיך גערוכט, אז דיזען רעקרוט האָט מען ניט עהרליך גענומען; ער האָט ניט געדארפט זיין קיין סאָלדאט. זיי האָבען זיך אלע צונויפגעקליבען און האָבען ארויסגעריסען דעם רעקרוט ביים סטאנאָוואָי פון אונטער די הענד. זי איז דאס געווען די ערשטע, וועלכע האָט א כאפּ געטוהן דעם סטאנאָוואָיס פערד פאר'ן צוים און האָט איהם אבגעשטעלט. זי איז געווען דעם רעקרוט'ס א טאנטע.

די צווייטע, וועלכע איז געזעסען אָהן ארבייט אויף די נאַ־רעס, איז געווען א קליינגעוואקסענע, גוטע אלטינקע, מיט א צורונ־צעלטען געזיכט און א הייקערדיגע. זי איז געזעסען נאָהענט לעבען אויווען אויף די נארעס און האָט זיך געשפּיעלט מיט דעם פיעריאָהריגען פּוזאטען קינד, וועלכער איז ארומגעלאָפען אויף די נארעס און האָט פריילעך געלאכט: „אהא, ניט געכאפּט".

די אלטינקע איז געווען אָנגעקלאָגט צוזאמען מיט ז׳יהרען א זוהן אין אונטערצינדען זייער הויז; זי טראָגט אריבער איהר

געטאָן. אפילו די טאָכטער פון דעם דיאטשאָק האָט זיך אויף א מינוט אָבגעשטעלט פון איהר ארומשפרייזען און האָט זיך איינגעקוקט אויף מאסלאווא מיט איהרע גרויסע אויגען, אָבער זי האָט קיין איין וואָרט נים גערעדט, האָט זיך א קעהר געטאָהן און האָט פאָרטגעזעצט איהר געוועהנליכען מארשירען הין און צוריק.

קאראבלעווא האָט געלאָזען שטעקען די נאָדעל אין זאק און האָט אויסגעשטעלט איהרע אויגען איבער די שפאקולען אויף דער אריינקומענדע מאסלאָווא.

— א, אך־נו! אומגעקעהרט זיך. און איך האָב שוין גע־מיינט, אז מען האָט דיך ארויסגעלאָזען, — האָט זי געזאָגט מיט איהר הייזערינע, גראָבע, כמעט מענליכע שטימע. — הפנים, זיי האָבען דיך פארקאטעוועט.

זי האָט אראָפגענומען די שפאקולען און אוועקגעלייגט אויף די זעק.

דאָס האָבען מיר דאָך דאָ וועגען דיר גערעדט, דושענקע — האָט אויך אנגעהויבען די באהנוועכטערקע מיט איהר קוויטשעדיגע שטימעלע — האָבען מיר דאָס געמיינט, אז זיי וועלען דיך געוויס פריי לאָזען. א מאָל טרעפט עס דאָך ביי זיי; ווי אמאָל. און געלד אפילו גיבען זיי אויך אמאָל. האָבען זיי דיך גאָר גע־ביבקע פער׳משפט. און מיר, נארען אזעלכע, האָבען געמיינט אז נים. אז גאָט וויל, דושינקע, וואָס מאכט מען, ווען עס איז בע־שערט — האָט זי אליץ געפלאפעלט איהרע גלאטינקע, זיסינקע ווערטעלאך.

— זאָל דאָס טאקע מעגליך זיין אז זיי האָבען דיך פאר׳־משפט?—האָט א פרעג געטאָהן פעדאָסיא צערטליך, מיט מיטלייד קוקענדיג אויף מאסלאָווא מיט איהרע גרויסע, גוטע, קינדערשע קלאָהרע אויגען, און איהר פרעהליכעס געזיכט איז געוואָרען טרויעריג און פערקרימט פון שמערץ, אזוי ווי זי וואָלט האלטען אין צוואויינען זיך.

מאסלאָווא האָט גאָרנישט געענטפערט און איז שווייגענדי־גערהייט צוגעגאנגען צו איהר פלאץ, דער צווייטער פלאץ פון

צייט געשוויגען, נור זי האָט איינשטימיג צוגעשמייכעלט צו די שפּילערייען פון די מענער אַרעסטאַנטען.

די פיערטע, וועלכע איז געשטאַנען לעבען פענסטער איז געווען אַן אַרעסטאַנטקע, וואָס האָט געדאַרפט אָפּזיצען פאַר האַלטען אַ קרעטשמע אָהן אַ פּאַטענט; דאָס איז געווען אַ געזונדע, דאַרפּישע פרוי מיט אַ זעהר גוטמוטהיגעס געזיכט און גרויסע, קיילעכדיגע אויגען.

דיזע פרוי איז דאָס געווען די מוטער פון דעם אינגעלע, וואָס האָט זיך געשפּיעלט אויף די נאַרעס און פון אַ זיעבען־יעהריגע מיידעלע, וועלכע איז אויך געווען מיט איהר דאָ אין אַסטראָג, ווייל עס איז ניט געווען ביי וועמען איבערצולאָזען זיי.

די קליינע מיידעלע איז אויך געשטאַנען לעבען פענסטער און האָט זיך אויפמערקזאַם צוגעהערט צו די זידעל־ווערטער, מיט וועלכע די רויטע פרוי האָט גערעדט צו די אַרעסטאַנטען, אַזוי ווי זי וואָלט זיך וועלען אויסלערנען, ניט וויסענדיג די בעדייטונג פון די שמוציגע ווערטער און זי האָט זיך בעת מעשה צוגעטוליעט צו דער מוטערס קליידעל.

די צוועלפטע אַרעסטאַנטקע איז געווען אַ טאָכטער פון אַ דיאַטשאָק און זי איז פּראָצעסירט געוואָרען פאַר אַריינוואַרפען איהר ערשט־געבאָרענעס קינד אין אַ ברונים אום צו בעהאַלטען איהר זינד.

דאָס איז געווען אַ הויכע, שעהנע מיידעל מיט געדיכטע צו־וואָרפענע האָאר און גרויסע אויגען, זי האָט קיין אַכטונג ניט געשיינקט דערויף וואָס עס האָט זיך געטאָהן אַרום איהר, זי האָט נור אַרומגעשפּרייזט אין קאַמער אַ באָרפוסע הין־און־צוריק אין אַ גראָבער, שמוציגער העמד און האָט געמאַכט שנעלע טריט, געהענדיג פון איין וואַנד צו דער אַנדערער.

31.

ווען דער שלאָס האָט אַ קלונג געטאָהן און מען האָט מאַסלאָווא אַריינגעלאָזען אין קאַמער, האָבען זיך אַלע אויף איין מאָל אַ קעהר

— איך האָב דיר געזאָגט: נעהם אן אדוואָקאט, א גוטען אדוואָקאט — האט געֿמענהט קאראבלעווא. — ווי־זשע האָבען זיי טאקע דיר צוגע׳משפט אויף צו פערשיקען? — האָט זי א פרעג געטאָהן.

מאסלאווא האָט געוואָלט ענטפערן און האָט ניט געקענט; זי האָט נור כליפענדיג גענומען איין קוילעטש און האָט פון אינ־וויינינג ארויסגענומען דעם פעקעל פאפּיראָסען, אויף וועלכען עס איז געווען א בילדעל פון א רויט־געפארבטע דאמע, די האָר הויך פערקאמט און די ברוסט אויסגעבלייזט. זי האָט די פאפּיראסען דערלאנגט צו קאראבלעווא.

קאראבלעווא האָט א קוק געטאָהן אויף דעם בילד, האָט מיט פאָרוואורף א שאָקעל געטאָהן מיט׳ן קאָפּ, איבערהויפּט דערויף וואָס מאסלאָווא האָט אזוי אונבעזאָנען אויסגעגעבען געלד, און ארויס־נעהמענדיג א פאפּיראָס פון קעסטעל האָט זי אליין פעררויכערט איבער׳ן לאָמפּ, האָט א פאָר ציה געטאָהן און האָט אוועקגעגעבען צו מאסלאָווא.

מאסלאווא האָט גענומען רויכערען, ניט אויפהערענדיג צו וויינען, און האָט געשלונגען מיט אימפּעט דעם רויך און האָט עבען מיט אזא אימפּעט ארויסגעלאָזען דעם רויך.

— קאטאָרגע! — האָט זי ענדליך קוים ארויסגערעדט וויינענדיג.

— זיי האָבען פאר גאָט קיין מורא ניט, די וועלט־איינשלינ־גער, די מענשען־פרעסער, די פערפלוכטע בלוט־זויגער, — האָט זיך געבייזערט קאראבלעווא — אומזיסט האָבען זיי די מיידעל פער׳־משפט.

אין דיזער צייט האָט זיך דערהערט א הילכיגער געלעכטער פון די ווייבער, וואָס זיינען געשטאנען לעבען פענסטער. די מייד־דעלע האָט זיך אויך שטארק צולאכט און איהר דינער קול׳כעל האָט זיך צונויפגעגאָסען מיט דעם הייזעריגען און קוויטשיגען גע־לעכטער פון די ערוואקסענע. א ערעסטאנט אין הויף האָט עפּעס

ברעג, גלייך לעבען קאראבליעווא, און זי האָט זיך געזעצט אויף די ברעטער פון די נארעס.

— ביסט אודאי הונגעריג — האָט געזאָגט פעדאסיא, צו־געהענדיג צו מאסלאָווא.

מאסלאָווא האָט אלץ געשוויגען; זי האָט אוועקגעלייגט איהרע קוילעטשען צוקאָפּענס און האָט זיך אנגעהויבען אויס־טאָהן: זי האָט אראָפּגענומען דעם ארעסטאנטסקען כאלאט און די טיכעל פון קאָפּ און האָט זיך אוועקגעזעצט.

די הייקערדיגע אלטינקע, וועלכע האָט ביי דעם צווייטען ברעג פון די נארעס געשפּיעלט זיך מיט דעם איינגעלע, האָט זיך אויך אויפגעהויבען פון פּלאַץ און איז צוגעגאנגען און האָט זיך אוועקגעשטעלט גענגען מאסלאָווא.

טס, טס! — האָט זי טרויעריג, שאָקלענדיג מיט'ן קאָפּ, גע־וואונקען צום איינגעלע.

דער איינגעלע איז אויך אראָפּ פון די נארעס, האָט זיך אוועק־געשטעלט לעבען דער אלטער און האָט אויסגעשטעלט א פּאָר אויגלעך אויף די קוילעטשען, וועלכע מאסלאָווא האָט אוועקגע־לייגט.

זעהענדיג דיזען אויסדרוק פון מיטלייד אויף אלעמענס גע־זיכטער, נאָך דעם אלעם וואָס עס האָט זיך מיט איהר היינטיגען טאָג אָבגעשפּיעלט, האָט מאסלאָווא זיך שיער ניט צו־וויינט; איהרע ליפּען האָבען אָנגעהויבען צו ציטערן. אָבער זי האָט זיך געגעבען די גרעסטע מיהע איינצוהאלטען זיך און זי האָט זיך איינגעהאלטען ביז עס זיינען ניט אונטערגעקומען די אלטינקע און דער איינגעלע. ווען זי האָט דערזעהן דעם אויסדרוק פון זייערע געזיכטער און איבערהויפּט ווי איהרע אויגען האָבען זיך בעגעגענט מיט דעם בליק פון'ם קינד, וועלכער האָט געביטען זיין בליק פון איהר אויפ'ן קוילעטש און פון קוילעטש אויף איהר, האָט זי זיך מעהר ניט געקענט איינהאלטען. איהר גאנצעס געזיכט האָט זיך צוקרימט, האָט אנגעהויבען ציטערן און זי האָט זיך צוכליפּעט.

נעגאנגען די קרעטשמערקע, מיט איהרע אויסגעפּוקעטע אויגען, פיהרענדיג איהר מיידעלע.

— הייסט עס, זעהר שטרענג האָבען זיי דיך? — האָט זי א פרעג געטהאָן און האָט אָנגעהויבען צירעווען איהר זאַק.

— געוויס, זעהר שטרענג, ווייל אָהן געלד. וואָלט געווען געלד צו דינגען א קלוגען חברה־מאן, אָה, נישט קשה, דאן וואָלט מען שוין פריי מאכען — האָט געזאגט קאראבלעוואַ — אט דער, דער רוח ווייס ווי מען רופט איהם, אָט דער מיט די גרויסע נאָז, אָט יענער, מיין טהייערינקע, וועט אפילו פון וואסער טרוקען ארויספיהרען. אָט אזא, אז מען דינגט איז גאָר אנדערש.

— נעהם, יע, נעהם איהם — האָט זיך א קריהם געטהאָן חאָראָשאווקע: — יענער וועט דיר זיך פון אָרט נים א ריהר טהאָן אָהן א טויזענדער, אז נים וועט ער דיר אפילו אין צורה נים א שפּיי טהאָן.

— אזוי איז שוין באשערט, א מזל שוין אזא — האָט זיך אריינגעמישט די אלטינקע, וואָס איז געזעסען פאר אונטערציננדרען.
— גאר א קליינינקייט, האָט אפּגענומען ביי דעם זוהן זיין ווייב און האָט נאָך דערצו איהם אליין פערזעצט אין אסטראָג און גאָר־נישט, און מיך, אויף דער עלטער, פאר וואָס? מיך האָט מען פערזעצט — האָט זי גע׳טענה׳ט, ארויספּאַהרענדיג אויף איהר גע־שיכטע, וועלכע זי האָט זיי שוין דערצעהלט צום הונדערטען מאָהל.
— פון טורמע און פון דער טאָרבע ועסטו זיך קיין מאָל נים אויס־היטען, איז נים בעשערט קיין טאָרבע אויף דער עלטער, איז טורמע.

— ביי זיי מוז שוין אלע מאָל זיין אזוי — האָט אריינגעזאָגט די קרעטשמערקע און האָט צוגערוקט צו זיך איהר מיידעלע און אנגעהויבען מיט ביידע הענד צו זוכען ביי איהר אין קאָפּ. — „פאר וואָס האָסטו פערקויפט שנאפּס?“ בייזערען זיי זיך, און די קינדער קאָרמענען זאָל איך מיט וואָס? — האָט זי גע׳טענה׳ט, דערצעהלענדיג איהר פּעקיל.

ארויסגעוואָרפען א שטוקע וואָס האָט געמאַכט די שטעהענדע ביים פענסטער, זיי זאָלען אויסשיסען אין א געלעכטער.

— אך, דער לומפּ! וואָס ער טהוט עס! — האָט געשריען די רויטע ארעסטאַנטקע און איהר גאַנצער קערפּער האָט זיך גע־טרויסעלט פון אויפרעגונג. זי האָט זיך צושריען מיט אלערליי מיאוסע ווערטער און זידלעריי אויף די ארעסטאַנטען.

— דו, הינטישע פעל, וואָס האָסט דו זיך צולאַכט! — האָט א געשריי געטאָהן קאָראַבלעווא, בייזערענדיג זיך אויף דער רויטער, און האָט זיך באַלד געווענדעט צוריק צו מאַסלאָווא.

— וויפיעל יאָהרען?

— פיער — האָט געענטפערט מאַסלאָווא, און טרערען האָבען זיך א גאָס געטאָהן ווידער פון איהרע אויגען און האָבען פער־נעצט דעם פּאַפּיראָס, וואָס זי האָט גערויכערט.

מאַסלאָווא האָט מיט כעס צוריבען דעם פּאַפּיראָס, האָט איהם אוועקגעוואָרפען און פעררויכערט אן אנדערען.

די וועכטערקע האָט באַלד אויפגעהויבען דעם אוועקגעוואָר־פענעם פּאַפּיראָס, אָבוואָהל זי האָט ניט גערויכערט און האָט זיך גענומען שפּיעלען מיט דעם טאַבאַק.

— עס איז הפּנים מאַקע ווי מען זאָגט, דושינקע, אז דעם אמת האָבען חזירים אויפגעפרעסען. זיי טהוען וואָס זיי ווילען. און מיר, נאַרען, האָבען געמיינט אז דו וועסט זיין פריי.

— מאַטוועיעוונא זאָגט, מען וועט דיך בעפרייען, און איך זאָג ניין, דושינקע, מיין הארץ זאָגט מיר, אז ניט; אָט זעהסט דו, אז איך האָב אמת געזאָגט — האָט די וועכטערקע אלץ גע'טענה'ט און האָט, קענטיג, אליין הנאה געהאַט פון איהרע זיסינקע רייד.

אין דיזער צייט זיינען די ארעסטאַנטען שוין אריבערגעגאַנגען דעם הויף, און די פרויען, וואָס זיינען געשטאַנען ביים פענסטער און געזידעלט זיך מיט זיי, זיינען איצט אוועק פון פענסטער און זיינען אויך צוגעגאַנגען צו מאַסלאָווא. פריהער פון אלע איז צו־

גנדיג איהם א שטיק קוילעטש. ער איז נעבעך געשטאנען און געקוקט איהר גלייך אין מויל אריין.

קאראבלעווא האט דערווייל צוגעטראָגען דעם שנאפּס. מאס־לאָווא האט אליין א טרונק געטאָהן, האט דערנאָך טראקטירט קא־ראבלעווא און הארשאווקא.

דיזע דריי ארעסטאנטקעס זיינען געוועזן די אריסטאָקראטקעס געגען די אנדערע, דערפאר ווייל זיי האָבען געהאט געלד און זיי האָבען זיך געטהיילט מיט אלעם, וואָס זיי האָבען געהאט.

אין עטליכע מינוט ארום איז מאסלאָווא פרעהליכער געוואָרען און האט אָנגעהויבען לעבעדיג דערצעהלען וועגען דעם געריכט, אי־בערקרימענדיג דעם פּראָקוראָר, און דאָס, וואָס עס האט אויף איהר געמאכט א שטארקען איינדרוק ביי׳ם געריכט.

א בעזונדערן איינדרוק האט אויף איהר געמאכט דער פאל, וואָס די מאנסלייטע זיינען איבעראל, וואו זי איז נור געוועזן, נאָך איהר נאָכגעלאָפען. אין געריכט האָבען אלע אויף איהר געקוקט, און זיי זיינען אפילו אריין אין ארעסטאנטסקען צימער אנצוקוקען זי.

— אפילו דער קאָנוואָינער דערציילט מיר: דאָס געהען זיי אהער מיינסטו, ווייל זיי דארפען וואָס? דאָס ווילען זיי אויף דיר קוקען. קומט איינער אריין און זוכט, א פּאפּיער האט ער פערלאָ־רען, און איך זעה, אז ניט א פּאפּיר זוכט ער, זאנדערן פרעסט מיך אויף מיט זיינע אויגען, — האט מאסלאָווא דערצעהלט און האט געשאָקעלט מיט׳ן קאָפּ, שמייכלענדיג. — אויך חברה לייט, סחורות.

— וואָס רעדן? אזוי זיינען זיי, — האט איינגעשטימט די וועכטערקע מיט איהר זיסען קול׳כעל, — אזוי ווי פליגען אויף צו־קער. אויף עפּיִם אנדערש זעהט מען זיי ניט, און דערויף ברייננט זיי דער רוח. מען דארף זיי אויך קיין פינגער אין מויל ניט לייגען....

— און דאָ ווידער — האט זי איבערגעשלאָגען מאסלאָווא, — בין איך אריינגעפאלען צו זיי. ווי מען האט מיך נור געבראכט, ערשט א פּארטיי ארעסטאנטען איז אויך אנגעקומען פון וואקזאל. זיינען זיי מיך אזוי בעפאלען, אז איך האָב ניט געוואוסט

דיזע ווערטער פון דער קרעטשמערקע האָבען דערמאָנט מאָס־לאָווא אויף שנאפס.

— אך, אביסעלע בראנפען — האָט זי זיך געווענדעט צו קאראבלעווא, אָפּווישענדיג מיט׳ן ארבעל די פערוויינטע אויגען און האָט נור ווײלע ווײס זיך אָפּגעכליפּעט.

— האָסט קלינגערס ? נו, פאר וואָס ניט, ווייז אהער — האָט געענטפערט קאראבלעווא.

32.

מאסלאָווא האָט ארויסגענומען פון זעלבען קוילעטש דעם קו־פאָן און האָט דערלאנגט קאראבלעווא.

קאָראבלעווא האָט גענומען דעם קופּאָן און האָט זיך גוט איינ־געקוקט, כאָטש לעזען האָט זי ניט געקענט; זי האָט אָבער גע־גלויבט האראשאווקא, וועלכע האָט א קוק געטאָהן אויפ׳ן קופּאָן און האָט איהר געזאגט אז דאס איז 2.50 רוב.

זי איז צוגעגאנגען צום קוימען און האָט פון דאָרט ארויסגע־נומען א פלעשעל מיט שנאפּס. ווען די פרויען האָבען דערזעהען די פלעשעל, האָבען זיי זיך אָפּגערוקט אויף זייערע פּלעצער.

מאסלאָווא האָט דערווייל אפּגעטרויסעלט איהר פאטשיילקע און דעם כאלאט, איז ארויפגעקראָכען ווייטער אויף די נארעס און האָט אנגעהויבען עסען איהר קוילעטש.

— איך האָב פאר דיר בעהאלטען א ביסעל טהיי, אָבער עס איז קאלט געווארען, — האָט געזאגט פעדאָסיא, נעהמענדיג פון א פּאליצקע אן ארומגעוויקעלטע טהיי־קענדיל מיט א קריגעלע.

די טהיי איז געווען שוין גאָר קאלט, און האָט געשמעקט מעהר מיט בלעך אלס מיט טהיי, אָבער מאסלאָווא האָט אָנגעגאָסען אין קריגעל און האָט אָנגעהויבען צו פערזופּען דעם קוילעטש.

— פינאשקא, נא, — האָט זי א געשריי געטהאָן צום אינגעלע,

פריערן מיט דעם אורטייל, און דערנאָך דערלאַנגען דאָס דעם פּראָקוראָר.

— אין וואָס שטעקסטו זיך אריין? וואָס ווילסטו דאָ מיט דיינע עצות? — איז אויף דער רויטער אָנגעפאַלען קאַראַבעלעווא.

— אהא, דו האָסט שוין דערשמעקט בראַנפען: ניטאָ וואָס צו פערריידען די ציינער. מען וויים אָהן דיר וואָס צו טהאָן, מען דאַרף דיינע עצות ניט.

— איך רייד עפּעס מיט דיר? וואָס האָסטו זיך צוקאָכט, וואָס?

— בראַנפען האָט זיך איהר פערוואָלט, שטעקט זי זיך דאָ אריין מיט איהר צונג.

— נו, גיב איהר אַ טרונק בראַנפען, — האָט געזאָגט ווייך מאַסלאָווא, וועלכע האָט אימער ליעב געהאַט צו צוטהיילען אַלעם וואָס זי האָט נור געהאַט.

— איך וועל איהר דערלאַנגען, אַז עס וועט איהר פינסטער און ביטער...

— אַ נו, פּרוביר אַקאָרשט — האָט די רויטע געשריען רוּ־קענדיג זיך צו קאַראַבלעווא — מיינסט אין אמת'ן איך האָב פאַר דיר מורא?

— אסטראָזשנע פעל!

— פון אזא הער איך!

— פערזעהעניש!

— איך בין אַ פערזעהעניש? קאַטאָרזשניצע, מערדערקע, — האָט געשריען די רויטע.

— אוועק, זאָג איך, — האָט געסטראַשעט קאַראַבלעווא.

אָבער די רויטע איז ניט אוועק; פערקעהרט, זי האָט זיך גע־רוקט אַלץ נעהנטער און קאַראַבלעווא האָט איהר געגעבען אַ שטויס אין דער דיקער, פעטער ברוסט. די רויטע האָט הפנים אויף דע־רויף נור געוואַרט, און זי האָט מיט איין מאָל אַ שפּרונג געטאָהן און האָט זיך איינגעטשעפּעט מיט איין האַנד אין קאַראַבלעווא'ס

ווי אפּצוטשעפּען זיך פון זיי. א דאנק דעם נאדזיראטעל, וואָס ער האָט זיי אָבגעטריבען. איינער איז אזוי צוגעשטאנען אז איך האָב זיך קוים ארויסגעריסען.

— ווי זעהט ער אוים ?—האָט א פרעג געטהאָן חאַראָשאווקא.

—א שווארצער, מיט וואָנצעס.

— דאָס איז אודאי ע ר.

— ווער איז ע ר?

— שטשעגלאָוו. אָט דער וואָס איז נור וואָס פערבייגעגאנגען לעבען פענסטער.

— ווער איז ער דאָס, דער שטשעגלאָוו?

— שטשעגלאָוו'ן קענסטו ניט? ווער ווייס איהם ניט? ער איז צוויי מאָל אנטלאָפען פון קאטאָרגע. איצט האָט מען איהם געכאפּט, אבער ער וועט ווידער אנטלויפען, נישט קשה. פאר איהם האָבען דאָך אפילו די אויפזעהער מורא. א קליינינקייט ער, — האָט געזאָגט חאראשאווקא, וועלכע איז געוועזן א בריה אויף איבערגעבען צעטעלעך פון די ארעסטאנטען צו די ארעסטאנטקעס און האָט געוואוסט פון אלעס, וואָס עס טהוט זיך אָפּ אין אסטראָג. — אָה, ער וועט זיכער אנטלויפען. מיט איהם איז ניטאָ וואָס צו שפּאסען.

— וועט ער אנטלויפען, אונז וועט ער דאָך מיט זיך ניט נעהמען, — האָט געזאגט מיט אן ערנסטען טאָן קאראבלעווא, — און דו בעסער, מאסלאָווא, דערצעהל אונז, וואס האָט דיר דער אבלאקאט געזאָגט וועגען א נייע פּראָשעניע דערלאנגען. איצט מוז מען דאָך דערלאנגען, ווי דען.

מאסלאָווא האָט געענטפערט, אז זי ווייס ניט ווי צו טהאָן.

אין דיעזער צייט האָט די רויטע ארעסטאנטקע ארייננערוקט איהרעביידע הענט אין די געדיכטע רויטע האָאר פון קאָפּ און שטארק קראצענדיג איז זי אונטערגעגאנגען צו די ארעסטאנטקעס, וואָס האָבען געטרונקען שנאפּס.

אָט וואס איך וועל דיר זאגען, קאטערינא, — האָט זי אנגעהויבען, — דו דארפסט צו אלעם ערשטען אנשרייבען : ניט צו־

איך האָב קיין צייט ניט דאָ צו עסק'ן זיך מיט אייך. צוריק אויף די פּלעצער און שטיל זאָל מיר זיין, — האָט זיך געבייזערט די נאַדזיראַטעלניצע.

אָבער נאָך ניט אַזוי גיך איז שטיל געוואָרען. די אויפּזעהער זיינען אַוועק און די אַרעסטאַנטקעס האָבען נאָך אַלץ געשריען און דערציילט ווידער ווער עס האָט זיך אָנגעהויבען און ווייטער גע־זידעלט זיך.

ענדליך איז שטילער געוואָרען, די ווייבער האָבען זיך צוליינט אויף זייערע פּלעצער, און די אַלטינקע האָט זיך געשטעלט אויף די קניע לעבען דער הייליגער מאַריע'ס בילד און האָט געבעטען.

אין אַ ווײַלע אַרום האָט זיך ווייטער דערהערט די רויטעס שטימע:

— האָבען זיך צוזאַמענגענומען צוויי קאַטאַרזשניצעס,—האָט זי הייזעריג געזידעלט זיך, ליגענדיג אויף איהר פּלאַץ אויפ'ן צוויי־טען ברעג פון די נאַרעס, און זי האָט גענומען שיטען מיט די שמוציגע זידלערייען.

— זעה, האַלט דיין פּיסק, וואָרום אַז ניט, וועל איך דיר אַזוי פאַרפּאַהרען, — האָט געענטפערט קאַראַבלעוואַ און האָט צוריק גע־שאָטען מיט אַלערליי זידעל־ווערטער. און ביידע זיינען ווידער אַנטשוויגען געוואָרען.

— אוי, ווען איך וואָלט נור געהאַט כח, די אויגען דיינע וואָלט איך דיר אַרויסגעריסען... האָט אַ זאָג געטאָהן ווידער די רויטע פון איהר געלעגער.

קאַראַבלעוואַ האָט ניט געלאָזען זיך לאַנג בעטען אויך מיט אַזאַ מין ענטפער.

ווידער איז אויף אַ ווײַלינקע שטיל געוואָרען, אַזוי ווי אַלע וואָלטען שוין געשלאָפען, און פּלוצלינג האָט ווייטער די רויטע אָנגעהויבען צו גיסען פּעך און שוועבעל, און קאַראַבלעוואַ צוריק דאָס זעלביגע.

די זידלערייען האָבען אָנגעהויבען זיין זעלטענער, די צווישען־צייט לייגנער, און ענדליך איז אַלעס פערזונקען אין שווייגען.

האָר, און מיט דער אנדערער האָט זי געוואָלט ארייכפאָהרען איהר אין פנים אריין, אבער קאראבלעווא האָט בעוויעזען אנצוכאפּען די האנד.

מאסלאָווא און כאָראָשאווקא האָבען א כאַפּ געטאָהן די רויטע פאר די הענד און האָבען זיך געמאטערט אָפּצורייסען זי פון קא־ראבלעווא, אָבער דער רויטעס האנד האָט אזוי פעסט איינגעדרעהט די האָאר צווישען די פינגער און האָט געריסען מיט אזא קראפט, אז פאנאנדערנעהמען זיי איז געווען אונמעגליך.

קאראבלעווא האָט דערווייל, האלטענדיג איין האנד פון דער רויטער מיט איהר האנד, מיט דעם אנדער קולאק אזוי געשלאָגען די רויטע און געביסען, אז אלע קאָלירען האָבען זיך אין איהר געביטען.

אלע ארעסטאנטקעס זיינען צוגעלאָפען האָבען זיך ארומגע־שטעלט ארום די שלאָגענדע, האָבען זיי געוואָלט פאנאנדערנעהמען און זיי האָבען אלע געשריען און געקאָכט זיך. אפילו די שווינד־זיכטיגע האָט זיך אויפגעהויבען פון איהר געלעגער און האָט גע־קוקט אויף די ווייבער, ווי זיי האָבען זיך געריסען.

די קינדער האָבען זיך צוגעטוליעט איינער צו דעם אנדערן און האָבען געוויינט, קוקענדיג מיט פחד אויף דער סצענע. אויף דעם געשריי איז אָנגעלאָפען דער נאדזיראטעל און די נאדזיראטעל־ניצע פון אסטראג. די שלעגערקעס האָט מען פארנאנדערגענומען און קאראבלעווא האָט זיך גענומען ארויסשלעפען פון קאָפּ די אויס־געריסענע האָאר. די רויטע האָט זיך געהאלטען מיט'ן האנד ביים ברוסט, וואו דאָס העמד איז געווען צוריסען און עס האָט זיך גע־זעהן איהר געלע לייב.ביידע האָבען געשריען, האָבען דערציילט און האָבען זיך בעקלאָגט פאר דעם אויפזעהער און אויפזעהערקע.

— איך קען דאָך אייך, דאָס איז אלעם איבער בראנפען: אָט איך וועל מאָרגען דאָס דערצעהלען דעם סמאָטריטעל און ער וועט זיך מיט אייך אָברעכענען. איך הער, עס שמעקט דאָ עפּעס בראנפען. זעהט, איך זאָג אייך, היט זיך, געהמט בעסער דאָס אלעם און בעהאלט, אז ניט וועט איהר האָבען א מיאוס'ען פסק;

די רויטע האָט ביטער געוויינט; זי האָט געוויינט פאַר וואָס מען האָט זי אַזוי מיאוס געזידעלט, געשלאָגען און קיין שנאַפּס ניט געגעבען. זי האָט געוויינט איבער איהר גאַנצען לעבען, אין וועל־כען זי האָט פון קיינעם קיין גוטען וואָרט ניט געהערט, האָט קיין מאָל פון מענשען ניט געהאַט קיין זאַך אויסער בעליידיגונג, געשלעג און אָפּלאַכונג. זי האָט זיך אפילו געוואָלט טרויסטען, ווען זי האָט זיך דערמאָנט וועגען איהר ערשטער ליעבע צו פעדקא, דעם פאַב־ריטשנעם אַרבייטער, מאָלאַדיאָנקאָוו. זי האָט זיך אָבער גלייך אויך דערמאָנט דעם ביטערען סוף פון דיזער ליעבע, ווי מאָלאַדיאַנ־קאָוו האָט, שיכור׳ערהייט, זי אַ שמיר געטאָהן מיט קופּאַראָס, און ער האָט נאָך געלאַכט אויף׳ן קול מיט זיינע חברים, ווען זי האָט געשריען און געקרימט זיך פאַר שרעקליכע שמערץ. זי האָט זיך דאָס אַלעס דערמאָנט און אין איהר האָט זיך ערוועקט אַן אייביגער ווייטאָג; קיינער הערט זי ניט, קיינעם קימערט זי ניט, און זי האָט געוויינט, ביטערליך געוויינט מיט אַ כליפּען און שלינגענדיג די געזאַלצענע טרערען, ווי עס וויינען קינדער.

— אַ רחמנות, — האָט געזאָגט מאַסלאָווא.

אודאי אַ רחמנות, אָבער וואָס קריכט זי!

33.

דאָס ערשטע, וואָס נעכלודאָוו האָט געפיהלט דעם צווייטען פריהמאָרגען, ווען ער האָט זיך אויפגעכאַפּט, איז געוועזען דאָס בע־וואוסטזיין, אַז מיט איהם האָט וואָס פּאַסירט, און בעפאָר נאָך ער האָט זיך ערֿאינערט וואָס מיט איהם האָט פּאַסירט, האָט ער שוין געפיהלט אַז דאָס איז עטוואָס זעהר וויכטיגעס און גוטעס.

„קאַטיושא, דאָס געריכט". יאַ, און מען דאַרף אויפהערען זיין פאַלש און אָנהויבען האַנדלען וואהרהייטליך, זאָגען דעם גאַנצען אמת. און וואס פאַר אַ וואונדערבאַרער צוזאַמענפאַל: אין דעם זעל־בען פריהמאָרגען איז איהם אָנגעקומען דער לאַנג־ערוואַרטעטער

אלע זיינען געלעגן, אנדערע האָבען געכראָפּעט, נור די אַל־טינקע, וועלכע האָט געהאלטען אין איין בעטען גאָט, איז נאָך גע־שטאַנען ביים הייליגען בילד אויף די קניע.

די טאָכטער פון דעם דיאטשאָק איז אראָפּ פון די נארעס און האָט אָנגעהויבען, ווי איהר געוואָהנהייט, ארומצוגעהן הין און צו־ריק איבער'ן קאמער.

ניט געשלאָפען האָט מאסלאָווא און האָט אלץ געטראכט וועגען דעם, אז זי איז שוין א קאטאָרזשניצע און צוויי מאָל האָט מען זי שוין געזידעלט מיט דיעזען נאָמען. איין מאָל באטשקאווא און דאָס צווייטע מאָל די רויטע, — און זי האָט בשום אופן ניט גע־קענט צוגעוואָהנען זיך צו דעם געדאנק, אז זי איז דאס א קאַ־טאָרזשניצע.

קאָראבלעווא, וועלכע איז געלעגן מיט'ן רוקען צו איהר, האָט זיך איצט איבערגעקעהרט צו איהר מיט'ן צורה.

— אָט אזוי איז דאָס, ניט געטראכט, ניט געראכט, — האָט שטיל געזיפצט מאסלאָווא, — און בין פאר'משפט, אנדערע טהוען אָפּ איך ווייס וואָס פאר א מעשים, און גארנישט, — און איך דארף אומזיסט און אומנישט אָפּקומען.

— זאָרג ניט, מיידעל, דו וועסט אין סיביר אויך ניט פער־פאלען געהן, דאָרט לעבען אויך מענשען, וועסט גאנץ זיין, נישט־קשה, — האָט זי געטרויסט קאָראבלעווא.

— איך ווייס, איך וועל ניט פערלאָרען געהן, אָבער פון דעסטוועגען פערדריסט עס. ניט איך האָב געדארפט האָבען אזא שיקזאל. איך בין געוואָוינט געוואָרען צו א בעסערען לעבען.

— וואס מאכט מען, אז גאָט וויל אזוי, — האָט א זיפץ גע־טאָהן קאָראבלעווא: געגען זיין רצון קען מען ניט געהן.

— איך ווייס, אָבער עס איז דאך אזוי שווער.

ביידע זיינען אנטשוויגען געוואָרען.

— דו הערסט? דאס איז דאָך זי, די פערזעהעניש,—האָט קאָ־ראבליעווא שטילערהייט בעמערקט צו מאסלאָווא, הע־ענדיג אָ פערשטיקטען כליפען פון דעם פלאץ, וואו די רויטע איז געלעגן.

דינונג ווענגען זאָל ער אָפּפערן מיט אלעם און הייראטהען מיט איהר, האָט איהם דיזען פריה־מאָרגען בעזאָנדערס געצערטעלט.

שוין לאנג האָט ער זיך ניט געפיהלט אזוי מוטהיג, ווי דעם טאָג. ווען אגראפענא פעטראָוונא איז צו איהם אריין אין דער פריה האָט ער איהר גלייך ענטשלאָסען ערקלערט אז ער וועט מעהר ניט אָנ־האלטען זיין וואָהנונג מיט דער דינערשאפט.

די מיינונג איז געווען אימער, אז ער האלט אָן ריעזען גרויסען הויז מיט אזא דינערשאפט דערפאר, ווייל ער גייט הייראטהען און בלייבט דאָ וואָהנען. ווען ער גיט אלזאָ אויף דאָס הויז, הייסט עס, אז פון הייראטהען קען שוין איצט קיין רייד ניט זיין. אגראפענא פעטראָוונא האָט איהם פערוואונדערט אָנגעקוקט.

— איך דאנק אייך זעהר, אגראפענא פעטראָוונא, פאר אלעס, וואָס איהר האָט פאר מיר געטאָהן, אָבער איך דארף אזא רייכע קווארטיר מעהר ניט אנהאלטען און איך דארף אזוי פיעל בעדינער ניט. אויב איהר ווילט זיין אזוי גוט און מיר העלפען אויפגעבען די קווארטיר, מאכען א טאָלק מיט די זאכען, אוועקנעהמען זיי ערגעץ דערווייל, וועל איך אייך זעהר דאנקבאר זיין. און ווען נאטאשא וועט קומען, וועט זי שוין אלעס בעזאָרגען. (נאטאשא איז געווען נעכלוראָוו'ס שוועסטער).

אגראפענא פעטראָוונא האָט נור געשאָקעלט מיט'ן קאָפּ.

— וואצו אלעס בעזאָרגען, אויפגעבען? מען וועט דאָך דאר־פען די קווארטיר, — האָט זי געזאָגט.

— ניין, מען וועט זיכער ניט דארפען, אגראפענא פעטראָוונא, מען וועט זיכער ניט דארפען, — האָט געזאָגט נעכלוראָוו, ענט־פערענדיג אויף איהרע קאָפּ־שאָקלענעס, — זאָגט, זייט אזוי גוט, קארנעיען, אז געהאלט האָב איך איהם בעצאָהלט פאר צוויי מאָנאט פאָראויס און אז איך דארף איהם מעהר ניט.

— וואצו, דמיטרי פעטראָוויטש, וואצו זאָלט איהר אזוי טאָהן? — האָט אגראפענא אלץ גערעדט. — נו, איהר וועט פאָה־רען קיין אויסלאנד און די וואָהנונג וועט מען דאָך דערנאָך דארפען!

— איהר מיינט עטוואָס אנדערס, אגראפענא פעטראָוונא.

בריעף פון מאריא וואסיליעוונא, פון דער פרוי פון דעם פרעדסע־ראטעל, אקוראט אזא בריעף ווי פאר איהם איז איצט נויטיג!

זי האט איהם פריי געמאכט, אין גאנצען פריי, און האט איהם געוואונשען גליק אין דער פארטיי, וועלכע ער וויל שליסען; זאל ער הייראטהען ווי ער ווינשט.

— הייראטהען! — האט ער איראניש ארויסגערעדט, — ניין, איך בין וויט דערפון איצט.

און ער האט זיך דערמאנט אן זיין נעכטיגען בעשלוס אויס־צוזאגען איהר מאן אלעס, בעטען זיין פערצייהונג און פערשפרעכען בעפריעדיגונג, וועלכע ער וועט נור אליין פערלאנגען.

אבער היינט אין דער פריה האט איהם דאס געשיינט צו זיין ניט אזוי לייכט אויסצופיהרען, ווי איהם האט זיך נעכטען געדוכט. „און דאצו, וואצו טאקע מאכען א מענשען אונגליקליך, ווען ער ווייס פון קיין זאך ניט? אויב ער וועט פרעגען, דאן וועל איך איהם אויסזאגען. אבער געהן מיט א כיון דערציילען? ניין, דאס איז ניט נויטיג".

עבען אזוי שווער האט איהם היינט אויסגעוויזען צו דערציילען די גאנצע וואהרהייט פאר מיסי. געווים, ווי קען מען אנהויבען ריידען, דאס וואלט דאך געווען א בעליידיגונג. אלזא אונפערמיידליך מוז עס בלייבען אזוי, ווי אין פיעלע פערהעלטניסע פון לעבען, עטוואס צווישען די שורות. איין זאך נור האט ער בעשלאסען דיזען אין דערפריה: ער וועט ניט פאהרען צו זיי און וועט זאגען דעם אמת, ווען מען וועט פון איהם פאדערען אן ערקלערונג.

דערפאר אבער דארפען אין זיינע בעציהונגען צו קאטיושא ניט בלייבען קיינע סודות, קיינע בעהאלטענעם; אלעס מוז זיין ארויסגעזאגט.

„איך וועל פאהרען אין אסטראג, איך וועל איהר אלץ זאגען, איך וועל זי בעטען, זי זאל מיך פערצייהען. און אויב עס וועט נויטיג זיין וועל איך מיט איהר הייראטהען" — האט ער זיך געטראכט.

דיזער געראנק, אז פון זיין אייגענער מאראלישער בעפריע־

און בעלעהרענד. – און פארוואס איהר נעהמט אויף זיך די שולד פארשטעהע איך ניט. איך האב נאך לאנג געהערט, אז זי איז אוועק אויף א פאסקודנעם וועג, טא ווער איז דעריין שולדיג?

— איך בין שולדיג, און איך וועל דאס פעררריכטען.

— אבער דאס לאזט זיך דאך ניט פעררריכטען.

— דאס איז שוין מיין זאך. און אויב איהר דיינקט וועגען זיך, דאן זאלט איהר וויסען, אז אלעס, וואס מאמא האט גע־וואונשען...

— איך מיין ניט וועגען זיך. איך בין איהר, א גוטע מנוחה זאל זי האבען, אזוי דאנקבאר פאר אלץ וואס זי האט פאר מיר גע־טאהן, אז איך פערלאנג נישט מעהר. מיין פלימעניצע, ליזינקע, בעט, איך זאל צו איהר פאהרען און ווען איהר וועט מיר מעהר ניט דארפען וועל איך צו איהר אוועק. פון מיר איז אפגערעדט, אבער איהר דארפט זיך ניט נעהמען אזעלכע זאכען צום הארצען. — פאסירט עס דען מיט אייך איינעם? עס איז דאך מיט אלעמען אזוי.

— אבער איך טראכט ניט אזוי. איך בעט אייך נור, העלפט מיר מאכען אן ארדנונג מיט די אלע זאכען. און זייט אויף מיר ניט אין כעס. איך בין אייך זעהר, זעהר דאנקבאר פאר אלעס.

וואונדערבאר: זינד נעכלודאוו האט פערשטאנען, אז ער איז שלעכט און איהם האט אנגעהויבען צו עקלען פון זיך זעלבסט, האבען אנדערע אנגעהויבען צו שיינען איהם ליעבליכער; ער האט געפיהלט איצט צו אגראפענע פעטראוונא, צו קארנעיען א מעהר צערטליכען און מעהר אכטענדען געפיהל, איהם האט זיך עפעס אזוי ווי געוואלט בעטען ביי אלעמען פערצייהונג, אפילו ביי קאר־נעיען, אבער ביי יענעם איז געווען אזא העפליך־ערנסטע פיזא־נאמיע, אז ער האט דאס ניט געקענט טאהן.

ווען נעכלודאוו איז געפאהרען היינט אין געריכט איבער דיע־זעלבע גאסען, מיט דעם זעלבינגען איזוואזטשיק, האט ער זיך אליין געוואונדערט ווי גוט ער פיהלט זיך היינט, אזוי ווי ער וואלט גע־ווען גאר ניי־געבארען, אן אנדער מענש.

איך וועל ניט פאָהרען נאָך אויסלאַנד, און אויב איך וועל פאָהרען, איז אין א גאַנץ אַנדער פּלאַטץ. — ער איז רויטה געוואָרען אין געזיכט.

„יא, מען דאַרף איהר אַלץ דערצעהלען — האָט ער א טראַכט געטאָהן, — וואָצו בעהאַלטען? מען דאַרף אַלעמען אַלעס אויס־זאָגען".

— מיט מיר האָט געטראָפען עטוואָס זאָנדערבאַרעס און זעהר וויכטיגעס געסטערן. געדיינקסט איהר קאַטיושא, וועלכע איז געוועזען ביי די טאַנטעס?

— צו געדיינק איך, איך האָב זי דאָך אַליין געלערנט נעהען.

— נו, אָט דיעזע קאַטיושא האָט מען נעכטען גע'משפט, ווען איך בין געוועזען געשוואָרענער.

— אך, מיין גאָט, וואָס פאַר א רחמנות! — האָט געזאָגט אַגראַפּענע מיטליידיג — פאַר וואָס האָט מען זי דאָס גע'משפט?

— פאַר מאָרד, און דאָס אַלעס האָב איך דאָך געטאָהן.

— וואָס הייסט, ווי אַזוי האָט איהר דען אַזעלכעס געקענט טאָהן, וואָס רעדט איהר עפּעס אַזעלכע זאָנדערבאַרע זאַכען? און אין אַגראַפּענא'ס אַלטע אויגען האָט זיך אַנגעצונדען א פייערל.

זי האָט געוואוסט די געשיכטע מיט קאַטיושען.

— יא, דאָס בין איך די אורזאַכע פון אַלעס. און דאָס האָט אומגעביטען אַלע מיינע פריהערדיגע פּלענער.

— וואָס־זשע האָט דאָס פאַר א שייכות צו אייערע פּלענער?
— האָט די אַלטע געזאָגט מיט אַן איינגעהאַלטענעם שמייכעל.

— דאָס איז שייך צו מיר דערפאַר ווייל אויב איך בין די אורזאַכע פון דעם וואָס זי איז אַראָפּ פון וועג, דאַן בין איך מחויב צו טאָהן אַלעס וואָס איך קען אום צו העלפען איהר.

— געוויס, דאָס איז אייער גוטער ווילען, — אָבער שולדיג וואָס זייט איהר דאָ בעזאָנדערס? ביי אַלעמען טרעפט דאָס זעל־בּיגע און אַז מען פערשטעהט ווי צו פערגלעטען, פערגעסט מען זיך דאָס מיט דער צייט, און מען לעבט; וואָס איז דאַרטען פאַר אַזא צרה? עס געהט אַלץ אַריבער, — האָט געזאָגט אַגראַפּענא ערנסט

דערנאָך... דערנאָך זעהען זיך מיט איהר אין אסטראָג, מיט דער נעכטיגער ארעסטאנטקע, און זאגען איהר אלעס".

און ווען נור ער האָט זיך פארגעשטעלט, ווי ער וועט זי דער־זעהען, ווי ער וועט איהר ארויסזאגען זיינע אלע געדאנקען ווי ער וועט בעטען ביי איהר פערצייהונג פיר אלעס, ווי ער וועט איהר ערקלעהרען, אז ער וועט טאָן אלעס פון איהר'ט וועגען, וועט מיט איהר זאגאר הייראטהען אום צו פעררינכטען דעם פערברעכען, וועלכען ער איז בעגאנגען געגען איהר, אזוי האָט ער דערפיהלט אן אויסערארדענטליכע פריידע, און אינערליכען תענוג, א זיסע צערטליכקייט און טרערען האָבען זיך געשטעלט אין זיינע אויגען.

34.

קומענדיג אין געריכט, האָט נעכליודאָוו אין קאָררידאָר שוין בעגעגענט דעם סודעבני פריסטאוו און האָט איהם געפרעגט: וואו עס געפינען זיך די פעראורטהיילטע ארעסטאנטען, און פון וועמען עס העננגט אָב די ערלויבנים צו קענען זיך זעהען מיט זיי.

דער סודעבני פריסטאוו האָט איהם ערקלערט אז די ארעס־טאנטען ווערען צושיקט אין פערשידענע פלעצער, ביז וואנען זיי ווערען אוועקגעשיקט אין סיביר, און אז די ערלויבנים צו זעהען זיך מיט זיי, דארף מען בעטען ביי דעם פראָקוראָר.

„איך וועל אייך צייגען מיט וועמען איהר דארפט זיך זעהען, אבער איך ווייס ניט, אויב איהר קענט איצט זעהען דעם פראָ־קוראָר. איהר דארפט ווארטען ביז נאָך דער זיצונג פון געריכט".

נעכלודאָוו האָט איהם געדאנקט פאר זיין געפעליגקייט און איז אריין אין דעם צימער פון די געשוואָרענע.

אין דער צייט, ווען ער איז געגאנגען צום צימער פון די גע־שוואָרענע, האָבען שוין די לעצטע געהאלטען ביים ארויסגעהן אין געריכט. דער קופּעץ איז געווען אלץ אזוי פרעהליך ווי זיין שטייגער איז און האָט בעגעגענט נעכלודאָוו'ן ווי אן אלטען בעקאנטען. און

די הייראטהע מיט מיססי, וועלכע האָט נאָך נעכטען געשיינט פאר איהם אזא נאָהענטע זאך, האָט זיך איהם איצט פאָרגעשטעלט אלס עטוואָס אונמעגליכעס. נעכטען האָט זיך נאָך איהם געדוכט, אז מיססי וואָלט געווען גליקליך, ווען זי וואָלט מיט איהם הייראטהען; היינט האָט ער געזעהען, געפיהלט, אז ער איז ניט ווערטה, ניט נור הייראטהען מיט איהר, ער איז ניט ווערטה צו זיין אפילו איהר פריינד.

„ווען זי וואלט נור געוואוסט, ווער איך בין, וואס איך בין, וואלט זי מיט מיר ניט געוואלט אפילו טרעפען זיך. און איך האָב איהר נאָך געקענט מאכען פאָרווירפע פאר איהר קאָקעטירען מיט יענעם העררן. ניין, ווען זי זאל יעצט מיט מיר הייראטען וואלט איך דען געקענט בערוהיגט זיין, שוין ניט צו זאגען גליקליך, ווען י ע נ ע דאָרט אין אסטראָג וועט מאָרגען אָדער איבערמאָרגען אוועק מיט'ן עטאפּ אויף קאטאָרגע. יענע פרויען־צימער, וועלכע איך האָב פערפיהרט און אונגליקליך געמאכט, וועט אוועק אויף קאטארגע, און איך וועל זיצען אין רייכען צימער און ערהאלטען גראטולאציאנען אָדער פאהרען אבשטאטען וויזיטען מיט מיין יונגער פרוי, אדער איך וועל זיצען מיט דעם פרעדוואָדיטעל, וועלכען איך האָב אזוי שענדליך אבגענארט; זיין אויף א זיצונג פון זעמסטוואָ און שטימען פאר שול־אינ־ספעקציאנען א. ז. וו. און דערנאָך, אין געהיים פון דעם מאַן, צונויפטרעפען זיך מיט זיין פרוי, (ווי עקעלהאפט!) אדער מאָלען ווייטער דאס בילד, וואס איך האָב אנגעהויבען, און וועלכע איך וועל קיינמאָל ניט ענדיגען, וואָרום וואָס פאר א זינען האָט דאס פאר מיר צו בעשעפטיגען זיך מיט די אלע נארישקייטען. ניין, איך קען דיעזע אלע זאכען ניט טאָן איצט".

אזוי האָט ער גערעדט צו זיך אליין און האָט אָהן א שיעור זיך געפרעהט מיט דער אינערליכער ענדערונג, וועלכע ער האָט געפיהלט אין זיך.

„פריהער פון אלעם", — האָט ער זיך געטראכט — „דאַרף איך איצט זעהען דעם אדוואָקאט און וויסען זיין בעשלוס, און

כעל און האָט פון דאָרט ארויסגעגנב'עט אלטע דיוואנס, צוזאמען אויף דער סומע פון 3 רובעל און 67 קאפּיקעס.

פון דעם בעשולדיגונגס־אקט האָט זיך געצייגט, אז א גאָראָדאָוואָי האָט געכאפּט דעם אינגעל, ווען ער איז געגאנגען מיט דעם אנדערן און האָבען געטראגען די דיוואנס אויף זייערע פּלייצעס.

דער אינגעל און זיין חבר האָבען זיך גלייך אנערקענט פאר שולדיג און מען האָט זיי ארייגעזעצט אין אסטראָג. דער חבר פון דעם ארעסטאנט, א שלאָסער פון פּראָפעסיאָן, איז געשטאָרבען אין אסטראָג און צו משפּט'ען איז געבליבען דעם אינגעל אליין.

די דיוואנס זיינען געלעגען אויפ'ן טיש אלס זאכליכע בעווייזע. די פערהאנדלונגען האָבען זיך געפיהרט עבען אזוי ווי געכטען מיט דער גאנצער סדרה פון בעווייזע, עדות, שבועות, פראגען, עקספּערטען און קרייצ־פערהערען פון ביידע צדדים, פון דער בעשולדיגונג און פערטהיידיגונג.

דער עדות, דער גאָראָדאָוואָי, האָט אויף די פראגען פון דעם פּרעדסעדאטעל, פון פּראָקוראָר און פון דעם פערטהיידיגער געענטפערט מיט איין נוסח „טאק טאָטשנאָ" („אמת אזוי") — „טאק טאָטשנאָ"... אבער מען האָט געקענט זעהען, אז ער האָט זעהר רחמנות געהאט אויף דעם אינגעל און האָט זעהר ניט גערן דערצעהלט די געשיכטע ווי ער האָט איהם געפּאקט מיט דער גניבה.

דער צווייטער עדות, ביי וועמען די גנבה איז געשעהן, איז געווען, ווי עס האָט געשיינט, א גאליגער מענש, אן אויפגערעגטער, א כעסן. ווען מען האָט איהם געפרעגט צו דערקענט ער זיין אייגענטהום וואס מען האָט ביי איהם גע'גנב'עט, האָט ער געענטפערט זעהר ניט גערן; ווען דער אנקלעגער האָט נאָך איהם אנגעהויבען אויסצופרעגען, ווי גרויס דער שאדען איז, אויף וואס ער האָט געוואלט געברויכען די ארויסגע'גנב'עטע סחורה און צו ער האָט דאָס זעהר נויטיג בעדארפט, איז דער אייגענטהימער זעהר אין כעס געוואָרען און האָט אויסגעשריען: „צו אלע רוחות

אפילו פעטער גראסימאָוויטש האָט היינט איהם ניט אויסגע־זעהען אזוי אבשטויסענד מיט זיין פאמיליאריטעט און מיט זיין אפענעם געלעכטער.

נעכלודאוו האָט געפיהלט אזוי ווי ער וואלט וועלען פאר אלע געשווארענע ארויסזאגען דעם אמת איבער זיינע בעציהונגען צו דער נעכטיגער ארעסטאנטקע.

„אין דער ווירקליכקייט" — האָט ער זיך געטראכט — „האָב איך דאָך נעכטען, אין דער צייט פון דעם פראָצעס, געדארפט עפענטליך ערקלערען מיין שולד". אבער ווען ער איז איצט צוזא־מען מיט די געשוואָרענע ארייננעגאנגען אין געריכטס־זאאל און עס האָט זיך אנגעהויבען דיעזעלביגע פּראָצעדורע וואס נעכטען: „דער געריכט געהט!" ווידער האָבען די דריי ריכטער מיט גע־גילטע קראגענס געזעצט זיך אויף זייערע ריכטער־שטוהלען, ווידער איז עס אין זאאל שטיל געווארען, ווידער דאָס צוזעצען זיך פון די געשווארענע אויף זייערע פלעצער, זשאנדארמען, דער גלח, א. ז. וו., — האָט ער דערפיהלט, דאָס אבוואהל ער האָט אזוי גע־דארפט טאָהן, אבער עס איז געווען אונמעגליך איבערצורייסען דיעזע גרויסארטיגקייט.

די פערפערטיגונגען צום געריכט זיינען היינט אנגעגאנגען פונקט אזוי ווי נעכטען. מיט אויסנאהמע פון פיהרען די געשווא־רענע צו דער שבועה און דער רעדע פון דעם פרעדסעדאטעל צו זיי.

היינטיגער פראצעס איז געווען וועגען א גנבה דורך אויפברע־כען א שלאָס. דער ארעסטאנט, בעוואכט פון צוויי זשאנדארמען מיט בלויזע שווערדען, איז געווען א מאגערער שמאָל־פּלייציגער יונג פון א יאהר 20, אין א גראָהען ארעסטאנטסקען כאלאט און א גראָהע בלאסע מאָגערע געזיכט, אָהן א בלוטס־טראָפּען אין די באקען.

ער איז געזעסען נור איינער, אויף דער אנקלאגע־באנק און האָט פון אונטער דעם שטערען געקוקט אויף די ארייננקומענדע.

דיעזער איינגעל איז געווען אנגעקלאגט, דאס צוזאמען מיט זיינעם א חבר האָט ער אויפגעבראָכען א שלאָס אין א שטעל־

דיג פון זאאל; דער סודעבני פריסטאוו האָט ווידער ווי נעכ־טען אויסגעשריען יעדען מאָל: „דאָס געריכט קומט“, און ווידער זיינען געזעסען די צוויי זשאנדארמען האלב־פערשלעפערט.

פון דער גאנצער פערהאנדלונג איז געווען קענטיג, אז דער אנגעקלאגטער בחור׳ל איז נאָך אלס קליינער אינגעל אוועקגעגעבען געווארען פון זיין פאטער אין א טאבאק־פאבריק, וואו ער האָט געארבייט גאנצע 5 יאָהר. ער האָט דיעזען יאהר, אויפ׳ן זעקסטען, פערלאָרען זיין ארבייט איבער א קריעג, וועלכע איז פאָרגעקו־מען צווישען די ארבייטער און דעם פאבריקאנט. אָהן ארבייט האָט ער זיך ארומגעשלעפט די גאנצע צייט איבער די גאסען פון שטאָדט און האָט פערטרונקען ביז דער לעצטער קאָפּיקע, אלעס וואס ער האָט פערמעגט.

אין טראקטיר האָט ער געשלאָסען בעקאנטשאפט מיט נאָך אזעלכען אן ארבייטסלאזען אזוי ווי ער, א שלאָסער, וועלכער האָט פערלאָרען זיין פּלאץ און האָט פון צרות געטרונקען. און צוזאמען האָבען זיי דאס ביינאכט, שיכור׳ערהייט, אויפגעבראָכען דעם שלאָס און געמאכט די גנבה.

מען האָט זיי געפּאקט. זיי האָבען זיך אין אלעס מודה געווען. מען האָט זיי אריינגעזעצט אין אסטראָג, וואו דער שלאָסער, ווארט־טענדיג אויף זיין פּראָצעס, איז געשטארבען פון שווינדזוכט. און איהם האָט מען דאס איצט פּראצעסירט, אלס א געפעהרליכען מענשען פאר דער געזעלשאפט, פון וועמען מען דארף זיך בע־שיצען.

„אויך אזא געפעהרליכער מענש פאר דער געזעלשאפט ווי די נעכטיגע פערברעכערין“ — האָט זיך געטראכט נעכלודאָוו קו־קענדיג אויף דעם יונגען פערברעכער. — „זיי זיינען געפהרליך, און מיר זיינען ניט קיין געפעהרליכע?... איך, אן אויסגעלאַסע־נער, א ליגנער, א פאלשער, און אלע, אלע, וועלכע קענען מיך אלס אזעלכען, האָבען מיך ניט נור ניט געהאסט, זאנדערן נאָך געאכטעט“.

עס איז דאָך אויגענשיינליך, אז דיזער אינגעל איז גאָר ניט אזא

האָט ער נעמענט געהן מיט אַלעמען און מיט אנאנדער; איך דאַרף זיי אויף כפרות; עס האָבען מיך נעקאסט איזוואזמטשי־קעס מעהר איידער די גאנצע גניבה איז ווערטה און איך בין גאַר א קראנקער, עס מאטערט מיך דער רעוומאטיזם".

די עדות האָבען אזוי אונווילינ געגעבען זייערע צייגניסע; דער אננעקלאגטער אליין נור האָט אויף זיך אליין אלץ געזאָגט און האָט געקוקט, ווי א דערשראקענע געפאנגענע חיה'לע, אין אלע זייטען.

די געשיכטע איז געווען א קלאָהרע, אבער דער עפענטליכער אנקלעגער האָט היינט אויך אזוי ווי נעכטען אויפגעהויבען עפעקט־פאָל זיינע פלייצעס און האָט געשטעלט איינפעליגע פראגען, וועל־כע זאלען דעם כיטרען פערברעכער צודריקען צום וואנד און צייגען זיין גרויסע זינד.

אין זיין בעשולדיגונגס־רעדע האָט ער זיך געגעבען אלץ מיהע צו בעווייזען, אז די גנבה איז געשעהן אין א בעוואָהנטען פלאַץ און אז דער שלאָס איז אויפגעבראכען געוואָרען מיט אן אייזען, אלזא דאַרף אים קומען די שווערסטע בעשטראַפונג, וועלכע דאָס געזעץ שרייבט פאר.

דער פערטהיידינער, וועלכער איז געווען אנגעוויזען פון גע־ריכט, האָט בעוויזען, אז די גנבה איז געשעהן ניט אין א בעוואָהנ־טען בנין, און דארום, אבוואָהל מען קען ניט אבלייקענען דעם פער־ברעכען, איז נאך קיין ראיה ניט, אז דער פערברעכער איז אזא געפעהרליכער מענש פאר דער געזעלשאפטליכער זיכערהייט, אזוי ווי דער אנקלעגער בעמיהט זיך צו בעווייזען.

דער פרעדסעדאטעל האָט היינט אויך עבען אזוי ווי נעכטען ערקלערט די געשיכטע פאר די געשווארענע און האָט רעזיומירט די בעווייזע פון ביידע צדדים, פארשטעלענדיג זיך דערביי פאר אן אונפּארטייאישען און אויפריכטיגען ריכטער, וועלכער איז ניט נוטה צו קיין צד.

פונקט אזוי ווי געסטערן, זיינען אויך היינט געמאכט גע־וואָרען פויזעס; מען האָט אויך אזוי געדרויכערט ארויסגעהען־

געזעהען, אז א כוואט איז דער, וואס קען זיך בעסער זידלען, קען ביטרעווען, קען גוט „ארייננגיסען", געבען אין באק, און הוליען מיט נקבות.

און איצט, ווען אן אויסגעמאטערטער, א קראנקער פון אר־ בייט, פון שלעכטען לעבען, פון טרינקען, פון צולאָזען זיין, האָט ער זיך ארומגעשלעפט איבערן שטאָדט אָהן ארבייט און אָהן געלד און איז מיט נאָך אזא ווי ער פערקראָכען אין א פרעמדער שטעל־ כעל און געגנב'עט המאטעס, וועלכע וואָלטען דאָרט זיך וואלגערן אומזיסט יאהרען לאנג, געהען מיר איהם בעשטראפען, פון איהם ראכע נעהמען. ניט מיר זיינען דאס פערברעכער געגען איהם, זאנ־ דערן גאר ער געגען אונז.

— שרעקליך!

מיט אזעלכע געדאנקען איז געווען פערנומען נעכלודאוו'ס רעיונות, און ער האָט ניט געהערט, וואס ארום איהם אין געריכטס־ זאאל טוהט זיך. ער האָט זיך אליין דערשראָקען פאר זיינע געדאנ־ קען. ער האָט זיך געוואונדערט ווי אזוי האָט ער דאָס פריהער ניט בעמערקט דאס, וואס ער זעהט איצט אזוי קלאָהר, און ווי אזוי זעהען אנדערע ניט דאָס, וואס ער זעהט אזוי אָפען.

35.

ווי עס איז נור ערקלערט געווארען די ערשטע פויזע, איז נעכלודאוו אויפגעשטאנען און איז ארוים אין קאָררידאר, מיט דער אבזיכט קיינמאָל ניט אומצוקעהרען זיך אין געריכט.

זאָל מען מיט איהם טאָהן וואס מען וויל, אבער ער וועט בשום אופן מעהר ניט נעהמען קיין אנטהייל אין ריעזער קאָמעדיע, ער קען נים.

ער האָט זיך ערקונדיגט, וואו דער קאבינעט פון פראָקוראָר איז און ער איז אוועק צו איהם. דער דינער האָט איהם ניט צוגעלאָזען אזוי גיך: דער פראָקוראָר, האָט ער געענטפערט, איז

געפעהרליכע בעשעפענעס, ניט קיין מורא׳דיגער מערדער, נור א גאנץ געוועהנליכער מענש — דאס זעהען דאָך אלע — און ער איז געוואָרען אזא, ווי ער איז, נאָר א דאנק די צרה׳דיגע אומשטענדען, וועלכע שאפען אזעלכע מענשען.

איז עס קלאָהר, דוכט זיך, אז אום אזעלכע פערברעכע־רישע איינגלעך זאָלען ניט ערצויגען ווערען, מוז מען ענ־דערן די פערהעלטניסע, וועלכע ווירקען, אז זיי זאָלען ווערען אזעל־כע אונגליקליכע בעשעפעניסען.

נעכלודאָוו האָט געקוקט אויף דעם קריינקליכען פּנים פון דעם איינגעל. — אך, ווען עס וואָלט זיך, צ. ב. ש., געפונען א מאן, וועלכער וואָלט אויף איהם רחמנות געהאט נאָך דאן, ווען מען האָט איהם אוים נויטה געבראכט פון דאָרף אין שטאדט צו דער ארבייט; ווען יעמאנד וואָלט דאן געהאָלפען דיעזער נויטה, אָדער אפילו ווען ער איז שוין געבליבען אין שטאָדט און פלעגט ארבייטען איבער די כחות 12 שטונדען אין מעת לעת; ווען עס וואָלט זיך געפונען דאן א גוטער מענש און וואָלט איהם זאגען נאָך זיין שווערער ארבייט א פּאָר גוטע ווערטער: „געה ניט, וואניא, אין טראקטיר, וואו מען שיכור׳ט, עס איז ניט גוט“. ער וואָלט געפאָלגט, ער וואָלט ניט געגאנגען, און ער וואָלט ניט אזוי פער־דאָרבען געוואָרען, וואָלט ניט שיכור׳ן.

אָבער אזא מענש האָט זיך ניט געפונען. קיינער האָט אויף איהם דאן ניט געהאט קיין רחמנות. דאן, ווען ער האָט ווי א קליינע חיה׳לע, געלעבט אין דער גרויסער שטאָדט, האָט ארומגעשאָרען אין גאנצען דעם קאָפּ, ער זאָל נעביך ניט פערווערימט ווערען, און איז ארומגעלאפען אויף די פיסלעך, וואוהין זיינע העררען האָבען איהם נור געשיקט.

רחמנות? פערקעהרט, אלעס וואס איהם איז אויסגעקומען צו הערען, איז געווען געשרייען, זידלעריי, בעליידיגונגען פון זיי־נע בעלי־בתים; און וועלכע ווערטער, וועלכע רייד האָט ער זיך ניט אנגעהערט פון זיינע חברים, פון די ארבייטער? ער האָט

אבער ער איז גלייך עטוואס ווייכער געווארען און האט גע־
זאגט:

— איך קען אייך ניט געבען קיין ערלויבניס זי צו זעהען, ניט וויסענדיג וואצו איהר ווילט מאכען אזא בעזוך.

— איך מוז דאס פיר זעהר א וויכטיגער אנגעלעגענהייט פאר מיר, — האט נעכלודאוו געענטפערט אויפגערעגט.

— זא, זא, — האט געענטפערט דער פראקוראר און האט מיט אויפמערקזאמקייט בעקוקט נעכלודאוו'ן.

— איז שוין געווען איהר פראצעס אדער נאך ניט? — האט ווייטער געפרעגט דער פראקוראר.

— מען האט זי געסטערן פראצעסירט און פעראורטהיילט אויף פיער יאהר קאטארגע גאנץ אומזיסט. זי איז אונשולדיג.

— זא, זא. אויב זי איז אבער ערשט געסטערן פעראורטהיילט געווארען, — האט געזאגט דער פראקוראר, אזוי ווי ער וואלט גאר ניט געהערט נעכלודאוו'ס ערקלעהרונג, אז זי איז אונשולדיג, — דאן מוז זי נאך זיין אין אונטערזוכונגס־האפט ביז דער אור־טהייל טרעט אריין אין גאנצען אין קראפט און אין יענעם אס־טראג קען מען נור געבען ערלויבניס צו זעהען זיך אין בעשטימטע צייטען. איך ראטה אייך אלזא אהין צו ווענדען זיך.

— אבער איך מוז זי זעהען וואס שנעלער, — האט נעכלו־דאוו כמעט אויסגעשריען און זיין געזיכט האט א ציטער געטוהן, פיהלענדיג אז דער מאמענט פון ענטשלאסענהייט נעהענטערט זיך.

— צו וואס־זשע דארפט איהר דאס אזוי נויטיג זי זעהען?

— האט עטוואס אונרוהיג א פרעג געטוהן דער פראקוראר, אנשטע־לענדיג די ברעמען.

— איך דארף זי זעהען דארום, ווייל זי איז אונשולדיג און איז פעראורטהיילט געווארען אויף קאטארגע. דער שולדיגער אין אלעם בין איך, — האט נעכלודאוו געזאגט מיט א ציטערענדע שטימע פון אויפרעגונג. ער האט געפיהלט אין דערזעלבער צייט, אז ער זאגט דאס, וואס ער האט דא גאר ניט געדארפט זאגען.

שטארק פערנומען און האָט קיין צייט ניט; אָבער נעכלודאָוו האָט איהם ניט געהערט און איז אריינגעגאנגען אין קאנצעליא־ריע, ער האָט א בעט געטהאָן דעם שרייבער, מעלדען דעם פּראקו־ראָר, אז ער דארף איהם זעהען וועגען זעהר א וויכטיגער אנגעלע־גענהייט.

דער טיטול פון א פירסט, דער גוטער אנצוג און זיין גאנצער אויסזעהען האָבען אויסגעהאָלפען דאָ נעכלודאָוו'ן. דער שרייבער האָט געמעלדעט דעם פּראָקוראָר און מען האָט נעכלודאָוו'ן ארייג־געלאָזען אין קאבינעט.

דער פּראָקוראָר האָט איהם בעגעגענט שטעהענדיג, קענטיג זעהר אן אונצופריעדענער פון דעם וואָס דער בעזוכער איז אזוי שטרענג און האָט מיט אזא עקשנות געפאָדערט צו זעהען זיך מיט איהם.

— וואָס פערלאנגט איהר? — האָט דער פּראָקוראָר שטרענג א פרעג געטהאָן.

— איך בין א געשוואָרענער, מיין פאמיליע איז נעכלודאָוו און איך מוז נויטווענדיג זעהן די ארעסטאנטין מאסלאָווא — האָט שנעל און ענטשלאָסען געענטפערט נעכלודאָוו, ווערענד ער איז אליין רויט געוואָרען און האָט געפיהלט, אז ער טהוט דאָ עטוואָס אזעלכעס וואָס עס דארף ענדערען זיין גאנצען לעבען.

דער פּראָקוראָר איז געווען א נידריגער, דונקעלער מענש, קורץ געשאָרען און שוין גראָהליך. זיינע אויגען זיינען געווען שארף און א נעריכטע ארומגעשאָרענע באָרד האָט בעפוצט זיינע אויס־געבויגטע, אונטערשטע באק־ביינער.

— מאסלאָווא? יא, איך וויים. זי איז בעשולדיגט געווען אין מאָרד דורך פערגיפטונג, — האָט געזאָגט רוהיג דער פּראָקו־ראָר.

נעכלודאָוו האָט געשוויגען.

— צו וואָס־זשע דארפט איהר זי זעהען? — האָט ווייטער דער פּראָקוראָר שטרענג געפרעגט.

— אָבער ביטע, זעצט זיך.

נעכלודאָוו איז געבליבען שטעהן.

ווען דער פּראָקוראָר האָט פּערטיג געמאכט דעם צעטעל האָט ער דאָס דערלאַנגט נעכלודאָוו׳ן און האָט איהם וויידער נייגעריג בעטראכט פון אויבען ביז אראָפּ.

— איך וויל אייך פאַר איין וועג אויך ערקלערען, אז איך וויל מעהר ניט בעטייליגען זיך אין די זיצונגען פון געריכט אלס געשוואָרענער.

— דאצו דארפט איהר אנגעבען די אורזאכען, ווארום; נור וויכטיגע אורזאכען קענען אייך בעפרייען פון דיעזער פפליכט.

— די אורזאכען זיינען, דאס איך רעכען, אז יעדעס געריכט איז ניט נור אונניצליך, נור אויך אונמאָראליש.

— זאָ־זאָ, — האָט געזאָגט דער פּראָקוראָר אלץ מיט דעם זעלביגען שמייכעלע, אזוי ווי ער וואָלט זאגען, אז אזעלכע ווערטער הערט מען פון א געוויסען זאָרט מענשען, זעהר זאָנדערבארע.

—זאָ־זאָ,—אָבער איהר פערשטעהט דאָך, זעלבסטפערשטענדליך, דאס אלס פּראָקוראָר פון געריכט קען איך דאָך מיט אייך ניט זיין איינפערשטאנדען. איך ראטה אייך דארום איהר זאָלט ערקלעהרען דעם געריכט אליין אייערע אורזאכען און דאס געריכט וועט דאס מסתמא נעהמען אין אנבעטראכט און וועט אליין אורטהיילען אויב דיעזע אורזאכען זיינען וויכטיג גענוג און ווען ניט וועט איהר מוזען בעצאָהלען א שטראָף. אלזאָ ווענדעט זיך צום געריכט.

— איך האָב אייך ערקלערט, און דאס איז פאַר מיר גענוג. איך געה מעהר ערגעץ ניט, — האָט מיט כעס געזאָגט נעכלודאָוו.

— בלייבט וואָהל, — האָט זיך פערנייגט דער פּראָקוראָר, ווי עס ווייזט אויס וועלענדיג פּטור ווערען פון דיעזען זאָנדערבארען בעזוכער.

— ווער איז דאס ביי אייך געוועזען? — האָט א פרעג געטוהן איינער פון די ריכטער נאכדעם ווי נעכלודאָוו איז ארויס פון דעם פּראָקוראָר׳ס קאַבינעט.

— וואס הייסט רען איהר זייט שולדיג? — האָט געפרעגט דער פּראָקוראָר.

— ראס הייסט, איך האָב זי אפּגענארט און האָב זי געטריבען דאדורך צו די לאגע, אין וועלכער זי געפינט זיך איצט; אויב זי וואָלט ניט געוואָרען דאָס, צו וואָס איך האָב זי געבראכט, וואָלט זי קיין מאָל ניט געווארען בעשולדיגט אין אזא פערברעכען.

— איך פערשטעה דאך ניט, וואָס האָט דאָס צו טאָהן מיט אייער בעזוכען זי?

— איך וויל פאָלגען נאָך איהר און... הייראטהען מיט איהר,— האָט ארויסגערעדט נעכלודאָוו. און אזוי ווי שטענדיג, ווען ער האָט אנגעהויבען וועגען דעם צו ריידען האָבען זיך טרערען געשטעלט אין זיינע אויגען.

— זאָ? ד א ס מיינט איהר! — האָט א זאג געטאָן דער פּראָקוראָר. ראס איז ווירקליך זעהר א מערקווירדיגער פאל. איהר זייט, דאכט זיך, א גלאסנער אין קראסנאָפּאָלסקע זעמסטוואָ? — האָט ווייטער געפרעגט דער פּראָקוראָר, ערינערנדיג זיך, אז ער האָט שוין עפּעס געהערט אמאָל וועגען דיעזען נעכלודאָוו'ן, וועלכער מאכט פאר איהם איצט אזא זאנדערבארע ערקלערונג.

— ערלויבט נור, אבער ראס האָט דאך גאר נישט צו טאָהן מיט מיין ביטע, — האָט בייזלעך א'ן ענטפער געטאָהן נעכלודאוו.

— נאטירליך, האָט עס ניט צו טאָהן, — האָט מיט א שטעביגען שמייכעל געענטפערט דער פּראָקוראָר, אזוי ווי ניט איהם מיינט מען: — אָבער אייער ביטע איז אזוי אונגעוועהנליך־זאנדערבאר און איז אן אויסנאהמע פון די געוועהנליכע פארמען...

— נון, וואס? קען איך בעקומען אן ערלויבנים צו זעהען זיך מיט איהר?

— אן ערלויבנים? יא, איך וועל אייך באלד געבען. זעצט זיך, ביטע, א ווײלע.

ער איז צוגעגאנגען צום טיש, האָט זיך געזעצט און האָט גענומען שרייבען.

ער האָט געוואָלט צוגעהן צום טויער פון דער גרויסער פינס־טערער געביידע, אבער דער וואך־סאָלדאט האָט איהם ניט געלאָזען. ער האָט אנגעקלונגען און עס איז ארויס דער אויפזעהער.

נעכלודאָוו האָט איהם געוויזען זיין ערלויבניס, אָבער דער אויפזעהער האָט איהם געענטפערט, אז ער האָט קיין רעכט ניט איהם אריינצולאָזען אָהן דעם סמאָטריטעל'ס וויסען. נעכלודאָוו איז אוועק צום הויז פון סמאָטריטעל.

ארויפגעהענדיג אויף די טרעפ, האָט נעכלודאָוו געהערט די טענער פון א שווערע שטיק מוזיק, ווי יעמאנד צימבעלט מיט מאטערנעס אויפ'ן קלאוויר. א דינסט האָט איהם געעפענט די טיהר און פון דער אָפענער טיהר האָבען איהם נאך מעהר געריסען דאס אויער די ווילדע טענער פון דער שרייענדער מוזיק.

נעכלודאָוו האָט א פרעג געטוהן די דיענסט, צו איז דער סמאָטריטעל צו הויז. זי האָט געענטפערט, אז ניין.

— ועט ער באלד קומען?

די מוזיק האָט ווייטער זיך פאנאנדערגעקלונגען און ווי עס איז געקומען צום שווערען פלאץ האָט זי זיך איבערגעריסען.

— איך וועל אריינגעהן א פרעג טאָהן, — האָט געענטפערט די דינסט. און זי איז אריינגעלאָפען אין הויז.

ווידער האָט געקלונגען די מוזיק און האָט זיך באלד איבער־געהאקט און עס האָט זיך דערהערט א פערדריסליכע שטימע:

— זאָג, אז ער איז אין דערהיים ניטאָ און וועט היינט ניט קומען. ער איז צו גאסט, ווי זיי לאָזען דאָס א מינוט ניט רוהען, — דאס האָט געשריען בייז די פיאניסטקע, און עס האָט זיך דער־הערט, ווי זי האָט מיט כעס א רוק געטאָהן א שטוהל; דאס איז זי אליין געגאנגען איצט צום טיהר פאררהאלטען דעם בעזוכער, וואָס ער דערעסט אזוי מיט זיין בעזוך ניט אין דער געהעריגער צייט.

— דער פאפא איז ניט צו הויז — האָט בייז א זאָג גע־טאָהן א בלאסע מיידעל, מיט בלויע צייכענס אונטער די אויגען און מיט צוזאמעגעפּרעסטע האָאר, עפענענדיג די טיר. דערזעהענדיג

— דאס איז נעכלודאָוו, אָט דער זעלביגער, ווייסט איהר, וועלכער האָט נאָך אלס מיטגליעד אין קראסנאָפּאָלסקער זעמסטווא געמאכט אזעלכע זאָנדערבארע ערקלערונגען. שטעלט זיך פאר, ער איז א געשוואָרענער און צווישען די אנגעקלאגטע, וועלכע איהם איז אויסגעקומען צו אורטהיילען, געפינט זיך א פרוי אָדער א מיידעל, וועלכע איז פעראורטהיילט געווארען אויף קאטארגע, און דיעזע מיידעל האָט ער אמאָל אליין פערפיהרט און איצט וויל ער מיט איהר הייראטהען.

— איז דאָס מעגליך?

— יא, ער האָט מיר אזוי אליין דערצעהלט... און ווי אויפגערעגט ער איז.

— עס איז עפּעס מערקווירדיג, עפּעס א מין זאנדערבארע אוננאָרמאליטעט איז אין דער היינטיגער יוגענד.

— יא, ער איז דאָך אָבער גאר ניט אזוי יונג.

— אך, אבער ווי האָט עס מיר דערעסען, טאטע זיסער, אייער בעריהמטער איוואשענקאוו: רעדט, רעדט, אז מען קען קראנק ווערען.

— נו, אזעלכע דארף מען איינפאך אבשטעלען, אנדערש וועט מען קיין מאָל צו קיין ענדע ניט קומען.

.36

פון דעם פּראָקוראָר איז נעכלודאָוו גלייך אוועקגעפאָהרען צו דער אונטערזוכונגס־טורמע. עס האָט זיך אבער ארויסגעוויזען אז קיין מאסלאָווא געפינט זיך דאָרט ניט, און דער אויפזעהער האָט ערקלערט נעכלודאָוו'ן, אז זי מוז זיך געפינען אין דער אלטער פּערעסילנע־טורמע.

נעכלודאָוו איז אוועק אהין.

ווירקליך, יעקאטערינא מאסלאָווא האָט זיך איינגעפונען דאָרט. עס איז געווען א גרויסע שטיק וועגס צו פאהרען, און נעכלודאָוו איז אנגעקומען אהין שוין שפּעטליך, אבענד צייט.

צוטראָגען וועגען זיין ענטטוישונג; ער האָט אזוי געהאָפט זי היינט נאָך צו זעהען. ער האָט געשפּרייזט איבער די גאסען און עס זיינען איהם ארויפגעקומען איצט אויף די געדאנקען זיינע רייד מיט דעם פּראָקוראָר און מיט די בעאַמטע פון די טורמעס.

דאָס וואָס ער האָט ערקלעהרט זיינע אבזיכטען דעם פּראָ־קוראָר, זוכענדיג א מעגליכקייט צו טרעפען זיך מיט איהר און דער גאנצער געדאנק, זי צו זעהען האָט איהם אזוי אויפגערעגט, אז ער האָט זיך ניט געקענט בערוהיגען.

קומענדיג צו זיך אין הויז, האָט ער אויפגעזוכט זיין טאגע־בוך, וועלכען ער האָט שוין אזא לאנגע צייט אין האנד ניט גע־האַלטען; ער האָט איבערגעלעזען עטליכע פּלעצער און האָט דער־נאָך גענומען די פעדער און פערשריעבען פאָלגענדעס:

„צוויי יאָהר שוין, ווי איך האָב גאָרנישט אריינגעטראָגען אין מיין טאגע־בוך און איך האָב שוין געדיינקט, אז עס וועט מיר קיינמאָל מעהר ניט אויסקומען אין איהם צו שרייבען, אז איך וועל מעהר ניט פיהרען זיך אזוי קינדעריש. אבער דאס איז ניט געווען קינדעריש, מיין שרייבען אין טאגע־בוך איז געווען א גע־שפּרעך מיט זיך אליין, מיט יענעם אינערליכען, געטליכען „איך“, וועלכער לעבט אין יעדען מענשען. די גאנצע צייט האָט דיעזער „איך“ געשלאָפען, און איך האָב ניט געהאַט מיט וועמען צו בע־ראטהען זיך, דורכצוריידען זיך. אויפגעוועקט האָט דיעזען „איך“ דער פאַל פון דעם 28טען אפּריל, אין געריכט, וואו איך בין גע־ווען אלס געשוואָרענער. אויף דער אנקלאגע באנק האָב איך גע־טראָפען זי, די, וועלכע איך האָב פערפיהרט, אָבגענארט, קאטיו־שא, אין אן ארעסטאנטסקען כאלאט. איבער א זאנדערבארע מיס־פערשטענדנים און איבער מיינעם א טעות האָט מען זי פעראור־טהיילט אויף קאטאָרגע. איך בין ערשט געווען ביי׳ן פּראָקוראָר און אין אסטראָג. מען האָט מיך ניט צוגעלאזען צו זעהען זיך מיט איהר. אבער איך האָב זיך ענטשלאסען אלעס אנצוואווענדען און צו זעהן זי, בעטען איהר פערצייהונג און פערריכטען מיין פערברע־

אָבער, אז פאר איהר שטעהט א יונגער מאן, שעהן געקליידעט, איז זי ווייכער געווארען.

— קומט אריין, ביטע... ברויכט איהר דעם פּאפּא?

— איך דארף זעהען זיך מיט אן ארעסטאנטקע אין אסטראָג. איך האָב אן ערלויבנים פון פּראָקוראָר.

— איך ווייס ניט, דער פּאפּא איז ליידער צו הויז ניטאָ. אבער ווארום שטעהט איהר דרויסען? ביטע קומט דאך אריין — האָט זי איהם העפליך געבעטען — ווי איז אייער פאמיליע, ביטע.

— איך דאנק אייך, ניט נויטיג, — האָט געזאגט נעכלודאָוו, ניט ענטפערענדיג אויף איהר פראגע און איז ארויס.

ער האָט נאך ניט בעוויזען ארויסצוגעהן פון טיהר, ווי עס האָבען זיך שוין ווידער דערהערט די זעלביגע קנאקענדע, רוי־שענדע טענער פון דער מוזיק, אזוי אונפּאסענד צו דיעזען טרויע־ריגען פּלאץ, צו דיעזער בלאסער מיידעל, וועלכע האָט מיט עקשנות זיי געוואלט אויסלערנען, ווי עס איז ניט געגאנגען.

דרויסען האָט נעכלודאָוו בעגעגענט א יונגען אפיציר מיט פערדרעהטע וואָנצעס און ער האָט איהם א פרעג געטאָהן, וואו מען קען געפינען דעם געהילף פון סמאָטריטעל. ערשט דאָס איז טאקע געווען ער אליין. נעכלודאָוו האָט איהם געוויזען דעם צעטעל פון פּראָקוראָר און האָט ערהאלטען דעם ענטפער, אזוי ווי דאָס איז אויסגעשטעלט געווארען פיר דער אונטערזוכונגס־טורמע קען ער איהם ניט אריינלאָזען, און דאצו איז עס שוין צו שפּעט אויך, ווען קיין בעזוכער טאָר מען ניט צולאָזען.

— איהר מוזט זיך בעמיהען און קומען מאָרגען. מארגען אום 10 אוהר מעגען אלע בעזוכער צוגעלאזען ווערען, קומט דאן, און דער סמאָטריטעל אליין וועט אויך זיין צו הויז, דאן קענט איהר זיך מיט דער ארעסטאנטקע זעהען אין אלגעמיינעם צימער אָדער, אויב דער סמאָטריטעל וועט ערלויבען, אין קאנטאָר.

אזוי איז נעכלודאָוו אוועק און האָט דיעזען טאָג זיך ניט געקענט צושלאָגען צו זעהען זיך מיט איהר. ער איז געווען זעהר

אָבער אקוראט אין דיעזער סעקונדע האָט זיך דערהערט דער דריטער קלונג פון גלעקעל, א פייף, און דער צוג האָט זיך אנגעהויבען צו בעוועגען, צוערשט עטוואָס א רוק צוריק און דערנאָך האָבען אנגעהויבען פערבייגעהן איינער נאָך דעם אנדערן די וואַגאָנעס.

איינער פון די אפיצירען האָט זיך אויפגעהויבען מיט די קאָרטען אין האנד און האָט זיך איינגעקוקט אין פענסטער. זי איז נאכגעגאנגען און האָט א קלאַפּ געטאהן נאָך אמאָל, און האָט דאס געזיכט צוגעלייגט צום שויב נאכלויפענדיג.

דער אפיציר האָט געוואָלט אראָפּלאָזען דעם פענסטער. דער קאָנדוקטאָר איז דאן צוגעלאָפען און האָט זי אפגעשטויסען פון וואַגאָן און איז אליין ארויפגעשפּרונגען אויפ'ן טרעפּעל.

די פענסטער אין וואגאָן האָט זיך אראָפּגעלאָזען, און דער אפיציר האָט ארויסגעשטעקט דעם קאָפּ; די וואַגאָנעס זיינען שוין געלאָפען גיך און קאטיושא איז נאכגעלאָפען איבער די נאַסע ברעטער פון פּלאטפאָרם, ביז די פּלאטפאָרם איז שוין געווען צו ענדע; די וואַגאָנעס האָבען זיך געטראָגען שנעל, קאטיושא האָט זיך פערצעפּעט אראָפּשפּרינגענדיג פון פּלאטפאָרם און איז שיער ניט געפאַלען.

זי איז ווייטער געלאָפען; פערביי איהר האָבען זיך פערבייגעטראָגען די וואַגאָנעס פון צווייטען קלאַס, נאכהער פון דריטען און גאנץ שנעל דער לעצטער וואַגאָן. זי איז נאָך אלץ געלאָפען. דער צוג איז שוין פאַרבייגעלאָפען די „וואָדאָקאטשקע“, דער ווינד האָט מיט דעם רעגען געשמיסען קאטיושען אין געזיכט, האָט אראָפּגעריסען פון איהר קאָפּ די טוך און איהר נאַסע קלייד האָט זיך געקלעפּט צו די פיס, אָבער זי איז נאָך אלץ געלאָפען.

— מוהמינקע! מיכאילאָווּנא! — האָט געשריען די קליינע מיידעלע, קוים לויפענדיג נאָך איהר, — מוהמינקע, איהר האָט דאָך די טוך פערלאָרען!

קאטיושא האָט זיך אפּגעשטעלט, און א וואַרפטהאָנדיג די קאָפּ אהינטער, האָט זי זיך א כאַפּ געטאָהן מיט ביידע הענד און האָט אויסגעבראכען אין א ביטערען שלוכצען.

כען גענגען איהר, ווען עס וועט נויטיג זיין, זאגאר צו הי־ראטהען מיט איהר. גאָט, העלף מיר! מיר איז גוט, אזוי גרינג און מוטהיג דאָס הארץ".

37.

לאנג, לאנג איז מאסלאָוואַ געלעגען מיט אפענע אויגען און האָט ניט געקענט איינשלאָפען: זי האָט געקוקט אויפ'ן טיהר, אויף דער ארומשפאצירענדער אהין און צוריק דיאטשאָק'ס טאָכ־טער, און האָט געטראכט.

זי האָט געטראכט וועגען דעם, אז זי וועט בשום אופן ניט חתונה האָבען מיט א קאטאָרזשניק, אויף סאכאלין; זי וועט זיך אנדערש ווי עס איז איינריכטען דאָרט, — מיט וועמען עס איז פון די נאטשאלניקעס, מיט א שרייבער, כאָטש מיט דעם אויפזעהער אדער אפילו מיט דעם אונטער־אויפזעהער, אבער מיט א קאטארזש־ניק נים.

—אָה, זיי זיינען אלע בעלנים דערויף. גור ניט מאגער ווערען, ניט אראָפּ פון צורה, אז ניט — איז מען פערפאלען אויף אויביג.

און זי האָט זיך דערמאָנט, ווי דער פערטהיידיגער האָט גע־קוקט אויף איהר, ווי דער פּרעזסעדאטעל האָט אויף איהר געוואר־פען בליקען און ווי עס האָבען זי געפרעסען מיט זייערע אויגען די אלע, וועלכע זי האָט בעגעגענט אין געריכט.

זי האָט זיך דערמאָנט אויך איצט אָן די רייד פון איהר חבר'טע בערטא, וועלכע האָט זי בעזוכט אין אסטראָג און האָט איהר דערציילט, אז יענער סטודענט, וועלכען זי האָט אזוי געליעבט, ווען זי האָט זיך אויפגעהאלטען ביי דער מאדאם קיטאיעווא, איז געקומען צופאהרען צו זיי, האָט זיך נאכגעפרעגט וועגען איהר און האָט זי זעהר בעדויערט.

זי האָט זיך דערמאָנט וועגען דעם געשלעג, וואס איז מיט א ווייַלע צוריק געוועזן מיט דער רויטער ארעסטאנטקע און זי האָט דערפיהלט מיטלייד צו איהר; זי האָט זיך דערמאָנט וועגען דעם בעקער, לעבען וועלכען זי האָט זיך אפגעשטעלט מיט'ן קאָנ־

אין דיזער נאכט נאָך האָט זי אויפגעהערט צו גלויבען אין גאָט און אין גוטעס; פון דיעזער נאכט אָן האָט זי אנגעהויבען צו איבערצייגען זיך, אז קיינער גלויבט ניט אין גאָט; ביז דאן האָט זי געמיינט, אז אלע גלויבען. זי האָט אנגעהויבען איינצוזעהן, אז דאָס וואָס מענשען דערמאָנען אָפט גאָט׳ס נאמען, זיינע געבאָט און זיינע גנאדען, — איז נור פאלשקייט, ליגען און אונגערעכטיגקייט.

ער, דער, וועלכען זי האָט אזוי הייס געליעבט און וועלכער האָט אויך זי געליעבט — זי האָט דאָס געוואוסט — האָט זי אוועק־געוואָרפען, פערלאָזען, שפאסענדיג פון איהרע געפיהלען. און אלעס, וואָס האָט דערנאָך מיט איהר פאסירט האָט נור בעשטעטיגט דיעזע איהרע געדאנקען. זיינע טאנטעס, אזעלכע פרומע נשמות, דוכט זיך, האָבען זי ארויסגעטריבען אָהן רחמנות, ווען זי איז ניט גע־ווען אימשטאנדע זיי צו דינען אזוי ווי פריהער.

אלע מענער, מיט וועלכע זי איז נור געקומען אין בעריהרונג, פון דעם אלטען סטאנאָוואָי ביז דעם אויפזעהער פון טורמע, האָ־בען אויף איהר געקוקט בלויז ווי אויף עטוואָס, וואָס מען קען א נאש טאָהן. און פאר קיינעם איז אין איהר גאָר קיין אנדער צוועק ניט געווען אויף דער וועלט, ווי נור א זאך, פון וועלכער זיי זאלען הנאה האָבען.

בעזאנדערס נאָך האָט זי דאָס איינגעזעהן פון דעם אלטען שריפטשטעלער, מיט וועלכען זי האָט געלעבט דעם ערשטען יאהר, ווען זי האָט זיך אנגעהויבען אזוי אויפפיהרען. ער האָט איהר טאַ־קע פשוט אזוי ערקלערט, אז אין דיעזער הנאה בעשטעהט דער גאנ־צער גליק — ער האָט דאס נאָך גערופען עסטהעטיק און פּאָעזיע.

און אלע האָבען אזוי געלעבט, נור פאר זיך, בלויז פון אייגע־נעם פערגניגען וועגען, און די אלע רייד וועגען גאָט און וועגען מעשים־טובים איז געווען א נארעריי.

און אויב עס האָט זיך ווען עס איז אפילו געשטעלט די פרא־גע: וואָרום איז אלעם אויף דער וועלט אזוי שלעכט, אז יעדע־איינער טוהט דעם אנדערן בייזעס און אלע צוזאמען און יעדער בעזונדער ליידעט אליין דערפון—נון, האָט מען דאָס נור געדארפט

— ער איז אוועק! — האָט זי אויסגעשריען, — ער זיצט דאָרט אין דעם העל בעלויכטענעם וואגאָן און טרינקט, שפּילט, לאכט, און איך בין אַט דאָ אין בלאָטע, אין רעגען, אין דער פינ־סטער; איך שטעה אונטערן רעגען, און וויין, — איז איהר דורכ־געפלויגען איצט אין קאָפּ.

זי האָט זיך אוועקגעזעצט אויף דער ערד און האָט אנגעהוי־בען אזוי צו וויינען אויפ'ן קול, אז די מיידעלע האָט זיך זעהר דערשראָקען און האָט ארומגעכאפּט מיט איהרע הענטלעך איהר נאסע קלייד.

— מוהמינקע, קום אהיים!

„עס וועט אנקומען א צוג — אונטער'ן וואגאָן, צוריבען ווע־רען און זאָל זיין א סוף“ — האָט זיך געטראכט קאטיושא, ניט ענט־פערענדיג מאשקען אויף איהר נעבעם.

זי האָט זיך ענטשלאָסען אזוי צו טאָן. אבער דאָ האָט זי דער־פיהלט — ווי עס פּאסירט נאָך דער ערשטער איבערראשונג — זי האָט דערפיהלט דאָס קינד אונטער'ן ברוסט, זיין קינד, וועלכער האָט געלעבט אין איהר. עס האָט זיך אינוויינינג א צאפּעל געטאָן, און זי האָט געפיהלט זיין בעוועגונג, א צערטליכער, לייכטער, כאָטש אויך שארפער שטוים אינווייניג.

און פּלוצלונג איז פערשוואונדען אלעס דאָס, וואס האָט מיט א מינוט צוריק זי אזוי נעקוועלט, אז איהר האָט זיך שוין גערוכט, עס איז ניט ווערטה צו לעבען. די גאנצע פערדרוס געגען איהם איז אוועק אויף דיעזער וויילע. זי האָט זיך עטוואָס בערוהיגט, האָט זיך אויפגעהויבען, האָט אנגעטאָהן די טוך אופ'ן קאָפּ און איז אוועק אהיים.

א פערמאטערטע, א דורכגעווייקטע, פערבלאָטיגטע איז זי גע־קומען צוריק, און פון דעם טאָג אן האָט זיך אנגעהויבען די ענדע־רונג אין איהר, די גייסטיגע ענדערונג, וועלכע האָט זי ענדליך גע־בראכט צו איהר ווייטעריגען ארט לעבען.

די אלטינקע אונטערצינדערקע איז ווידער געשטאַנען לעבען דעם הייליגען בילד פון גאָט'ס מוטער און האָט געשעפּצעט אַלץ די זעלבע ווערטער וואָס נעכטען, האָט זיך פרום גע'צלמ'ט און געבוי־גען מיט'ן פנים צו דער ערד.

דעם דיאטשאַק'ס טאָכטער איז געזעסען אונבעוועגליך אויף די נאַרעס מיט ניט אויסגעשלאָפענע, מוטנע אויגען, און האָט גע־קוקט אין דער וועלט אריין. חאַראַשאַווקא האָט געגרייזעלט מיט די פינגער איהרע האַרטע, שוואַרצע אויסגעשמירטע האָאָר.

אין קאָררידאָר האָט זיך דערהערט דער שאָרכען פון טריט, דער שלאָס פון טיהר האָט אַ קנאַק געטאָהן און די טיהר האָט זיך געעפענט. צוויי אַרעסטאַנטען האָבען מיט אַ שטעקען אויפגעהויבען אויף די אַקסלען די עיפּוש'דיגע פּעסיל און מיט בייזע, ערנ־סטע געזיכטער האָבען זיי זי אַרויסגעטראָגען פון דער קאַמער. די אַרעסטאַנטקעס זיינען אַרויס אין קאָרידאָר צו די קראַנען מיט וואַסער, איינצוואַשען זיך.

דאָ, ביים וואַשען זיך האָט די רויטע אַרעסטאַנטקע ווידער אָנגעהויבען רייסען זיך מיט אַרעסטאַנטקעס פון אַן אַנ־דער קאַמער, וועלכע זיינען אויך אַרויס וואַשען זיך. ווידער אַ זיד־לעריי, אַ געשריי, אַ האַמפּעריי...

— וואָס? ווידער? אין קאַרצער ווילט זיך אייך זיצען ווי איך זעה, — האָט דער אויפזעהער געשריען אויף די קריעגערישע ווייבער און האָט דער רויטער געגעבען אַ פּאַטש איבער'ן נאַקעטען לייב, אַז עס האָט אָפּגעקלונגען איבער'ן גאַנצען קאָרידאָר, — אַ שאָרך זאָל איך פון דיר ניט הערען.

— זעהסט אויף דעם אַלטען, האָט זיך צוהוליעט, — האָט אַ זאָג געטאָהן די רויטע, אָננעהמענדיג דעם פּאַטש פאַר אַ שפּאַס.

— נו, שנעלער, איינגעוואַשען זיך און אין קלויסטער, צו דער אַבערניע.

מאַסלאָווא האָט נאָך ניט צייט געהאַט פערקאַמען זיך ווי עס האָט זיך שוין דערהערט דאָס געשריי:

— אויף פּאָווערקע!

פערטויבען, ניט טראכטען וועגען דעם. עס ווערט טרויעריגלעך אויפ'ן הארצען — מאכט מען א שנאפס, פערדרויכערט א פאפיראָס און עס גערהט פערביי.

38.

אויף דעם פאלגענדען טאָג, זונטאג, א זייגער 5 אין דער פריה, ווען דער געוועהנליכער פייף־סיגנאל האָט זיך דערהערט אין קאָרי־דאָר, האָט די וואכעדיגע קאראבלעווא אויפגעוועקט קאטיושא מאסלאָווא.

ווען מאסלאָווא האָט אויסגעריבען די אויגען, האָט זיך אין איהר קאָפּ דורכגעטראָגען מיט שרעק דער געדאנק: „א קאטאָר־זשניצע“. זי האָט געוואלט זיך בעסער צוריקלייגען און איינשלאָ־פען. צו שרעקליך איז איהר געוועזען די ווירקליכקייט, אבער די גע־וועהנהייט צו דער מורא האָט איבערגעשטארקט דעם שלאָף. זי האָט זיך אויפגעהויבען, האָט אונטערגעבויגען אונטער זיך די פיס און האָט זיך געזעצט, בלאָנדזשענדיג מיט איהר בליק אין אלע זייטען.

די ארעסטאנטקעס זיינען שוין אלע געוועזען אויפגעשטאנען, בלויז די קינדער האָבען נאָך געשלאפען. די קרעטשמערקע האָט פון אונטער די קינדער ארויסגעשלעפט דעם ארעסטאנטסקען כאַ־לאט פארזיכטיג, זיי זאלען זיך ניט אויפכאפען.

די בונטאָווטשיצע האָט פאנאנדערגעהאנגען איהרע טיכלעך טריקענען לעבען אויוועז, און ביי פעדאָסיא אויפ'ן האנד האָט זיך פאנאנדערגעשריען דאָס קינד און זי האָט איהם געוויגט, געזונגען און געזוכט איינצושטילען.

די שווינדזיכטיגע האָט זיך געהאלטען פאר די ברוסט, איה־רע באקען האָבען געברענט, זי האָט זיך צוהוסט און פלעגט צו יעדער הוסט אזוי ווי אויסשרייען פון ווייטאָג. די רויטע ארעס־טאנטקע איז געלעגען אויף איהר נעלעגער מיט'ן בויך ארויף, אויס־געשטעלט די קניע אין דערהויך, און זי האָט דערצעהלט איהר שכנ'טע, וואס איהר האָט זיך אנגע'חלום'ט ביינאכט.

אויבען, נאָהענט פון דעם כאָרוס, זיינען געשטאַנען מיט האַלב־געגאָלטע קעפּ און אין קייטען געשלאָסען די קאָנטראַזשני־קעס, און לעבען זיי פון דער אנדער זייט די, וועלכע זיינען נאָך געווען אין אונטערזוכונגס־האַפט.

דער קלויסטער פון אסטראָג איז געווען נאָך גאָר א נייער, דאָס האָט ניט לאַנג אויסגעבויט א רייכער קופּעץ, וועלכער האָט אויף דיזער הייליגער געביידע אויסגעגעבען שעהנע עטליכע צעהנד־ליג טויזענד רובעל און דאָ האָט אַלעס געגלענצט פון דער בעגיל־טונג און פון די בונטע פארבען.

א היבשע צייט איז געווען שטיל אין קלויסטער, די שטיל־קייט האָט זיך נור איבערגעריסען פון'ם אָפּהוסטען זיך פון מאַנכע ארעסטאַנטען, פון דעם געוויין פון א קליין קינד און פון דעם קלינגען פון די קייטען אויף די פיס.

נור אָט האָט זיך בעמערקט א בעוועגונג צווישען די ארעס־טאַנטען וואָס זיינען געשטאַנען אין מיטען קלויסטער; זיי האָ־בען זיך אָבגערוקט צוביידע זייטען און געמאַכט א ווארע פאר דעם סמאָטריטעל, וועלכער איז איצט אָנגעקומען און איז דורכ־געגאַנגען ביז צום אויבען אָן.

די גאָטעס־דיענסט האָט זיך אָנגעפאַנגען.

39.

נעכלודאָוו איז זעהר פריה ארויסגעפאָהרען פון דער היים. אין געסעל איז נאָך ערשט ארומגעפאָהרען א פויערשער וואָגען, און דער פויער האָט געשריען אין דערהויך:

— מילך, מילך, מילך!

דאָס איז געווען ערשט דער צווייטער ווארימער פריהלינגס־טאָג. אומעטום, וואו נור די גאַס איז ניט געווען ברוקירט, האָ־בען אנגעפאַנגען ארויסצושפּראָצען גרינע גרעזעלעך; אויף די בעריאָזעס און אין די גארטענס האָט זיך געזעהען דער גרינער פּוך, אויף די ווילדע קארשענבוימער האָבען זיך שוין ארויסגעווי־

פון אלע קאמער זיינען איצט ארויסגעגאנגען די ארעס־טאנטקעס אין קארידאר, האבען זיך אויסגעשטעלט אין צוויי רייהען, איינע הינטער די אנדערע; די הינטערשטע האבען ארויפ־געלייגט זייערע הענד אויף די אקסלען פון די ערשטע און אזוי האט מען זיי געצעהלט.

דער סמאטריטעל איז דא געווען מיט זיין גאנצער סוויטע.

נאך דער פאווערקע איז געקומען די נאדזיראטעלניצע און האט געפיהרט אלע ארעסטאנטקעס אין קלויסטער.

מאסלאווא מיט פעדאסיען זיינען געשטאנען צווישען די רייהען, וועלכע זיינען בעשטאנען פון איבער א הונדערט פרויענ־צימער, וואס זיינען ארויסגעגאנגען פון אלע קאמערן. אלע זיינען זיי געווען אין די זעלביגע ווייסע קאסינקעס, די זעלבע יאקעלעך און אין קליידלעך; נור זעהר זעלטען האט צווישען זיי זיך געפונען איינע אדער צוויי אין א פארביגער קליידעל. דאס זיינען געווען די פרויען מיט קינדער, וועלכע זיינען אליין ניט געווען קיין ארעסטאנטקעס, נור זיי האבען געפאלגט נאך זייערע מענער, וועלכע האבען געדארפט געשיקט ווערען קיין סיביר.

די ברייטע טרעפ זיינען געווען אין גאנצען געפאקט מיט דיעזער בעוועגליכער מחנה. ארייגקעהרענדיג אין צווייטען קארי־דאר האט מאסלאווא דערזעהען די בייזע צורה פון איהר ביטערע פיינד באטשקאווא, וועלכע איז געגאנגען פאראויס און מאסלאווא האט אויף איהר אנגעוויזען פעדאסיען.

שטעהענדיג אונטען, זיינען די ווייבער ענטשווייגען געווארען; די טיהרען פון קלויסטער זיינען געווען פאנאנדערגעעפענט, אינע־וויניג איז נאך געווען פוסט, די ווענד האבען געגלאנצט מיט גאלד. זייער פלאץ איז געווען רעכטס, און זיי האבען זיך איינ־געשטעלט אויף זייערע ערטער, שטויסענדיג זיך איינע אויף די אנדערע.

נאך די פרויען זיינען אריין די מענער־ארעסטאנטען אין גרויע כאלאטען און האבען זיך אויסגעשטעלט אין זעהר אן ענגער מאסע צו דער לינקער האנד.

ביידעס, פון דער לינקער זייט א צוויי עטאזשנע הויז מיט א שילד.

די גרויסע געמויערטע פינסטערע געביידע פון אסטראָג איז געווען א ביסעל ווייטער און אהין נאָהענט האָט מען קיין מענשען נים צוגעלאָזען.

דער וואך־סאָלדאט מיט׳ן ביקס אויפ׳ן פלייצע איז געגאנגען הין און צוריק, אויף איין און דעם זעלבען ווענעלע, לעבען וואנד פון אָסטראָג און האָט אָפטמאָל אויסגעשריען צו די, וועלכע האָבען זיך גערוקט צו נאָהענט, זיי זאָלען אָפטרעטען.

לעבען טויער פון דער הילצערנער געביידע, אנטקעגען דעם סאָלדאט, איז געזעסען אויף א ביינקעל דער גאדזיראטעל אין א מונדיר מיט גאלונעס און האָט געהאַלטען א נאָטיץ־ביכעל אין האנד. צו איהם זיינען צוגעגאנגען די בעזוכער און האָבען אָנ־געגעבען די פאמיליען פון די, מיט וועמען זיי זיינען געקומען זעהען זיך און ער האָט פערשריבען.

נעכליודאָוו איז אויך אונטערגעגאנגען און האָט געזאָגט, אז ער איז געקומען זעהען זיך מיט קאטערינא מאסלאָווא.

— ווארום לאָזט מען נאָך נים אריין? — האָט נעכליודאָוו א פרעג געטאָהן.

— עס האָט זיך נאָך נים געענדיגט די גאָטעס־דינסט. ווי עס וועט זיך ענדיגען וועט מען אָנהויבען אריינלאָזען.

נעכליודאָוו האָט אָפגעטראָטען צו די איבעריגע ווארטענדע. פון דעם געדיכטען עולם האָט זיך אָפגעטהיילט איינער אין אָפ־געריסענע קליידער און צודריקטען הוט, מיט צוריסענע שיך אויף די נאקעטע פים, דאָס געזיכט מיט רויטע גרויסע פלעקען; ער איז געגאנגען צום אסטראָג.

— וואוהין קריכסטו?—האָט א געשריי געטהאָן דער וואך־סאָלדאט מיט׳ן ביקס.

— און דו, וואָס מאכסטו אזעלכע קולות? — האָט געענט־פערט דער טרעמפ און ער האָט זיך געקעהרט צוריק: — לאָזט

קעלט בלעטער און אין די מאגאזינען און די הייזער האָט מען אַרויסגענומען און געוואשען די דאבעל־פענסטער.

אויפ'ן מארק, פעריבײַ וועלכען נעכלודאָוו'ן איז אויסגעקומען דורכצופאָהרען, האָט געהאַלטען אין איין בעוועגען זיך אַ גאַנצע מחנה מענשען ארום דער לאַנגער רייהע פון פּאַלאַטקעס. עס זיינען צווישען זיי אַרומגעגאַנגען פיעלע אָבגעריסענע מענשען; מאַנכע מיט שטיוועל אונטער די פּאַכוועס און אַנדערע מיט הויזען אַריבערגעוואָרפען איבער'ן פּלייצע.

לעבען די טראַקטירען האָבען זיך שוין געשטויסען פאַבריק אַרבייטער, וועלכע האָבען היינט ניט געדאַרפט געהן צו דער אַרבייט. מאַנכע אין נייע פּאָדדיאָווקעס און גלאַנציגע שטיוועל; פרויען אין פאַרביגע קליידער מיט זיידענע בונט־פאַרביגע טיכלעך אויף די קעפּ.

די פּאָליציייסקע זיינען געשטאַנען אויף זייערע פּלעצער אויסגעפּוצט מיט די געלע שנורען פון זייערע פּיסטאָלעטען; אויף די טראָטואַרען און לעבען די גערטלעך האָבען געשפּיעלט קינדער און הינדלעך און די פרעהליכע ניאַנקעס האָבען געפּלוידערט אין דער הויך זיצענדיג אויף די ביינקלעך.

פון אַלע זייטען האָט זיך געטראָגען דער טויבענדער קלינגען פון די קירכען־גלאָקען, וועלכע האָבען גערופען דעם עולם צו גאָטעס־דיענסט אויף אַזאַ מין אופן, ווי עס ווערט געפּראַוועט אין דער קירכע פון אסטראָג. און יעדערער איז געגאַנגען אין זיין שוהלכעל.

דער איזוואָזטשיק האָט געבראַכט צו פיהרען נעכלודאָוו'ן ניט צום סאַמע אסטראָג, נור צו דער געסעלע, וועלכע פיהרט צו צום אסטראָג.

דאָ, נאָהענט פון אסטראָג, זיינען אין געסעלע געשטאַנען שוין מענשען, מענער און פרויען, און האָבען געוואַרט, מעהרסטע פון זיי האָבען געטראָגען קלומיקלעך.

צו דער רעכטער זייט זיינען געווען נידריגע הילצערנע גע־

געגענטפערט דעם יונגען סטודענט,—אָבער איך דיינק, אז איהר מוזט זיך ווענדען צו דעם נאדזיראטעל, און ער האָט איהם אָנגע־צייגט אויף דעם בעאמטען, וועלכער איז געזעסען לעבען טויער.

אונטערדעסען, ווי נעכליודאָוו האָט דאָ גערעדט מיט'ן סטו־דענט, האָבען זיך פאנאנדערגעעפענט די אייזערנע טויערן פון אסטראָג און פון זיי איז ארויסגעגאנגען אן אָפיציער מיט אן אויפ־זעהער. דער לעצטער האָט געמעלדעט, אז מען פאנגט אָן אריינ־צולאָזען די בעזוכער.

דער וואך־סאָלדאט מיט'ן ביקס האָט זיך אָפּגערוקט אָן א זייט און דער עולם האָט זיך אָנגעהויבען שפארען צום טויער, אזוי ווי יעדער וואָלט מורא האָבען ער זאָל עפּעס ניט פערשפּעטיגען; מאנכע זיינען זאָגאר געלאָפען שנעל.

אין טיהר פון אסטראג איז געשטאנען אן אויפזעהער און האָט געצעהלט אויפ'ן קול די מענשען, וועלכע זיינען אריינגע־גאנגען: זעכצעהן, זיבצעהן א. ז. וו.

אן אנדער אויפזעהער, אין קאָרידאָר, האָט מיט זיין האנד א טאפּ געטאָן יעדען און האָט אויך געצעהלט, ווערענד די בע־זוכער זיינען אריין אין א צווייטע טיהר.

דאָס זיינען פארזיכטס־מאסרעגעלן אום צו וויסען, נאכדעם ווי מען צעהלט איבער די ארויסגייענדע, אויב אימיצער איז ניט פערבליבען אָדער אויב אן איבעריגער איז ניט ארויסגעגאנגען.

דער צעהלער האָט ניט געקוקט ווער עס גייט פארביי און ער האָט ציילענדיג נעכליודאָוו'ן אויך געגעבען איהם א פּאטש איבער'ן פּלייצע; נעכליודאָוו האָט אין דעם אויגענבליק דער־פיהלט א טיעפע בעליידיגונג, אָבער ער האָט זיך באלד דערמאָנט נאָך וואָס ער איז אהער געקומען, און איהם איז פערדריסליך גע־וואָרען אפילו פאר דיזען געפיהל פון אונצופרידענהייט און בע־ליידיגונג, וועלכע האָט זיך אין איהם ערוועקט.

ביי דעם ערשטען ארייננאנג איז געווען א גרויסער, ברייטער צימער מיט אייזערנע גראטעס אויף די קליינע פענסטער. אין א

ניט, נו, וועל איך ווארטען. אָבער ס'אר א געשריי ער מאכט, אקוראט ווי א יענעראל.

דער ווארטענדער עולם האָט זיך אין דערהויך צולאכט. די בעזוכער זיינען געווען מעהרסטענטהיילס מענשען ארעמע, אין צוריסענע קליידער; עס זיינען געווען נור אייניגע שעהן אָנגעטאָהן.

לעבען נעכליודאָוו'ן איז געשטאנען א שעהן־געקליידעטער הערר, גלאט ראזירט, א פולעס, רונדעס געזיכט און ער האָט גע־טראָגען א קלומיקעל, הפנים מיט וועש, אין האנד.

נעכליודאָוו האָט איהם א פרעג געטאָהן אויב ער איז דאָס ערשטע מאָהל דאָ. דער עלעגאנטער הערר האָט געענטפערט, אז ער איז דאָ יעדע וואָך, און זיי האָבען פערפיהרט א שמועס.

דער גלאט־ראזירטער הערר איז געווען א שווייצאר פון א באנק; ער איז דאָס געווען בעזוכען זיינעם א ברודער, וועלכען מען האָט גע'משפט פאר פעלשונג.

דער אָפענהערציגער שווייצאר האָט דערצעהלט נעכליודאָוו'ן זיין גאנצע געשיכטע און האָט שוין געהאלטען אין פרעגען נעכליו־דאָוו'ן פון זיין צד אויך זיין געשיכטע, צו ווען ער קומט דאָ און וועגען וואָס, אָבער אין דער צייט איז צוגעפאָהרען ראשיג א שיינע קארעטע, און פון איהר זיינען ארוים א סטודענט און א פערשלייערטע דאמע.

דער סטודענט האָט געטראָגען אין האנד א גרויסען פאק. ער איז צוגעגאנגען צו נעכליודאָוו'ן און האָט איהם א פרעג גע־טאָהן צו איז ערלויבט דערלאנגען די ארעסטאנטען נדבות און ווי אזוי מען קען צו זיי צוקומען.

„דאָס איז מיין כלה, זי האָט געוואָלט ניט אנדערש מיר זאָלען מאָהן א וועלכע עס איז וואָהלטהעטיגקייט היינט, אין דעם טאָג פון אונזער האָכצייט, און מיינע עלטערען האָבען אונז געראטהען, מיר זאָלען אוועקפיהרען צוקער־געבעקס צו די אָרימע ארעסטאנ־טען", האָט דער סטודענט דערציילט נעכליודאָוו'ן.

— איך בין אליין דאָס ערשטע מאָל, — האָט נעכליודאָוו

איין נעץ־וואנט פון דראָט, זאָנדערן מיט צוויי אזעלכע ווענט, וועל־כע זיינען געווען פון דער ערד ביז'ן באלקען.

צווישען דיעזע צוויי דראָטענע ווענט זיינען ארומגעגאנגען די אויפזעהער. אויף יענער זייט פון די נעץ־ווענד זיינען געשטאנען די ארעסטאנטען, פון דער זייט די בעזוכער.

צווישען די בעזוכער און די ארעסטאנטען זיינען אלזאָ געווען צוויי ווענט און א שטח פון אונגעפעהר 3 ארשין; איבערגעבען וואָס די ארעסטאנטען, איז געווען נאטירליך אונמעגליך, אָבער אפילו גוט זעהן דאָס געזיכט פון דעם פערזאָן, מיט וועלכער מען גארט צו זעהען זיך, איז, ווענינגסטענס פאר א קורצזיכטיגען, אויך געווען אונמעגליך.

עס איז געווען זעהר שווער אויך צונויפצוריידען זיך. מען האָט געדארפט שרייען מיט אלע כוחות אום מען זאָל הינטער דער צווייטער ווענטעל הערען און איבער אלעמענס געשריי האָט מען ערשט גאָרנישט געקענט פערשטעהן.

פון בײדע זייטען האָבען זיך נור געזעהען געזיכטער צוגע־דריקטע צו די נעצען־ווענט: מוטערס, פאָטערס, קינדער, ברידער, שוועסטער, וועלכע האָבען זיך אנגעשטרענגט צו זעהען בעסער איינער דעם צווייטען און זאָגען, דערצעהלען איינער דעם אנדערען דאָס וואָס איז אזוי נויטיג.

יעדערער האָט זיך אָבער געגעבען די מיהע צו ריידען אזוי, אז זיינער זאָל איהם זיכער הערען און דארום האָט ער געמוזט זעהען איבערשרייען דעם צווייטען; דער צווייטער האָט אויך געוואָלט דאָס זעלביגע און זייערע שרייענדע שטימען האָבען נור איבערגעשלאָגען איינער דעם אנדערן.

אָט דאָס איז געווען דער געפילדער, וועלכער האָט אזוי איבערראשט נעכליודאָוו'ן, גלייך ווי ער איז אריין אין צימער.

פערשטעהן, וואָס ווער עס האָט גערעדט איז געווען כמעט אונמעגליך. מען האָט נור געקענט פון דעם אויסדרוק פון די געזיכטער אורטהיילען איבער די בעציהונגען פון די צוזאמענ־שפרעכענדע און זייערע פערלאנגען.

ווינקעל פון דיזען צימער איז געשטאנען דאס בילד פון געקרייצ־טען.

נעכליודאָוו איז געגאנגען מיט שטילע שריט, דורכלאָזענדיג פריהער די בעזוכער וועלכע האָבען זיך געשטויסען איילענדיג. אין איהם האָבען זיך ערוועקט פערשיעדענע געפיהלען; עפּעס א מין פּחד פאר די פערברעכער, וועלכע זיינען דאָ איינגעשפּארט, און מיטלייד צו די אונשולדיגע, וועלכע עס קומט אויס דאָ אומ־זיסט צו ליידען, אזוי ווי דער אינגעל, וועלכען מען האָט נעכטען געאורטהיילט, און ווי קאטיושא.

ער האָט געפיהלט זיך קינדעריש און אראָפּגעפאלען, ווען ער האָט געטראכט וועגען דער בעגעגענעס, וועלכע ער ערווארט דאָ. ווען ער איז דורכגעגאנגען דעם ערשטען צימער און איז שוין גע־ווען ביים שוועל פון דער צווייטער טיהר, האָט דער אויפזעהער איהם עפּעס א זאָג געטאָהן. נעכליודאָוו איז אָבער געווען אזוי פערטיעפט אין זיינע געדאנקען, אז ער האָט ניט געהערט וואָס דיזער האָט געזאָגט, און האָט פאָרטגעזעצט צו געהן ווייטער מיט אלע בעזוכער. ער איז פערגאנגען אין דער מענער־אבטהיילונג אנשטאָט וואָס ער האָט געדארפט געהן אין דער פרויען־אבטהיילונג.

דורכלאָזענדיג פאָראויס די, וועלכע האָבען זיך געאיילט שטארק, איז איהם אויסגעקומען אריינצוגעהן דער לעצטער אין דעם צימער, וואו עס קומט פאָר דאָס זעהען זיך מיט די ארעס־טאנטען.

דאָס ערשטע, וואָס עס האָט איהם איבערראשט אין דיעזען צימער, איז געווען דער בעטויבענדער, צומישטער געשריי פון הונ־דערטער שטימען, וועלכע האָבען זיך צונויפגעגאָסען אין איין טומעל.

ער האָט פערשטאנען דיזען ליארם נאָר ווען ער איז צוגעגאנגען נעהנטער צו דער וואנט, ווי א נעץ פון דראָט, צו וועלכע די בעזוכער זיינען צוגעפאלען ווי פליגען בעפאלען צוקער.

דער צימער איז געווען געטהיילט אין העלפט, נור ניט מיט

40.

— נון, איך מוז דאָך טאָהן דאָס, נאָך וואָס איך בין אהער געקומען, — האָט ער געזאָגט צו זיך אליין, מאכענדיג זיך מוטה. אָבער ווי טהוט מען?

ער האָט אָנגעהויבען מיט די אויגען צו זוכען א בעאמטען און, דערזעהענדיג א ניעדריגען, מאָגערען מענשען אין א מונדיר, וועלכער איז ארומגעגאנגען הין און צוריק צווישען די בעזוכער, האָט ער זיך צו איהם געווענדעט.

— קענט איהר מיר, ליעבער הערר, פיעלייכט זאָגען, וואו עס האַלטען זיך אויף די פרויען ארעסטאנטקעס, מיט וועלכע עס איז ערלויבט צו זעהען זיך?

— דארפט איהר דען אין דער פרויען־אבטהיילונג?

— יאָ, איך האָב געוואָלט זעהן א פרוי, אן ארעסטאנטקע, — האָט מיט אנגעשטרענגטער העפליכקייט געענטפערט נעכליודאָוו.

— האָט איהר דאָך דאָס געדארפט זאָגען דאן, ווען איהר זייט אריינגעגאנגען אין ערשטען צימער, וואו אלע ווערען אריינגעלאָזען צוערשט.

נעכלודאָוו האָט ניט געוואוסט וואָס צו ענטפערן.

— וועמען ווילט איהר זעהען?

— איך דארף זעהען יעקאטערינא מאסלאָווא.

— זי איז א פעראורטהיילטע שוין?

— יאָ, ערשט פאָרגעסטערן האָט מען זי פעראורטהיילט, — האָט וועיך געענטפערט נעכליודאָוו, האָבענדיג מורא, ער זאָל ניט בייז מאכען דיזען אויפזעהער, וועלכער קען איהם העלפען.

— אויב איהר דארפט אין דער פרויען־אבטהיילונג, זאָ זייט אזוי גוט און געהט אריין אהער, — האָט געזאָגט דער אויפזעהער, וועלכער האָט געאורטהיילט נאָך נעכליודאָוו'ס קליידער, אז מען מעג איהם טאָהן א טובה.

— סידאָראָוו! — האָט דער אויפזעהער א רוף געטאָהן דעם אונטער־אָפיציער, — פיהר זיי אריין אין דער פרויען־אבטהיילונג.

נאָהענט צו נעבליודאָוו'ן איז געשטאנען אן אלטינקע, מיט א טיכעל אויפ'ן קאָפּ; זי האָט צוגעפרעסט איהר קאָפּ צום דראָט־נעץ און איהר מאָרדע האָט זיך געשאָקעלט פון אלטקייט; זי האָט געשריען, ווי הויך זי האָט געקענט צו א בלייכען, מאָגערען יונגען מאן מיט א האלב־אָפּגעגאָלטען קאָפּ. דער ארעסטאנט האָט זיך אויפמערקזאם איינגעהערט מיט א פערקנייטשטען שטערן און הויך אויפגעהויבענע ברעמען.

לעבען דער אלטינקער איז געשטאנען א יונגער מענש אין א פאדדיאָווקע, וועלכער האָט זיך צוגעהערט, צושאָקלענדיג מיט'ן קאָפּ צו דעם, וואָס אן ארעסטאנט מיט אן אויסגעמאטערטען געזיכט, אן עהנליכער צו איהם, האָט צו איהם געשריען פון יענער זייט וואנד.

אביסעל ווייטער איז געשטאנען א'ן אָפּגעריסענער, מיט צו־קודעלטע האָר, האָט געמאכט מיט די הענד, האָט געשריען און צולאכט זיך. און לעבען דיזען ווידער איז געזעסען אויף דער ערד א פרוי מיט א קינד אויפ'ן האנד און האָט געכליפּעט אין דער הויך.

עס איז קענטיג געווען, אז זי האָט דאָס ערשטע מאָהל בע־זוכט יענעם אלטען גרייז־גרויען מאן, וועלכער איז געשטאנען פון דער צווייטער זייט אין ארעסטאנטסקע קליידער מיט א האלב־נעגאָלטען קאָפּ.

איבער איהר איז געשטאנען איבערגעבויגען דער שווייצאר, וועלכער האָט זיך פריהער לעבען טויער צורעדט מיט נעבליודאָוו'ן, און האָט געשריען עפּעס מיט אלע כוחות צו א פלעשיווען ארעס־טאנט מיט גלאנציגע אויגען.

נעבליודאָוו איז א מינוט פינף געשטאנען אין דיזען צימער, פיהלענדיג אזא זאָנדערבאר־צומישטעם געפיהל פון פערדרוס, קריינקונג און בעוואוסטזיין פון דער אייגענער מאכטלאָזיגקייט, און פערדריסליכקייט אויף דער גאנצער וועלט.

שרייענדיג צו א ציגיינער פון דיזער זייט, וועלכער איז געגאנגען אנגעטאָהן אין א בלויען סורטוק.

לעבען ציגיינער איז געזעסען אויף דער ערד א סאָלדאט און האָט גערעדט מיט אן ארעסטאנטקע, ווייטער איז געשטאנען אָנ־געשפּארט מיט׳ן קאָפּ אָן נעץ א בלאָנדער יונגער פּויער מיט א רויטעס געזיכט — ער האָט זיך קוים געקענט איינהאלטען פון וויינען.

מיט איהם האָט גערעדט א שעהנע, ליעבליכע בלאָנדע ארעס־טאנטקע, מיט בלויע אויגען, וועלכע האָבען געקוקט אויף דעם יונגען פּויער. דאָס איז געווען פעדאָסיא מיט איהר מאן. לעבען זיי איז געשטאנען אן אפּגעריסענער קבצן און האָט גערעדט צו אן ארעסטאנטקע מיט א פּלאציגען פּנים.

מאסלאָווא האָט זיך ניט געזעהען צווישען די ארעסטאנטקעס. אָבער הינטער די ארעסטאנטקעס, פון יענער זייט, איז געשטאנען נאָך א פּרויענצימער, און נעכליודאָוו האָט גלייך א טראכט גע־טאָהן, אז דאָס מוז זיין זי און ער האָט גלייך דערפיהלט, אז דאָס הארץ האָט אָנגעהויבען שטארק צו קלאפּען און ער האָט פערלאָ־רען דעם אָטהעם.

עס איז אָנגעקומען דער ענטשלאָסענער מאָמענט. ער איז צוגעגאנגען צום נעטץ־וואנד און האָט זיך צוגעקוקט, ער האָט דערקענט קאטיושא. זי איז געשטאנען הינטער דער בלוי־אויגיגער פעדאָסיא און שמייכלענדיג האָט זי זיך צוגעהערט צו וואָס יענע האָט גערעדט מיט איהר מאן.

זי איז איצט ניט געווען אָנגעטאָהן אין א כאלאט, אזוי ווי אין געריכט, נור אין א ווייסען יאקעל, אונטערגעגארטעלט ענג מיט א פּאס. פון אונטער איהר קאָפּ־טיכעל האָבען זיך געזעהען איהרע געדיכטע שווארצע האָאר.

— יעצט קומט עס, — האָט נעכליודאָוו א טראכט געטאָהן,

— ווי, זאָל איך זי אָנרופען ? אָדער וועט זי אליין צוגיין ?

אָבער זי איז אליין ניט צוגעגאנגען. זי האָט גאָר ערוואַרט,

— גלייך! — האט געהארכזאם דיזער געענטפערט.

אין דיעזער צייט האט זיך דערהערט לעבען וואנד־נעץ הערצ־רייסענדע קולות, אימיצער האט אזוי ביטער געוויינט און געטענה'ט.

נעבליודאוו'ן האט דאס אלעס אויסגעזעהען אזוי זאנדערבאר, און זאנדערבארער פון אלעס דאס, וואס ער דארף נאך דאנקען און פיהלען זיך נאך פערפפליכטעט פאר די טובות, וואס דער סמאט־רימעל און דער אויפזעהער טהוען איהם.

דער אויפזעהער האט איהם ארויסגעפיהרט פון דער מענער־אבטהיילונג אין א קארידאר, און פון דארט אקוראט אין דער אנטקעגען טיהר, אין דער פרויען־אבטהיילונג, וואו עס זיינען אויך געווען בעזוכער.

דיעזער צימער איז געוועזן, גראדע ווי דער מענער־צימער, צוטהיילט אין דריי טהייל, אבגעצאמט מיט די צוויי נעץ־ווענד, אין מיטען פון וועלכע עס איז ארומגעגאנגען אן אויפזעהערקע, אבער דיזער צימער איז געוועזן א קלענערער, און די בעזוכער זיי־נען אויך געוועזן וויינינגער אלס אין מענער־צימער.

די אויפזעהערקע, וועלכע איז ארומגעגאנגען צווישען די נעץ־ווענד, איז געוועזן אנגעטאהן אין א מונדיר מיט גאלונעס אויפ'ן קראגען און אויף די ברעגען פון די ארבעל, אזוי ווי ביי די מענער אויפזעהער.

פונקט אזוי ווי אין דער מענער־אבטהיילונג זיינען דא צו די נעצען צוגעדריקט געווארען געזיכטער פון די בעזוכער פון דער זייט און פון די ארעסטאנטקעס פון דער אנדער זייט.

די גאנצע וואנד איז געוועזן געדיכט פערשטעלט מיט מענשען. מאנכע האבען זיך אונטערגעבויגען, אנדערע זיינען גאר געזעסען אויף דער ערד און האבען אזוי גערעדט.

מעהר פון אלע אנדערע ארעסטאנטקעס האט זיך געווארפען אין די אויגען איין ציגיינערין־ארעסטאנטקע, א מאגערע מיט צו־קודעלטע האאר; זי איז געשטאנען ביינאהע אין מיטען צימער פון יענער זייט און האט גערעדט, מאכענדיג פעסט מיט די הענד,

דען פון איהר פּנים און איהר שטערן האָט זיך אָנגעהויבען צו קנייטשען יסורים׳דיג.

— מען קען ניט הערען וואָס איהר רעדט, — האָט זי א געשריי געטאָהן און איהר שטערן האָט זיך נאָך מעהר געקנייטשט.

— איך בין געקומען....

„איך טהו איצט דאָס וואָס מען דאַרף טאָהן, איך טהו תשובה“ האָט א טראכט געטאָהן נעכליודאָוו. און ווי נאָר ער האָט אזוי א טראכט געטאָהן, האָבען טרערען אָנגעקומען אין זיינע אויגען, האָבען געשטיקט אין האלז, און אָנהאלטענדיג זיך מיט די פינגער פאר די געפלאָכטענע דראָט, איז ער ענטשוויגען געוואָרען, מאכענדיג אן אנשטריינגונג ניט צו צואוויינען זיך.

זעהענדיג זיין צוטראָגענהייט האָט איהם שוין מאסלאָווא דערקענט.

— עהנליך. אָבער איך דערקען נים, — האָט זי אָנגעהויבען שרייען ניט קוקענדיג אויף איהם. איהר פּנים איז רויט געוואָרען און געוואָרען פינסטערער.

— איך בין געקומען בעטען דיך אום פערצייהונג, — האָט ער א געשריי געטאָהן אין דער הויך, אזוי ווי אן איינגעשטודירטען זאַץ.

און אויסשרייענדיג די ווערטער איז ער פארשעהמט געוואָרען און האָט זיך אומגעקוקט. אָבער באלד איז איהם ארויף דער געדאנק, אז אויב ער פיהלט פארשעהמט איז עס בעסער, ווייל ער האָט פאר וואָס צו שעהמען זיך. און ער האָט אויפ׳ן קול גערעדט ווייטער:

— פערצייהע מיר; איך בין שרעקליך אונגערעכט געגען...

זי איז געשטאנען אונבעוועגליך און האָט ניט אראָבגעלאָזען פון איהם איהר קרומליכען בליק.

ער האָט ווייטער ניט געקענט ריידען און איז אָבגעטראָטען פון דער דראָטענער נעץ, איינהאלטענדיג זיך מיט גרוים מיה ניט צו צובליפּען זיך.

אין דיעזער צייט איז דער סמאָטריטעל אריינגעקומען אין

אז קלאַרא וועט קומען זי בעזוכען און האָט ניט גערײנקט, אַז דיזער מאַנספּערזאָן וויל זיך דאָס זעהען מיט איהר.

— ווען מען דאַרפט איהר? — האָט אַ פרעג געטאָהן די גאַרדיראָטעלניצע, אונטערגעהענדיג צו נעכליודאָוו׳ן.

— קאַטערינאַ מאַסלאָווא, — האָט קוים געקענט אַרויסרייסען נעכליודאָוו.

— מאַסלאָווא, צו דיר! — האָט אַ געשריי געטאָהן די גאַרדיראָטעלניצע.

מאַסלאָווא האָט זיך אומגעקוקט און, אַ הויב טאָהנדיג דעם קאָפּ און אויסשטעלענדיג די ברוסט איז זי צוגעגאַנגען נעהנטער צום נעץ־וואַנד, דורכשטופּענדיג זיך צווישען צוויי אַרעסטאַנטקעס; זי האָט אויסגעשטעלט אויף נעכליודאָוו׳ן איהרע אויגען מיט אַ פערוואונדערטען־פראַגליכען בליק, ניט דערקענענדיג איהם.

זעהענדיג אָבער פון זיין קליידונג אַז דאָס איז אַ רייכער מאַן, האָט זי צוגעשמייכעלט.

— איהר דאַרפט דאָס מיך? — האָט זי געזאָגט צורוקענדיג צו דער דראָטענער נעץ איהר שמייכלענדען פּנים מיט די קרומליכע אויגען.

— איך האָב געוואָלט זעהען... — נעכליודאָוו האָט ניט געוואוסט ווי צו זאָגען: „אייך“ אָדער „דיך“, און האָט בעשלאָסען צו זאָגען „אייך“. ער האָט גערעדט ניט העכער פון געוועהנליך;

— איך האָב געוואָלט זעהען אייך... איך...

— ניט פאַררייד מיר די צייהנער, — האָט לעבען איהם געשריען דער מאַן אין צוריסענע קליידער, — דו זאָג בעסער, האָסטו גענומען אָדער ניט גענומען?

— מען זאָגט דאָך דיר, אַז ער שטאַרבט, — האָט עפּעס געשריען אַן אַנדערער ענטפערענדיג אימיצען פון דער זייט.

מאַסלאָווא האָט איבער דעם געשריי ניט געקענט הערען וואָס נעכליודאָוו האָט גערעדט. נור דער אויסדרוק פון זיין פּנים האָט איהר פּלוצלונג ערינערט וועגען איהם. זי האָט אָבער זיך אַליין דאָס ניט געגלויבט. דער שמייכעל איז אָבער פערשוואונ־

— איך ווייס, אז אייך איז שווער מיר מוחל צו זיין, — האָט אָנגעהויבען נעכליודאָוו, נור ער האָט זיך ווידער אָבגעשטעלט אין מיטען, פיהלענדיג אז טרעהרען שטערען איהם, — נור אויב מען קען אפילו ניט פערריכטען דאָס פערגאַנגענע, וועל איך איצט טאָהן אַלעס וואָס איך קען. זאָגט...

— ווי אזוי האָט איהר דאָס מיך געפונען? — האָט זי א פרעג געטאָהן ניט ענטפערענדיג אויף זיין פראַגע, און האָט גע־קוקט און ניט געקוקט אויף איהם אין דערזעלבער צייט מיט איהרע קרומע אויגען.

„מיין גאָט! העלף מיר. לעהרען מיך, וואָס איך זאָל טאָהן", האָט צו זיך אליין גערעדט נעכליודאָוו, קוקענדיג אויף איהר פאַרענדערטען און איצט שוין ניט מעהר שעהנעם פּנים.

— איך בין פאַרגעסטערן געווען א געשוואָרענער, — האָט ער אָנגעהויבען, — ווען מען האָט אייך גע'משפּט. האָט איהר מיך ניט דערקענט?

— ניין, ניט דערקענט. ווען האָב איך צייט געהאט צו דערקענען? און ווער האָט דאָס דען געקוקט, — האָט זי גע־ענטפערט.

—עס איז דאָך געווען א קינד? — האָט ער א פרעג גע־טאָהן און האָט דערפיהלט ווי זיין פּנים איז געוואָרען רויט.

— נאָך דעמאָלט דאנקען גאָט געשטאָרבען, — האָט זי קורץ און בייזלעך געענטפערט, אבקעהרענדיג פון איהם איהר בליק.

— ווי אזוי, פון וואָס?

— איך בין אליין קראַנק געווען, שיעור ניט געשטאָרבען, — האָט זי געזאָגט ניט אויפהויבענדיג די אויגען.

— ווי אזוי האָבען אייך די טאַנטעס אוועקגעלאָזען?

— ווער וועט דאָס דען האַלטען א קאַמערמעדכען מיט א קינד? ווי זיי האָבען דאָס באַמערקט, האָבען זיי ארויסגעטריבען. נאָר וואָס איז דאָ צו ריידען, — איך געדענק גאָרנישט, האָב אַלעס פאַרגעסען. יענעס איז שוין לאַנג פערביי.

דער פרויען־אבטיילונג; ער האָט זיך, קענטיג, פעראינטערעסירט מיט איהם. ער איז אריינגעקומען און דערזעהענדיג נעכלודאָוו׳ן ניט לעבען דעם נעץ־וואנד האָט ער איהם א פרעג געטאָהן פאר וואָס ער רעדט ניט מיט דער, מיט וועמען ער האָט געוואָלט ריידען.

נעכליודאָוו האָט זיך צורעכט געמאכט, אננעהמענדיג א רו־היגען אויסזעהען, און האָט געענטפערט:

— איך קען ניט ריידען דורך דעם דראָט־נעץ, מען הערט גאָרנישט.

דער סמאטריטעל האָט א טראכט געטאָהן.

— נו, קען מען זי אהער אריינברייננגען אויף א ווייל.

— מאריא קארלאָוונא, — האָט ער זיך א ווענד געטאָהן צו דער נאדזיראטעלניצע, — פיהרט ארויס אהער מאסלאָווא.

41.

אין א מינוט ארום איז פון א זייטען־טיהר אריינגעקומען מאסלאָווא. צוגעהענדיג מיט ווייכע טריט גלייך צו נעכליודאָוו׳ען, האָט זי זיך אָבגעשטעלט און האָט פון אונטערן שטערן א קוק געטאָהן אויף איהם. איהרע שווארצע האָאר האָבען איצט אויך, ווי פאָרגעסטערן, ארויסגעשלאָגען זיך פון אונטערן טיכעל אין געגרייזעלטע רינגלעך, דער פנים אונגעזונד, אנגעבלאָזען און וויים, איז געוועזן ליעבליך און רוהיג; נור די גלאנציג־שווארצע קרומלעכע אויגען פון אונטער די געשוואָלענע ברעמען האָבען בעזאָנדערס געגלאנצט.

— איהר קענט דאָ ריידען, — האָט געזאָגט דער סמאטרי־טעל און איז אָבגעגאנגען אָן א זייט. נעכליודאָוו האָט זיך צוגע־רוקט צום באנק, וואָס איז געשטאנען נעבען וואנד.

מאסלאָווא האָט מיט א פרעגענדען בליק א קוק געטאָהן אויף דעם געהילפס־אויפזעהער, און דערנאָך איז זי צוגעגאנגען נאָך נע־כליודאָוו׳ען צום באנק און האָט זיך געזעצט לעבען איהם, צורעכט מאכענדיג איהר קלייד.

נעכליודאָוו, וועלכען זי האָט געליעבט, זאָגדערן איינער פון די מענשען, וועלכע האָבען הנאה געהאט פון איהר קערפּער, וועלכע האָבען אויסגענוצט אזעלכע בעשעפעניסען, ווי זי איז געווען אין דער לעצטער צייט, און וועלכע זיינען אויסגענוצט געוואָרען פון אזעלכע ווי זי איז געווען, און דערפאר האָט זי אזוי קאָקעטיש געשמייכעלט צו איהם איצט.

זי האָט געשוויעגען, האָט זיך פערטראַכט, ווי בעסער אויס־צונוצען איהם.

— דאָס אלעכ איז פערביי, — האָט זי געזאָגט ווידער, — און איצט אָט האָט מען מיך פעראורטהיילט אויף קאטאָרגע.

איהרע ליפּען האָבען זיך א קרים געטאָהן, ווען זי האָט ארויס־גערעדט דיעזען שרעקליכען וואָרט.

— איך האָב געוואוסט, איך בין געווען זיכער, אז איהר זייט אונשולדיג, — האָט געזאָגט נעכליודאָוו.

— געוויס אונשולדיג, וואָס בין איך דען א גנב'טע אָדער א גזלן'טע.

— זיי זאָגען, אז דאָס ווענדעט זיך אַלץ אָן דעם אדוואָקאט, — האָט זי געזאָגט ווייטער, — מען זאָגט אז מען דארף ווייטער דערלאנגען א פּראָשעניע, אָבער אז דאָס מוז טהייער, זעהר טהייער קאָסטען . . .

— יא, זיכער, — האָט געענטפערט נעכליודאָוו. — איך האָב שוין זיך בעראטהען מיט אן אדוואָקאט.

— מען דארף ניט זשאלעווען קיין געלד אויף א גוטען אד־וואָקאט, — האָט זי געזאָגט.

איך וועל טאָהן אלעס, וואָס נור מעגליך איז.

ווייעדער האָבען ביידע געשוויגען.

— און איך האָב געוואָלט בעטען... עטוואָס געלד, אויב איהר קענט... ניט פיעל... א 10 רובעל, — האָט זי פּלוצלינג געזאָגט.

—יא, יא, האָט צוטומעלט געענטפערט נעכלודאָוו,—און האָט א כאַפּ געטאָהן זיך פאר זיין טייסטער.

— ניין, ניט פערבייַ. איך קען דאָס אַזוי ניט לאָזען. איך וויל לכל הפחות איצט זיך אויסלייזען פון מיין עבירה.

— ניטאָ וואָס אויסצולייזען זיך; וואָס געווען איז געווען און פאָריבער, — האָט זי געזאָגט און, גאַנץ אונערוואַרטעט איצט פאַר איהם, האָט זי אויף איהם אַ קוק געטאָהן רחמנות'דיג און האָט אַ שמייכעל געטאָהן אונאַנגענעהם און עפּעס אַזוי ווי נושא־חן צו זיין ביי איהם.

מאַסלאָווא האָט בשום אופן ניט ערוואַרט צו זעהען איהם, בעזונדערס נאָך איצט און דאָ, און דאַרום האָט דאָס אין דער ערשטער מינוט איהר געצוואונגען צו דערמאָנען זיך וועגען דעם, וועגען וואָס זי האָט זיך קיין מאָהל ניט דערמאָהנט. זי האָט אין דער ערשטער מינוט דערמאָהנט זיך דונקעל וועגען יענער נייער וואונדערליכער וועלט פון געפיהלען און געדאַנקען, וועלכע האָט פאַר איהר צועפּענט דער שעהנער יונגער מענש, וועלכער האָט זי געליעבט און וועלכען זי האָט געליעבט, און דערנאָך וועגען זיין אונפערשטענדליכע אכזריות און וועגען דער גאַנצער סדרה פון ערניעדערונגען, יסורים, וואָס האָבען געפאָלגט נאָך יענעם צויבער־ליכען גליק און וועלכע זיינען געווען אַ פּועל־יוצא פון גליק. און עס האָט איהר וועה געטאָהן. אָבער אַזוי ווי זי איז געווען ביכולת צו צונעהמען דאָס אַלעס, האָט זי איצט אויך געטאָהן ווי זי פלעגט טאָהן תמיד: זי האָט פערטריבען פון זיך דיזע ערא־נערונגען און האָט געזוכט אין איהר זכרון צו פאַרדעקען זיי מיט דער בעזונדער טומאַנער דעקע פון דעם צולאָזענעם לעבען. אַזוי האָט זי אויך איצט געטאָהן. אין דער ערשטער מינוט האָט זי פעראייניגט דעם מאַן, וועלכער איז לעבען איהר איצט געזעסען מיט יענעם יונגען, וועלכען זי האָט אַמאָל געליעבט, נור דערנאָך, דערזעהענדיג, אַז דאָס טהוט צו שטאַרק וועה, האָט זי אויפגעהערט צו פערבינדען איהם מיט יענעם.

איצט איז פאַר איהר דיעזער עלעגאַנט־געקליידעטער הערר מיט דער פערפּוצטער בערדעל געווען ניט י ע נ ע ר

מאָמענט קומט פאַר עטוואָס זעהר וויכטיגעס ביי איהם אין האַר־צען, אז זיין גאַנצעס אונעהרליכעס לעבען וויגט זיך איצט אויפ'ן וואָגשאָל און מיט איין קליינע אנשטריינגונג קען זיך עס א בויג טאָהן אהין אָדער אהער.

און ער האָט געמאַכט דיזע אנשטריינגונג. ער האָט געבעטען יענעם גאָט, וועלכען ער האָט דערפיהלט ביי זיך אין הארצען און דיזער גאָט האָט זיך גלייך אָפּגערופען אויף זיין געבעט.

ער האָט בעשלאָסען גלייך טאקע זאָגען איהר אלעס.

— קאטיושא! איך בין געקומען צו דיר בעטען פערציי־הונג, און דו האָסט מיר ניט געענטפערט. וועסטו פערצייהען מיר א מאָל, — האָט ער אָנגעפאנגען מיט איין מאָל ריידען צו איהר פער ... ד ו.

זי האָט איהם ניט געהערט און האָט נור געקוקט אויף זיינע הענד אָדער אויף דעם סמאטריטעל. ווען דער סמאטריטעל האָט זיך אָפּגעקעהרט, האָט זי שנעל א ציה געטאָהן איהר האנד צו נעכליודאָוו'ן, האָט א כאַפּ געטאָהן די צעהן־רובעלדיגע און האָט אריינגערוקט אין בוזים.

— וואונדערבאר, ווי איהר רעדט, — האָט זי געענטפערט מיט אן אבשטויסענדער מינע, ווי איהם האָט זיך געדוכט.

נעכליודאָוו האָט געפיהלט, אז אין איהר איז עפּעס דאָ צו איהם א מין פיינדשאפט, עטוואָס וואָס פערטהיידיגט זי אליין ביי זיך אין די אויגען, אזא ווי זי איז, און דאָס גיט איהם ניט די מעגליכקייט אריינצוקוקען צו איהר אין הארצען.

אָבער וואונדערבאר, דאָס גופא האָט ניט נור איהם אָפּגע־שטויסען פון איהר, זאָנדערען פערקעהרט, האָט איהם נאָך שטאר־קער צוגעצויגען מיט עפּעס א נייער זאָנדערבארער קראפט.

ער האָט געפיהלט, אז ער מוז זי וועקען מאָראליש, אויפהוי־בען זי, און דאָס איז אזוי שווער, אבער די שווערקייט דערפין האָט איהם גראדע צוגעצויגען. ער האָט צו איהר געפיהלט איצט עטוואָס אזעלכעס, וואָס איז איהם קיין מאָהל אין זיין לעבען פריהער ניט אויסגעקומען צו פיהלען, — א געפיהל אין וועלכען

זי האָט שנעל א וואָרף געטאָהן א בליק אויף דעם סמאטרי־טעל, וועלכער איז ארומגעגאנגען הין און צוריק איבער דעם קאמער.

— גיט ניט, ווען ער זעהט, איהר וועט געבען, ווען ער וועט אָבגיין, אז ניט וועט מען ביי מיר אָבנעהמען.

נעכליודאָוו האָט ארויסגענומען דאָס געלד, ווען דער סמאט־ריטעל איז געווען אָן א זייט, ער האָט נאָך אָבער ניט בעוויזען איבערגעבען דאָס איהר, ווי דער סמאטריטעל האָט א קוק געטאָהן אויף זיי. ער האָט פערקנייטשט די פאפיער־געלד אין האנד.

„זי איז דאָך א טויטעם פרויענצימער", — האָט ער איצט א טראכט געטאָהן, קוקענדיג אויף דיעזען געזיכט, וועלכעס איז א מאָל געווען אזוי שעהן, אזוי מילד און איצט איז עס פול און בלאס אזוי ווי א געשוואולס און די אויגען קוקען אזוי שלעכט, אמאָל אויף דעם סמאטריטעל און אמאָל אויף נעכליודאָוו'ס האנד, אין וועלכער ער האלט די צעהנערל.

ער איז א מינוט געווען אין צווייפעל.

דער זעלביגער שטן מקטרג, וועלכער האָט אין איהם לעצטע נאכט גערעדט, האָט איצט ווידער אנגעהויבען צו ריידען אין זיין נשמה און האָט איהם געוואָלט ראטהען, ארויספיהרען איהם פון דיזער עוויגער פראגע, ווי צו טאָהן און וואָס עס איז ניצליכער.

— דו וועסט קיין זאך ניט אויספיהרען מיט דיזע פרויענ־צימער, — האָט דיזע שטימע צו איהם געזאָגט: — וועסט זיך נור ארויפנעהמען א צרה אויפ'ן קאָפּ, וועסט זיך נור אָנהיינגען א שטיין אויפ'ן האלז, וועלכער וועט דיך אראָפּשלעפּען און דו וועסט זינקען צום גרונד. דו וועסט ניט פאר זיך, ניט פאר אנ־דערע קענען זיין ניצליך. גיב איהר געלד, דאָס איז אלעס, און דאן זעגענען זיך מיט איהר און ענדיג דאָס איין מאָל פאר אלע מאָל, — האָט זיך איהם געטראכט.

אָבער ער האָט באלד דערפיהלט, אז גראדע איצט, אין דיעזען

— ניין, איך וועל זעהען צו בעזוכען אייך נאָך און זעהען זיך פּיעלייכט מיט אייך אַזוי, אַז איך זאָל קענען אַלעס זאָגען. און איך וועל אייך מיטטיילען עטוואָס וויכטיגעס, וואָס איך מוז אייך מיטטיילען, — האָט געזאָגט נעכליודאָוו.

נו, פּאר וואָס ניט? קומט, — האָט זי געזאָגט און ווידער געשמייכעלט מיט דער זעלבער מינע, מיט וועלכער זי איז געוואָהנט געוואָרען אַ שמייכעל צו טאָהן צו הערדן, אום זיי צו געפעלען.

איהר זייט מיר נעהנטער אַלס אַ שוועסטער, — האָט נעכליודאָוו געזאָגט.

— וואונדערבאר, — האָט זי ווידער געענטפערט, שאָקלענדיג מיט'ן קאָפּ, און זי איז אַוועק אין דער זעלבער טיהרעל, דורך וועלכער מען האָט זי אַריינגעלאָזען.

42.

נעכליודאָוו האָט ערוואַרטעט, אַז ביי דעם ערשטען מאָל זעהען זיך מיט קאַטיושאַ, ווי נור זי וועט איהם דערקענען, ווי זי וועט נור דערוויסען זיך פון זיינע אַבזיכטען צו העלפען איהר און ווי ער האָט חרטה אויף זיינע האַנדלונגען געגען איהר, וועט זי זיך ערפרעהען, וועט זאַנפט ווערען און וועט ווערען בעגייסטערט, צוריק ווי די אַמאָליגע קאַטיושאַ.

צו זיין שרעק, האָט ער אָבער דערזעהען, אַז קאַטיושאַ איז ניטאָ, און עס איז געוועזן נור פאַר איהם די איצטיגע מאַסלאָוואַ.

דאָס האָט איהם פערוואונדערט און ערשראָקען אין איינע און דערזעלבער צייט.

בעזאָנדערס האָט איהם פערוואונדערט דאָס, וואָס מאַסלאָוואַ האָט זיך גאָר ניט געשעהמט צו זיין אַזאַ ווי זי איז; פערקעהרט, אַזוי ווי זי וואָלט עפּעס ווי אויף אַ צו־להכעיס נאָך שטאָלצירען מיט אַזאַ לאַגע.

אמת, דאָס האָט אַנדערש גאָר ניט געקענט זיין. אום צו ראַנדלען אַזוי אַדער אַנדערש, דער מענש רעכענען אַזאַ האַנד־

עס איז ניט געווען קיין פערזענליכעס: ער האָט פאר זיך גאָר נישט געוואונשען פון איהר, האָט פאר זיין בעפריעדיגונג גאָר נישט פערלאנגט פון איהר; ער האָט נור פערלאנגט, אז זי זאָל אויפהערען זיין אזא ווי זי איז יעצט און זאָל ערוואכען צו זיין אזא ווי זי איז געווען אמאָל.

— קאטיושא, ווארום רעדסטו אזוי? איך ווייס דאָך, איך קען דאָך דיך, איך געדיינק דאָך דיך נאָך פון פאנאָווא.

אָבער זי האָט זיך ניט אונטערגעגעבען, זי האָט ניט געוואָלט אונטערגעבען זיך.

— וואָס העלפט צו דערמאָהנען דאָס פערגאנגענע, דאָס געוועזענע, — האָט זי, נאָך מיט א שטארקערע גרימאסע, גע־ענטפערט טרוקען.

— איך דערמאָן דאָס דארום אום צו פערגלעטען, אויסבעסערען דיין זינד. קאטיושא, — האָט ער אָנגעהויבען, און האָט איהר שוין געוואָלט צוגלייך זאָגען וועגען זיין בעשלוס זאָגאר צו הייראטהען מיט איהר, אָבער ער האָט דאָ בעגעגענט איהר בליק און אין דיעזען בליק האָט ער געלעזען עטוואָס גראָבעס און שרעקליכעס, אבשטויסענדעס, און ער האָט ניט געקענט ענדיגען.

אין דיזער צייט האָבען שוין די בעזוכער אָנגעהויבען זיך צו פאנאנדערגעהן. דער סמאטריטעל איז אונטערגעגאנגען צו נעכליודאָוו׳ן און האָט געזאָגט, אז די צייט פון בעזוך האָט זיך שוין געענדיגט.

מאסלאָווא איז אויפגעשטאנען, אונטערטהעניג ווארטענדיג, ווען מען וועט זי אָפּלאָזען.

— זייט געזונד, איך האָב נאָך אייך פיעלעס צו זאָגען, אָבער, ווי איהר זעהט, איז איצט אונמעגליך, — האָט געזאָגט נעכליודאָוו, און האָט איהר דערלאנגט די האנד. — איך וועל נאָך קומען.

— דוכט זיך, איהר האָט אלעס געזאָגט שוין...

זי האָט אָנגענומען זיין האנד, האָט זי אָבער ניט א דריק געטאָהן.

גריף, אז דער גאנצער פערגנגיגען פון אלע מענער, פון אלע אהן אויסנאהמע — יונגע, אלטע, גימנאזיסטען, גענעראלען, געביל־דעטע, אונוויסענדע — בעשטעהט נור אין צוזאמענקומען זיך מיט אנציהענדע פרויענצימער, און דארום פערלאנגען אלע מאנסליי־טע — אבוואהל זיי קענען זיך האבען אויך אנדערע בעשעפטי־גונגען — נור אט דיעזע האנה.

אזוי ווי זי איז דאך אן אנציהענדע פרויענצימער, דארום קען זי בעפרידיגען און ניט בעפרידיגען זייער פערלאנג, און דארום הייסט עס, אז זי איז א וויכטיגער מענש און פער־נעהמט א נויטיגען פלאץ אין דער וועלט.

איהר גאנצעס לעבען פון אמאל און איצט האט געהאלפען אויפצוהאלטען דיעזע אנשויאונג.

— ניין, איך האב ניט געקענט זאגען דעם עיקר, — האט נעכלודאוו א קלער געטאן, צוגעהענדיג צו'ם טיר. — איך האב איהר ניט געזאגט, אז איך וויל זי הייראטהען. איך האב איהר ניט געזאגט, אבער איך וועל עס טאן, — האט ער געקלערט.

די אויפזעהער ביי'ם טיהר האבען ווידער געזעצעהלט אלע ארויסגעהענדע בעזוכער, אום ניט ארויסצולאזען קיין איבעריגען, אדער קיינער זאל אין טורמע ניט בלייבען. דאס וואס מען האט נעכלודאוו'ן געקלאפט איבער'ן פלייצע, האט איהם יעצט ניט נאר ניט בעליידיגט, נאר ער האט דאס אפילו ניט בעמערקט.

43.

נעכלודאוו'ן האט זיך געוואלט אומענדערען זיין אויסערלי־כען ארט לעבען: פערדינגען זיין גרויסען וואהנונג, פאנאנדער־לאזען די דינערשאפט און זיך בעזעצען אין א האטעל. נאר אגרא־פענא פעטראוונא האט איהם דערוויזען, אז עס איז ניט כדאי־עטוואס פארצונעמען ביז ווינטער. אויף אזא ארט האט נעכלו־דאוו'ס בעמיהונג עטוואס צו ענטדערען זיך געענדיגט מיט גאר־נים. אין שטוב האט מען אנגעהויבען צו לופטערען, איבערשי־טען מיט נאפטאלין פערשיעדענע וואלענע און פוטערנע זאכען און נעכליודאוו האט זיך געוואונדערט, נאך וואס מען דארף הא־

לונג פיר גוט און וויכטיג. און דארום אין וואָס פאר אַ לאגע אַ מענש זאָל ניט זיין, וועט ער זיך אימער רעכטפערטיגען! טהוענדיג אזוי אָדער אנדערש; ער בעקומט אזא בליק אויף אלעס ארום איהם, וואָס זאָל איהם בערעכטיגען צו טאָהן אזוי ווי ער טהוט און עס זאָל ביי איהם אויסקומען, אז זיין האנדלונג איז גוט און וויכטיג.

געוויינליך דיינקט מען, אז א גנב אָדער א גזלן, אנערקע־נענדיג אז זיין פּראָפעסיאָן איז אַ מיאוסע, דארף ער זיך מיט איהר שעהמען. אין אמת'ן קומט פּאָר אָבער אקוראט פערקעהרט.

ווען מענשען זיינען דורך אומשטענדען אוועקגעשטעלט גע־וואָרען אין א בעשטימטער לאגע, ווי דיעזע לאגע זאל ניט זיין שלעכט, פערדאָרבען, ארבייט זיך ביי זיי אוים אזא בליק אויפ'ן לעבען אין אלגעמיין, נאָך וועלכען זיין לאגע קומט ביי איהם אוים פּאסענד און גוט.

אום אויפצוהאלטען אזא אנשויאונג, האלטען זיך די מענ־שען אינסטינקטיוו אין אזא קרייז, פון וועלכען עס ווערען אנער־קענט אזעלכע אנשויאונגען וואס פערטהיידיגען אזעלכע האנד־לונגען ווי ער טוהט.

אונז וואונדערט דאס, ווען מיר קוקען זיך צו צו גנבים, וועלכע ריהמען זיך מיט זייער פיינע בריה'שקייט, ווען מיר זעהען מערדער, וועלכע ריהמען זיך מיט זייער הארטהערציגקייט. אבער דאָס וואונדערט אונז דערפאר, ווייל דער קרייז פון דיעזע מענשען איז אן ענגער און, הויפּטזעכליך, ווייל מיר אליין געפינען זיך ניט אין דיעזען קרייז. מיר זיינען פון דרויסען.

אזא אנשויאונג אויף איהר לעבען און אויף איהר לאגע אין דער וועלט, האָט זיך אויך אויסגעארבייט ביי מאסלאָווא. זי איז פּערואורטהיילט געוואָרען אויף קאטאָרגע און ניט קוקענדיג דע־רויף האָט זי געקוקט אויף זיך אזוי, אז זי האָט זיך גאר ניט גע־שעהמט, אדרבה, זי האָט נאָך געהאלטען פון זיך זעהר פיעל איבער איהר לאגע.

דיעזע וועלט־אנשויאונג איהרע איז בעשטאנען אין דעם בע־

גרויסער פּראַסטאַק און האָט פּערזעהן פּיעלע אורזאַכען צו א קאַסאַציע.

— נו, וואָס דענקט איהר צו טהאָן?

— איין מינוט. זאָגט איהם, — האָט ער זיך געווענדעט צו זיין אַסיסטענט, וועלכער האָט נאָר וואָס זיך בעוויזען אין טיהר פון קאַבינעט, — אז אַזוי ווי איך האָב געזאָגט, אזוי וועט זיין, קען ער — איז גוט, קען ער ניט — דאַרף מען ניט.

— ער איז ניט איינשטימיג.

— איז ניט, — האָט דער אַדוואָקאַט געענטפערט, און זיין געזיכט איז געוואָרען דונקעל און בייז.

— נו, אייער פּראָצעס איז געפיהרט געוואָרען שלעכט, קיין גוטע אורזאַכען צו א קאַסאַציע איז ניטאָ, נור מען דאַרף דאָך פּרובען, און אָט האָב איך אָנגעשריבען פאָלגענדעס.

ער האָט גענומען א פּערשריבענעם פּאַפּיר און האָט אָנגעהויבען צו לעזען שנעל דעם אַלגעמיינעם נוסח ביז ער איז צוגעקומען צו די ווערטער: „דער אורטהייל איז א רעזולטאַט פון וויכטיגע פּראָצעסואַלע פעהלערען“. דאָ האָט ער זיך אָבגעשטעלט און פאַרטגעזעצט לאַנגזאַם, אַזוי ווי האָבענדיג א הנאה פון זיין אייגענע ווערק. „און ער דאַרף אָבגעשאַפט ווערען, ווייל, ערשטענס: איז דער פּראָטאָקאָל פון דער מעדיצינישער אונטערזוכונג ניט פאַרגעלעזען געוואָרען אויפ׳ן געריכט.“

— דאָס האָט דאָך גאָר דער פּראָקוראָר געפאָדערט, מען זאָל איהם פאַרלעזען, — האָט פּערוואונדערט געפרעגט נעכלודאָוו.

— דאָס איז קיין אונטערשיעד ניט, די פּערטהיידיגער האָבען אויך געקענט פאָדערען דאָס זעלבע.

— דאָס איז דאָך אָבער ניט נויטיג געווען.

— פונדעסטוועגען איז דאָס אן אורזאַכע. ווייטער. צווייטענס: ווען מאַסלאָוואַ׳ס פּערטהיידיגער האָט געוואָלט כאַראַקטעריזירען איהר פּערזענליכקייט, האָט דער פאָרזיצענדער איהם

בען אזוי פיעל נארישקייטען, סיידען בלויז דערצו, אז אגראפענא פעטראָוונא מיט דער גאנצער דינערשאפט זאָל פון צייט צו צייט האָבען אן איבעריגע ארבייט.

— ניט כדאי עטוואָס פאָרצונעמען ביז עס וועט ניט גע־ענדיגט ווערען מאסלאָוואַ'ס געשיכטע, — האָט נעכלודאָוו גע־רענקט. — און אגב איז עס געווען שווער אויך. דאָס וועט במילא אלץ אומגעענדערט ווערען ווען מען וועט זי בעפרייען אָדער פער־שיקען און איך וועל מיט איהר מיטפאָהרען.

אין דעם בעשטימטען טאָג איז נעכלודאָוו געקומען צו'ם אד־וואָקאט פאָנארין. אין זיין רייכען, שעהן בעפוצטען וואָהנונג האָט נעכלודאָוו געטראָפען פיעלע בעזוכער, וועלכע האָבען גע־זעסען און געווארט אויף זייער נעקסט אזוי ווי אין דעם קאבי־נעט פון א דאָקטאָר. דעם אדוואָקאַט'ס אסיסטענט האָט בע־גריסט נעכלודאָוו'ן און האָט איהם געזאגט, אז ער וועט באלד דערלעגען דעם פרינציפאל. נאָר דאָ האָט זיך א עפען געטאָן די טיהר פון קאבינעט און אויפ'ן שוועל האָבען זיך בעוויזען דער אדוואָקאט מיט נאָך א ניט־יונגען געזונדען פערזאָן. אויף זייער ביידענ'ס געזיכטער איז געווען דער אויסדרוק, וועלכען מען זעהט אויף מענשען, וואָס האָבען נאָר וואָס אָבגעארבייט א גוטען געשעפט.

— איהר זייט זעלבסט שולדיג, — האָט פאָנארין געזאָגט שמייכלענדיג.

— איך וואָלט געוואָלט געוען אריין אין גן־עדן, אָבער די עבירות לאָזען נים.

— נו, נו, מיר ווייסען.

און ביידע האָבען זיך אוננאטירליך צולאכט.

— אה, פירסט, ביטע, — האָט פאָנארין אויסגערופען צו נעכלודאָוו'ן און פערבעטען איהם אין קאבינעט.

— דאנקע שעהן, איך בין געקומען וועגען מאסלאָווא.

— יא, יא, באלד. יא, איך האָב דורכגעלעזען אויפמערקזאם אלע פאפירען און האָב איינגעזעהן, אז יענער אדוואָקאט איז א

— דאס פרעג איך דאך אויך? — האָט פּאָנארין געענט־פערט.

— הייסט דאָס, דער סענאט וועט דעם פעהלער פערריכטען.

— דאס ווענדעט זיך אָן דעם, ווער עס וועט דאן זיך בע־טייליגען אין די זיצונגען. אלזאָ, שרייב איך ווייטער... דאָ האָט ער ווידער שנעל אָנגעהויבען צו לעזען דעם שלום, אין וועלכען ער פיהרט אוים, אז אויפ'ן גרונד פון די און די ארטיקלען פון שטראָף־קאָדעקס פערלאנגט ער, דער סענאט זאָל קאסירען דעם ערשטען פּסק־דין און בעפעהלען אויף ס'ניי בעטראכטען דעם פּראָצעס. — דאס איז אלעס, וואס איך קען פארלויפיג טהאָן. ווייטער איז אלעס אָבהענגיג אָן דעם צוזאמענזאץ פון סענאט. אויב איהר האָט דאָרט א צד, רעדט איבער.

— יא, איך קען דאָרט איינינע.

— אָבער איילט זיך צו, ווייל זיי וועלען זיך גיך צופאָהרען זייערע מערידען היילען, וועט איהר דאן דארפען ווארטען דריי מאָנאטען.

— איך דאנק אייך, אייך קומט, הייסט עס....

— מיין געהילף וועט אייך איבערגעבען א ריינע פּראָשעניע און וועט אייך שוין זאָגען.

אין צווייטען צימער האָט שוין דער אסיסטענט דערלאנגט א פערטיג איבערגעשריעבענע פּאַפּיער נעכלודאוו'ן, און אויף נעכלודאָוו'ס פראגע וואס עס קומט, האָט דער אסיסטענט געענט־פערט העפליך, אז נור 1000 רובעל, ערקלעהרענדיג דאביי, דאס איינענטליך נעהמט גאָר אנאטאָלי סעמיאָנאָוויטש ניט אָן אזעלכע פּראָצעסען, אבער נור פיר דעם פירסט האָט ער עס געטאָהן אלס אויסנאהמע.

— און ווער דארף אונטערצייכענען די פּאַפּיער? — האָט א פרעג געטאָהן נעכלודאָוו.

— דאָס קען טאָהן די פּעראָרטיילטע אליין, און אויב דאס איז שווער אויסצופיהרען, קען דאס טאָהן אנאטאָלי סעמיאָנאָוויטש, ווען ער זאָל האָבען פון איהר א דאָוויערענאָסט.

אָבגעשטעלט, ווייל דאָס האָט כלומרשט קיין שיכות ניט צו דער זאַך. אין דער צייט ווען דער סענאַט האָט אויסדריקליך ערקלערט, אַז אַ כאַראַקטעריסטיק פון דעם גייסטיגען צושטאַנד פון דעם בעשולדיגטען האָט די גרעסטע בעדייטונג ביי דער פראַגע, אויף וויפיעל די פּערזאָן איז שולדיג אין פערברעכען. דאָס איז צוויי.

— ער האָט דאָך אָבער אזוי שלעכט גערעדט, אַז מען האָט איהם ניט געקענט פערשטעהן, — האָט ווידער נעכלודאָוו פער־וואונדערט געזאָגט.

— ניט קיין גרויסער חכם יענער אַדוואָקאַט, הפּנים, — האָט פאַנארין זיך געוויצעלט, — אָבער אַן אורזאַכע איז דאָס. דריטענס: דער פּאָרזיצענדער האָט אין זיין שלוס־וואָרט ניט אויפמערקזאַם געמאַכט די געשוואָרענע, אַז זיי קענען געפינען מאַסלאָווא שולדיג אין געבען דעם סוחר סמעלקאָוו אַ פּראָשעק, ניט וויסענדיג, אַז דאָס איז גיפט, ד. ה. אָהן דער אבזיכט איהם צו טויטען, און דאַן איז דאָס ניט קיין קרימינעל־פערברעכען, נאָר אַ פעהלער, וועלכער ווערט בעשטראַפט זעהר לייכט. אָט דאָס איז דער עיקר.

— מיר האָבען דאָך דאָס אליין אויך געקענט פערשטעהן. דאָס איז אונזער פעהלער.

— און, ענדליך, פיערטענס: דער ענטפער פון די געשוואָ־רענע אויף די פראַגען פון געריכט זיינען געווען אין גאַנצען ווי־דערשפּרעכענדע. מאַסלאָווא איז געווען בעשולדיגט, אַז זי האָט גע'סם'ט דעם סוחר כדי איהם צו בערויבען, און די געשוואָרענע האָבען ערקלערט, אַז בערויבט האָט זי איהם ניט, נאָר סם האָט זי דאָך איהם איינגעגעבען. דאָס איז דאָך אַ לעבערליכקייט, און דערום האָט דער פּאָרזיצענדער געדאַרפט האַנדלען לויט . . . . . פּונקטען פון שטראָף־קאָדעקס, ד. ה. ערקלערען די געשוואָרענע זייער פעהלער און שיקען זיי אויף אַ נייע בעראַטהונג.

— טוֹ, וואָרום האָט דאָס דער פּאָרזיצענדער טאַקי ניט געטאָן?

און האָט זיך איינגעשטעלט פאר דעם געשלאָגענעם ארעסטאנט, זאָגענדיג דעם אויפזעהער, אז נאָכ'ן געזעץ האָט ער קיין רעכט ניט צו שלאָגען אן ארעסטאנט.

— איך וועל דיר שוין ווייזען א געזעץ, נישט קשה, — האָט איהם דראָהענד געענטפערט דער אויפזעהער, און האָט איהם דאָ־ביי גוט געזידעלט. וואסיליעוו האָט ניט געשוויגען און האָט איהם אויך מכבד געווען מיט א מענה לשון פון שימפפערייען. דער אויפזעהער האָט זיך געוואָרפען צו איהם שלאָגען, אָבער וואסי־ליעוו האָט איהם א כאפּ געטאָהן פארביידע הענד, האָט איהם אזוי געהאלטען פעסט א מינוט דריי, האָט איהם דערנאָך א קעהר געטאָהן מיט'ן צורה צום טיהר און האָט איהם ארויסגעשטויסען פון קאמער.

דער אויפזעהער האָט איהם דערפאר פערקלאָגט ביי דעם סמאָטריטעל, און דער סמאָטריטעל האָט געהייסען וואסיליעוו'ן ארייננזעצען אין קארצער. די קארצערס זיינען געווען א גאנצע ריי־הע פון פינסטערע שטעלכלעך, וועלכע פלעגען זיך פון דרויסען פער־שפארען מיט אייזערנע ריגלען. אין פינסטערן, קאלטען קארצער איז ניט געווען קיין בעטעל, קיין שטוהל, קיין טיש, אזוי, אז דעם ארעסטאנט אין אויסגעקומען צו זיצען אָדער ליגען די גאנצע צייט אויף די שמוציגע דילען, וואו עס פלעגען ארומלויפען אזעל־כע גרויסע מייז, וואס פלעגען זיך ניט אפשרעקען פאר א מענשען.

די מייז פלעגען כאפּען ביי איהם פון האנד ברויט, און פלע־גען א מאָל אָנהויבען בייסען דעם מענשען, ווען ער האָט געשלאָפען. וואסיליעוו האָט געזאגט, אז ער וועט אין קארצער ניט געהן, דען ער פיהלט זיך ניט שולדיג. מען האָט איהם אבער אוועקגעשלעפּט מיט געוואלד. ער האָט זיך אנגעהויבען צו וועהרען און רייסען זיך פון די הענד פון די אויפזעהער.

עס האָבען זיך דאן אנגעזאמעלט אלע אויפזעהער און צווישען זיי אויך דער געזונדער שטארקער פּעטראָוו. עס איז געווארען א גע־שלעג; מען האָט די ארעסטאנטען גוט צוקלאפּט און ארייננגע־וואָרפען ענדליך אין די קארצערס. מען האָט באלד רעפּארטעט

— ניין, מען דאַרף ניט. איך וועל אליין צו איהר אריבער־פאָהרען און נעהמען איהר אונטערשריפט, — האָט נעכלודאָוו געענטפערט, זייענדיג ערפרעהט פון דעם צופאל צו קענען זעהען זיך וואס פריהער נאָך אמאָל מיט קאטיושא'ן.

44.

אין קאָררידאָר פון אסטראָג האָבען זיך אין דער געוועהנליכער צייט געלאָזט הערען די פייף־סיגנאלען פון די אויפזעהער; די טיהרען פון די קאמערען האָבען זיך געעפענט מיט זייער אייזער־נעם קלאנג; באָרפוסע פים האָבען זיך דערהערט, שארענדיג אי־בער די דילען און די שטארקע טריט מיט די שטיוועל פון דעם קאנוואָי.

ארעסטאנטען האָבען ארויסגעטראָגען די ביינאכטיגע קאטקעס מיט שמוץ, און דאָס האָט פערשפּרייט א מורא'דיגען עפּוש; ארעסטאנטען און ארעסטאנטקעס האָבען זיך איינגעוואשען, אנ־געטאָהן און זיינען ארוים אין די קאָרידאָרען אויף דער פּאָווער־קע, און נאָך דעם זיינען זיי געגאנגען נאָך זודיגע וואסער פיר טהעע.

נאָך דעם טהעע־טרינקען האָבען זיך אנגעהויבען צווישען די ארעסטאנטען און ארעסטאנטקעס פון די פערשיעדענע קאמע־רען זעהר הויכע געשפּרעכען; זיי האָבען אלע גערעדט וועגען דעם, וואס היינט וועט מען שמייסען צוויי ארעסטאנטען.

איינער פון דיעזע צוויי איז געווען ניט קיין פּראָסטאק א יונגערמאן, דער פּריקאזטשיק וואסיליעוו, וועלכער האָט ערמאָר־דעט זיין געליעבטע אין אנפאל פון אייפערזוכט. זיינע חברים ארעסטאנטען האָבען איהם געליעבט פאר זיין פרעהליכקייט, פאר זיין ברייטער האנד און פאר זיין פעסטע האלטונג נעגען די אויפזעהער.

מיט א וואָכען דריי צוריק האָט אן אויפזעהער געשלאָגען א'ן ארעסטאנט דערפאר, וואס טראָגענדיג די ביינאכטיגע קאטקע מיט שמוץ האָט דער ארעסטאנט אונוויליג פערשמירט דעם אויפ־זעהערס נייעם מונדיר. וואסיליעוו האָט עס ניט געקענט צוזעהען

שפּעט. מען זאָגט, אז מען איז שוין געגאַנגען פיהרען איהם, — האָט געענטפערט פּעראַסיא. — און אימה, אך, — האָט זי זיך אָפּגעזיפצט.

— איך האָב שוין א מאָל געזעהען, ווי מען האָט אין וואָלאָסט א מוזשיק געשמיסען. מיך האָט דער טאטע דאַן געשיקט צום סטאַרשינא, — האָט די וועכטערקע אנגעהויבען דערצעהלען א לאַנגע געשיכטע, וואס האָט מיט איהר פּאסירט.

איהר ערצעהלונג האָט זיך אבער איבערגעריסען דורך דעם לאַרם פון געשרייען און דעם קלאַפּען פון מאַרשירענדע אין אויבערשטען קאָרידאָר. די פרויען זיינען אנטשוויגען געוואָרען און האָבען זיך צוגעהערט.

— זיי האָבען איהם אוועקגעשלעפּט די טייוואָלים, — האָט א זאָג געטאָהן קאַראַשאַווקא, — זיי וועלען איהם פערשמייסען איצט. זיי זיינען אויף איהם אזוי בייז; ער האָט זיי דען גע־וואָלט ווען פערשווייגען?

אויבען איז אַלעס געוואָרען שטיל; די וועכטערקע האָט פאָרטגעזעצט דערצעהלען איהר געשיכטע, ווי זי איז געבליעבען א טויטע, ווען זי האָט געזעהען, ווי מען האָט אין וואָלאָסט גע־שמיסען דעם מוזשיק. קאַראַשקאָווא האָט דערווייל דערצעהלט, ווי מען האָט שטשעגלאָוו'ן מיט קאַנציגעם געשמיסען און ער זאָל דאס ארויסלאָזען א פּיפּס.

מאַסלאָווא האָט זיך געפיהלט מיעד נאָך דעם אנטרינקען זיך מיט טהעע און זי האָט זיך צוגעלייגט אויף די נאַרעס; זי האָט אבער קוים זיך אוועקגעלייגט ווי די אויפזעהערקע איז אריין און האָט זי אויסגערופען, אז יעמאַנד דאַרף זיך מיט איהר זעהן אין קאַנטאָר פון סמאָטריטעל.

— ניט אנדערש, דערצעהל איהם וועגען אונז, — האָט צו איהר געזאָגט די אַלטע מענשאָווע, זעהענדיג ווי מאַסלאָווא פאַר־ריכט איהר טיכעל און מאַכט זיך פערטיג צו געהן צום בעזו־כער, — ניט מיר האָבען אונטערגעצונדען, דאס האָט ער אליין, דער גזלן, דער רוצח, און דער ארבייטער האָט דאס מיט זיינע

דעם גובערנאטאָר, אז אין אסטראָג האָט זיך געטראָפען א בונט. עס איז פון גובערנאטאר אנגעקומען א פאפיער, אין וועלכער עס ווערט בעפאָהלען מען זאָל די צוויי הויפּט בונטאָוושציקעס, וואסיליעוו און א צווייטען—א בראַדיאגע, געבען צו 30 שמיץ.

דיעזע שטראָף האָט געדאָרפט אויסגעפיהרט ווערען אין דער אפטהיילונג פיר בעזובער, וואס קומען זעהען זיך מיט פרויען־ארעסטאנטקעס. זייט לעצטען אבענד איז געווען דער אסטראָג פול מיט דיעזער נאכריכט און אין אלע קאמערען האָבען די ארעסטאנ־טען וועגען קיין אנדער זאך ניט גערעדט ווי נור וועגען דער בע־פארשטעהענדער בעשטראָפונג פון וואסיליעוו און דעם צווייטען. אין דער קאמער, וואו מאסלאָווא האָט זיך געפונען, האָט מען אויך גערעדט וועלען דאָס זעלביגע.

קאָראבליעווא, כאָראשאווקא, פעדאָסיא און מאסלאָווא זיי־נען זיך געזעסען אין זייער ווינקעל, נאָך דעם ווי זיי האָבען גע־מאכט א גוטען שנאפּס; אזוי ווי איצט איז שוין ביי מאסלאָווא פון געלד קיין מניעה ניט געווען, האָט זי אלעמען טראקטירט יעדען טאָג.

— האָט ער דען געבונטעוועט, וואָס, — האָט נע׳טענה׳ט קאראבלעווא וועגען וואסיליעוו׳ן, — ער האָט זיך דאָך נור איינ־נעשטעלט פאר א קאמעראד. ווארום, מען טאָר איצט ניט שלאָגען, זאגט דער געזעץ.

— ער איז א היבשער יונג, זאגט מען, — האָט זיך אריינ־געמישט אויף פעדאָסיא, זופּענדיג טהעע.

— אָט אז דו וואלסט א י ה ם זאגען, קאטערינא מיכאי־לאָוונא, — האָט זיך די וועכטערקע געווענדעט צו מאסלאָווא מיט א פראקטישע עצה, מיינענדיג מיט דעם וואָרט א י ה ם נעכלודאָוו׳ן.

— איך וועל איהם זאגען. ער וועט פאר מיר אלעס טאָהן, — האָט א שמייכעל געטאָהן מאסלאָווא און האָט הויך פערוואָרפען דעם קאָפּ, אויפטרייסלענדיג די האָאר.

— נו, אבער ווען ער וועט קומען וועט דאך שוין זיין צו

— לאָזט מען דען היינט אריין אויף בעזוך?

— ניין, דאס איז היינט א גאנץ בעזונדערע אנגעלעגענהייט.

— ווי אזוי־זשע קען איך זעהען דעם סמאָטריטעל?

— ווארט, ער וועט ארויסגעהן, וועט איהר איהם זעהען, דאן וועט איהר צו איהם ריידען.

אין דיעזער מינוט איז ארויסגעגאנגען פון א זייט־טיהר אן אויסגעשמירטער, אָנגעפּוצטער, אין גלאַצענדע גאַלונען אויפ'ן נייעם מונדיר דער עלטסטער אויפזעהער. ער האָט זיך שטרענג געווענדעט צום דעזשורנעם און האָט א פרעג געטאָהן.

— ווי אזוי האָסטו דאָס איצט ארייננעלאָזען?... פיהר אין קאנטאָר...

— מען האָט מיר געזאגט, אז דער סמאָטריטעל איז דאָ, — האָט געזאגט נעכלודאָוו, קוקענדיג פערוואונדערט אויף דער אונרו־היגער מינע פון דעם עלטסטען אויפזעהער.

די אינעווייניגסטע טיהר האָט זיך דערווייל אָן עפען געטאָהן און פון איהר איז ארויס, א צוהיצטער, א פערשוויצטער, פּעטראָוו.

— נו, וועט ער שוין געדיינקען, — האָט ער אנגעהויבען זאָגען צו דעם דעזשורנעם.

דער עלטסטער האָט איהם א ווינק געטאָהן מיט די אויגען, צייגענדיג מיט'ן בליק אויף נעכלודאָוו'ן. פּעטראָוו איז געבליבען אין פערלעגענהייט, האָט זיך א קרים געטאָהן און איז ארויס דורך א צווייטער טיהר.

„ווער וועט דאָס געדיינקען? ווען מיינט ער? וואָס האָט דאָס דאָ געקענט פּאסירען?" — זיינען גלייך דורכגעפלויגען פּראָ־גען ביי נעכלודאָוו'ען אין קאָפּ. — וואס זיינען זיי דאָס אין אזא פערלעגענהייט? וואס ווינקען זיי אזוי פיעלדייטיג איינער דעם אנדערן?"

— דאָ טאָהרען זיי ניט שטעהן און ווארטען; בעמיהען זיי זיך, מיין הערר, אין קאנטאָר, — האָט זיך ווידער געווענדעט דער עלטסטער אויפזעהער צו נעכלודאָוו'ען.

נעכלודאָוו האָט שוין געוואָלט ארויסגעהן, ווען פון דער זייט־

אוינגען אליין געזעהען. וואס איז מיינער שולדיג, ער וועט זיין נשמה ניט פערזינדיגען. דו זאָג איהם טאקע, זאל ער ארויסרופען מיטריען, ער וועט איהם אלעס דערצעהלען. זאל דאס גאר אזוי אוועקגעהן, זיצען אונשולדיגערהייט איינגעשפארט אין אסטראָג, ווען מיר ווייסען ניט פון וואס צו זאגען, און ער, דער מערדער, לעבט זיך דאָרט מיט דער פרעמדער ווייב און שיכורט דאָרט אין שיינק!

— דאָס איז ניט קיין געזעץ! — האָט איהר אונטערגעהאל־פען קאָראבלעווא, קוקענדיג ווי מאסלאָווא קלייבט זיך צו צום געהן.

— איך וועל איהם זאגען, געווים וועל איך איהם זאגען, האָט געענטפערט מאסלאָווא דער אלטער ארעסטאנטקע... אפשר מאכען א שנאפס פון קוראזש וועגען? — האָט זי א פרעג געטאָהן, צופינטלענדיג מיט׳ן אויג.

קאראבלעווא האָט איהר אנגעגאָסען אין טאס שנאפס. זי האָט אויסגעטרונקען, האָט אבגעווישט דעם מויל און איז פרעהלי־כערהייט ארוים, ווידערהאָלענדיג „פון קוראזש וועגען". אין קאָ־רידאָר איז זי נאָכגעגאנגען נאָך דער אויפזעהערקע דרייסט אין שאָקלענדיג מיט׳ן קאָפּ פון פרייליכקייט.

45.

נעכלודאָוו האָט שוין לאנג געווארט אין פּאָדערצימער.

קומענדיג אין אסטראָג, האָט ער אנגעקלונגען אין דער ארייני־גאנגס־טיהר און האָט דערלאנגט דעם דעזשורנעם אויפזעהער דעם פּאסיר־צעטעל פון פראָקוראָר.

— ווועמען ווילט איהר זעהען?

— די ארעסטאנטקע מאסלאָווא.

— איצט קען מען ניט. דער סמאָטריטעל איז פערנומען.

— אין קאנטאָר? — האָט א פרעג געטאָהן נעכלודאָוו.

— ניין, דאָ אין בעזוכונגס־אבטהיילונג, — האָט געענטפערט מיט א פערלעגענהייט דער אויפזעהער.

— אבער ווען איהר קענט דיעזע פפליכטען ניט טאָהן...

— נון, איך וועל אייך זאגען, פון דעסטוועגען וויפיעל מעג־ליכקייט עס איז נור דאָ בריינג איך דאָך עטוואס נוטצען; איך בעהאנדעל זיי דאָך אויף וויפיעל מעגליך זאנפטער און פערלייכ־טער זייערע ליידען עטוואס. אן אנדערער אויף מיין פּלאַץ וואָלט דאָך דער טייוועל וויים וואס פאר א שטרענגע מיטלען אנגעווענ־דעט. עפּעס א קלייניגקייט צו זאגען איבער 2000 מאן און וואס פאר א מינים מענשען. מען מוז דאָך וויסען ווי צו בעגעהן זיך מיט זיי. אין אמת'ן זיינען זיי דאָך אויך מענשען, דאָך א רחמנות; פון דעסטוועגען טאָר מען זיי ניט נאָכגעבען...

און דער סמאָטריטעל האָט דאָ אנגעהויבען דערצעהלען פון א פאל, וועלכער האָט מיט איינינע טעג צוריק פּאסירט צווישען די ארעסטאנטען. עס האָט זיך אנגעפאנגען צווישען זיי א געשלעג, וועלכע האָט זיך געענדיגט מיט א מאָרד.

זיין ערצעהלונג איז איבערגעריסען געווארען דורך דעם אריינ־קומען פון מאסלאָווא, וועלכע אן אויפזעהער האָט אריינגעפיהרט.

נעכלודאָוו האָט זי דערזעהען אין טיהר, ווען זי האָט נאָך ניט בעמערקט אז דער סמאָטריטעל זיצט דאָ מיט איהם. איהר גע־זיכט איז געווען רויט. זי איז געגאנגען נאָך דעם אויפזעהער גאנץ לעבעדיג און האָט געשמייכעלט, שאקלענדיג צופריעדען מיט'ן קאָפּ. אָבער דערזעהענדיג דעם סמאָטריטעל, האָט זי אויסגעשטעלט אויף איהם א פּאָר צושראָקענע אויגען; זי איז אָבער באלד צו זיך געקומען און איז מיט א פרעהליכער מינע צוגעגאנגען צו נעכ־לודאָוו'ן.

— גוטען מאָרגען, — האָט זי א זאָג געטאָהן און איז גע־ווארען נאָך רויטער; א צו פרעהליכער שמייכעל האָט זיך גע־וויזען אויף איהר פּנים און זי האָט אזוי אונזשענירט א טרייסעל געטאָהן נעכלודאָוו'ס האנד.

איך האָב דאָס אייך געבראכט די פּראָשעניע אונטערשרייבען, —האָט צו איהר געזאָגט נעכלודאָוו, זייענדיג פערוואונדערט איבער איהר זאָנדערבארע פרעהליכקייט, — דער אדוואָקאט האָט דאָס

טיהר האָט זיך געוויזען דער סמאָטריטעל. ער איז נאָך געווען מעהר צורודערט, ווי די אויפזעהער. ער האָט ניט אויפגעהערט שוועהר אבצוזיפצען זיך. דערזעהענדיג נעבלודאָוו'ן, האָט ער זיך געווענדעט צום דעזשורנעם:

— פעטראָוו, רוף ארויס מאסלאָווא פון דער פינפטער אב־טהיילונג און ברייננ זי אין קאנטאָר, — האָט ער געהייסען.

— ביטע, — האָט ער זיך געווענדעט צו נעבלודאָוו'ן, און ער האָט איהם געפיהרט דורך געדרעהטע טרעפּ און אריינגעפיהרט אין א שמאָלען צימער מיט איין פענסטער. דאָרט זיינען געשטאַ־נען א שרייב־טיש און עטליכע שטוהלען; דאָס איז געווען דער קאנטאָר. דער סמאָטריטעל האָט זיך געזעצט.

— שווערע, שווערע פפליכטען, — האָט ער זיך אבגעזיפצט, ווענדענדיג זיינע ווערטער צו נעבלודאָוו'ן. ער האָט ארויסגענומען א דיקען פאפּיראס און פערררויכערט.

— איהר זיינט, ווי עס שיינט, זעהר מיעד, — האָט געזאגט נעבלודאָוו.

— אה, מיעד מיט מיין גאנצע אמט. עס זיינען צו שווערע פפליכטען. עס ווילט זיך ניצליך זיין, פערלייכטער'ן די לאגע פון אונגליקליכע, און עס לאָזט זיך אויס גאָר ערגער נאָך; איך טראכט נור אלץ, ווי ווערט מען פטור אמאָל, אבזאגען זיך פון פלאץ און זאָל זיין א סוף דערצו; צו־שווער זיינען די פפליכטען.

נעבלודאָוו האָט אייגענטליך ניט געוואוסט, אין וואס בע־שטעהט פאר דעם סמאָטריטעל די שווערינקייט פון זיין אמט, אבער ער האָט אין איהם היינט דערוועקט א זאנדערבאַרע מיט־לייד; עטוואס טרויעריגעס, האָפנונגסלאָזעס איז געווען אין זיין בעקלאגען זיך.

— יא, עס מוזען זיין זעהר שווערע פפליכטען אייערע, — פארוואס־זשע זאָלט איהר טאָהן אזעלכע פפליכטען, וועלכע זיינען צו שווער פאר אייך?

— וואס קען מען העלפען? א פאמיליע, קיין אנדערע מיט־לען ניטאָ צום לעבען.

46.

דער אויפזעהער, וועלכער האָט אריינגעפיהרט מאסלאָווא, האָט זיך צוגעזעצט אויפ'ן פענסטער, עטוואָס ווייטער פון שרייב־טיש. פאר נעכלודאָוו'ן איז איצט געקומען דער ענטשיידענער מאָ־מענט. ער האָט אלץ זיך געמאכט פארווירפע פארוואס ער האָט איהר וועהרענד דעם ערשטען מאָהל זעהען זיך ניט ארויסגעזאגט אלעס, די הויפטזאך, וואס ער האָט איהר געוואָלט זאָגען, און דאס איז, אז ער איז ענטשלאָסען צו הייראטהען מיט איהר; ער האָט דערפאר ענטשלאָסען זיך יעצט איהר אין גאנצען ארויסזאָגען.

זי איז געזעסען פון איין זייט טיש, ער אנטקעגען איהר פון דער אנדער זייט. אין צימער איז געווען ליכטיג און נעכלודאָוו האָט איצט דעם ערשטען מאָהל זייענדיג אזוי נאָהענט קלאָהר דערזעהען די קנייטשען ארום די אויגען, ארום די ליפען און די קישעלעך אנגעלאפענע, ווי א געשוואולס, אונטער איהרע אויגען. נאָך א שטארקערער מיטלייד האָט זיך אין איהם ערוועקט צו איהר.

ער האָט זיך אנגעשפארט מיט'ן עלענבויגען אויפ'ן טיש, פערשטעלענדיג אזוי זיין געזיכט, אז דער אויפזעהער, א אידישער מיפ, מיט גרויסע באקען־בארדען, — זאל ניט הערען אקוראט וואס ער רעדט, און ער האָט אנגעפאנגען.

— אויב די אפעלאציע וועט ניט העלפען, דאן וועלען מיר דערלאנגען א פראָשעניע צום קייזער. מיר וועלען טאָהן אלעס, וואס נור מעגליך איז צו טאָהן.

— אָט, ווען מען וואָלט דאָס פון אנפאנג אן אזוי געטאָהן... דער אדוואָקאט האָט געטויגט אויף כפרות, — האָט זי איבערגע־שלאָגען זיינע רייד, — אויך מיר אן אדוואָקאט, האָט נור געהאלטען אין איין זאָגען מיר קאָמפלימענטען, עפעס אזא לעמעשקע, — האָט זי ווייטער געזאגט און האָט זיך הויך צולאכט, — ווען מען וואָלט פון אנהויב אן וויסען, אז איך בין אייערע א בעקאנטע, וואלט גאר אנדערש געווען, און אזוי וואס? זיי מיינען, אלע זיינען גנב'טעס.

— ווי זאנדערבאר זי בענעהמט זיך היינט, — איז דורכגע־פלויגען אין נעכלודאָוו'ס געדאנקען, וועהרענד זי האָט גערעדט,

פערטיג געמאכט אן אפעלאציע; איהר דארפט עס אונטערצייכע־נען און מיר וועלען דאס שיקען קיין פעטערבורג.

— אונטערצייכענען איז אונטערצייכענען; פארוואס דען ניט? איך קען דאס טאָהן. אלעס קען מען טאָהן, ווארום דען ניט? — האָט זי געזאָגט מיט דער זעלבער פריילינקייט אין פינטלענדיג דערביי מיט די אויגען.

נעכלודאָוו האָט ארויסגענומען די צונויפגעלייגטע פאפיער און איז צוגעגאנגען צום שרייב־טיש.

— מעג זי זיך דאָ זעצען אונטערשרייבען? — האָט ער א פרעג געטאָהן דעם סמאָטריטעל.

— נו, קום אהער, זעץ זיך, שרייב אונטער, — האָט איהר דער סמאָטריטעל געזאגט, — אָט האָסטו א פעדער. קענסט שרייבען?

— כ'האָב א מאָל געקענט, דוכט זיך, — האָט זי געזאָגט שמייכלענדיג וויעדער פרעהליך; זי האָט צורעכט געמאכט איהר קלייד, האָט א ציה געטאָהן דעם ארבעל פון איהר יאקעל, האָט זיך געזעצט, האָט א נעהם געטאָהן לעבעדיג די פעדער, האָט א לאַך געטאָהן און האָט אויסגעשטעלט א פאָר אויגען אויף נעכלודאָוו'ן.

ער האָט געוויזען וואו און ווי אונטערצושרייבען.

זי האָט עטליכע מאָהל א טונק געטאָהן און אפגעטרייסעלט די פעדער און האָט אונטערגעשריעבען ענדליך איהר נאָמען.

— ווייטער גאָרנישט? — האָט זי א פרעג געטאָהן, קוקענ־דיג דאס אויף נעכלודאָוו'ן און דאס אויף דעם סמאָטריטעל, האל־טענדיג נאָך די פעדער.

— איך האָב אייך נאָך עטוואָס צו זאגען, — האָט איהר געענטפערט נעכלודאָוו, נעהמענדיג די פעדער פון איהר האנד.

— נו, זאָגט, אז איהר האָט וואס, — האָט זי איהם געענט־פערט און איז פלוצלונג געווארען זאנדערבאר ערנסט.

דער סמאָטריטעל האָט זיך אויפגעהויבען און איז ארויס; נעכלודאָוו איז געבליבען מיט איהר אויג אויף אויג.

— אַט הויבט זיך אָן, פּערצייהען, פּערציייהען. צו וואָס דאַרף מען דאָס?... אַט איהר וואָלט בעסער...

— איך וויל פערבעסערען דאָס וואָס איך האָב שלעכט גע־מאכט, און ניט פערבעסערען בלויז מיט ווערטער, זאָנדערן מהאַט־זעכליך. איך האָב זיך בעשלאָסען מיט אייך צו הייראטהען.

איהר געזיכט האָט זיך מיט איין מאָל שרעקליך פערענדערט און האָט אויסגעדריקט אונגעהויערן שרעק. איהרע קרומליכע אויגען האָבען דוכט זיך אי געקוקט אויף איהם, אי ניט געקוקט אויף איהם.

— וואָס הייסט ד אָ ס? צו וואָס דאַרף מען נאָך ד א ס האָבען? — האָט זי א פרעג געטאָהן, בייזערנדיג זיך.

— איך פיהל, אז איך דאַרף אזוי האנדלען פאר גאָט, ווען איך בין שולדיג.

— וואָס פאר א גאָט, וואָס ווילט איהר? איהר זאָגט אלץ עפּעס אזעלכע זאכען. גאָט! גאָט! וואָס פאר א גאָט? וואָס ווילט איהר? אַט אז איהר וואלט בעסער דאן געדיינקט פון גאָט, האָט זי א זאָג געטאָהן און איז געבליעבען מיט אן אפע־נע מויל.

נעכלודאָוו האָט איצט דערהערט דעם שטאַרקען גערוך פון די שנאַפּס און ער האָט פערשטאַנען די אורזאכע, וואָס זי איז אזוי זאָנדערבאר אויפגערעגט.

— בערוהיגט זיך, — האָט ער זי געבעטען.

— איך האָב ניט וואָס צו בערוהיגען זיך. וואָס מיינסטו עפּעס, איך בין שיכור? נו בין איך שיכור, אבער איך וויים וואָס איך רייד, — האָט זי א געשריי געטאָהן און איז מיט איין מאָהל רויט געוואָרען, ווי מיט בלוט בעגאָסען: — איך בין א קאטאָרזשני־צע און איהר זייט אן ערעלמאַן, א פירסט, און דו האָסט ניט מיט מיר וואָס צו פערשמירען זיך, געה צו דיינע פירסטען־טעכטער.

— ווי דו זאָלסט ניט ריידען מיט כעס, קענסט דו נאָך פון דעסטוועגען פיהלען אזוי פיעל, ווי פיעל מיין הארץ פיהלט, — האָט ציטערנדיג שטיל געזאָגט נעכלודאָוו: דו קענסט זיך ניט

ער האָט געוואָלט אנהויבען ווייטער וואס איהר ־צו ערקלעהרען, אבער זי האָט איהם ניט געגעבען די מעגליכקייט און האָט ווידער מיט דעם זעלבען טאָן אנגעהויבען:

— אָט וואס איך וועל אייך זאגען. ביי אונז זיצט דאָ אן אלטינקע איינע; א זאנדערבארע אלטינקע, אז אלע וואונדערען זיך, זי זיצט גאָר אומזיסט, זי ווייס און איהר זוהן ווייס און אלע ווייסען, אז זיי זיינען גאָר ניט שולדיג, אז זיי האָבען קיין זאך ניט געטאָהן און מען האָט זיי פעראורטהיילט פאר אונטערצינדען א הויז. זיי האָבען דאָס ניט געטאָן. זי האָט זיך דערוואוסט, זעהט איהר, אז איך בין אייערע א בעקאנטע, — האָט מאסלאווא צו איהם גערעדט, דרעהענדיג מיט'ן קאָפּ און קוקענדיג אויף איהם, — און זי בעט מיך, די אלטינקע: זאָג איהם וועגען אונז, בעט זי מיך, זאל ער ארויסרופען מיין זוהן און ער וועט אלעס דערצעהלען, האָב רחמנות. זייער פאַמיליע איז מענשאָוו. וועט איהר דאס טאָהן? אזא מאָדנע אלטינקע, וואלט איהר זעהן, א רחמנות, מען זעהט אז זי איז ניט שולדיג. זעהט, ליעבענקער, טוהט עפּעס פאר זיי, — האָט זי איהם געבעטען, קוקענדיג איהם אין די אויגען. זי האָט פּלוצלונג אראָפּגעלאָזען איהרע אויגען און איז אנטשוויגען געוואָרען.

— רעכט, איך וועל זעהן טאָהן וואס פיר זיי, — האָט איהר געענטפערט נעכלודאָוו, זייענדיג אלץ פערוואונדערט איבער איהר זאנדערבארע לייכטע פרעהליכע האלטונג, — איך האָב אבער גע־וואָלט מיט אייך ריידען איבער אונזערע אייגענע אנגעלעגענהיי־טען. געדיינקט איהר, וואס איך האָב אייך געזאגט דעמאלט בייום ערשטען מאָל בעזוכען אייך? — האָט ער זי געפרעגט.

— איהר האָט אזוי פיעל גערעדט דאן. וואס האָט איהר דען דאן געזאגט? — האָט זי אויף איהם געקוקט און האָט ניט אויפ־געהערט צו שמייכלען פרעהליך און בעוועגען דעם קאָפּ אין אלע זייטען.

— איך האָב אייך געזאגט דאן, אז איך בין געקומען בעטען אז איהר זאָלט מיך פערצייהען.

— לאָזט נור, איך בעט אייך, — האָט נעכלודאָוו געפאָדערט פון אויפזעהער.

דער אויפזעהער האָט אבגעטראטען צוריק אויף זיין פּלאַץ ביים פענסטער.

מאסלאָווא האָט זיך ווידער געזעצט, האָט אראבגעלאָזען די אויגען און האָט צונויפגעדריקטביידע הענד איינע אין די אנדערע, איבערקרייצענדיג די פינגער.

נעכלודאָוו איז געשטאנען איבער איהר, ניט וויסענדיג וואָס צו טאָהן.

— דו גלויבסט מיר ניט, — האָט ער אנגעפאנגען, בעטענדיג.

— אז איהר ווילט מיט מיר הייראטהען? אָה, דאס וועט קיין מאָל ניט פּאסירען! איך וועל זיך ליעבערשט אויפהייננגען! אָט האָט איהר מיין וואָרט.

— איך וועל אָבער פון דעסטוועגען דיר דיענען מיט אלעם וואס איך קען.

— נו, דאס איז ווי איהר ווילט זיך, דאס איז שוין אייער זאַך, אָבער איך וויל פון אייך קיין זאַך ניט, איך פאַרער פון אייך קיין זאַך ניט. דאס זאג איך אייך איין מאָל פאר אלע מאָל, — האָט זי שטילערהייד געזאגט, — אַך, פאר וואס בין איך דאן גלייך נאָך דעם ניט געשטאָרבען, — האָט זי אויסגעבראכען אין א שלוכצען און איז צוגעפאלען מיט'ן געזיכט צום טיש.

נעכלודאָוו האָט ניט געקענט ריידען; איהרע טרעהרען האָבען זיך איבערגעגעבען צו איהם.

זי האָט אויפגעהויבען די אויגען, האָט אויף איהם א קוק געטאָהן, אזוי ווי זי וואָלט זיך וואונדערן, און האָט אנגעהויבען ווישען מיט איהר טיכעל די טרעהרען, וואס האָבען זיך געקייקעלט איבער איהר געזיכט.

דער נאדזיראטעל איז איצט אונטערגעגאנגען ווידער צו זיי און האָט דערמאָנט אז די צייט איז צו ענדע. מאסלאָווא האָט זיך אופגעהויבען.

— איהר זייט איצט זעהר אויפגערעגט. אויב מעגליך, וועל

פארשטעלען, ווי שווער מיר איז און ווי שטארק איך פיהל מיין שולד נעגען דיר!...

— פיהל די שולד, פיהל די שולד... — האָט זי איהם ביי־איבערגעמישט, — דאן האָט ער ניט געפיהלט, האָט אריינגערוקט מיט גוואלד א הונדערט־רובעלדינע, נא אָט איז דיר דיין פרייז.

— איך ווייס עס, איך ווייס עס, אבער וואס איז א י צ ט צו טאָהן? — האָט געענטפערט נעכלודאָוו, — איך האָב איצט בעשלאָסען, דיך ניט צו פערלאָזען און וואס איך האָב געזאגט וויל איך טאָהן.

— און איך זאג אז ניט, דו וועסט עס ניט טאָהן! — האָט זי א געשריי געטאָהן און האָט זיך צולאכט.

— קאטיושא!.. — האָט ער געבעטען, אננעהמענדיג איהר האנד.

— אוועק פון מיר, זאג איך, איך בין א קאטארזשניצע און דו — א פירסט, און דו האָסט דאָ מיט מיר ניט וואס צו מאכען, האָט זי זיך צאָרנדיג געבייזערט, ארויסרייסענדיג פון איהם איהר האנד.

ער האָט געשוויגען.

— דו ווילסט זיך דורך מיר רעטען, — האָט זי ווייטער נע־שריען בייז, — דו האָסט פריהער פון מיר הנאה געהאט אויף דער וועלט און איצט ווילסטו זיך דורך מיר רעטען נאָך אויף יענער וועלט! ביסט מיר עקעלהאפט, ביזט מיר אבשטויסענד, דיינע ברילען, דיין פעטע, אבגעגעסענע מאָרדע! אוועק, זאָג איך, אוועק! האָט זי זיך צוקאָכט און געשריען, ווי ניט ביי זיך, און איז אויפגעשפרונגען פון פלאץ.

דער אויפזעהער איז יעצט צו זיי צוגעגאנגען.

— וואָס מאכסטו דאָ פאר סקאנדאלען? מעג מען דאס דען אזוי, הא? — האָט ער זי אנגעהויבען מוסר'ן.

— לאָזט זי, ביטע, — האָט איהם געבעטען נעכלודאָוו.

— זי דארף דאָך אָבער ניט פערגעסען וועד זי איז און מיט וועמען...

47.

„אזוי איז דאָס די געשיכטע!“ — האָט זיך נעכלודאָוו אבגע־ זיפצט, ארויסגעהענדיג פון אסטראָג. ער האָט ערשט איצט בעגרי־ פען, ווי גרויס זיין פערברעכען איז געווען. ווען ער וואלט ניט גע־ זוכט צו פערגלעטען, אויסצוקויפען ווי עס איז זיין שולד, וואלט ער גאר קיינמאָל ניט געקומען צו וויסען ווי גרויס זיין פערברעכען, ווי גרויס דער אונגליק איז, וועלכען ער האָט אויף איהר געבראכט.

יעצט נור האָט זיך דאס פאר איהם ארויסגעוויעזען אין דעם גאנצען שרעקליכען געשטאלט. ער האָט איצט דערזעהן וואס ער האָט געמאכט פון דער נשמה פון דיעזער פרויענצימער, ווי ער האָט צוטראָטען איהר הארץ, און זי אליין האָט אויך איצט ערשט אנ־ געהויבען צו פערשטעהן, וואָס ער האָט פון איהר געמאכט.

פריהער איז נעכלודאָוו געווען סתם צופרידען מיט זיינע גוטע געפיהלען; איהם האָט הנאה געטאָהן, וואס ער האָט חרטה אויף יענער מהאט און וואָס ער וויל דאָס איצט פערריכטען. איצט איז איהם פשוט געווארען אימה׳דיג. וואס זאל ער טאָהן?

אוועקווארפען זי, לאזען זי, — ער האָט געפיהלט, אז ער קען דאס ניט, און דאך האָט ער זיך ניט געקענט פארשטעלען וואס אנ־ דערש קען זיך אויסלאָזען פון זיינע פערהעלטניסע צו איהר.

גלייך ביים ארויסגאנג פון טיהר פון אסטראָג האָט אימיצער נעכלודאָוו׳ן איבערגעגעבען א צעטעלע. ער האָט עס גענומען און איבערגעלעזען. דער צעטעלע איז געשריעבען געווען מיט בלייז־ שטיפט, און דאָרט איז געשטאנען פאָלגענדעס:

„דערוויסענדיג זיך, אז איהר בעזוכט דעם אסטראָג, ווייל איהר זייט פעראינטערעסירט אין דעם שיקזאל פון א קרימינעלער פערזאן, האָט זיך מיר פערוואָלט זעהן זיך מיט אייך. אייך וועט מען ערלויבען, און איך וועל אייך איבערגעבען פיעלעס וויכטיגעס פיר דער פערזאָן, וואָס איהר נעהמט אונטער אייער שוץ, און אויך פאר די פאָליטישע ארעסטאנטען.

אייערע, אייך דאנקבארע,

ווערא באָגאָדוכאָווסקאיא“.

איך אייך מאָרגען ווידער בעזוכען. איך וועל אהער קומען מאָרגען.
און איהר דענקט נאָך, — האָט איהר געזאגט נעכלודאָוו.

מאסלאָווא האָט גארנישט געענטפערט און נים קוקענדיג אויף איהם, איז זי ארוים פון קאנטאָר, פאלגענדיג נאָך דעם אויפזעהער.

נו, מיידעל, וועסט דו דאָס איצט אביסעל א לעב טאָהן! — האָט געזאגט קאראבליעווא צו מאסלאָווא, ווען דיעזע האָט זיך צו־ריקגעקעהרט אין איהר קאמער. ער איז אין דיר, הייסט עס, טאקע שטארק פערקנאקט; נו, דו נור ניט געגעץ. ווי לאנג ער פאָהרט, זעה, ראטעווע זיך. די רייכע חברה־לייט קענען אלעס אויספיהרען.

— געוויס קענען זיי, — האָט אונטערגעכאַפּט איהרע רייד די סטאָראָזשיכע, — א'ן אָרעמאַן אז ער דאַרף חתונה האָבען איז גאָר די נאכט צו קורץ, אָבער א רייכער, איהם דאַרף זיך נור פער־וועלען, אויסטראכטען וואס, און האָסט דיר אלעס ווי ער וויל און ווען ער וויל. אָט איז ביי אונז איינער אזא געווען, וואס האָט ער נים צו טוהן ?..

— נו, קאטהערינא מיכאילאָוונא, האָסט דו עפּעס מיט איהם גערעדט וועגען אונזער זאַך, — האָט איהר א פרעג געטאָהן די אל־טינקע אונטערצינדערקע.

מאסלאָווא האָט אבער קיינעם פון זיי נים געענטפערט, האָט זיך א וואַרף געטוהן אויף די נארעס און איז אזוי אבגעלעגען ביז'ן אבענד, איהרע אויגען אַנגעשטעלט אויף איין פּונקט אין ווינקעל פון דער קאמער.

אין איהר איז איצט פארגעקומען זעהר א פלאגענדע, מאטערנ־דע ארבייט. דאס וואס נעכלודאָוו האָט איהר געזאָגט האָט אין איהר ארויסגערופען עראינערונגען און האָט אין איהר אויפגעוועקט איהר אמאָליגע וועלט, אין וועלכער זי האָט אזוי שווער געליטען און פון וועלכער זי איז פּטור געוואָרען דערנאָך. דאָס האָט זי שרעקליך געפּלאָגט.

פארנאכט האָט זי זיך אויפגעכאַפּט, האָט געקויפט שנאַפּס און האָט זיך ווידער שטארק אנגעטרונגען צוזאמען מיט איהרע חבר'טעס.

— עפּעס א היבשע ? — האָט יעמאנד א פראג געטאָהן.

— נו, וואָס זיינען דאָס פאר א ווערטער, — האט גענענט־פערט נעכלודאָוו און האָט זיך אויפגעהויבען פון טיש און האָט זיך געוואונדערט וואס פאר א געשעפּטען קען צו איהם האָבען דעם דיאקאָנ׳ס א טאָכטער, וועלכע ער קען ניט און ווייס ניט. ער איז ארויס צו דעם ווירטהע אין הויז, וואו זי האָט געווארט אויף איהם. דאָרט האָט ער געפונען שטעהענדיג אין א פוטערנעם מאנטע־לע און פילסענע העטקע א מאָגערע, ניט קיין שעהנע מיידעל, וועלכע האָט אָבער געהאט אזעלכע ליכטיגע אויגען, וואס האבען פערשעהנערט די ניט שעהנע געזיכטסציגע.

— אָט, ווערא יעפרעמאָוונא, קענסט מיט זיי ריידען, דאס זיי־נען זיי, — האָט צו איהר געזאָגט די ווירטהין פון הויז ווען ער איז אריין, — דאָס איז דאָך דער פירסט אליין. רייד מיט זיי, איך קען ארויסגעהן א ווייל.

— מיט וואס קען איך אייך דיענען ? — האָט נעכלודאָוו זי העפליך געפרעגט.

— איך... איך, — האָט איהם געענטפערט עטוואס מיט פער־לעגענהייט באָגאָדוכאָווסקאיא, — זעהט איהר, איהר זייט זעהר א רייכער מאן, איהר ווארפט געלד אין אלע זייטען אויף אונניצליכע זאכען, אויף יאגד, און... און איך ווייס נור איין זאך, איך וויל זיין ניצליך פאר מענשען, און איך קען דאָס ניט, איך קען ניט, ווייל איך ווייס גאָר ניט, איך קען ווייניג.

— וואס זשע קען איך פאר אייך טאָהן דעריין ?

— איך... איך בין א לעהרערין, נור איך וואָלט וועלען בעזו־כען די קורסען, איך וויל שטודירען און מען לאָזט מיר ניט. דאס הייסט ניט מען לאזט ניט ; זיי לאָזען, אבער איך האָב קיין מיט־לען ניט. גיט מיר די מיטלען און איך וועל ענדיגען מיין שטודיום און וועל עס אייך צוריקקעהרען.

איהרע אויגען זיינען געוועזען גוטע, וואהרהייטליכע, דער גאנצער אויסדרוק פון ענטשלאָסענהייט און שעהמעדיגקייט אין איין און דער זעלבער צייט, איז געוועזען אזוי ריהרענד, אז נעכלו־

„באַגאַדוכאָווסקאיא! ווער קען דאָס זיין אזעלכע?" — האָט פערוואונדערט זיך געפרעגט נעכלודאָוו. ער איז אין די ערשטע מינוטען געווען אזוי פערזונקען אין זיינע געדאנקען וועגען מאסלאָווא, אז איהם האָט דער נאָמען געקלונגען גאָר ווילד־פרעמד. אָבער פלוצלונג האָט ער זיך דערמאָהנט: „אה, דאָס איז דעם דיאקאָנ׳ס טאָכטער, וואס האָט זיך צו מיר דאן געווענדעט, ווען איך בין געווען אויף דער יאגד".

ווערא באַגאַדוכאָווסקאיא איז געווען א שול־לעהרערין אין א פערוואָרפענעם ווינקעל אין נאָווגאָראָדער גובערניע, וואו נעכלודאָוו איז א מאָל מיט א גאנצער חברה פרעהליכע אפיציערען געקומען אויף געיעג. די דאָרפישע לעהרערין האָט זיך געווענדעט דאן צו נעכלודאָוו׳ן מיט א בקשה, ער זאָל איהר אויסהעלפען מיט געלה, זי זאָל קענען בעזוכען די העכערע קורסען פאר פרויען און שטודירען ווייטער. נעכלודאָוו האָט איהר דאן געגעבען דאָס געלד און איהם איז פון דאן אָן קיין מאָל אין זינען ניט געלעגען דיעזע געשיכטע.

איצט צייגט זיך גאָר, אז אָט די זעלביגע באַגאַדוכאָווסקאיא איז גאָר א פאליטישע פערברעכערין, זיצט אין אסטראָג, און האָט זיך, וואהרשיינליך, דערוואוסט פון זיין געשיכטע און וויל איהם אברינגען מיט עטוואָס.

ווי לייכט און איינפאך אלעס איז געווען דאן, ווי שווער און טרויעריג אלעס האָט זיך אזוי צוזאמענגעטראפען איצט. נעכלודאָוו האָט איצט דערמאָנט זיך וועגען יענעם צופאַל און איהם איז גע־ווארען אנגענעהם דיעזע עראינערונג. דאָס איז געווען אין מיטען ווינטער, דער געגענד איז זעהר א פערוואָרפענער, א וויאָרסט 60 פון אן אייזענבאהן. די יאגד איז דאן געווען זעהר א געלונגענע; זיי האָבען דערשאָסען צוויי בערען און האָבען געהאלטען אין עסען מיטאג מיט אזא געשמאק און פריידע.

דער ווירטה פון הויז מעלדעט איהם דאן, אז דעם דיאקאָנ׳ס טאָכטער, וועלכע איז א לעהרערין אין דאָרף־שול, וויל זעהען דעם פירסט נעכלודאָוו וועגען עפּעס א וויכטיגע אנגעלעגענהייט.

קאנטשאפט. ווי די גאנצע געיעג־פּאַרטיי איז דורכגעגאַנגען גליק־ליך און לוסטיג. און ווי גוט האָט ער געפיהלט דערנאָך, פאַהרענ־דיג אהיים, ווען ער איז געקומען אויף דער סטאַציאָן פון אייזענ־באַהן.

נעכלודאָוו'ן האָט זיך דאָס איצט דערמאָנט און בעזאנדערס ווי געזונד און פריש ער האָט זיך געפיהלט דאַן, און איצט ? מיין גאָט, וואָס פאַר א מאַטערנעס, וואָס פאַר א פּלאָג האָט ער גע־פיהלט !

48.

ווען נעכלודאָוו איז אויפגעשטאנען אויף מאָרגען אין דער פריה, האָט ער זיך ווידער דערמאָנט אָן אַלעס, וואָס ס'איז נעכטען פאָרגעקומען, און איהם איז געוואָרען שווידערליך.

אָבער ניט קוקענדיג אויף דיזען געפיהל פון שרעק, וואָס די נעגענוואַרטיגע לאגע האָט אין איהם אַרויסגערופען, האָט ער זיך דאָך ענטשלאָסען פאָרטצוזעצען דאָס, וואָס ער האָט אָנגעפאנגען.

מיט דיעזען געפיהל פון אנערקענונג אז ער טהוט זיין פּפליכט איז ער אַרויס פון זיין הויז, האָט גענומען אַן איזוואָזטשיק און האָט איהם געהייסען פאַהרען צום וויצע־גובערנאַטאָר מאסלעני־קאָוו. ער איז געפאַהרען צו מאסלעניקאָוו מיט דעם צוועק צו נעה־מען ביי איהם אַן ערלויבנים צו זעהען זיך יעדען טאָג מיט מאסלאָ־וואַ און אויך קריגען די ערלויבנים צו זעהן זיך מיט באָגאָדוכאָוו־סקאַיאַ און מיט די אַרעסטאַנטען, וועגען וועלכע מאסלאָווא האָט איהם געבעטען.

מאסלעניקאָוו איז געווען נעכלודאָוו'ס א בעקאנטער שוין פון לאנג, זיי זיינען געווען גוטע פריינד, ווען זיי האָבען נאָך געדינט אין איין פּאָלק.

מאסלעניקאָוו איז דאַן געווען אַ גוטמוטהיגער, דינסטלוסטי־גער אפיציער, וועלכער האָט פון קיין אַנדער זאַך אויסער זיין אַמט ניט געוואוסט און ניט געוואָלט וויסען.

איצט האָט איהם נעכלודאָוו דערזעהן אַלס אדמיניסטראַטאָר,

דאוו, ווי עס פלעגט מיט איהם אפט טרעפען, האָט זיך איבערגע־טראַגען מיט איין מאָל אין איהר לאגע, האָט זי פערשטאנען און האָט מיט איהר מיטגעפיהלט.

— איך מיין, אז עס איז ניט גוט, וואס רייכע מענשען ווייסען נור פון שיסען בערען, פון אנשיכור'ן די מוזשיקעס, און דאס איז זייער גאנצע גוטהערציגקייט. פאר וואס זאלען זיי אמאָל ניט טאָהן א גוטע טהאט? איך דארף אין גאנצען האָבען א וועלכע עס איז 80 רובעל. אויב איהר ווילט מיר ניט געבען, דאן ווי איהר ווילט זיך, — האָט זי בייזלעך א זאָג געטאָהן, מיינענדיג אז נעכלו־דאָוו קוקט אונגינסטיג אויף איהר.

— אך, גראד אין געגענטהייל, איך בין אייך זעהר דאנקבאר, וואס איהר גיט מיר די געלעגענהייט.

ווען זי האָט פארשטאנען, אז ער ווילינגט איין איהר צו העל־פען, איז זי רויטלעך געווארען און איז געבליבען שווייגען.

— איך וועל אייך גלייך ברייגגען, ביטע, — האָט איהר גע־זאָגט נעכלודאָוו.

ער איז ארויסגעגאנגען אין פירהויז, ער האָט דאָרט געטראָפען א קאמעראד, וועלכער האָט אונטערגעהערט זייער געשפרעך. ער איז פערבייגעגאנגען זיין קאמעראד, ניט ענטפערענדיג אויף זיינע פלאציגע וויצען, איז צוגעגאנגען צו זיין רייזע־טאש, האָט ארוים־גענומען פון דאָרט דאס געלד, האָט אריינגעבראכט און געגעבען איהר.

— ביטע, ביטע, דאנקט ניט. אין געגענטהייל, איך דארף אייך דאנקבאר זיין.

נעכלודאָוו'ן איז געווען אנגענעהם צו עראינערן זיך איצט אָן דעם אלעם; איהם איז זאגאר געווען אנגענעהם צו עראינערן זיך, ווי ער האָט זיך צוקריגט דאן מיט זיין קאמעראד, אן אפיציער, וועלכע האָט פון דיעזער געשיכטע געוואלט אויסדרעהען א מיאוסען שפאס, ווי נאָך א קאמעראד האָט איהם אונטערגעשטיצט און האָט געזאָגט אז זיין בעס איז א גערעכטער. און דאס האט געפיהרט דערצו, אז ער זאל שליסען מיט דיעזען אפיציער נעהענטערע בע־

— אָ, געוויס, מיין פריינד, ווארום ניט ? איך בין פערטיג פאר דיר אלעס צו טאָהן. איך בין בעל הבית נור אויף א ווײלע, אזוי ווי דו זעהסט, נור פאר דיר, נאטירליך.

אלזאָ, דו קענסט מיר געבען א פאפּיער, דורך וועלכע מען זאָל אין יעדען צייט צולאָזען, ווען איך וויל זיך מיט יעמאנדען זעהען אין אסטראָג ? הויפּטזעכליך מיט איהר.

— ווער איז זי דען ?

— ווער זי איז.

— דאָס הייסט א פּרויענצימער ?

— יא.

— אבער, דאס הייסט, פאר וואס זיצט זי ?

— פאר פערגיפטען, אבער זי איז פעראורטהיילט אומזיסט, זי איז אונשולדיג.

— נו, אָט האָסט דו, דאס זיינען דאך די מאָדערנע געריכטס־הייזער שוין, די גערעכטע געריכטען. איך ווייס, דו ביסט קיין מאָל ניט איינפערשטאנדען געוועזען מיט מיינע אנשויאונגען אין דיעזער הינזיכט. דו ביסט דאך א ליבעראלער אימער געוועזען.

— איך ווייס ניט, א ליבעראל אדער עטוואס אנדערש,—האָט מיט א שמייכעל געענטפערט נעכלודאָוו, — אָבער איך ווייס, אז די איצטיגע געריכטהייזער, ווי שלעכט זיי זאָלען ניט זיין, זיינען דאך אלץ בעסער פון די אמאָליגע.

— און ווער איז דיין אדוואָקאט ?

— איך האָב זיך געווענדעט צו פאנארין.

— עה, פאנארין ! — האָט זיך א קרים געטאָהן מאסלעניקאָוו. ער האָט זיך ערמאנערט, ווי מיט א יאהר צוריק האָט פאנארין איהם ארויסגערופען אלס עדות אין א געוויסען פּראָצעס און האָט איהם אויסגעפרעגט פאר'ן געריכט אזוי צערעמאָניעל, אז ער איז געבלי־בען דאן עטליכע מאָל אין פערלעגענהייט אויף אלעמענס געלעכ־טער.

— עט, איך וואָלט דיר ניט געראטהען צו האָבען מיט איהם

אנשטאט וואָס פריהער האָט ער זיך אינטערעסירט מיט'ן פּאָלק, אינטערעסירט ער זיך איצט מיט זיין גובערניע און זיין גובערנסקע קאנצעלאריע.

מאסלעניקאוו איז געווען א פערהייראטהער מאן, זיין פרוי איז געווען א רייכע געזונדע דאמע און זי האָט דאָס אויף איהם גע־ווירקט, ער זאל פערבייטען זיין מיליטער דיענסט אויף דעם לעבען פון א ציוויל־בעאמטען.

זי איז געווען פון זעהר א לעבעדיגער נאטור, א בריה א פרוי; זי פלעגט פון איהם שפּאסען און פלעגט איהם צערטלען ווי א קינד, ווי א היימישע חיה'לע. נעכלודאָוו איז ביי זיי געווען נור איין מאָל צו גאסט לעצטען ווינטער. אָבער דיעזע פערהייראטהע פּאָר האָט זיך איהם געצייגט אזוי ניט אינטערעסאנט, אז ער האָט מעהר קיין לוסט ניט געהאט צו זיי צו קומען.

ווען מאסלעניקאָוו האָט איצט דערזעהן נעכלודאָוו'ן, האָט ער זיך מיט איהם הערצליך דערפרייט ווי מיט א זעלטענעם גאסט. ער איז געווען ריין אנגעטאָהן אין זיין וויצמונדיר, וועלכער איז גע־לעגען אזוי שעהן און נעט אויף זיינע ברייטע שולטערן.

— נו, אָט אזוי קומסטו דאָך אמאָל, דאנק וואס דו ווייזט זיך כאָטש ווען ביי אונז, איצט האָב איך טאקע עטליכע פרייע מינוט, זאָנסט בין איך דיעזע טעג אזוי בעשעפטיגט; דער גובערנאטאָר איז אוועקגעפאהרען, נו, פערוואלט איך, הייסט עס, אויף זיין פּלאץ מיט דער גאנצער גובערניע, ארבייט, ארבייט, ארבייט אהן א שיעור.

— איך בין געקומען וועגען געשעפט.

— וואס האָט דען פּאסירט? — האָט זיך פערוואונדערט א הויב געטאָן דער אדמיניסטראטאָר.

— אָט וואָס, אין אסטראָג זיצט א פערזאן, וועלכע איך וויל זעהן, א געוויסע מאסלאָווא, אין קאנטאָר לאָזט מען צו ניט נור בעשטימטע טעג, זאנדערן אויף יעדען טאָג, ווען מען זאל האָבען די ערלויבנים; וויל איך דאָס פון דיר בעטען אזא פּאסיר־צעטעל.

א זעהר אונאנגענעהמע געשיכטע. אונגעהארכזאמקייט, דאָס מוז שטרענג נאכגעקוקט ווערען. פון איין זייט דאַרף מען האָבען א שטארקע מאכט, ניט צו דערלאזען קיין אויסברוך פון אונצופריע־דענהייט.

— נון, דערפון האָב איך קיין אהנונג ניט, איך בין געוועזען דאָרט אין גאנצען צוויי מאָהל, און עס האָט אויף מיר געווירקט זעהר שלעכט.

— ווייסטו וואס ? דו דאַרפסט זיך צונויפריידען מיט דער גרעפין פ א ס ע ק, — האָט איהם פאטערליך געראטהען מאסלע־ניקאָוו : — זי איז מיט לייב און זעלע איבערגעגעבען פיר דער פערבעסערונג פון דער לאגע פון די ארעסטאנטען. צו פערדאנקען איהר איז עס מיר אויך געלונגען פיעלעס צו ענדערען פון דער פרוי־הערדיגער ארדנונג, און איך האָב עס אזוי איינגעארדענט, אז מען הערט ניט מעהר פון בעקלאָגען זיך איבער גרוילטהאטען און גרוי־זאמער בעהאנדלונג ווי עס פלעגט פריהער זיין דער פאל. איצט פעהלט זיי גאָר ניט, דאס זאג איך דיר און מעגסט גלויבען. אָט נעהם רעם פאנארין, א פאסקודנער מענש. איך קען איהם ניט פערזענ־ליך, דאס הייסט איך האָב מיט איהם קיין פערזענליכע בעקאנט־שאפט ניט, און נאָך מיין עפענטליכער שטעלונג, קען איך מיט איהם קיין געמיינשאפטליכעס ניט האָבען. אונזערע וועגען זיינען פערשיעדען. אהה, ער איז א פאסקודנער, א שעדליכער מענש, דאס איז ביי מיר זיכער, און ער ערלויבט זיך ריידען אין געריכט אזעל־כע זאכען, אז עס איז א שרעק...

— נון, דאנק דיר, — האָט געזאגט אונגעדולדיג נעכלודאָוו און האָט זיך אויפגעהויבען אוועקצוגעהן.

— און צו איהר, צו דער פרוי צו מיינער, וועסט דו גאר ניט אריינגעהן ?

— ניין, מוזט מיר פערצייהען, איך אייל זיך.

— אך, ווי קענסט דו דאָס ? זי וועט דאָך דאָס דיר קיין מאָהל ניט פערצייהען — האָט איהם פערדריסליך פאָרגעהאלטען

אירגענד וועלכע געשעפטען ; פאנארין — דאס איז א פאסקוד־נער מענש.

— און איך האב צו דיר נאך א ביטע, — האט איהם געזאגט נעכלודאוו, אזוי ווי ער וואלט ניט הערען, וואס ער האט צו איהם גערעדט, — איך האב לאנג צוריק בעקענט זיך מיט א מעדכען, א לעהרערין, זעהר אן ארעמעס ווענזן, און איצט האב איך זיך דער־וואוסט, אז זי זיצט נעבעך אויך אין אסטראג און זי בעט זיך, זי וויל זיך זעהען מיט מיר. קענסטו מיר געבען א'ן ערלויבנים צו זעהען זיך מיט איהר ?

מאסלעניקאוו האט זיך פערטראכט און האט א ביסעל אונ־טערגעמורמעלט אונטערן נאז.

— זי איז א פאליטישע ?

— יא, אזוי האט מען מיר איבערגעגעבען.

— ווי דו זעהסט, מיין ליעבער, ערלויבט זיך נור פאר פער־וואנדטע צו בעזוכען פאליטישע, אבער דו ביסט א'ן אנדער זאך, דיר וועל איך געבען א'ן אלגעמיינעם פאסיר־צעטעל, און דו וועסט קענען בעזוכען וועמען דו ווילסט דארט.

— דאס איז גוט.

— יא, ווי רופט מען אייגענטליך די, דיין פראטעזשע, אה, באגאדוכאווסקאיא, יא ?

— באגארוכאווסקאיא.

מאסלעניקאוו איז צוגעגאנגען צום טיש, האט גענומען א הער־באוועט פאפיער און האט זיך גנזעצט שרייבען. ער האט אויפגע־שריבען אן אלגעמיינעם ערלויבנים פאר נעכלודאוו'ן צו בעזוכען אין אסטראג וועמען ער וויל.

— אט זעהסטו, וואס פאר אן אסטראג דארט איז ? און עס איז ניט אזוי לייכט איינצופיהרען דארט א'ן ארדנונג. מיין ניט אז עס איז אזוי לייכט. און דו וועסט זעהן ; זיי לעבען דארט ניט שלעכט : זיי פעהלט גארנישט, פאר אלעס איז געזארגט און זיי זיינען העכסט צופריעדען. נאטירליך, מען דארף נור וויסען ווי מיט זיי צו האנדלען. אט איז דא ערשט מיט עטליכע טעג צוריק געווען

פון זיין שטימע האָט מען געקענט דערקענען, אז דיעזע מוזיק האָט זיך איהם שוין איינגעגעסען אין די ביינער.

די מוזיק האָט אויפגעהערט. עס האָבען זיך דערהערט שריט, און אימיצער האָט א בליק געטאָהן אין טיהר.

דער סמאָטריטעל, ווי עס האָט געשיינט, האָט געפיהלט זיך זעהר ערלייכטערט פון דעם, וואס די טאָכטער האָט מעהר ניט גע־צימבעלט. ער האָט פעררויכערט א דיקען פאפיראָס און האָט גע־וואָלט טראַקטירען אויך נעכלודאָוו'ן מיט איינעם. נעכלודאָוו האָט זיך ענטזאגט, ערקלערענדיג אז ער רויכערט ניט.

— מאסלאָווא'ן ווילט איהר זעהן? אבער זי קענט איהר גאר היינט ניט זעהן, עס איז אונפאסענד איינפאך צו זעהען זי היינט.

— ווארום דען?

— דאס זייט איהר אליין שולדיג, — האָט מיט א לייכטען שמייכעל געזאגט דער סמאטריטעל. — פירסט, איהר טוהט א גרויסען אונרעכט, וואס איהר גיט איהר געלד אין האנד. איך בעט אייך, טוהט דאס מעהר ניט. וויפיעל זי האָט, זעהט זי אויסצו־געבען אויף שנאפס. זיי בעקומען שוין. איהר קענט זיי ניט איינ־היטען. ווילט איהר, זי זאל האָבען א מאָהל אויף וואס זי דארף, דאן גיט מיר האלטען דאס געלד, זאנסט בעזויפט זי זיך און טוהט אן צרות; זי איז גאר ארויס פון זיך דאס לעצטע מאָהל; זי איז קיין מאָהל אזוי ניט געווען, האָט געבושעוועט, געלארעמט, געוואָרפען זיך שלאָגען.

— איז דאס מעגליך?

— ווי איהר הערט; מיר זיינען געווען געצוואונגען צו גע־ברויכען געגען איהר שטרייננגע מיטלען. איך האָב זי איבערגע־פיהרט אין אן אנדער קאמער. אזוי איז זי דאך אלע מאָהל געווען שטיל ווי א טויב. אבער געלד מאכט זי צולאָזען. אזעלכע לייטע זיינען דאס שוין...

נעכלודאָוו האָט זיך איצט ערמאנערט די נעכטיגע סצענע און ער איז געוואָרען זעהר בעזאָרגט.

מאסלעניקאוו, בעגלייטענדיג איהם צו די טרעפּ — נו, נעה אריין כּאַטש אויף א ווײלינקע, נור צו ווייזען זיך כּאַטש.

אָבער נעבליודאָוו האָט ניט געפאלגט; ער האָט זיך געזעגענט מיט דעם וויצע־גובערנאטאר און איז אוועק מיט דעם אויסרייד, אז ער האָט זעהר קיין צייט ניט און איז ניט אויפגעלייגט.

— נו טאָ קום צו אונז קומענדען דאנערסטאג, דאס איז איהר עמפּפאנגס־טאָג, איך וועל איהר צוזאגען, אז דו וועסט קו־מען, — האָט ער נאכגעשריען נעכלודאָוו׳ן, ווען דער לעצטער איז אראָפּ פון די טרעפּ.

49.

אין דעם זעלבען טאָג איז נעכלודאָוו גלייך פון מאסלעניקאוו׳ן געפאהרען צום אסטראָג. ער איז צוגעגאנגען צום סמאָטריטעל׳ס וואָהנונג. ער האָט דאָ דערהערט ווידער די געפעהרליכע טענער פון דער פּיאנא. די דינסט, וואס האָט איהם געעפענט די טיהר, האָט איהם אנגעזאגט אז דער קאפּיטאן איז צו הויז.

באלד איז איהם אנטגעגען ארויס דער הויפּט סמאָטריטעל מיט א מרה שחורה׳דיגער מינע און האָט איהם העפליך געגריסט.

— ביטטע, מיין הערר, ווינשען זיי וואָס פון מיר?

— איך קום פון וויצע־גובערנאטאָר; ער האָט מיר געגעבען דיעזע פּאפּיער אלס ערלויבנים צו בעזוכען ארעסטאנטען אין אס־טראָג. איך וואלט וועלען זעהן מאסלאָווא.

— מארקאָווא? — האָט איבערגעפרעגט דער סמאָטריטעל, ניט הערענדיג איבער דער מוזיק דעם נאמען.

— מאסלאָווא.

— אה, יא, מאסלאָווא, יא!

דער סמאָטריטעל איז צוגעגאנגען און האָט אן עפען געטאָהן די טיהר, פון וואנען עס האָבען זיך געהערט די בעטויבענדע טענער פון דער פּיאנאָ.

— מארוסיא, — האָט ער זיך געבעטען, — אויף איין ווײלינ־קע הער אויף, איך בעט דיך. מען הערט ניט וואס מען רעדט.

— יא, איך אינטערעסיר זיך מיט דעם מענשען, וועלכער, ווי מען זאָגט מיר, איז גאנץ אונשולדיג ארייגגעפאלען אהער.

דער אָפיציער האָט א קוועטש געטאָהן מיט׳ן פּלייצע.

— יא, דאס פאסירט, — האָט ער רוהיג געזאגט, לאָזענדיג דעם גאסט העפליך געהן פאָראויס אין דעם ברייטען עיפּוש׳די־גען קאָרידאָר — און עס פאסירט אויך, אז זיי זאָגען ליגען. ביטע.

די טהירען פון די קאמערען זיינען געווען אָפען און עטליכע ארעסטאנטען זיינען געווען אין קאָרידאָר. לייכט א נייג טהוענ־דיג זיך צו די נאדזיראטעלעס און קרום קוקענדיג אויף די ארעס־טאנטען, וועלכע זיינען אריין אין זייערע קאמערס, אדער זיינען געבליבען שטעהן הארט לעבען וואנד אראָבלאָזענדיג מיט רעס־פּעקט די הענד, האָט דער אָפיציער דורכגעפיהרט נעכלודאוו׳ן דורך איין קאָרידאָר, האָט איהם אריינגעפיהרט לינקס אין אן אנדערען, וועלכער איז געווען פערשלאסען מיט אן אייזערנע טיהר.

דער קאָררידאָר איז געווען נאָך פינסטערער און האָט מעהר גע׳עיפּושט איידער דער ערשטער. פון ביידע זייטען קאָררידאָר זיינען געווען טיהרען פערשלאָסענע מיט שלעסער. אין די טיהרען זיינען געווען לעכער, זאָ גערופענע „אויגלעך“, ביי א האל־בען ווערשאק רונד און ארום.

— אין וועלכער איז מענשאוו? — האָט דער אָפיציער א פרעג געטאָהן דעם נאדזיראטעל.

— די אכטע צו לינקס.

— און דיזע אלע זיינען פערנומען? — האָט א פרעג גע־טאָהן נעכלודאָוו.

—אלע פערנומען, א חוץ איינע.

50.

— מעג מען א קוק טאהן — האָט א פרעג געטאָהן נעכלודאוו.

— ביטע, ביטע — האָט מיט אן אנגענעהמען שמייכעל גע־זאָגט דער געהילפס־סמאָטריטעל און האָט עפּעס א פרעג געטאָהן ביי׳ם נאדזיראטעל. נעכלודאוו האט א קוק געטאָהן אין איינע

·· און באַגאַדוכאָווסקאיא, די פּאָליטישע, קען איך זעהן ? — האָט א פרעג געטאָהן נעכלודאָוו.

— איך מיין, אז יא, — האָט געזאָגט דער סמאָטריטעל, און ער איז מיט נעכלודאָוו'ן אוועק צום אסטראָג. די טיהרעל האָט זיך באלד געעפענט, ווי דער סמאָטריטעל איז נור צוגעגאַנגען.

— ועמען ווילט איהר זעהן ? — האָט איבערגעפרעגט דער סמאָטריטעל.

— באַגאַדוכאָווסקאיא.

— א, דאס איז פון טהורעם ? איהר וועט מוזען אויפ־ווארטען.

— אפשר קען איך דערווייל זעהען די ארעסטאנטען מענשאוו, א מוטער מיט א זוהן, אנגעקלאגטע אין אונטערצינדען.

— א, דאס איז פון קאמער 21. פּארוואָס ניט, מען קען זיי ארויסרופען.

— קען איך אפשר זעהען מענשאָוו'ן אין זיין קאמער ?

— אייך וועט אָבער רוהיגער זיין אין אלגעמיינעם צימער.

— ניין, מיר וואָלט געווען אינטערעסאנט.

אין דיזער צייט איז פון א זייטען־טיהר ארויסגעגאנגען א פראנטסקער אָפיצער, דער געהילפס־סמאָטריטעל.

— אָט פיהרט אריין דעם גראף אין קאמער צו מענשאָוו'ן. דאס איז קאמער 21, — האָט געזאָגט איהם דער סמאָטריטעל — און דערנאך אין קאנטאָר. און איך וועל זי ארויסרופען. ווי רופט מען זי ?

— ווערא באַגאַדוכאָווסקאיא — האָט געזאָגט נעכלודאָוו.

דער געהילפס־סמאטריטעל איז געווען א בלאָנדער, יונגער אפיצער מיט אָנגעוועקסטע וואָנצעס, פון וועלכען עס האָט זיך שטארק געהערט דער ריח פון בלומען־אָדע־קאָלאָן.

— ביטע, — האָט ער זיך א ווענד געטאָהן צו נעכלודאָוו'ן מיט אן אנגענעהמען שמייכעל — איהר אינטערעסירט זיך מיט אונזער אנשטאלט ?

מער און בלייבענדיג שטעהן לעבען דער שמוציגער פענסטער מיט גראטעם — און איך האב געוואלט וואס הערען פון אייך אליין.

מענשאוו איז אויך צוגעגאנגען צום פענסטער און האט גלייך אנגעהויבען דערצעהלען, פריהער שטיל און דערנאך דרייסטער און דרייסטער. זיין דערצעהלונג איז, לויט דער שפראך און די מא־נערען, געווען אן ערצעהלונג פון אן איינפאכען, גוטען פויערשען יונג. די מעשה איז געווען אט וואס. באלד נאך זיין חתונה האט א דארף־סוהר אבגעשלאגען פון איהם זיין פרוי. ער האט גע־זוכט עפעס צו מאכען על פי געזעץ. אבער דער סוחר האט או־מעטום אונטערגעשמירט די נאטשאלסטווא און מען האט איהם געמאכט גערעכט. איין מאהל האט ער מיט גוואלט אבגענומען די ווייב, אבער אויפ׳ן צווייטען טאג איז זי אנטלאפען. ער איז דאן געגאנגען צום סוחר און האט געפאדערט זיין פרוי. יענער האט איהם געענטפערט אז דארט איז זיין פרוי נימא און האט איהם געהייסען אבטראגען זיך. ער איז ניט אוועק. דער סוחר מיט זיין ארבייטער האבען איהם געשלאגען, צובלוטיגט, און אויפ׳ן צווייטען טאג האט זיך ביי׳ם סוחר אנגעצונדען דאס הויז. מען האט איהם מיט זיין מוטער געשטעלט אונטער אנקלאגע, אז זיי האבען דאס אונטערגעצונדען. און ער ווייס גארניט פון וואס צו זאגען, ער איז גאר געווען ביי דעם מחותן יענעם טאג.

— און דו האסט ווירקליך ניט אונטערגעצונדען?

— אפילו אין די געדאנקען האב איך ניט געהאט אזא זאך, פריצ׳ל. און ער, מיין גזלן, האט דאס אפנים גאר אליין אונטער־געצונדען. מען זאגט, אז ער האט ניט לאנג פאר דעם פערסטרא־כירט זיך. און אויף מיר מיט מיין מוטער האט ער אויסגע־טראכט אז מיר זיינען ביי איהם געווען און געסטראשעט איהם. ער האט דאס אליין אונטערגעצונדען און ארויפגעווארפען אויף אונז.

— איז דאס מעגליך?

— דאס איז אמת, ווי פאר גאט זאג איך אייך, בארין. זייט א ליבליכער פאטער! — ער האט געוואלט פאלען צו די פיס,

פון די לעבער — דארט איז א הויכער, יונגער מענש, בלויז אין אונטערוועש, מיט א קליינער שווארצער בערדעל, שנעל ארומגע־גאנגען הין און צוריק; דערהערענדיג עפּעס א שאר ביים טיהר, האָט ער א קוק געטאָהן, האָט זיך אנגעכמורעט און גענומען וויעדער ארומגעהן.

נעכלודאָוו האָט א קוק געטאָהן אין לאָך פון א צוויי־טע טיהר; זיין אויג האָט זיך בעגעגענט מיט אן אויג פון יענע זייט, א צושראָקענע, גרויסע אויג, וועלכע האָט געקוקט אין לאָך; ער איז שנעל אבגעטראָטען. א קוק טהוענדיג אין א דריטע, האָט ער דערזעהען אויפ'ן בעטעל א שלאפענדען, פון זעהר קליינעם וואוקס, א צונויפגעדרעהטען און דער קאָפּ איבערגערעקט מיט'ן כאלאט. אין פערטען קאמער איז געזעסען א ברייט־פּנים'דיגער, בלייכער מענש, מיט א ניעדריג אראבגעלאָזענעם קאָפּ און מיט די עלענבויגענס איינגעשפּארט אין די קניע. אין זיין גאנצען געזיכט, בעזאָנדערס אין די גרויסע אויגען, איז געוועזען דער אויס־דרוק פון האָפנונגסלאָזען טרויער. איהם האָט אפּנים ניט איני־טערעסירט א קוק צו טאָהן ווער עס קוקט צו איהם אין קאמער. ווער עס זאל ניט קוקען, האָט ער שוין פון איהם ניט ערווארט, ווי עס שיינט קיין גוטעס. נעכלודאָוו'ן איז געוואָרען אימה'דיג. ער האָט שוין מעהר ניט געקוקט און איז געגאנגען גלייך צו קאַ־מער 21 פון מענשאָוו'ען.

דער נאדזיראטעל האָט אויפגעשלאָסען דעם שלאָס און גע־עפענט די טיהר. א יונגער מאן, מיט א לאנגער האלז, מיט א גוטמוטהיגען פּנים, קיילעכדיגע, גוטע אויגען און א קליין בערדעל, איז געשטאנען א צושראָקענער און האָט שנעל אנגע־טאָהן דעם כאלאט, קוקענדיג אויף די אריינקומענדע.

— דער הערר וויל וועגען דיין משפט אויספרעגען דיך — האָט איהם געזאָגט דער אָפיציער.

— מיר דאנקען זעהר..

— יא, מען האָט מיר דערצעהלט וועגען אייער פּראָצעס — האָט געזאָגט נעכלודאָוו צוגעהענדיג ווייטער צום וואנד פון קאַ־

— ווי? פאר וואס? — האט געפרעגט נעבלודאוו.

— אט אזוי, איינגעשפארט אין טורמע. זיצען מיר שוין דעם צווייטען מאנאט און ווייסען אליין ניט פאר וואס...

— אמת, דאס איז צופעליג, — האט געזאגט דער נע־הילפס־סמאטריטעל — מען האט ארעסטירט דיזע מענשען פאר ניט האבען קיין פאספארטען און מען האט זיי געדארפט אבשי־קען אין זייער גובערניע, אבער דארט האט דער אסטראג אבגע־ברענט און די גובערנסקע קאנצעלאריע האט געלאזט וויסען אונז, אז מען זאל צו זיי ניט שיקען. נו, האבען מיר אלעמען פון אנדערע גובערניעס צושיקט, און זיי האלטען מיר.

— ווי, נור דערפאר? — האט געפרעגט נעבלודאוו אבשטע־לענדיג זיך אין טיהר.

— יא, מען האט זיי גערארפט אייגענטליך שיקען צוריק אין זייער וואהנונגס־ארט — האט געענטפערט דער סמאטריטעל.

ער האט נור געענדיגט, ווי פון דער מאסע האט זיך ארויס־גערוקט א קליין מענשעל, אויך אין ארעסטאנטסקע קליידער און, קרימענדיג מיט׳ן מויל, האט ער אנגעהויבען ריידען אויך וועגען דעם ווי מען פייניגט זיי דא אהן א פארוואס.

— ערגער פון הינד... — האט ער אנגעהויבען.

— נו, נו, איבעריגס ניט פלוידער דא, ווארום אז ניט, ווייסטו...

— וואס זאל איך ווייסען — האט פערצווייפעלט געהאמ־פערט זיך דער קליין מענשעל — זיינען מיר דען אין עפעס שול־דיג, וואס?

דער נידריגער ארעסטאנט איז אנשוויגען געווארען און האט זיך אפגערוקט.

— אך, וואס טוהט זיך! — האט געקלערט אויסער זיך פון קריינקונג נעכלודאוו.

הונדערטער אויגען פון די ארעסטאנטען האבען איהם בע־גלייט און ער האט געפיהלט, אז העלפען זיי אלעמען איז ער ניט אימשטאנד.

אָבער נעכלודאָוו האָט איהם מיט כח אָבגעהאַלטען — העלפט אויס, איך ווער פערלאָרען אומזיסט און אומנישט.

זיינע באקען האָבען אנגעהויבען צו ציטערען און ער האָט זיך צואוויינט, ווישענדיג די אויגען מיט דעם פערקאשערטען אר־בעל פון דער קויטיגער העמד.

— נו, זייט ניט פערצווייפעלט; מיר וועלען טאָהן וואָס נור מעגליך — האָט געזאָגט נעכלודאָוו און איז ארויס. מענשאוו איז געשטאנען אין טיהר, אזוי אז דער נאדזיראטעל, פערשליסענדיג, האָט איהם אריינגעשטויסען מיט'ן טיהר.

51.

דורכגעהענדיג צוריק דעם ברייטען קאָררידאָר (דאָס איז גע־ווען מיטאָג־צייט און די קאמערס זיינען גֿעווען אָפען) צווישען די ארעסטאנטען, אנגעטאָנענע אין העל־געלבע כאלאטען, קורצע, בריי־טע הויזען און הילצערנע שיך, וועלכע האָבען נייגיג געקוקט אויף איהם, האָט נעכלודאָוו דערשפירט זאנדערבארע געפיהלען. ער האָט געפיהלט מיטלייד מיט די מענשען, וואס זיינען דאָ געזעסען פער־שפארט, און שרעק פאר יענע, וועלכע האָבען זיי אריינגעזעצט און האַלטען זיי דאָ; און עפעס א שאנדע פאר זיך אליין, וואָס ער קוקט זיך צו דערצו אזוי רוהיג.

אין איין קאָררידאָר איז עמיצער דורכגעלאָפען קלאפּענדיג מיט זיינע הילצערנע שיך אין טיהר פון קאמער, און פון דאָרט זיינען ארויסגעגאנגען מענשען און האָבען זיך געשטעלט נעכלו־דאָוו'ן אין וועג, נייגענדיג זיך פאר איהם:

— גיט א בעפעהל, וואשע בלאגאָראָדיע... איך ווייס ניט ווי אייך צו רופען, אז מען זאָל מיט אונז מאכען א טאָלק ווי עס איז.

— איך בין ניט קיין נאטשאלניק, איך ווייס קיין זאך ניט.

— אלץ איינס, זאָגט ווע'מען, דער נאטשאלסטוואָ אדער ווער מען דאָרט — האָט געזאָגט די אונצופריעדענע שטימע — מיר זיינען אין קיין זאך ניט שולדיג, און אָט ליידען מיר שוין דעם צווייטען מאָנאט.

איז אריין אין קאנטאָר. דער סמאָטריטעל איז דאָרטען געווען בע־שעפטיגט מיט עטוואָס און האָט זיך אונטערדרעסען פערגעסען ארויסצורופען באָגאָדוכאָווסקאיא. איצט ווען ער האָט דערזעהן נעכלודאָוו'ן האָט ער זיך דערמאָנט, אז ער האָט זי געדארפט ארויסרופען אין קאנטאר פיר נעכלודאָוו'ן.

— איך שיק נאָך איהר גלייך, און איהר, ביטע, זיצט א ווייל־ינקע, — האָט ער געבעטען נעכלודאָוו'ן און זיך ענטשולדיגט.

52.

דער קאנטאר איז בעשטאנען פון צוויי צימערען. אין איין צימער, א דונקעלען, איז געשטאנען אין א ווינקעל א שווארצע מאָס איבערצומעסטען אנגעקומענע ארעסטאנטען; אין דעם אנדער־ווינקעל אנטגעגען איז געהאנגען דאס בילד פון קריסטוס.

אין דיזען ערשטען צימער זיינען געשטאנען עטליכע אויפ־זעהער פון אסטראָג. אין צווייטען צימער זיינען געזעסען אויף ביינק לעבען די ווענד בעזונדערע גרופען אָדער פאָרלעך. צווא־מען זיינען געווען א פערזאָן צוואנציג מאנסלייטע און פרויען און האָבען שטיל געשמועסט. ביים פענסטער איז געשטאנען א גרויסער שרייב־טיש.

דער סמאטריטעל איז געזעסען ביים שרייב־טיש און האָט אנגעוויזען נעכלודאָוו'ן אויף א שטוהל צו זעטצען זיך. נעכלודאָוו האָט זיך געזעצט און אָנגעהויבען בעטראכטען די מענשען, וואָס זיינען געזעסען אין צימער.

דער ערשטער, אויף וועלכען ער האָט אפגעשטעלט זיין בליק, איז געווען א יונגער מענש אין א קורצער זשאקעטקע, מיט אן אנ־גענעהמעם געזיכט, וועלכער איז געשטאנען לעבען א פרוי, שוין ניט גאָר קיין יונגע, און האָט עפּעס היציג געמאכט מיט די הענד, ריידענדיג צו איהר מיט הארץ.

גלייך מיט זיי איז געזעסען אן אלטער מאן אין בלויע ברילען; אונבעוועגליך און האָט זיך צוגעהערט, האלטענדיג די האנד פון

— האָט מען דען ווירקליך סתם אזוי גאנץ אונשולדיגע מענ־שען איינגעשפארט? ווי איז דאָס דען מעגליך? — האָט נעבלו־דאָוו ווידער פערוואונדערט געפרעגט זיין בעגלייטער.

— נו, וואס קען מען מאכען? אזוי איז עס, פירסט. אבער גלויבט זיי ניט אלעמען. זיי קענען אייך אָנזאָגען א היבשע ביסעל ליגען. ווען איהר זאָלט זיי אלעמען גלויבען געפינט איהר דאָ קיין איין שולדיגען ניט אין אסטראָג.

— יא, אבער ד י זאגט איהר דאָך אליין סתם אזוי צו־פעליג.

— די? יא, זיי זיצען אומזיסט טאקע. אבער דאס איז אין אלגעמיין א רויע, פערדאָרבענע מאסע. מען מוז זיך מיט זיי בע־נעהן שטרענג. עס זיינען ביי אונז דאָ אזעלכע, וואס מען דארף זיי קיין שכל ניט לערנען. אָט זיינען מיר ערשט נעכטען געווען גע־צוואונגען צוויי צו בעשטראפען.

— וואָס הייסט בעשטראָפען?

— אָט אזוי, בעשטראָפען מיט ריטער, לויט בעפעהל.

— וואָס הייסט בעשטראפען?

— איינפאך, בעשטראָפען דורך שמיץ.

— ווי אזוי? קערפערליכע שטראָף איז דאָך שוין לאנג פערבאָטען.

— יא, פערבאָטען, אבער ניט פאר די, וועלכע האָבען פערלאָ־רען זייערע רעכטע.

נעכלודאוו האָט זיך איצט עראינערט אָן אלעס, וואָס ער האָט געזעהען געסטערן ווען ער האָט געווארט אין קאָררידאָר, ווען די בעאמטע זיינען ארומגעגאנגען זעהר אויפגערעגט. ער האָט פערשטאנען, אז דאס האָט מען דאן בעשטראָפט, ד. ה, גע־שמיסען אן ארעסטאנט. און ער האָט איצט געפיהלט זאָנדערבאר, פערדרוס, שמערץ, אבשטוים און אין דער זעלבער צייט נייגירדע צו וויסען ווארום און ווי אזוי אזעלכע זאכען קענען נאָך איצט געשעהען.

ער איז שנעל אוועק פון דעם אסיסטענט סמאָטריטעל און

נעלע איז צו איהם צוגעגאנגען שטילערהייט און האָט מיט זיין דינינקער שטימעלע איהם געפרעגט.

— און צו וועמען קומט איהר דאָ?

נעכלודאָוו האָט זיך פערוואונדערט אויף דיעזער פראגע פון קינד, נור זעהענדיג ווי ער האָט געקוקט אויף איהם מיט לעבעדיגע, קלוגע, ערנסטע אויגלעך האָט ער איהם געענטפערט, אז ער איז געקומען זעהן זיך מיט א בעקאנטע פרויענצימער.

איז זי אייערע א שוועסטער? — האָט ווידער געפרעגט דער אינגעלע.

— ניין, נים קיין שוועסטער — האָט איהם נעכלודאָוו געענטפערט — און מיט וועמען ביסטו דאָ? האָט ער צוריק געפרעגט דעם זאָנדערבארען אינגעל.

— איך בין דאָ מיט די מאמא. זי איז א פּאָליטישע — האָט דער אינגעל געענטפערט.

מאריא פּאוולאָוונא, נעהמט צו אייער קאָליא — האָט א זאג געטאָן דער סמאָטריטעל, וועלכער האָט וואהרשיינליך איינגעפונען, אז דער געשפּרעך פון אינגעלע מיט א פרעמדען איז אונגעזעצליך.

מאריא פּאוולאָוונא איז דאָס געווען די שעהנע יונגע מיידעל, וועלכע האָט אויף זיך געצויגען די אויפמערקזאמקייט פון נעכלודאָוו'ן. זי איז אויפגעשטאנען מיט איהר גאנצער, הויכער, שטאָל־צער פיגור און איז מיט איהרע געזונדע, פעסטע טריט צוגעגאנגען צו נעכלודאָוו'ן, לעבען וועלכען עס איז געשטאנען דער אינגעל.

— וואס האָט ער ביי אייך געפרעגט, וואהרשיינליך ווער איהר זייט? — האָט זי מיט א ליעבליכען שמייכעל געפרעגט נעכלודאָוו'ן, — ער דארף אלץ וויסען האָט זי געזאָגט, קוקענדיג אויפ'ן אינגעלע מיט אזא זיסען, ליעבען בליק וואס האָט אין אלע־מען ארויסגערופען אן אנגענעהמען שמייכעל אויפ'ן געזיכט.

— יא, האָט נעכלודאָוו געענטפערט, — ער האָט מיך געפרעגט, צו וועמען איך בין דאָ געקומען.

— מאריא פּאוולאָוונא, — האָט דער סמאָטריטעל איהר פּא־

א יונגער פרוי אין ארעסטאנטסקע קליידער. זי האָט איהם עט־וואס דערציילט שטילערהייט. לעבען זיי איז געשטאנען א יונגער שילער פון רעאל־שוהלע און האָט געקוקט מיט ערשראָקענע בליקען אויף דעם אלטען.

ניט ווייט פון דיזע גרופען, אין א ווינקעל, איז געזעסען א פערליעבטע פּאָרל. זי איז געוועזען מיט געשאָרענע קורצע האָר, מיט אן ענערגישעם געזיכט, א זאנפטע, מילדע, יונגע בלאָנדינקע אין א שיינע קלייד. זיי זיינען געזעסען אין ווינקעל און האָבען גע־מורמעלט איינער צום אנדערן.

נעהנטער פון אלע צום טיש איז געזעסען אן אלטע פרוי, אין א שווארצעם קלייד. קענטיג געוועזען אז דאס איז א מוטער: זי האָט געקוקט מיט מיטליידינע אויגען אויף א יונגען מאן, וועלכער האָט געשיינט צו זיין ברוסטליידענד, מיט א בלאסען, זעהר בלאסען געזיכט. זי האָט זיך צוגעקליבען עטוואָס צו זאָגען, נור טרערען האָבען זיך געוויזען אין איהרע אויגען און זי האָט ניט געקענט ריידען; זי האָט געעפענט דעם מויל, אָנגעפאנגען א וואָרט, אין אבער געבליבען שטיל צוריק.

לעבען דיזע איז געזעסען א יונגע, פול־בלוטיגע, שעהנע פריי־לין מיט קיילעכדיגע דונקעלע אויגען און אין א גראָהע קלייד מיט א פּאָלערינע. זי האָט געגלעט די האנד פון דער וויינענדער מוטער און האָט זי געטרייסט. אין דיזער יונגער מיידעל איז אלעס געוועזען שעהן, אלעס אנגענעהם, און אויסגעגאָסענער חן: איהרע ווייסע, צארטע הענד, איהר אָפענער, גוטהערציגער בליק, די געדיכטע, קורצע האָר און פולע, פרישע, רויטליכע ליפּען און איבערהויפּט די אויגען, וואהרהייטליכע אויגען.

גלייך ווי נעכלודאָוו איז אריין האָט זיך איהר בליק בעגעגענט מיט זיינעם, אָבער זי האָט זיך גלייך אָפּגעווענדעט פון איהם און האָט אָנגעהויבען שנעל צו ריידען עטוואָס צו דער מוטער.

נעכלודאָוו האָט זיך געזעצט לעבען סמאָטריטעל און האָט מיט אנגעשטרענגטער נייגירדע געקוקט ארום זיך. א יונגער אינ־

— אה, עס מאכט נישט, מיר איז גוט, זעהר גוט און נאָך ווי גוט; בעסער דאַרף מען גאר ניט.

נעכלודאָוו האָט פאנאנדערגעפּרעגט זי, ווי אזוי זי איז געקומען דאצו, צו זיין דאָ איינגעשפּארט, זי האָט איהם געענטפערט לעבהאפט, ערקלעהרענדיג איהם איהר פּראָצעס.

איהר רעדע איז געווען אויסגעמישט מיט פרעמדע ווערטער וועגען פּראָפּאגאנדירען, דיסאָרגאניזירען, וועגען גרופּעס, סעקציעס און אונטערסעקציעס, מיינענדיג אז אלע ווייסען וועגען וואס און וועגען וועמען זי רעדט, כאָטש נעכלודאָוו האָט קיין אהנונג ניט געהאט פון דעם אלעם.

זי האָט גאָר ניט געצווייפעלט, אז איהם מוז זעהר אינטערעסירען אלע איינצעלהייטען וואס זי דערצעהלט איהם וועגען די געהיימניסע פון די נאראָדאָוואָלצעס.

נעכלודאָוו האָט געקוקט אויף איהר דאַרע העלזעל, אויף איהרע שיטערע, צוקודעלטע האאר און האָט זיך געוואונדערט צו וואס האָט זי דאס אלעם געטוהן און וואצו האָט זי דאס איהם אלעם דערצעהלט?

ער האָט אויף איהר רחמנות געהאט, אָבער מערקווירדיג, דאָס איז ניט געווען אזא מין רחמנות, ווי ער האָט געפיהלט צו דעם ארעסטאנט מענשאָוו, צו דעם פעראונגליקטען מוזשיק, וועלכער האָט אזוי אונשולדיג געפוילט אין פינסטערן געפיינגנים. אויף איהר האָט ער מעהר רחמנות געהאט איבער דעם מישמאש וועלכער האָט זיך געפּלאָנטערט אין איהר קאָפּ.

ווי עס האָט געשיינט, האָט זי זיך גערעכענט פאר א גרויסען העלד, וועלכע איז פערטיג צו אויפאָפּפערן מיט'ן לעבען פיר דעם ערפאָלג פון איהר זאך, אָבער אין דערזועלבער צייט וואָלט זי ניט געקענט ערקלערען אין וואָס דיזע זאך בעשטעהט און אין וואס קען דאָ ליגען דער ערפאָלג. עס איז געווען ווי א צוטומלעניש ביי איהר אין קאָפּ.

די זאך, וועגען וועלכע ווערא יעפרעמאָוונא האָט דערציילט

טערליך בעמערקט, איהר טאַרט מיט זייטיגע מענשען ניט ריידען. איהר ווייסט דאָך דאָס.

— גוט, גוט, איך וועל ניט, — האָט זי געענטפערט גוט־מוטהיג, האָט גענומען דעם אינגעלע פאר'ן האנד און האָט איהם אוועקגעפיהרט צוריק צום באנק, און האָט זיך אוועקגעזעצט לעבען דער מוטער פון דעם קריינקליכען יונגען מאן.

— וועמעס אינגעלע איז דאָס ? — האָט נעכלודאָוו גייגעריג א פרעג געטאָן דעם סמאָטריטעל.

— ער איז געבאָרען געוואָרען דאָ אין אסטראָג, זיין מוטער איז א פאליטישע פערברעכערין — האָט דער סמאָטריטעל געענט־פערט מיט א מין צופריעדענהייט פון דעם, וואס אין זיין אנשטאלט געשעהען אזעלכע זאנדערבארע מעשים.

— איז דאָס מעגליך ?

— און אָט פאָהרט ער קיין סיביר צוזאמען מיט דער מוטער.

— און דיזע פריילין, ווער איז זי ?

— דערויף קען איך אייך ניט ענטפערן, — האָט דער סמאָט־ריטעל געזאָגט מיט אן אמטליכער טרוקענהייט, קוועטשענדיג מיט די פלייצעס.

אין דיזער מינוט איז אריין באָגאָדוכאָווסקאיא.

53.

נעכלודאָוו האָט דערזעהען פאר זיך די געלע, מאָגערע, געשאָ־רענע ווערא יעפרעמאָוונא באָגאָדוכאָווסקאיא, מיט איהרע גרויסע גוטע אויגען.

— נו, א דאנק אייך, וואָס איהר זייט געקומען, — האָט זי געזאָגט אונטערגעהענדיג צו נעכלודאָוו'ן און דריקענדיג זיין אויס־געשטרעקטע האנד. — געדיינקט איהר מיך ? נו, לאָמיר זיך זעצען ערגעץ.

— איך האָב ניט געדיינקט צו טרעפען אייך א מאָל אין אזא לאגע, — האָט ער איהר געענטפערט פריינדליך.

הײמע פּאַפּיערען און עס האָבען זיך אנגעפאנגען ארעסטען נאָך ארעסטען.

— מען האָט מיך ארעסטירט און אָט שיקט מען מיך אװעק... — האָט זי געענדיגט איהר געשיכטע, — אָבער דאס איז גארנים. איך פיהל זיך זעהר גוט, זאגאר אויסערגעװעהנליך גוט, — האָט זי געזאגט און האָט א שמייכעל געטאָהן אזוי רחמנות׳דיג, װי עס האָט געשײנט נעכלודאָװ׳ן.

נעכלודאָװ האָט איהר דאן א פרעג געטאָהן װעגען דער שײנער מײדעל מיט די ליכטיגע אויגען. װערא יעפּרעמאָװנא האָט איהם דערצײלט, אז דאָס איז א טאָכטער פון א גענעראל, װעלכע בעלאנגט שוין לאנג צו דער רעװאלוציאנערער פּארטײ און זי האָט זיך אלײן אנערקענט שולדיג אין שיסען א זשאנדארם. זי האָט געװאהנט אין א קאנספּיראטיװער קװארטיר, אין װעלכער עס האָט זיך אײנגעפונען א דרוק־מאשינע. פּאָליצײ איז בעפאלען דיעזע קװארטיר אין מיטען נאכט. די אײנװאהנער האָבען דאן בעשלאסען צו פערטהײדיגען זיך; זי י האָבען פערלאָשען די ליכט און האָבען אנגעהויבען אין דער פינסטער צו פערניכטען אלעס, װאס האָט געקענט דינען אלס בעװײז און פון װאָס די פּאָליצײ האָט ניט געטאָרט װיסען. די פּאָליציסטען און זשאנדארמען האָבען אָבער אויפגעבראָכען די טיהר און האָבען זיך ארײנגעריסען אין הויז און דאן האָט אײנער פון די קאָנספּיראטאָרם אויסגעשאָסען און האָט טויטליך פערװאונדעט א זשאנדארם.

װען מען האָט אלעמען פערהאפטעט און מען האָט גענומען פאָרשען װער עס האָט געשאָסען, האָט דיזע גענעראלסקע טאָכטער גענומען אלעס אויף זיך און ערקלערט, אז זי האָט עס געטאָן, טראָץ דעם װאס זי האָט נימאלס געהאלטען אין איהר האנד א רעװאלװער און האָט קײן הארץ ניט צו טויטען אפילו א שפּין. אזוי איז עס געבליבען. און איצט פערשיקט מען זי קײן סיביר אויף קאָטאָרזשנע ארבײט.

נעכלודאָוו'ן, איז בעשטאנען אין פאָלגענדעם: איהרע א חבר'טע, מיט'ן נאָמען שוסטאָווא, וועלכע האָט אליין גאָר ניט בעלאנגט צו זייער אונטערגרופּע, ווי זי האָט זיך אויסגעדריקט, איז ארעס־טעט געווארען צוזאמען מיט איהר מיט א מאָנאטען פינף צו־ריק און מען האָט זי אריינגעזעצט אין פּעטראָפּאוולאָווסקע קרע־פּאָסט בלויז דערפאר, וואָס מען האָט ביי איהר געפונען ביכער און פּאפּירען, וועלכע מען האָט איהר געגעבען צו בעהאלטען.

ווערא יעפרעמאָוונא האָט זיך גערעכענט איינ־יגער מאסען שולדיג אין דעם, וואָס שוסטאָווא איז אריינגעפאלען אין געפענג־ניס, און זי האָט דערפאר געבעטען נעכלודאָוו'ן, וועלכער מוז דאך האָבען אזא גרויסע בעקאנטשאפט אין די הויכע מקומות, ער זאל זעהען עטוואָס טאָהן, מען זאל די אונשולדיג־אריינגעפאלענע בע־פרייען.

אויסער דעם האָט זי איהם אויך געבעטען אויב עס איז מעג־ליך, אז ער זאל אויספיהרען מען זאל דעם פּאליטישען ארעסטיר־טען מיט'ן נאָמען גורעוויטש, וועלכער געפינט זיך אויך אין פּעטראָפּאוולאָווסקער פעסטונג, ערלויבען זעהן זיך מיט זיינע על־טערען און פערוואנדטע, ד. ה. מען זאל זיי ערלויבען איהם בע־זוכען. און אויך מען זאל איהם ערלויבען צו בעקומען וויסענ־שאפטליכע ווערקע, וועלכע זיינען איהם נויטיג פאר זיינע וויסענ־שאפטליכע ארבייט. נעכלודאוו האָט איהר פערשפּראָכען צו בעמי־העז זיך טאָהן עטוואס פון איהרטוועגען, אויב עס וועט נאָר מעג־ליך זיין אויסצופיהרען וואָס זי בעט, ווען ער וועט זיין אין פּע־טערבורג.

איהר אייגענע געשיכטע האָט ווערא יעפרעמאָוונא אזוי דער־ציילט: ווען זי האָט געענדיגט די אקושערסקע קורסען, האָט זי זיך בעקאנט מיט דער פּארטיי פון די נאראָדאָוואָלצעס און איז געוועזען טהעטיג צוזאמען מיט זיי. פון אנפאנג איז אלעס געווען געלונגען, מען האָט געשריעבען פּראָקלאמאציעס, מען האָט פּראָפּאגאנדירט אין די פאבריקען; נור דערנאָך האָט מען געכאפּט איינע פון די העכסטע פּערזענליכקייטען, מען האָט געפונען גע־

דערן האָבען געערדט שנעל שטעהענדיג. אנדערע האָבען זיך אָנ־הויבען זעגענען און וויינען. בעזאנדערס ריהרענד איז געווען דאס זעגנען זיך פון דער מוטער און פון דעם שווינדזיכטיגען יונגען־מאן, דער יונגער מענש האָט אין די פינגער געקנייטשט דאס שטיק פאַ־פיער וואס ער האָט געהאט און זיין געזיכט איז געווארען אלץ ביי־זער און בייזער; ס'איז קענטיג געווען, אז ער מאטערט זיך איינ־צוהאלטען אום ניט פאנאנדערוויינען זיך.

ווען די מוטער האָט דערהערט, אז מען דארף זיך זעגנען, האָט זי אָנגעלעהנט איהר קאָפּ אויף זיינע שולטערן און האָט זיך אין דער הויך צוכליפּעט. דאס שיינע מיידעל מיט די גרויסע, אפענע גו־טע אויגען, — נעכלודאוו האָט ניט ווילענדיג נאָכגעשפּירט איהרע בעוועגונגען — איז געשטאנען לעבען דער וויינענדער מוטער און האָט זי שטיל און זאנפט בערוהיגט זאָגענדיג איהר עטוואָס צערטליכעס.

דער אלטער מיט די בלויע ברילען איז געשטאנען, האלטענדיג פאר'ן האנד זיין טאָכטער און האָט געשאָקעלט מיט'ן קאָפּ אויף אלעס, וואָס זי האָט געזאָגט. די פארליבטע יונגע פּאָר איז אויך אויפגעשטאנען און האלטענדיג זיך פאר ביידע הענד, האָבען זיי שווייגענדיג געקוקט איינער דעם אנדערן אין די אויגען.

— אָט זיי אליין זיינען גליקליך — האָט אַ זאָג געטאָהן צו נעכלודאָוו'ן דער יונגער מאן אין קורצער זשאקעטקע, ווייזענדיג אויף דער פארליעבטער פּאָרעל. זיי זיינען געשטאנען איינע לע־בען די אנדערע און געקוקט אויף די איבריגע.

ווען די פערליעבטע האָבען דערפיהלט אויף זיך דעם בליק פון נעכלודאָוו'ן און פון דעם יונגען מענשען, האָבען זיי אפּגעלאָ־זען איינער דעם אנדערענס הענד, האָבען זיך אבגעבויגען אויף הינטען און האָבען זיך אנגעהויבען דרעהען אויפ'ן אָרט.

— זיי האָבען דאס היינט ביי נאכט חתונה, טאקע דאָ, אין אסטראָג און זי געהט מיט איהם קיין סיביר, — האָט דער יונ־גער מענש געזאָגט.

— ווער איז ער עם אזוינער?

— און אלטרואיסטישע נאטור, א גוט־הערציגער מענש...

— האט ווערא יעפרעמאָווגא זי געלויבט.

די דריטע זאך, וועגען וועלכער ווערא יעפרעמאָווגא באַנאָדרו־כאָווסקאיא האט געוואלט ריידען מיט נעכלודאוו׳ן, איז געווען ווע־גען מאסלאָווא. זי האט געוואוסט אין אסטראָג די געשיכטע פון מאסלאָווא און איהרע בעציהונגען צו נעכלודאָוו׳ן. זי האט איהם געראטהען, אז ער זאָל זעהן מען זאָל מאסלאָווא איבערפיהרען אין דער אבטהיילונג פון די פאָליטישע, אָדער, אויב דיזעס איז אונ־מעגליך, זאל ער אויספיהרען מען זאל זי בעשטימען פאר א וואכ־טערקע ארום די קראנקע אין האספיטאל, וואו עס זיינען איצט דאָ זעהר פיעל קראנקע און עס פאָדערן זיך מעהר וואכטערקעס.

נעכלודאוו האָט איהר געדאנקט פאר דיזען ראטה און האָט גע־זאגט, אז ער וועט זעהען פועל׳ן וואס מעגליך.

54.

זייער געשפרעך האט זיך געמוזט ענדיגען. דער סמאָט־ריטעל האט זיך אויפגעהויבען און האט ערקלערט, אז די צייט פון זעהען זיך האט זיך געענדיגט און די בעזוכער מעגען שוין גיי׳ן.

נעכלודאָוו איז אויפגעשטאנען פון זיין פלאץ, האט זיך גע־זעגענט מיט ווערא יעפרעמאָווגא און איז אוועק צום טיהר, לעבען וועלכער ער האט זיך אבגעשטעלט, בעטראכטענדיג אלעס, וואָס איז פאָרגעקומען פאר זיינע אויגען אין דיזען צימער.

— נו, מיינע העררן, צייט, צייט, — האט אונטערגעיאָגט דער סמאטריטעל, אויפהויבענדיג זיך אלץ פון זיין פלאץ און זע־צענדיג ווידער צוריק.

די פאָדערונג פון דעם סמאטריטעל האט ארויסגערופען אין די ארעסטאנטען, ווי אין די בעזוכער א שטארקערען פערלאנג נאָך א ווײַלע צו זיין צוזאממען, נאָך עטליכע ווערטער צו ריידען, און זיי האָבען זיך ניט אויפגעהויבען פון פלאץ. מאנכע זיינען אויפגעשטאנען, אָבער האָבען נאָך ניט אָנגעהויבען צו געהן, זאָג־

מיין דעם סמאטריטעל, א גוטער מענש, האלט זיך ניט אזוי שטריינג אן די פארשריפטען, נאָ, רעדט מען כאָטש א ווײלע מעהר, איז דאָך אלץ גרינגער.

ריידענדיג אזוי מיט דיעזען מעדינצעוו — אזוי האָט זיך פאָרגעשטעלט דער יונגער מענש — איז נעכלודאָוו שוין גע־ווען אראָפּ די טרעפּ, ווען דער סמאָטריטעל איז צו איהם צוגע־גאנגען מיט א מידען אויסזעהן.

— אלזאָ, אויב איהר ווילט זעהען מאסלאָווא, קומט, זייט אזוי גוט, מאָרגען, — האָט ער געזאָגט, ווערלענדיג זיין העפליך צו נעכלודאָוו'ן.

— זעהר גוט, — האָט נעכלודאָוו געענטפערט און האָט זיך געאיילט ארויסצוגעהן.

55.

אויפ'ן צווייטען טאָג איז נעכלודאָוו אוועקגעפאָהרען צום אדוואָקאט, האָט איהם דערצעהלט וועגען מענשאָוו'ס פּראָצעס און האָט איהם געבעטען ער זאָל נעהמען אויף זיך די פערטהיידיגונג. דער אדוואָקאט האָט איהם אויסגעהערט און האָט געזאָגט, אז ער וועט נאָכקוקען דעם פּראָצעס און וועט זעהען וואָס מען קען דער־ריין טאָהן, און אויב אלעס איז אזוי ווי נעכלודאָוו זאָגט, וואָס עס איז זעהר מעגליך, וועט ער זיך נעהמען פאר דער פערטהיידיגונג אָהן קיין שום בעלאָהנונג.

נעכלודאָוו האָט אונטערדעסען אויך דערצעהלט דעם אדוואָ־קאט וועגען די 130 ארעסטאנטען, וועלכע מען האלט אין אסטראָג פאר קיין שולד, סתם דורך א מיספערשטענדניס, און האָט איהם געפרעגט ווער איז דעריין דער שולדיגער און צו וועמען מען דאַרף זיך ווענדען אין דיזען פאַל.

דער אדוואָקאט האָט געשוויגען און האָט נאָכגעדיינקט, אזוי ווי ער וואלט וועלען אויסגעפינען דעם ריכטיגען ענטפער.

— ווער איז דאָ שולדיג, פרעגט איהר? המם... קיינער ניט, — האָט ער געענטפערט ענטשלאָסען. — ווענדעט זיך צום פּראָקוראָר, — וועט ער אייך זאגען, אז שולדיג דעריין איז דער

— ווער? א קאטאָרזשניק. זאָלען זיי כאַטש פּרעהליך זיין, דען עס ווערט צו ביטער אויפ'ן הארצען, ווען מען קוקט זיך צו און הערט זיך צו צו דעם געזעגענען זיך.

— מיינע הערדן, אַך, זאָל שוין זיין גענוג, איך בעט אייך. צווינגט מיך ניט צו נעהמען שטרענגערע מיטלען, — האָט אָנ־געהויבען ווידער דער סמאָטריטעל, וויעדערהאָלענדיג עטליכע מאָל דאָס זעלבע, — נו, איך בעט אייך און בעט אייך, האָט ער גע'טענה'ט שוואך, אונענטשלאָסען. שוין די צייט אריבער, נו, ווי קען איך דאָס ערלויבען. איך זאג אייך איצט דאס צום לעצ־טען מאָהל, — האָט ער געסטראשעט, זעצענדיג זיך צוריק און רויכערנדיג זיין דיקען פּאַפּיראָס.

עס איז געווען קענטיג, אז דער אויפזעהער האָט זיך געפונען אין א גרויסער פערלעגענהייט, ווייל ווי איינגעלעבט ער איז ניט געווען מיט'ן גערדאנק, אז ער וויל דאָך ניט טהאָן קיינעם קיין שלעכטס, ער ערפילט נאָר דאָס, וואס זיין אמט פאָדערט פון איהם, האָט ער דאָך ניט געקאנט ניט פיהלען, אז ער איז איינער פון די פעראורזאכער פון די ליידען, וועלכע די קרובים פון די ארעסטירטע שטעהען אויס.

ענדליך האָבען די ארעסטאנטען און די בעזוכער אָנגעהויבען צו צוגעהן זיך: איינע זיינען אוועקגעגאנגען דורך דער טיהר, וועלכע פיהרט אינעווייניג אין אסטראָג און די אנדערע דורכ'ן טיהר וועלכע פיהרט ארויס דרויסען. עס זיינען דורכגעגאנגען די מאנסלייטע, דער שווינדזיכטיגער און דער שווארצער קודלעוואַ־טער. עס איז אוועק מאַריא פּאַוולאָוונא מיט'ן אינגעל, וועלכער איז געבוירען געוואָרען אין אסטראָג.

עס האָבען אָנגעהויבען ארויסגעהן די בעזוכער, מיט שווערע טריט האָט זיך געשלעפּט דער אַלטער אין בלויע ברילען. נאָך איהם איז ארויס נעכלודאָוו.

— יא, שעהנע אָרדנונגען, — האָט פאָרטגעזעצט זיין גע־שפּרעך דער יונגער מענש, וואָס האָט אזוי גערן געוואָלט ריידען מיט נעכלודאָוו'ן, — עס איז נאָך גוט מיט דעם קאפּיטאַן, איך

לערינע און א הוט מיט א קאָקאַרדע האָט מיטביידע הענד גע־האַלפען א דאַמע זיך איינזעצען אינעווייניג.

צווישען די פערשיעדענע קאַרעטען, דראָשקעס און עקי־פאַזשען האָט נעכלודאָוו דערקענט דעם גדעקטען רייכען לאַנדאָ פון די קאַרטשאַגינס. דער גראָהער קוטשער האָט דערזעהען נעכלודאָוו'ן און ער האָט זיך מיט גרויס העפליכקייט פערנייגט, אַראָפּנעהמענדיג די הוט, אזוי ווי פאַר א פּריץ, וועל־כער וועט אמאָל אפשר זיין אן איינגענער!

איידער נעכלודאָוו האָט נאָך בעוויעזען א פרעג צו טאָהן דעם שווייצער, וואו ער קען געפינען מיכאַאיל איוואַנאָוויטש (מאַסלעני־קאָוו), ווי ער אליין האָט זיך בעוויזען אויף די טרעפּ, וועלכע זיינען געווען בעדעקט מיט א ווייכען טעפּיך, בעגלייטענדיג עפּעס זעהר א וויכטיגען גאַסט, איינעם פון די געסט, וועלכען מאַסלעניקאָוו פלעגט רעכענען פאַר ניט גענוג צו בעגלייטען ביז'ן טיהר, נור טאַקע דורך אלע טרעפּ ביז אונטען.

דאָס איז געווען א וויכטיגע, הויכגעשטעלטע מיליטערישע פערזענליכקייט; אראָפּגעהענדיג האָט ער גערעדט פראַנצויז אין דער געשפרעך איז דאָס געווען וועגען א לאָטאַרעע צו גונסטען פונ'ם ווייזענהויז, ער האָט איינגעשטימט, אז דאָס איז זעהר א גוטע וואָהלטהעטיגע אונטערנעהמונג און איבערהויפּט איז עס גוט פאַר די דאַמען: „עס איז זיי פרעהליך, און געלד מאַכט מען דערוויילי".

— אה, נעכלודאָוו, גוטען אבענד — האָט זיך די וויכטיגע פערזענליכקייט אָבגערופען, דערזעהענדיג נעכלודאָוו'ן ארויפקומען אויף די טרעפּ.

— דאַנקע, — האָט געענטפערט נעכלודאָוו.

— נון, געפינט איהר דאָ אלע אייערע דאַמען. די קאַרטשאַ־גינס זיינען אויך דאָ, — האָט ער צוגעוואונקען נעכלודאָוו'ן, אונ־טערשטעלענדיג זיינע ברייטע פלייצעס אונטער דעם פונאַנדער־געעפענטען מאַנטעל, וועלכען דער שווייצאַר האָט שוין געהאַלטען פאַר איהם אָנגעגרייט.

גוביערנאטאָר; רעדט צום גובערנאטאָר, וועט ער אייך זאָגען, אז שולדיג איז דער פּראָקוראָר. קיינער איז ניט שולדיג.
— איך וועל, אלזאָ, אריבערפאהרען צו מאסלעניקאָוו׳ן און וועל דאס איהם דערצעהלען.
עה, דאס איז ניט כדאי, — האָט דער אדוואָקאט געענטפערט מיט א שמייכעל. דאס איז, — איז ער ניט אייער א פריינד אדער א בעקאנטער? — דאָס איז, זייט מיר מוחל, א קלאָץ און אין דערזועלבער צייט א ביטרער נפש.
נעכלודאָוו האָט זיך דערמאָנט, וואָס מאסלעניקאָוו האָט גע־רעדט וועגען אדוואָקאט. ער האָט איהם דערפאר גאָר נישט גע־ענטפערט, געזעגענט זיך מיט איהם און איז אוועקגעפאהרען צו מאסלעניקאָוו.
נעכלודאָוו האָט געדארפט האָבען צו מאסלעניקאָוו וועגען צוויי זאכען: בעטען איהם וועגען דעם, אז מען זאָל מאסלאָווא איבערפיהרען אין האָספיטאל און וועגען די 130 ארעסטאנטען, וועלכע זיצען פאר קיין שולד ניט, פאר קיין פערברעכען ניט.
איהם איז טאקע אליין געווען אונאנגענעהם צו ווענדען זיך מיט בקשות צו א פערזאָן, וועלכע ער הויבט ניט אָן צו אכטען, אָבער דאָס איז דאָך געווען די איינציגע זאך, וואָס ער האָט גע־קענט טאָהן. ער האָט ניט געוואוסט פון קיין בעסערען מיטעל וואוהין צו ווענדען זיך. אלזאָ עס בלייבט קיין אנדער זאך ווי צו ווענדען זיך צו מאסלעניקאָוו.
אונטערפאָהרענדיג צו מאסלעניקאָוו׳ס הויז האָט נעכלודאָוו דערזעהן עטליכע עקיפאזשען לעבען פאראדנעם אריינגאנג און אביסעל ווייטער זיינען געשטאנען קארעטען, און ער האָט זיך דער־מאָנט, אז היינט איז גראדע דער טאָג, אין וועלכען מאסלעניקאָוו׳ס פרוי, די וויצע־גובערנאטאָרשע, נעהמט צו געסט. מאסלעניקאָוו האָט איהם טאקע דעם ערשטען מאָהל געבעטען, אז ער זאָל אין דעם טאָג קומען צו זיי.
ווען נעכלודאָוו איז צוגעפאָהרען צום אריינגאנג פון הויז איז לעבען צופאָהר געשטאנען א קארעטע, און א לאקיי אין א פּאָ־

— ביזט דאָך ביי אונז אַן אויסער־אָרדענטליכער, ווייל אַ זעלטענער גאַסט. דו מוזט זיך זעהען מיט מיין פרוי. אַז ניט וועל איך האָבען אַ גאָב; איך האָב שוין געהאַט גענוג יענעם מאָהל, ווען דו ביזט דאָ געוועזן און דו ביזט צו איהר ניט אריין.

דער לאקיי האָט אונטערדעסען שוין בעוויעזען צו מעלדען, און ווען זיי זיינען אריין האָט די וויצע־גובערנאַטאָרשע אננא איגנאַטיעוונא, אָדער די ג ע נ ע ר א ל ש ע, ווי זי האָט ליעב געהאַט מען זאָל זי רופען, שוין מיט אַ לייכטען שמייכעל אָנגעבויגען זיך צו נעכלודאָוו'ן איבער די קעפּ און היטעלעך פון די דאַמען וואָס זיינען געוועזן ארום איהר ביים דיוואַן.

אין דעם צווייטען ווינקעל פון גאַסט־צימער זיינען געזעסען דאַמען און ארום זיי הערען ביי אַ טיש און האָבען געטרונקען טהעע. דאָרט זיינען געוועזן מיליטער און ציוויל בעאמטע, און עס האָט זיך געהערט אַ טומעל פון שטימען פון דאַמען און הערען.

— וואָס ווילט איהר עפּעס פון אונז גאָר נישט וויסען? מיט וואָס האָבען מיר אייך אַזוי בעליידיגט?

מיט אַזעלכע ווערטער, שמייכלענדיג ליעבליך, האָט זיך די גענעראַלשע געווענדעט צו נעכלודאָוו'ן, מען זאָל מיינען, אַז זיי זיינען אינטימע גוטע־פריינד, אַבוואָהל זיי זיינען דאָס גאָר קיין מאָהל ניט געוועזן. דערנאָך האָבען זיך אָנגעהויבען די צערעמאָניעלע פאָרשטעלונגען.

— זיינען זיי בעקאַנט? ניין? מאַדאַם בעליאַווסקאַיא, מיכאַיל איוואַנאָוויטש טשערנאָוו, — זעצט זיך, דאָ נעהנטער צו מיר. אָט אַזוי, ביטע.

— מיססי, ווילט איהר ניט נעהמען דאָ פּלאַץ לעבען אונז? און איהר אויך... — האָט די גענעראַלשע זיך געווענדעט צו מיססי קאָרטשאַגין און צו דעם אָפיצער, וועלכער האָט מיט איהר גערעדט, — אָהער צו אונז. ווילט איהר טהעע, פירסט?

— דאָס וועל איך קיינמאָהל ניט צוגעבען, — האָט זיך געהערט אַ דאַמען־שטימע פון אַן אנדער צימער — עס קען ניט זיין. זי האָט איינפאַך ניט געליעבט, דאָס איז קלאָהר פאַר מיר.

— צום ווידערזעהען, נעכלודאָוו, — האָט די גרויסע פערזענליכקייט א זאָג געטאָן, האָט געדריקט די האנד פון מאסלעניקאָוו, און איז ארויס צו זיין קארעטע.

איצט איז מאסלעניקאָוו צוגעלאָפען צו נעכלודאָוו'ן. — ווי בין איך צופרידען, ווי בין איך צופרידען, וואָס דו ביזט געקומען. גו, קום לאָמיר ארויף צו די געסט, — האָט ער געזאָגט נעהמענדיג נעכלודאָוו'ן אונטער'ן ארם עטוואָס אין א געהויבענער שטימונג.

מאסלעניקאָוו'ס אויפגערעגטהייט איז געוועזן אן אויפרעגונג פון פריידע און די פריידע זיינע איז געקומען דאפון וואָס די מיליטערישע הויכע פערזענליכקייט איז צו איהם געוועזן אזוי פריינדליך. אזא אויפמערקזאמקייט פון א וויכטיגער פערזענליכקייט צו איהם פלעגט ארייגברייגגען מאסלעניקאָוו'ן אין אזא בעגייסטערונג, וועלכע עס פיהלט א שטילער הינטעל, ווען זיין ווירטה גיט איהם א פריינדליכען גלעט איבער'ן קאָפּ. דער-הינטעל דרעהט דאן מיט'ן עק, ציהט זיך צונויף, בויגט אויס דעם רוקען, דריקט צו די אויערען און דרעהט זיך אין א קרייז.

מאסלעניקאָוו איז אויך געוועזן פערטיג צו טאָהן דאָס זעלביגע. ער האָט ניט בעמערקט דעם ערנסטען אויסדרוק פון נעכלודאָוו'ס געזיכט, ער האָט ניט געהערט זיינע ווערטער און האָט איהם געשלעפט משוגעגערווייס גלייך אין צימער פון די געסט. נעכלודאָוו האָט זיך ניט געקענט אויסרייסען פון אזא שלעפען און האָט געמוזט גיין נאָך איהם.

— וועסט דערנאָך ריידען מיט מיר פון דיינע געשעפטען, בעפעהל און איך וועל דיר טאָהר אלץ וואָס דו ווילסט, — האָט מאסלעניקאָוו סאָפּענדיג גע'טענה'ט צו איהם, געהענדיג מיט איהם איבער'ן זאאל. — מעלדעט דער גענעראלשע, אז פירסט נעכלודאָוו איז געקומען, — האָט ער דערווייל א געשריי געטאָהן דעם לאַקיי.

דער לאַקיי האָט זיך א וואָרף געטהאָן פאראויס און מאסלעניקאָוו האָט ניט אויפגעהערט אויסצודריקען זיין פריידען צו נעכלודאָוו'ן.

צייט, — האָט טרויעריג געענטפערט נעכלודאָוו, — און האָט נעמאַכט אזא געזיכט, אזוי ווי ער וואָלט ניט געמערקט ווי זי איז רויט געוואָרען.

מיססי האָט זיך בייזלעך אָנגעבלאָזען האָט א קוועטש געטאָהן מיט איהרע שעהנע פלייצקעס און האָט זיך א קעהר געטאָהן צו דעם עלעגאַנטען אָפיציער, מיט וועלכען זי האָט פריהער געהאַל־טען אין ריידען. דער אָפיציער האָט אונטערגעכאַפּט פון איהר האַנד די ליידיגע טאַץ און איז מיט איהר דורכגעגאַנגען איבער'ן צימער, קלאַפּענדיג מיט זיין שווערד פערביי די פּאָטעלען און העלדיש אוועקגעשטעלט די טאַץ אויף דעם טיש.

— וועט איהר דען גאָרנישט שיינקען פיר דעם ווייזען־הויז?

— אה, איך ענטזאָג זיך ניט, אָבער איך וויל מיין גאַנצע ברייטע נדבה אָבגעבען אין דער צייט פון דער לאָטאַרעיע. דאָרט וועל איך ווייזען מיין אָפענע האַנד.

— נו, זעהט זשע, איהר זאָלט האַלטען וואָרט, — האָט זיך געהערט דערויף אָן ענטפער מיט א געמאַכטען געלעכטער.

— מיקאַ האָט מיר געזאָגט, אז איהר זייט פערנומען אין די טורמעס. איך פערשטעה אייך זעהר גוט, — האָט אַננאַ איגנאַטיעוונאַ זיך געווענדעט צו נעכלודאָוו'ן. — מיקאַ (דאָס איז געווען דער פערצויגענער נאָמען פון דעם דיקען, גרויסען מאַסלעניקאָוו) ווייסט איהר, קען זיין, האָט אין זיך אַנ־דערע פעהלערען, אָבער איהר ווייסט אליין, אז ער איז א גוטער, וואייכער מענש פון דער נאַטור. אלע די אונגליקליכע אַרעס־טאַנטען זיינען דאָך אזוי ווי זיינע קינדער. ער קען זיי אַנדערש ניט בעטראַכטען, ווי אָרימע קינדער. ער איז די גוטסקייט אליין...

זי איז געבליבען אין מיטען, ניט געפינענדיג קיין ווערטער מעהר, מיט וואָס אויסצודריקען די גוטסקייט פון איהר מיקאַ, אויף דעם בעפעהל פון וועלכען מען האָט אַרעסטאַנטען געשמיסען אין אָסטראָג.

זי האָט געענדיגט מיט א ליעבען שמייכעל און האָט אַרוּם־געפלוידערט נאָך עטליכע פראַזען, וועלכע האָבען סתם קיין בע־

— זי האָט נעליעבט פּומער־קוכען.

— אַך, אימער אייערע דומע וויצען, — האָט זיך לאַכענדיג אריינגעמישט אן אנדער דאמע, אין א הויכער היטעל מיט פיעל פעדערן, מיט זיידען־באנד, — דיעזע דאמע האָט געגלענצט מיט איהרע זיידענס, גאָלד און קאָסטבארע ציערונג.

— פּראַכטפאָל, דיעזע בייגעלעך; זיי שמעקען אויסגעצייכענט. דערלאנגען זיי מיר נאָך אייניגע.

— ווי, פאָהרט איהר טאקע באלד?

— נון, היינט איז דאָך דער לעצטער טאָג. דערפאר זיינען מיר געקומען פערברייננגען.

— אזא פּראַכטפאָלער פריהלינג, אזוי גוט איז איצט אין דאָרף.

אזוי איז געגאנגען א ריידערייע צווישען די אנוועזענדע, וועלכע האָבען געהאט פערשיעדענע געשפּרעכען.

מיססי האָט אויסגעזעהן זעהר שעהן אין איהר דונקעל־שטרייפיגע קלייד און מיט דער היטעלע אויפ׳ן קאָפּ, בעזאָנדערס איז געווען שעהן ארומגענומען איהר טאליע, אָהן קנייטשלעך, אָהן בויגעלעך, אזוי ווי זי וואָלט געווען געבאָרען אזוי אין דיזען יאקעל.

איהר געזיכט האָט זיך בעגאָסען מיט א רויטקייט, ווען זי האָט דערזעהען נעכלודאָוו׳ן.

— און איך האָב דאָך געדיינקט, אז איהר זייט אוועקגעפאָהרען — האָט זי איהם געזאָגט.

— איך בין ווירקליך שיעור ניט אָפּגעפאָהרען, — האָט איהר געענטפערט נעכלודאָוו איינפאך — אָבער עס האָבען זיך געמאכט פערשיעדענע הינדערניסע. איך דארף זיך נאָך וועגען פערשיעדענע אנגעלעגענהייטען איספּראווען. איך בין אהער אויך געקומען צוליעב עטוואָס.

— קומט דאָך אמאָל אריין צו מאמא. זי וויל אייך זעהר זעהען — האָט זי איהם געזאָגט, פיהלענדיג אז זי זאָגט ליגען און אז ער פערשטעהט עס און זי איז נאָך רויטער געוואָרען.

— איך ווייס ווירקליך ניט, אויב מיר וועט בלייבען דערווייל

איז נעשפּראָכען געוואָרען פון די געסט, האָט אין דער זעלבער צייט געהערט אויך נעבלודאָוו׳ן.

— איך וויל דאָך דיך ווייטער בעטען וועגען יענער פּרויענ־צימער — האָט אָנגעהויבען ווידער נעבלודאָוו.

— יא, די אומזיסט פּעראורטהיילטע, איך ווייס, איך ווייס.

— איך האָב געוואָלט בעטען מען זאָל זי איבערפיהרען אין האָספּיטאל אלס בעדינערין דאָרט ארום די קראנקע. מען האָט מיר געזאָגט, אז מען קען דאָס טאָהן.

מאסלעניקאָוו האָט צונויפגעפּרעסט די ליפּען און האָט זיך פּערטראכט.

— איך גלויב ניט, אז דאָס זאָל אזוי מעגליך זיין, — האָט ער געזאָגט. — איבעריגנס, איך וועל זיך בעראטהען און וועל דיר מאָרגען ענטפּערען וועגען דעם דורך א טעלעגראממע.

— מען האָט מיר גראדע געזאָגט, אז אין האָספּיטאל זיינען דאָרט איצט זעהר פיעל קראנקע און אז עס פעהלען דאָרט צוהעל־פּערקעס.

— יא, יא, מעגליך. יעדענפאלס וועל איך דיר וועגען דעם לאָזען וויסען.

— איך בעט דיך — האָט נעבלודאָוו איהם נאָך א מאָל גע־זאָגט מיט אזא ערנסטען טאָן, אז עס איז קענטיג געוועזען אז דאָס איז פאר איהם זעהר וויכטיג.

פון גאסט־צימער האָט זיך איצט דערהערט אַן אלגעמיינער, זאָגאר נאטירליכער געלעכטער.

— דאָס איז וויקטאָר, — האָט מאסלעניקאָוו בעמערקט שמייכלענדיג, — ער איז מערקווירדיג שארפזיניג, בעזאָנדערס ווען ער איז אויפגעלייגט.

— און איך האָב צו דיר נאָך עפּעס, — האָט נעבלודאָוו פּאָרטגעזעצט דאָס זיינינע: — עס זיטצען איצט אין אסטראָג 130 מאַן נור דערפאר, ווייל זייערע פּעסער זיינען אפּגעלאָפען און זיי האָבען פערשפּעטיגט צו וועכסלען זיי און מען האַלט זיי שוין איבער א מאָנאט.

דייטונג ניט געהאט און זי האָט זיך א קעהר געטאָהן צו אן אל־טינקער פרוי, אויך א גאסט, אום פריי צו ווערען פון א פער־לעגענהייט.

ווען נעבלודאָוו האָט בעדיינקט, אז ער איז שוין געווען גע־נוג לאנג אום צו יוצא זיין פאר גאסט־פריינדשאפט און אז זיין אוועקגעהן יעצט וועט מעהר ניט זיין קיין פערברעכען געגען דער אנגענומענער העפליכקייט, האָט ער זיך געווענדעט צו מאס־לעניקאָוו.

— נו, ביזטו פערטיג מיך יעצט אויסצוהערען? עס איז צייט פאר מיר צו געהן.

— אָה, יא, אָה, יא. זיכער, נו, קום לאָמיר אריין אהער אין צימער.

זיי זיינען אריין אין א קליינעם יאפּאנעזישען קאבינעט'ל און האָבען זיך בעקוועם געזעצט לעבען פענסטער, איינער געגען דעם צווייטען.

56.

— נון. ווילסטו רויכערן? נור ווארט, מיר זאָלען דאָ ניט שמוציג מאכען, — האָט מאסלעניקאָוו געזאָגט, צורוקענדיג די אש־קעסטעל, —נון.

— איך האָב וועגען צוויי זאכען דיך צו בעטען.

— אזוי, אזוי.

מאסלעניקאָוו'ס געזיכט האָט זיך פערצויגען מיט א טיעפען ערנסט. עס איז שוין איצט פערשוואונדען פון זיין געזיכט יע־דער צייכען פון יענעם אויפגערעגטען גליקליכען הינטעל, וועלכען דער ווירטה האָט א גלעט געטאָהן איבער'ן קעפּיל.

פון גאסט־צימער האָבען זיך געהערט פערשיעדענע שטימען, פון דאמען און פון העררן, שפּרעכענדיג איבער פערשיעדענע נא־רישקייטען און בעגלייטענדיג מיט א הילכיגען געלעכטער דיזען געשפּרעך. מאסלעניקאָוו האָט זיך איצט צוגעהערט צו דעם וואָס

— דאס איז דאך פאר איהר ערגער! — האָט זיך איצט נע־הערט פון גאסטציכמער א דאמען־שטימע, פון וועלכער מען האָט נעקענט דערקענען, אז איהר איז גאנץ עגאל וואס זי זאל ניט זאגען.

— איך וועל דאס אויך נעהמען, — האָט זיך געהערט א שפּאַ־סענדער טאָן פון א קאוואליער, וועלכער האָט זיך וואהרשיינליך גערייצט מיט א דאמע און אלס אנטוואָרט האָט די גערייצטע דא־מען־שטימע געענטפערט:

— ניין, ניין, פאר קיין פאל אין דער וועלט, איהר בעקומט ניט.

מאסלעניקאָוו איז געווארען, ווי עס האָט געשיינט, אונגע־דולדיג.

— איז אָט איך וועל טאָהן וואָס נאָר מעגליך, — האָט ער געזאָגט, — איך וועל זיך ערקונדיגען און דאן טאָהן פאר דיר אלעס. און איצט לאָמיר געהן צו די דאמען.

— יא, איך האָב דיך וועגען נאָך עטוואס צו פרעגען, — האָט נעכלודאָוו איהם אפּגעהאלטען, ווען מאסלעניקאָוו איז שוין געוועזען לעבען טיהר, — מען האָט מיר געזאָגט, אז געסטערן האָט מען אין אסטראָג געשמיסען ארעסטאנטען. איז דאס וואהר?

מאסלעניקאָוו איז געווארען רויט.

— אך, וועגען דעם ווילסטו גאר איצט ריידען? ניין, מיין טהייערסטער, דיך טאָר מען ניט לאָזען ווייטער אהין. וועגען אלעס ווילסטו וויסען, צופיעל.

— קום, קום, לאָמיר געהן. אנעטא רופט אונז, — האָט ער געזאָגט, שלעפּענדיג נעכלודאָוו'ן אונטער'ן ארם און זייענדיג אבער אליין שטארק אויפגערעגט און אונצופריעדען.

נעכלודאָוו האָט ארויסגעריסען זיין האנד מיט פערדרוס און ביטערנעם און ניט נעהמענדיג קיין אבשיעד פון קיינעם איז ער ארויסגעלאָפען אין דרויסען.

— וואס איז מיט נעכלודאָוו'ן? וואס האָסטו איהם געטוהן?

— האָט א פרעג געטוהן אנעטא איהר מאן.

און נעכלודאָוו האָט איהם דערציילט די אורזאכע ווארום מען האלט זיי.

— ווי אזוי זשע ווייסטו דערפון? — האָט אַ פרעג געטאָהן מאסלעניקאָוו און אויף זיין געזיכט איז געוועזן גלייך צו לעזען די אונרוהיגקייט און שטארקע אונצופריעדענהייט.

— איך בין געגאנגען זעהן זיך מיט אַן ארעסטאנט און אין קאָררידאָר האָבען מיך ארומגערינגעלט די אומזיסט־פערשפּארטע און האָבען מיך געבעטען.

— צו וועלכען ארעסטאנט ביזט דו געגאנגען.

— אַ בויער, וועלכער איז אונשולדיג אנגעקלאָגט און פער־אורטהיילט געוואָרען פאר אונטערצינדען. איך האָב זיין פּראָצעס איבערגעגעבען אַן אדוואָקאט דורכצוזעהן וואָס מען קען טאָהן פאר איהם. אבער דאָס איז אַ בעזונדער זאַך. איך פערשטעה אָבער ניט, ווי איז דאָס מעגליך, אַז מען זאל האלטען־דיזע 130 מאן איבער אַ מאָנאט פערשפּארט אין אסטראָג בלויז דערפאר וואָס איז אָפּגע־לאָפען די צייט פון זייערע פּעסער און זיי האָבען זיך פערגעסען צו בייטען זיי אויף אנדערע?

— אָ, דאָס בעלאנגט צום פּראָקוראָר, — האָט מיט פערדרוס א כאַפּ געטאָן זיך מאסלעניקאָוו. — אָט זעהסטו דאָך, דו זאגסט, דער היינטיגער געריכט פון געשוואָרענע איז אַ שנעלער און גע־רעכטער. די אויפגאבע פון פּראָקוראָר איז צו בעזוכען דעם אסטראָג אָפּט און אויסגעפינען, געזעצליך אדער אונגעזעצליך גע־פינען זיך דאָרט די פערשיעדענע ארעסטאנטען. און וואָס טוט דער פּראָקוראָר מיט זיינע אסיסטענטען? שפּיעלען אין קארטען.

— קענסטו גאָר נישט טאָהן פאר דעם? — האָט פער־דריסליך געזאָגט נעכלודאָוו. ער האָט זיך דערמאָנט אַן פּאָנאָ־רינס רייד, אַז דער וויצע־גובערנאטאר וועט זאגען, אַז דער פּראָ־קוראָר איז שולדיג און דער פּראָקוראָר וועט זאגען אַז דער וויצע־גובערנאטאָר איז שולדיג.

— אה, ניין, איך וועל טאָהן דאָס מעגליכע. איך וועל גלייך אויסגעפינען.

מענשען זיינען אזוי ווי טייכען: די וואסער איז אין אלע די־זעלביגע, נישט מעהר עס זיינען דא פערשיערענע טייכען. פאראן טייכען שמאלע, פאראן טייכען ברייטע, פאראן טייכען שטראָמיגע, פאראן טייכען שטילע, אנדערע זיינען ריינע, אנדערע מוטנע, אין אנדערע איז קאלט די וואסער, אין אנדערע ווארעם. אזוי זיי־נען אויך די מענשען. יעדער מענש טראָגט אין זיך די זוימען פון אלע מענשליכע אייגענשאפטען; אמאָל טרעטען דיעזע אייגענשאפטען מעהר ארויס, און אמאָל אנדערע, און עס טרעפט אויך אמאָל, אז א מענש איז גאר ניט עהנליך צו זיך אליין, אבוואָהל ער בלייבט אין דערזעלבער צייט דאָך דער זעלביגער ער.

אין מאנכע מענשען זיינען דיעזע ענדערונגען זעהר שארף, זעהר בולט. צו אזעלכע מענשען האָט אויך בעלאנגט נעכלודאָוו. דיזע ענדערונגען זיינען אין איהם פארגעקומען אויס פיזישע ווי אויך אויס גייסטיגע אורזאכען. אזא ענדערונג האָט מיט איהם איצט פאסירט. דער געפיהל פון פריידע און פייערליכקייט איבער זיין אייגענער בענייאונג, איבער זיין אייגענעם נייגעבוירען ווערען, וועלכע ער האָט געפיהלט נאָך דעם אורטהייל און נאָך דעם ער־שטען מאָהל זעהען זיך מיט קאטיושא, איז שוין אריבער און האָט זיך פערביטען נאָך דעם לעצטען מאָל זעהן זיך מיט איהר מיט א גאנץ אנדער געפיהל, מיט א געפיהל פון פחד, זאָגאר פון עקעל צו איהר. ער האָט אבער בעשלאָסען ניט צו פערלאָזען איהר, ניט צו ענדערען זיין בעשלוס זאָגאר צו הייראטהען מיט איהר, אויב נור זי וועט דאצו איינוויליגען. אבער דאס איז פאר איהם געווען שווער און עס האָט איהם געפלאגט.

אויף דעם צווייטען טאָג נאָך זיין בעזוך ביי מאסלעניקאָוו'ן, איז ער ווידער געפאהרען אין אסטראָג, צו זעהען זיך מיט איהר. דער סמאָטריטעל האָט איהם ערלויבט צו זעהען זיך מיט איהר, אבער שוין ניט אין קאנטאָר פון אסטראָג, אויך ניט אין צימער, וואו די אדוואָקאטען זעהען זיך מיט די ארעסטאנטען, זאנדערן אין דעם אלגעמיינעם בעזוך־צימער פון דער פרויען־אבטהיילונג. דאביי האָט נעכלודאָוו אויך בעמערקט, אז דער סמאָטריטעל

— אַך, ער איז אלע מאָל געווען אזא, קענסט דאָך איהם.

אונטערדעסען איז יעמאנד געקומען פון די וויכטיגע איינגעלאדענע און עס איז ווייטער אוועקגעגאנגען א געשפּרעך, וויצען, לאכעריי.

די געזעלשאפט האָט זיך בענוצט מיט דעם עפּיזאָד מיט נעבלודאָוו'ן און עס איז אוועק א געשפּרעך אויף דיעזער טהעמא.

אויף דעם צווייטען טאָג, נאכ'ן באַל ביי מאסלעניקאָוו, האָט נעכלודאוו ערהאלטען אן אנטווארט פון מאסלעניקאוו אויף גלאנץ-פּאפּיער.

דאס פּאפּיער האָט געטראגען אויף זיך א הערבאָווען שטעמפּעל און איז געשריעבען געווארען אין א שעהנע שטארקע און לעבעדיגע האנדשריפט. אין דיעזען אנטווארט האָט מאסלעניקאוו געלאָזען וויסען נעכלודאָוו'ן, אז ער האָט פּעראָרדערט, מען זאָל מאסלאָווא איבערפיהרען אין באָלניצע, און אז וואהרשיינליך וועט אזוי געטאָהן ווערען.

דער בריעף איז געווען אונטערצייכענט „דיין דיך ליעבענדער עלטערער קאמעראד" און די אונטערשריפט „מאסלעניקאָוו" איז געווען פערצויגען מיט א קונציגען דריידעל און א דיקען שטריך.

57.

איינער פון די געוויינליכע און זעהר פערברייטעטע אבערגלויבען ביי מענשען איז — דאס, וואס מען מיינט, אז יעדער מענש האָט זיינע איינצעלנע, בעזונדערע, גענוי בעשטימטע אייגענשאפטען, אז עס זיינען דאָ מענשען גוטע און שלעכטע, קלוגע, נארישע, ענערגישע, אפּאטישע, א. ז. וו.

מענשען זיינען ניט אזוי. מיר קענען נור זאגען וועגען איין מענשען, אז ער איז אפטער גוט אלס בייז, אפטער קלוג אלס נאריש, אָפטער ענערגיש אלס פויל, און וועגען אן אנדערען פערקעהרט, אז ער איז אפטער בייז אלס גוט, אפטער נאריש אלס קלוג א. ז. וו. אבער עס וועט זיין זעהר פאלש, ווען מיר וועלען זאגען: דער איז קלוג און דער איז דום, און ליידער טהיילען מיר אזוי איין די מענשען. דאס איז פאלש.

צופריערען, — האָט זי איהם איבערגעשלאָגען און דערערדט וואס זי האָט אנגעפאנגען. אין איהר בליק האָט נעכלודאָוו איצט קלאָהר געזעהן אנשטריינגונג אין א בייזען אויסדרוק.

— פארוואס זאָל איך אייך אָפּלאָזען?

— דערפאר.

— פאר וואס דערפאר?

זי האָט אויף איהם ווידער א קוק געטאָהן מיט דעמזעלבען, ווי איהם האָט זיך געדאכט, בייזען בליק.

— איך וועל אייך אָט וואָס זאָגען, — האָט זי געענטפערט, — איהר לאָזט מיך בעסער אָפּ, הערט וואס איך זאג אייך, איך זאָג דעם אמת. איך קען ניט. איהר בעסער לאָזט עם אָפּ אין גאנצען. זאָל זיין גענוג,—האָט זי גערעדט שטריינג, איהרע ליפּען האָבען נע־ציטערט. — איך זאָג אייך, זאָל זיין. איך וועל זיך בעסער היינגען. אז ניט. — זי איז ענטשוויגען געוואָרען.

נעכלודאָוו האָט געפיהלט, אז אין דיעזער ענטזאגונג איז גע־לעגען איהר האס צו איהם, אונפערצייהטע באליידיגונג, אבער אין דער זעלבער צייט איז דריין געלעגען נאָך עטוואָס — עטוואָס גוטעס און וויכטיגעס.

— קאטיושא, ווי איך האָב געזאגט, אזוי זאָג איך איצט אויך — האָט ער איצט געזאגט צו איהר, בעזאנדערס ערנסט. — איך בעט דיך הייראטה מיט מיר. אויב דו ווילסט ניט, און אזוי לאנג ווי דו ווילסט ניט וועל איך פון דעסטוועגען עבען אזוי ווי פריה־ער, זיין דארט וואו דו וועסט זיין, און וועל מיטפאהרען מיט דיר וואוהין מען וועט דיך פיהרען.

— דאס איז אייער זאך, איך וועל וועגען דעם מעהר ניט רייד־דען, — האָט זי געזאָגט, און איהרע ליפּען האָבען ווידער געצי־טערט.

ער האָט אויך געשוויגען. ער האָט געפיהלט אז עס פעהלט איהם קראפט צום ריידען.

— איך פאָהר איצט אין דאָרף, און פון דאָרט פאָהר איך קיין פעטערבורג, — האָט ער איהר אנגעהויבען דערצעהלען, —

בענעהמט זיך צו איהם אויך עפעס אזוי טרוקען און קאלט, ניט אזוי ווי דעם ערשטען מאהל, ווען נעכלודאָוו איז דאָ געווען צום בעזוך.

ניט קוקענדיג אויף זיין גוטהערציגקייט, איז דער סמאטריטעל געווען זעהר איינגעהאלטען אין ריידען מיט נעכלודאָוו'ן. הפנים, אז נעכלודאָוו'ס ריידען צו מאסלעניקאָוו'ן איבער זאכען וואס טהוען זיך אין אסטראָג איז דאס געווען די אורזאכע, וואס דער סמאָט־ריטעל האט געזוכט צו זיין שטריינגער און פארזיכטיגער מיט דיעזען בעזוכער.

— זעהען זיך מעג מען, — האט ער געזאגט, — אבער איך בעט אייך קיין געלד ניט צו געבען איהר אויפ'ן האנד, אזוי ווי איך האב שוין געזאגט. וואס עס אנבעלאנגט ווענען איבערפיהרען זי אין באָלניצע, אזוי ווי זיין עקסעלענץ האט געשריעבען, זאָ קען מען דאס אויספיהרען, א פלאץ איז דאָ, און דער ארצט איז אויך צופריעדען. אבער זי אליין וויל ניט. זי זאָגט: „עס איז מיר זעהר נויטיג צו טראָגען די טעפלעך פון אלע פארשיווצעס...“

— אזעלכע לייטע זיינען זיי, — האט דער סמאָטריטעל איהם געזאָגט.

נעכלודאוו האט גארנישט געענטפערט און האט געבעטען מען זאל איהם צולאָזען זעהען זיך מיט איהר. דער סמאָטריטעל האט גע־שיקט דעם נאדזיראטעל און נעכלודאָוו איז אריינגעפיהרט געווארען אין דעם פוסטען צימער, וועלכער איז פאר בעזוכען ארעסטאנטען.

מאסלאָווא איז שוין דארט געווען און געווארט, ארויסגעהענ־דיג פון הינטער די גראטעס שטיל, עטוואָס ווי פערשעמט. זי איז אונטערגעקומען צו נעכלודאָוו'ן און ניט קוקענדיג אויף איהם, האט זי געזאגט גאנץ שטיל:

— פערצייהט מיר, דמיטרי פעטראָוויטש, איך האָב אנגערעדט פיעל שלעכטע זאכען, נארישקייט יענעם טאָג.

— ניט איך דארף א י י ך פערצייהען... — האט אנגעהוי־בען נעכלודאָוו.

— אבער פון דעסטוועגען, בעט איך אייך, איהר לאָזט מיך

מאסלאָווא האָט זיך אומגעקעהרט אין איהר עיפּוש'דיגער צע־לע, האָט אראָפּגענומען פון זיך דעם ארעסטאנטסקען כאַלאַט און זיך אוועקגעזעצט אויף איהר פּלאַץ אויף די נאַרעס, אראָפּלאָזענדיג די הענד אויף די קניע. וולאדימירסקאיא מיט'ן קינד אויף די הענד און די סטאָראָזשיכע, מיט א זאָק, צירעװענדיג, זיינען צוגעגאנגען צו איהר.

— נו, וואס, געזעהן זיך? — האָבען זיי א פרעג געטאָהן.

מאסלאָווא האָט נור געוויגט איהרע פיס פערטראכט און האָט גאר ניט געענטפערט.

— נו, וואס האָסטו שוין אראָפּגעלאָזען די נאָז? — האָט די סטאָראָזשיכע זי געטרויסט, — די ערגסטע זאך איז ווען מען פאלט ביי זיך אראָפּ. דעם מוטה דארף מען ניט פערליערען, דאס איז די ערשטע זאך. עך, קאטיושא, נו! — האָט זי געזאגט שנעל דרייענדיג מיט די פינגער, צירעװענדיג די זאָק.

מאסלאָווא האָט ניט געענטפערט.

און אונזערע זיינען אוועק אלע וואשען. מען זאָגט אז היינט וועט מען ברייננגען א סך נדבות. מען האָט אנגעטראָגען אזוי פיעל זאכען, זאגט מען. — פינאשקא! — האָט זי א רוף געטהאָן דעם איננגעלע, וואָס איז ארויסגעלאָפען אין קאָרידאָר, — וואָהין ביזטו ארויסגעשפרונגען?

זי איז ארויס נאָך איהם אין קאָרידאָר. אין דיעזער צייט האָט זיך דערהערט דער רויש פון פיעלע פיס און ווייבערישע געשפּרעכען אין קאָררידאָר, די ארעסטאנטקעס זיינען דאס אנגעקומען, יעדע־רע האָט געטראָגען א קיילעטש, מאנכע אויך צוויי. פעדאָסיא איז גלייך אונטערגעגאנגען צו מאסלאָווא.

— וואס איז? עפּעס וואס געטראָפען, — האָט א פרעג געטאָהן פעדאסיא מיט איהרע קלאָהרע, בלויע אויגען, קוקענדיג ליעבליך אויף מאסלאָווא, — און אט וועט זיין אייך צו טהעע, — און זי האָט גענומען אוועקלייגען די קיילעטשען אויפ'ן פּאָליצקע.

— וואס? ער האָט שוין הפּנים חרטה, וויל ניט מיט דיר חתונה האָבען? — האָט א פרעג געטאָהן איצט קאָראבלעווא.

איך וועל זעהן סטארען זיך וועגען אייער, וועגען אונזער פּראָצעס, און, גאָט וועט העלפען, מען וועט נאך ענדערן דעם אורטהייל.

— וועט מען ניט ענדערן איז אויך אלץ איינס. אויב ניט דערפאר, בין איך דאָס ווערט פאר אן אנדער זאך. פערדיענט האָב איך דאָס דאָך כשר... — האָט זי א זאָג געטאָהן, און ער האָט געזעהן, וויפיעל אנשטריינגונג עס קאָסט איהר דאָס ארויס־צוריידען און איינצוהאלטען איהרע טרעהרען.

— נו וואָס, האָט איהר געזעהען מענשאָוו׳ן ? — האָט זי פּלוצלונג א פרעג געטאָהן אום צו בעהאלטען איהר פערלעגענהייט, — איז דאָס אמת טאקי, ווי מען זאָגט, אז זיי זיינען אונשולדיג פעראורטהיילט געווארען ?

— יא, עס שיינט מיר אזוי.

— זי איז א זעלטענע אלטינקע, — האָט זי געזאגט.

ער האָט איהר דערצעהלט אלעס וואס ער האָט געהערט פון מענשאָוו׳ען און האָט זי דערנאָך א פרעג געטאָהן, צו דארף זי ניט עטוואָס. זי האָט געענטפערט, אז איהר איז קיין זאך ניט נויטיג, זי דארף גארנישט.

זיי האָבען ווייטער געשוויגען.

— נו, און וועגען דער באלניצע, — האָט זי זיך פּלוצלונג א כאפּ געטאָהן, — איז ווי איהר ווילט. אויב איהר ווילט זעהר, וועל איך געהן. קיין שנאפּס וועל איך מעהר אויך ניט טרינקען...

נעכלודאָוו האָט שוויינענדיג געקוקט איהר אין די אויגען. איהרע אויגען האָבען איצט עטוואָס געשמייכעלט.

— דאס איז זעהר גוט, — מעהר האָט נעכלודאָוו ניט געפונען קיין ווערטער צו זאגען איהר און האָט זיך מיט איהר אָפּגעזעגענט.

— יא, יא, זי איז שוין אן אנדער מענש : — האָט זיך גע־טראכט נעכלודאָוו, פערזוכענדיג נאָך פריהעריגען צווייפעל א גאנץ נייעס, פריהער ניט איבערלעבטען געפיהל. דאס איז געווען די זי־כערהייט, אז די ליעבע איז שווער צו בעזיעגען.

— ניין, ער האָט קיין חרטה ניט, אבער דאס וויל א י ך ניט, — האָט איהר געענטפערט טרוקען מאסלאָווא.

— נו, ביסט א נאר! — האָט געענטפערט מיט איהר גראָבע שטימע קאָראבלעווא.

— וואס פאר א זינען האָט חתונה האָבען, אז מען קען ניט לעבען צוזאמען? — האָט גוטהארציג אריינגעזאגט פעדאָסיא.

— נו, אָט געהט דאָך דיין מאַן מיט דיר צוזאמען, — האָט די סטאָראָזשיכע בעמערקט.

— מיר זיינען פערהייראט געזעצליך, און ער, צו וואס זאָל ער זיך פערבינדען, אויב ניט לעבען צוזאמען? וואס, ניין?

— ביסט א נאר! זאל ער נור מיט איהר חתונה האָבען, ער וועט דאָך זי אפשיטען מיט גאָלד.

—ער זאגט: — וואוהין מען וועט דיך שיקען, געה איך נאָך דיר, — האָט מאסלאָווא זיי געענטפערט, — נו, וועט ער פאָהרען — זאל ער פאהרען, וועט ער ניט פאהרען דארף מען ניט. איך וועל איהם ניט בעטען.

— ער פאהרט איצט קיין פעטערבורג: סטארען זיך, — האָט מאסלאָווא זיי ווייטער דערצעהלט, — ער האָט דארטען אפילו מיניסטארען פערוואנדטע, אבער פון דעסטוועגען בין איך זיי ניט נויטיג.

— נו, נאטירליך! — האָט מיט איין מאָל אנגעהויבען איינ-שטימען קאָראבלעווא, — נו, לאָמיר נעהמען א ביסעלע בראנ-פען, הא?

— איך וועל ניט טרינקען, — האָט געענטפערט מאסלאָווא, — טרינקט אליין.

ענדע פון ערשטען טייל.

6326-v.1

Toronto Jewish Public Library
THIS BOOK MAY BE KEPT
21 DAYS
and may be renewed once, if no application has been registered for it. A fine of 4 5 cents a day is charged, if the book is kept after the last date stamped below. No book will be issued while a fine remains unpaid.

טאלסטאי, לעון — בעל
תחית המתים — טאל

6326

MAR 3 0 1986	19076		
JUL 3 1 1986	21554		
oct 28/86	4412		
JUN - 2	22308		
SEP 8 1989	13722		

#6326

MAR 3 0 1986